Sverigedemokraternas förslag till budget 2027 för Stockholms stad
Inriktning för 2028 och 2029

INLEDNING

Kommunfullmäktiges inriktningsmål och mål för verksamhetsområden....14
Förutsättningar....15
Krav på god ekonomisk hushållning....21
Direktiv för samtliga nämnder och bolag....23

NÄMNDER OCH STYRELSER UTOM ROTELINDELNING

Kommunstyrelsen m.m....29
Revisorskollegiet....40
Valnämnden....41

STADSDELSNÄMNDER

Stadsdelsnämndernas ansvar....42
Förskoleverksamhet....45
Barn, kultur och fritid....48
Äldreomsorg....50
Stöd och service till personer med funktionsnedsättning....54
Individ- och familjeomsorg inklusive socialpsykiatri....57
Stadsmiljöverksamhet....62
Ekonomiskt bistånd....65
Arbetsmarknadsåtgärder....67

FACKNÄMNDER

Arbetsmarknadsnämnden....69
Avfallsnämnden....73
Exploateringsnämnden....74
Fastighetsnämnden....79
Förskolenämnden....83
Idrottsnämnden....88
Kulturnämnden: kulturförvaltningen....93
Kulturnämnden: stadsarkivet....99
Kyrkogårdsnämnden....101
Miljö- och hälsoskyddsnämnden....103
Servicenämnden....109
Socialnämnden....112
Stadsbyggnadsnämnden....121
Trafiknämnden....128
Utbildningsnämnden....137
Äldrenämnden....144
Överförmyndarnämnden....150

Central medelsreserv....151
Finansförvaltning....154

BOLAG INOM STOCKHOLMS STADSHUS AB

Koncernen Stockholms Stadshus AB....161

Bostadsbolagen....165
Micasa Fastigheter i Stockholm AB....170
Bostadsförmedlingen i Stockholm AB....173
Skolfastigheter i Stockholm AB (SISAB)....175
Stockholm Vatten och Avfall AB....178
Stockholms Hamn AB....181
AB Stokab....183
Stockholms Stads Parkerings AB....184
Kulturhuset Stadsteatern AB....186
Stockholm Globe Arena Fastigheter AB....187
Stockholm Business Region AB (SBR)....188
S:t Erik Försäkrings AB....192
S:t Erik Markutveckling AB....193
Stockholmsmässan AB....195
Kista Utveckling AB....196

INTRESSEBOLAG I STOCKHOLMS STADSHUS AB
Stockholm Exergi Holding AB....197

STOCKHOLMS STADS ORGANISERING I KOMMUNALFÖRBUND
Storstockholms brandförsvar (SSBF)....199

STOCKHOLMS STADS KOMMUNALA STIFTELSER
SHIS Bostäder....201

BILAGOR
1. Ekonomiska tabeller....203
2. CESAM-bilaga....204
3. Investeringsplan....232
5. Kommunfullmäktiges indikatorer....239
6. Peng, schabloner, ersättningsnivåer samt volymer....252
7. Avgifter m.m....269
8. Basnyckeltal....297
9. Utnyckling av centrala it-kostnader....300
10. Fördelning kategorikostnader....303
11. Ärenden som sambehandlas i samband med budgeten....306

Inledning

Budget 2027 för Stockholms stad och inriktning för 2028–2029 samt ägardirektiv 2027–2029 för koncernen Stockholms Stadshus AB

En trygg huvudstad med hög livskvalitet

I Stockholm talar medborgare svenska, lever efter svenska värderingar och strävar mot självförsörjning

Stockholm stad ska präglas av gemenskap, möjligheter och skyldigheter. Var och en som vistas eller bor här ska göra sitt yttersta för att bidra till att staden når sin fulla potential. Stockholm ska vara en välkomnande stad som attraherar människor från övriga delar av Sverige som söker sig till storstadslivets spänning. Men Stockholm ska även vara en stad dit internationell kompetens söker sig, som genom sitt arbete och strävsamhet, bidrar till samhället samtidigt som de själva får ett bättre liv. Oavsett nationalitet eller kulturell bakgrund ska människor vara välkomna som önskar bli en del av Stockholm och ta seden dit de kommer. Vägen in i det svenska samhället är först och främst genom eget arbete och svenska språket, därefter genom den svenska kulturen och förståelsen för densamma. Staden ska tillsammans med berörda myndigheter säkerställa språkutbildningar av hög kvalitet till nyanlända med olika studiebakgrund. Möjligheten att erhålla kostnadsfri svensk utbildning kombineras med den centrala skyldigheten att även ta del av och lära sig språket.

Den som vistas i Stockholm ska aktivt sträva mot att lära sig om den svenska majoritetskulturen. I detta innefattas värderingar som jämställdhet, religionsfrihet och sekularism. Men även normer, beteenden och oskrivna regler samt kulturhistoria i dess olika former genom högtidstraditioner och mattraditioner. Stockholm ska vara en plats där människor tillåts ha egna kulturella identiteter så länge dessa inte står i strid med de svenska grundvärderingarna. Men oavsett kulturell bakgrund ska alla dela uppfattningen om att den svenska kulturen ska respekteras och att var och en ska göra sitt yttersta för att anpassa sig till det svenska samhället. Sverige är ett sekulärt land präglat av en kristen idétradition och kristna ideal. Kristendomen har en särskild prägel på vår stads kulturhistoria och inte minst på den fysiska stadsmiljön som framhäver kyrktorn i stadens silhuett och kyrkklockor i stadens ljudmiljö. Andra religioners symboler ska i mycket sparsam utsträckning tillåtas prägla stadsmiljön.

I Stockholm ska alla sträva mot självförsörjning. Alla människor är unika och ska behandlas utifrån sina individuella förutsättningar. Funktionsnedsatta personer ska känna stöd och förståelse i samhället. Ingen som kan och vill arbeta ska begränsas på grund av dålig studievägledning eller bristande matchning. För personer med långtidssjukskrivning och andra vårdrelaterade behov ska samarbetet mellan Försäkringskassan och Region Stockholm som vårdgivare fungera sömlöst. Vården, omsorgen och arbetsanpassningen ska ha

en tät samverkan och Stockholm stad ska åta sig rollen som spindel i nätet i de fall som tydlig samordningskontakt saknas hos övriga parter. Ingen ska känna att de bollas runt mellan olika aktörer där ingen vill ta ett helhetsansvar.

Det ekonomiska biståndet är samhällets yttersta sociala skyddsnät när livet fallerat. Trots det är närmare varannan bidragstagare fullt arbetsför. Den som kan arbeta ska arbeta och sträva mot att försörja sig själv och sin familj. Bristande samhällsinsatser, studievägledning och dubbelarbete med Arbetsförmedlingen skapar en ohållbar arbetsmarknadspolitik. Resultatet är att de som vill nå självförsörjning inte ges de rätta verktygen att ta tag i sin egen situation, samtidigt som biståndet blir ett attraktivt försörjningsmedel för vissa grupper av nyanlända och utrikesfödda. Stockholm ska vägleda fler till yrken med arbetskraftsbrist genom stärkt studievägledning. Yrkesutbildningar ska inte överakademiseras utan ges i syfte att på kortast möjliga tid förse eleven med de rätta kunskaperna för ett arbete. För de som inte vill fortbilda sig, utan systematiskt arbetar för att kvarstå i försörjningsstöd ska tydligare motprestationskrav riktas. Deltagande i språkutbildning, eller yrkespraktik i offentlig kommunal verksamhet så som snöröjning och gatustädning är viktiga medel för att klargöra förväntningarna på arbetsföra personer.

Stockholm är en trygg, säker och välskött stad

Alla som vistas i Stockholm ska känna sig trygga. Ingen ung kvinna ska vara orolig för att gå hem själv i mörkret och ingen ung kille ska vara orolig för att bli rånad på sin jacka. I dag är Stockholm inte tryggt. Gängkriminaliteten tar över bostadskvarter och ingjuter skräck i hela områden. Segregationen förvärras när miljonprogramsområdena upplevs som otrygga och osäkra. Stockholms mest beryktade exportvara till våra nordiska grannländer är gängkriminella ungdomar. Den politiska insikten om detta är grundläggande för att på riktigt hitta en verklighetsförankrad lösning.

Staden ska agera för att uppfylla sina skyldigheter som en av många parter för att komma till bukt med den spirande kriminaliteten och den påföljande otryggheten. Det otillräckliga polisantalet Stockholm nu står med efter en socialdemokratisk regering vittnar om en oroande trend. Alla förvaltningar ska vara öppna och sträva mot en nära samverkan med Polisen. Samverkan med polisen ska alltid vara prioriterad. Därtill har den SD-stödda regeringen 2022-2026 skapat utökade polisiära befogenheter som vistelseförbud och säkerhetszoner gett Stockholm nytt hopp. Men dessa verktyg kan bara få full effekt om socialtjänsten spelar en proaktiv roll. Det är av yttersta vikt att Polisen ges allt det stöd som efterfrågas för att rekrytera och behålla fler poliser i tjänst. Men samtidigt ska staden sätta press på polisen att aktivt delta i utsatta lokalområden. Staden ska specifikt bidra till att underlätta bostadssituationen för poliser genom att ge poliser företräde i den kommunala bostadskön.

I väntan på att antalet poliser ökar ska staden satsa på att upprätthålla tryggheten genom egen personal. Ordningsvakter och väktare fyller viktiga funktioner genom att synas på plats eller finnas inom räckhåll vid ordningsstörning. Personalnumerären av de båda yrkesgrupperna ska utökas

och särskilt utsatta områden ska alltid ha ordningsvakter i centrum. Staden ska aktivt ansöka om tillstånd att använda ordningsvakter på fler platser, för att på så sätt få till fler ordningsvakter. Genom att använda sig av de nya lagarnas möjligheter kan fler ordningsvakter patrullera, visitera och avlägsna störande personer, ofta kopplade till gängnätverken. I de fall som en utsättning av ordningsvakter inte är möjlig ska väktare utplaceras. Väktarna fyller en viktig funktion eftersom de både är uniformerade men även redo att ingripa när brott begås. Samtidigt agerar de som såväl ordningsvakternas som polisens förlängda arm, vilket leder till snabbare utryckningar vid behov.

Förekomsten av trygghetspersonal ska kompletteras genom stärkt satsning på grannsamverkan och nattvandring. I dessa arbetsformer ligger ett stort ansvar på volontärer som gemensamt hjälps åt att hålla uppsikt. Staden ska göra mer för att bidra med finansiella medel till deras verksamhet och förenkla för fler grupper att bildas.

Flera trygghetsinvesteringar så som förbättrad park- och gatubelysning samt trygghetskameror utgör evidensbaserade verktyg för att stävja otryggheten och förhindra brottslighet. Ingen ska känna sig orolig att gå hem på natten på grund av becksvart mörker. Därför ska belysningen utvecklas med ett särskilt fokus på områden som pekas ut av lokalborna. Trygghetskameror fyller en viktig funktion i att få bort kriminella från vissa utsatta platser. Därmed kan centrumområdena och kollektivtrafiknoderna återtas. Staden ska fullt ut använda sig av de utökade befogenheterna om att sätta upp trygghetskameror utan föregående tillståndsansökan till andra myndigheter.

Arbetet mot kriminalitet måste börja redan vid födseln. Hembesöksprogrammet för förstföderskor erbjuder viktig hjälp för att främja barns utveckling. När arbetet i förskolan tar vid är det avgörande att alla barn tillförsäkras bra tillgång på personal, goda förskolelokaler, platslagad mat och tillräckliga lek- och grönytor. Kunskapen hos förskolepersonalen ska vara god om hur vissa barn kan utveckla ett riskbeteende. Rätta insatser för barn som riskerar att hamna efter fysiskt, kognitivt eller socialt ska sättas in vid minsta oro. Likaså ska föräldrar erbjudas ett stärkt stöd i sitt föräldraskap genom evidensbaserade digitala och fysiska program. En arsenal av skolförberedande program med fokus på barn med språksvårigheter, i kombination med mentorsskapsprogram för grundskoleelever som riskerar att utveckla ett antisocialt beteende ska vara tillgängligt. Stockholm stads förebyggande arbete ska satsa tidigt och rejält på de barn som riskerar att hamna snett. Alla insatser ska präglas av hög evidens och vid utvärderingar visa på reella effekter

I Stockholm når alla barn sin fulla potential genom kompetent personal och attraktiva skolmiljöer

Alla barn ska växa upp med lika rättigheter och förutsättningar till lärande och utveckling – oavsett i vilken stadsdel de föds. Stadens verksamheter som riktar sig till barn ska alltid utgå från barnkonventionen, där barnets bästa sätts i första rummet och varje barn har rätt att utvecklas, leka och uttrycka sin åsikt. Stockholms skolor, förskolor, öppna förskolor och fritidsverksamheter ska vara trygga och omsorgsfulla miljöer där alla barn blir sedda, bekräftade och får stöd att växa. För att barnen ska kunna bygga förtroendefulla relationer till sina lärare, pedagoger, fritidsledare och andra vuxna krävs ett långsiktigt arbete med kompetensförsörjning och höga krav på personalens lämplighet. Goda kunskaper i svenska och kontinuerliga utdrag ur belastningsregistret ska vara självklara delar i detta arbete.

Språket är nyckeln till delaktighet i samhället. En vuxen behöver ett ordförråd på minst 50 000 ord för att kunna delta aktivt i vardagslivet. Förmågan att uttrycka sig i tal och skrift är därför både en demokratifråga och en grundläggande förutsättning för lärande. Stadens förskolor ska arbeta målmedvetet med språkutveckling för att ge barnen bästa möjliga start i livet och en stabil grund för skolgången. Alla barn ska få individuellt stöd och ges möjlighet att utvecklas utifrån sina egna förutsättningar under hela utbildningstiden.

Förskolornas och skolornas miljöer ska utformas så att de främjar lek, lärande och kreativitet. Den fysiska inomhus- och utomhusmiljön har stor betydelse för barns hälsa och utveckling. Skolgårdar och inomhusytor ska vara tillräckligt stora i förhållande till antalet barn och elever, och material som stimulerar lek, rörelse och utforskande ska vara lättillgängligt och ändamålsenligt.

Inget barn ska behöva ärva sina föräldrars utanförskap. Förskolan och skolan har en central roll i att motverka utanförskap, våld i hemmet, våldsbejakande extremism samt hedersrelaterat våld och förtryck. De normer och värderingar som barn möter under uppväxten formar deras framtid. Därför ska alla verksamheter som riktar sig till barn genomsyras av jämställdhet, respekt för barns rättigheter och positiva förebilder. Svenska ska vara det huvudsakliga språket i stadens skolor och förskolor, även under raster, och personalen ska ha tydliga rutiner och effektiva verktyg för att agera vid misstanke om att ett barn far illa. Staden ska även arbeta aktivt för att öka inskrivningen i förskolan i de stadsdelar där deltagandet är lågt.

Den psykiska ohälsan bland unga ökar, och det kräver kraftfulla och samordnade insatser. Elevhälsan ska prioriteras och ges tillräckliga resurser för att möta elevernas behov. Samarbetet mellan skolan, BUP och socialtjänsten måste stärkas så att inget barn faller mellan stolarna. Att främja psykisk hälsa och sänka trösklarna för att söka hjälp ska vara en tydlig och prioriterad uppgift för staden.

Alla skolor ska värna de mänskliga rättigheterna, och förståelsen samt bemötandet av barn med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar och särskilda behov ska utvecklas och stärkas.

Stockholm ger människor i behov rätt insatser som präglas av hög evidens, kvalitet och rättssäkerhet

Alla stockholmare ska erbjudas insatser som bidrar till hög livskvalitet från den gemensamma välfärden. Den sociala omsorgen ska vara rättssäker och präglas av ett starkt barnrättsperspektiv. Stockholmare ska känna sig säkra på att nya forskningsrön och framgångsexempel snabbt fångas upp och pilot testas i verksamheten. Samtidigt som ineffektiva och dyra metoder skrotas. En hög kvalitet, evidensbaserat arbetssätt, och en nära samverkan med civilsamhället leder till effektiva insatser för samtliga medborgare. Effekten av sociala insatser ska kunna följas upp och utvärderas. Felaktiga eller onödiga insatser riskerar att urholka förtroendet för socialtjänsten och på sikt skapa en misstro från såväl brukare som skattebetalare. Likaså ska hårda kvalitets- och uppföljningskrav ställas på alla aktörer inom social omsorg. Den ökade välfärdsbrottsligheten kräver fördjupade granskningar och kontinuerliga avtalsuppföljningar. Oseriösa aktörer ska stävjas innan de har hunnit sko sig på allmänna skattemedel och orsakat lidande för klienten. Likaså får välfärdens verksamheter aldrig bli en inkomstkälla för den organiserade brottsligheten.

Stockholm ska vara en tillgänglig stad för alla invånare. Funktionsförmåga ska inte avgöra individens möjlighet till att delta i samhället på lika villkor. Så långt som möjligt ska var och en, utifrån sina förutsättningar, leva ett självständigt liv och ha ett arbete att gå till. Stöd och service för personer med funktionsnedsättning ska främja delaktighet och självständighet. Genom ett stöd av hög kvalitet med en hög grad av individuellt självbestämmande ska alla medborgare ges möjlighet till en god livskvalitet. Familj och anhöriga omsorgstagare ska ges ett bra stöd samtidigt som de erbjuds avlastning vid behov.

Ingen ska bollas runt, eller falla mellan stolarna. En spindel i nätet ska alltid finnas inom den offentliga verksamheten som har kontakt med individen och bistår i koordinationen och planeringen av de många olika sociala insatserna. Stockholmare med skadligt bruk och beroende ska få rätt hjälpinsatser för att komma bort från missbruket. Den ofrivilliga hemlösheten ska motverkas hos svenska medborgare. Samverkan med första linjens psykiska hälsovård, samt den regionala psykiatrin är avgörande för att garantera personer med multifunktionella behov en anpassning till samhället. Alla som vill ska ges möjlighet att påverka den vård- och omsorg som de får genom sin samordnande individuella plan (SIP).

Människor med särskilda behov på grund av utsatthet för våld i nära relationer, hedersvåld eller brott mot barn ska ges god hjälp i tid. Ingen ska behöva bo tillsammans med sin förövare, eller känna en oro för familjemässiga repressalier om de väljer att avsluta ett destruktivt och skadligt förhållande.

Stockholm ger äldre en god livskvalitet och stort självbestämmande

Stockholm ska vara en äldrevänlig stad där äldre människor upplever hög livskvalitet, trygghet och tillit till att den kommunala servicen håller absolut högsta klass. Äldreomsorgen ska präglas av både valfrihet och trygghet, med tydliga kvalitetskrav på samtliga utförare. En mångfald av boendealternativ och omsorgsutförare ska finnas tillgänglig, där kommunala, privata och ideella aktörer erbjuder tjänster som möter olika behov och önskemål. Stockholm ska också vara en stad där företag snabbt och enkelt kan utveckla och testa ny välfärdsteknik som stärker äldreomsorgen.

Boendelösningar ska anpassas efter olika skeden i åldrandet, från seniorbostäder för de tidiga åren, till trygghetsboenden och servicehus, samt särskilda boenden för personer med omfattande vårdbehov. För äldre som vill och kan bo kvar i sina hem ska hemtjänsten erbjuda ett brett stöd som främjar både fysisk och psykisk hälsa. Den ökade rörligheten mellan kommuner och länder skapar också möjligheter för nytänkande boendelösningar i naturnära miljöer. Äldreomsorgen ska dessutom vara fullt tillgänglig för personer med funktionsnedsättning, och teckenspråkskompetens ska finnas på särskilda boenden för att säkerställa god kommunikation med personer som har hörselnedsättning.
En trygg och högkvalitativ äldreomsorg förutsätter en stabil och kompetent personalförsörjning. Personalen ska inte bara vara tillräckligt många, utan också välutbildade och ha goda kunskaper i svenska. Ingen äldre ska behöva känna oro för att inte förstå sin omsorgspersonal – det svenska språket ska vara en självklarhet i all vård och omsorg. Språkkunskaper ska vara ett tydligt krav vid nyrekrytering, och befintlig personal ska ges möjlighet till fortbildning för att stärka sin språkliga kompetens.

Tillgången till läkare och sjuksköterskor är avgörande för en trygg äldreomsorg, vilket kräver ett nära samarbete mellan staden och Region Stockholm. Genom förebyggande insatser ska fler äldre kunna undvika akutmottagningar och närakuter vid enklare besvär. I samverkan med regionen och omsorgsaktörerna ska nya vårdformer utvecklas som gör vården mer tillgänglig och avlastar akutsjukvården. Lätt-geriatriska korttidsboenden samt direktintag till geriatriska och ortopediska avdelningar är viktiga inslag i en sådan modell.

Ett stärkt förebyggande arbete är avgörande för att minska risken för ohälsa som leder till sjukhusinläggningar, isolering och psykisk ohälsa. Särskilda satsningar på att förebygga fallolyckor ökar livskvaliteten och minskar behovet av slutenvård. Stockholm ska ta fram en modell för äldrevänlig snöröjning som prioriterar gångbanor före cykelbanor, med prioriterade insatser runt vårdcentraler, äldreboenden och busshållplatser, för att minska risken för halkolyckor under vinterhalvåret.

Ingen äldre ska behöva mötas av ständigt nya vårdgivare vid hembesök. Hemtjänsten ska präglas av valfrihet, hög kontinuitet och trygghet, där den

personliga relationen mellan omsorgstagare och personal står i centrum. En välfungerande och närvarande hemtjänst är en viktig del av det förebyggande arbetet och en förutsättning för att äldre ska kunna leva ett aktivt, socialt och värdigt liv även i det egna hemmet.

En varsamt växande huvudstad

Stockholm byggs varsamt, vackert och grönt med stor hänsyn till de närboendes medbestämmande.

Vår huvudstad uppskattas av både invånare och besökare för dess klassiska arkitektur, grönska och vattennära läge. Dess unika och kulturhistoriska särart förtjänar att värnas. Stockholm ska vara en grön och modern stad som inte vänder ryggen till sin historia. Det är oacceptabelt att kulturarv rivs, förvanskas eller kvävs av förtätning. I stället ska stadens och dess olika områdens historia framhävas genom bevarande och underhåll. Kulturbyggnader ska stå i centrum vid områdesutveckling och inspirerar eventuell ny bebyggelse. Det kulturhistoriska värdet av fasader på hus i klassisk arkitektur berör hela Stockholm. Därför ska staden spela en aktiv roll i att bevara kulturmärkta byggnader och tillsammans med fastighetsägarna arbeta med att återställa hyvlade fasader i centrala lägen och se över möjligheterna att återskapa rivna och förstörda kulturbyggnader.

Områden ska inte förtätas till den grad att livskvaliteten försämras med brist på grönområden, för såväl människor som djur- och växtliv. Orörd natur som nu finns insprängt i de flesta förorter ska bevaras som refuger för växter och djur. All stadsutveckling måste värna om det befintliga området. Ny bebyggelse ska tas fram i samklang med befintliga byggnader och mötespunkter i märkesbyggnader ska respekteras och framhävas.

Stockholm behöver en tillräcklig byggtakt för att säkerställa stadens åtaganden genom Stockholmsförhandlingen och Sverigeförhandlingen, men exploateringen måste ha fler värden än att bara skapa fler bostäder och arbetsplatser. När Stockholm växer så ska det tjäna Stockholm långsiktigt. Stadsbyggnaden måste tydligare demokratiseras så att ny bebyggelse får ett högt folkligt stöd och gör Stockholm bättre, även ur närboendes synvinkel. För att detta ska vara möjligt måste mer medborgarinflytande ges tidigare i processerna, innan stadsbyggnadskontor eller exploatörer investerat för mycket för att kunna vara inlyssnande. Stockholm ska växa utan att förlora de kultur- och naturvärden som präglar vår stad. Inte heller ska politiker försöka lösa sociala problem i samhället genom att bygga hyreshus för socialt utsatta i nu lugna bostadsområden. En sådan politik kommer bara leda till att motsättningarna i samhället ökar. Antalet utsatta och särskilt utsatta områden kommer med en sådan politik att mångdubblas och resultera i att hela Stockholm kommer att räknas till den kategorin. Bostadsbyggande får inte vara ett instrument för integration.

Av Stockholms arkitekturpolicy framgår att arkitekturen och stadsmiljön ska präglas av kvalitet och att policyn ska bidra till en sammanhållen gestaltning utifrån ett helhetsperspektiv som tar stöd i Stockholms identitet. Policyn i sin helhet innehåller många fina ord om Stockholms arkitektur och historia men pekar inte ut någon tydlig riktning eller önskan. Policyn behöver revideras i syfte att stimulera till mer klassisk arkitektur i dess olika former, med förebilder i internationella bästa praxis och utgå ifrån ledorden: harmoni, bevarande, enhetlighet och grönska.

Vid ny stadsplanering vägleds ofta byggare och arkitekter med ledord som att bebyggelsen ska vara experimentell, visionär eller samtida, vilket har visat sig leda till en strömlinjeformad arkitektur. Vi menar istället att arkitekturen i Stockholm ska vara traditionell, klassisk och genom detta även visionär. När en bevarandetanke sätts i fokus menar vi att arkitekturen i regel kan bli mer områdes- och naturanpassad och därmed också mer human. Det vore positivt att vid ny stadsbyggnad utgå ifrån och blanda in element från den klassiska arkitekturen.

I stället för brokig förtätning med höghus i småhusområden bör Stockholm växa genom att ta sammanhängande markområden i anspråk för ny bebyggelse. Nya områden ska bygga vidare på stenstadens klassiska arkitektur och kvartersbildning, alternativt möjliggöra för naturnära boende med småskalighet och grönska. Med inspiration från egnahemsområdena på 30-talet ska trösklarna in till ett eget radhus eller mindre villa sänkas för barnfamiljer. Genom villatomträtter och byggemenskaper ska fler kunna bygga sitt eget drömhus utan att ha flera miljoner i kontantinsats och skyhöga löner.

På liknande sätt som nya stadsdelar planeras, vill vi se planprogram för befintliga områden med en tydlig inriktning på hur tät bebyggelsen ska vara innan fortsatt småskalig förtätning tillåts. Planerna behöver tas fram med stor lyhördhet för de boendes önskemål och områdets historia med målet att skapa en attraktiv och trivsam boendemiljö och tydliga levande centrum. Målbilden för områdens exploateringsgrad, näringsliv, slutgiltiga gestaltning och täthet bör konkretiseras. På så vis kan ett helhetsgrepp om området tas där framtida behov kring infrastruktur, grönytor, idrottsplatser, välfärdsverksamhet och så vidare kan fastställas samtidigt som en från början fastställd täthet uppnås och området därefter kan anses färdigbyggt. Samtidigt som nya boenden med barnfamiljer i fokus ska tillskapas måste befintliga människors hyreskostnader hållas låga. De skyhöga tomträttsavgälderna innebär en direkt effekt på tiotusentals bostadsrättsföreningar och en indirekt påverkan på nästintill samtliga allmännyttiga hyresrätter. Tomträttsavgälderna måste hållas nere utifrån ett långsiktigt perspektiv istället för att slaviskt följa prisutvecklingen på bostäder, samtidigt som fler ska ges möjlighet att köpa loss sin mark genom hyrköpsmodeller där avbetalningen sker direkt till staden utan banker som mellanhänder.

Stockholm har tillgänglig infrastruktur med god framkomlighet för samtliga transportslag

Stockholm ska vara en grön, framkomlig och vacker stad. Fotgängare, kollektivtrafikanter, bilister och cyklister måste samsas om gatuutrymmet och väginfrastrukturen. Mikromobiliteten är ett viktigt komplement till kollektivtrafiken och dess användning ska främjas särskilt. Det begränsade utrymmet i innerstaden förutsätter att de korta resorna sker utan bilen. Däremot har bilen en viktig funktion för de längre resorna till särskilda aktiviteter, storhandel eller andra sträckor där cykel och kollektivtrafik inte är funktionellt möjligt.

Stockholm ska vara en livfull och blomstrande sommarstad med levande sommargator fyllda med uteserveringar och gröna promenadstråk i såväl city som i strategiska delar av ytterstaden. Under sommartid ska kajerna livas upp med aktivitet och rörelse. Under vintertid ska hänsyn tas till befolkningens resmönster, då såväl cyklandet som kollektivtrafikens framkomlighet begränsas. Cykelvägbanorna ska möjliggöra den säsongsvisa reseomställningen för att undvika ett allt för lågt nyttjande under vintern.

Alla stockholmare ska ges en tillräcklig tillgång av bilparkeringsplatser till överkomliga priser. Inga fler parkeringsplatser ska byggas bort utan att samtidigt kompenseras. Lämpliga områden för underjordiska garage i innerstaden ska utredas och vid nyexploatering i kollektivnära lägen ska p-normen vara högre än områdesbehovet i syfte att möjliggöra yta för pendlarparkeringar. Pendlarparkeringar i ytterstadens kollektivtrafiknära lägen är fundamentala för ett blandat pendlande för de som bor utanför city. Antalet pendlarparkeringar ska ökas med god tillgänglighet och till förmånliga priser. Parkeringsavgifterna för såväl boende- som besöksparkering ska sänkas.

Stockholm ska vara en naturgrön stad. Stadens mest populära promenadstråk ska premieras i syfte att skapa ett vackrare Stockholm med växtlighet och färgglada blomster. Mer vintergrönska ska prägla såväl innerstaden som ytterstadens kvarter, vilket möjliggör en grön stad året om. Arbetet mot skyfall ska stärkas genom att kombinera grönska med fler växtbäddar i särskilt känsliga miljöer. Behovet av svalkande utomhusmiljöer ska beaktas vid utformandet av nya stadsmiljöer.

Investeringar i väginfrastrukturen ska utgå från ekonomisk rationalitet, resmönster och samhällsekonomiska värderingar. Ideologiska skygglappar och politiska pekpinnar om att begränsa resenärens egna val i valet av trafikslag ska upphöra. Stockholm ska vara en trygg, säker, ren och välskött stad och standarden ska vara likvärdig i hela staden.

Stockholm är en välbesökt kulturstad där svensk kulturhistoria blandas med samtida internationella evenemang

I Stockholm behöver man inte leta länge för att hitta en vacker park för en utelunch eller en grön promenad, även mitt i stadens centrum. Stadens många parker står som en imponerande kontrast till det blåa vattnet och de färgglada byggnaderna, vilket bidrar till dess unika charm.

Stockholm är en av Europas snabbast växande turistdestinationer. Med sin rika historia, närhet till vatten och den idylliska skärgården, samt ett brett utbud av högklassiga restauranger, erbjuder Stockholm något för alla. Dessa egenskaper gör staden till ett attraktivt resmål, både för inhemska och internationella besökare.

Vår gemensamma kultur är djupt rotad i en kollektiv identitet baserad på traditioner, språk och geografisk särprägel. Den manifesteras genom konstformer som litteratur, musik, teater och bildkonst. Kulturen är en av de grundläggande pelarna för Sverige som nation och speglar också Stockholms utveckling genom historien. Det kulturella och historiska arvet i Stockholm är ovärderligt och ger oss en förståelse för hur och varför våra traditioner, normer och värderingar har formats. Samtidigt måste kulturen få utrymme att växa och utvecklas naturligt, i takt med att samhället förändras.

För att Stockholm ska förbli en attraktiv stad att både besöka och bo i, är det viktigt att öka medborgarnas inflytande över den offentliga konsten. Offentlig konst bör inte användas som ett verktyg för politiker och kulturexperter att skapa debatt, utan istället vara tilltalande för de människor som dagligen tar del av den och finansierar den genom sina skattemedel.

Staden ska arbeta långsiktigt för att stärka Stockholms varumärke och attraktionskraft som turistdestination. För att öka Stockholms internationella synlighet bör staden sträva efter att locka fler festivaler, utomhuskonserter och internationella evenemang, vilket gynnar både turistnäringen och stadens invånare.

Stockholmsmuseer erbjuder besökare en djupdykning i svensk historia, medan 4H-gårdarna lär ut om svenska utrotningshotade lantraser, och hembygdsgårdarna arbetar för att bevara vårt kulturarv. För att fler människor ska få möjlighet att komma nära djur och natur, samt uppleva och förstå det svenska kulturarvet, ska staden värna om dessa institutioner.

Stockholm ska fortsätta att utveckla och förädla sin unika kulturella särprägel. Vi ska värna de värden som omger oss och bevara det bästa av stadens arv, samtidigt som vi blickar framåt och välkomnar framtida utveckling. En stad som hela tiden rör sig genom tid och rum, med sikte mot framtiden och förståelse för sitt förflutna.

Stockholm har Nordens främsta företagsklimat och ett internationellt konkurrenskraftigt näringsliv

Stockholm ska vara Nordens mest attraktiva stad för företagande. Stockholms mål ska inte begränsas till att vara Sveriges mest attraktiva företagsstad utan Nordens främsta. De lokala småföretagen är livsviktiga för Stockholm som företagarstad. Deras synpunkter måste i ökad utsträckning beaktas i det

kommunala arbetet, vilket sker genom ett företagarråd. Stockholms främsta prioritet ska vara att skapa nöjda småföretagare i kommunen.

Framkomligheten inom Stockholms arbetsmarknadsregion är avgörande för att stå fram i den tuffa internationella konkurrensen om företagsetableringar, men även för att behålla befintliga företag. Genom att dra nytta av sin geografiska position som nav för såväl tåg-, bil- och flygtrafiken kan företagen erbjudas kostnadseffektiva transporter. Biltrafiken för yrkestransporter i innerstaden, men även för längre persontransporter i Stockholms arbetsmarknadsregion måste bevaras och utvecklas. Ökade bilköer som konsekvens av utbyggd cykelinfrastruktur innebär en försämring av näringslivets konkurrenskraft. Kollektivtrafiken ska vara trygg, punktlig och flexibel i syfte att förenkla arbetsresandet för anställda. Likaså är tillgängligheten och kapaciteten för flygtransporterna på Arlanda och Bromma flygplats kritisk för att behålla en internationell prägel. Stockholms flygplatser behöver fler direktlinjer till internationella storstäder.

För att nya företag ska etableras behöver ändamålsenliga verksamhetslokaler finnas för såväl kontor som små- och lättindustri. Verksamhetsområden måste utgöra det lokala navet för tung industri i syfte att säkerställa korta transporter. I samverkan med Stockholms hamnar ska transport-och logistiknäringen utvecklas i nära samverkan med det lokala näringslivets behov.

Stockholm ska dra fördel av de lokala universiteten, start-up inkubatorerna och ingenjörsföretagen för att bli världsledande inom miljö-och välfärdsteknik. Det ska vara låga inträdesbarriärer för start-up företag som önskar pilottesta nya produkter. Innovationsupphandlingar riktade mot småföretag och start-up företag ska främja lokala start-up företag som vill hitta nya lösningar på samhällsproblem. Genom att börja lokalt med stöd av staden, kan start-up företagen på sikt skala upp globalt med etablerade proof of concept.

En trygg och säker stad, med ett attraktivt nöjes- och idrottsliv samt med naturen ständigt tätt inpå knuten ger Stockholm en konkurrensfördel. Den internationella kryssningsturismen är en viktig näring för de lokala småföretagen med fysiska butiker i centrala Stockholm. Genom att framhäva Stockholms kulturhistoria med fokus på högtids- och mattraditioner får de internationella turisterna en speciell upplevelse. Samtidigt ska centrala stråk präglas av trygghet och renlighet. Nedskräpning och oro för kriminalitet får inte förekomma.

En resurseffektiv huvudstad med fokus på kärnverksamheten

Stockholm fokuserar på välfärdens kärnverksamhet med en konkurrenskraftig skattenivå

Stockholm ska ha en låg kommunalskatt och prioritera välfärdens kärnuppgifter. En konkurrenskraftig skattesats är avgörande för att ge fler personer incitament att uppnå självförsörjning. Men även för att minska utgiftsbördan för alla personer i arbete som har sett sin köpkraft sjunka och upplever reallönesänkningar. Likaså är det fundamentalt med en låg skattesats för att locka och behålla företagandet i staden.

Välfärdens verksamheter som skola, social- och äldreomsorg samt stadsbyggnationen och trafikarbetet ska vara prioriterade. Först och främst ska staden uppnå sina skyldigheter som den enligt lag har åtagit sig. Därefter ska kommunen verka för att utveckla angränsande verksamheter som är viktiga men inte fundamentala för det kommunala ansvaret.

Den kommunala administrationen har växt år efter år. En svårnavigerad organisation med motstridiga regelverk präglade av olika politiska majoriteters ofta osammanhängande ändringar och tillägg hindrar utvecklingen mot en kostnadseffektiv organisation. Det är dags att göra en översyn av samtliga kommunala uppgifter och åtaganden. De kommunala utgifterna ska först saneras, för att därefter byggas upp igen. Först och främst ska välfärdens kärnuppgifter finansieras, och först därefter ska övriga uppdrag genomföras. Det är avgörande för att behålla en stark tilltro till stadens politiska verksamhet och för att öka benägenheten att vilja betala skatt.

Upphandlingar ska innebära en vinstaffär för Stockholm. När stora upphandlingar genomförs måste staden känna sig trygg med att besitta den avancerade kompetensen som krävs för att undvika allt för omfattande ekonomiska risker. Mindre upphandlingar är att föredra när osäkerhet råder om de potentiella effekterna. För att undvika glädjekalkyler och oväntade fördyringar ska riskpåslaget ökas.

Stockholm genomför klimat-och miljöåtgärder som är ekonomiskt rationella

Stockholm ska vara en aktiv part i klimat- och miljöarbetet. Staden ska särskilt beakta sitt ansvar för den fysiska miljön. Rening av vattendrag, sanering av mark samt arbetet med miljö- och hälsoskydd tillhör de kommunala kärnuppgifterna. Det viktiga arbetet med att bevara och freda natur- och grönområden från exploatering är högaktuellt i tider av kraftig nybyggnation. Naturreservaten ska fredas från ingrepp i syfte att bevara såväl den biologiska mångfalden som att ge möjlighet till rekreation i närhet av bostaden. Kungliga Djurgårdens Nationalstadspark är en av Sveriges mest skyddsvärda platser.

Parken ska vara fredad och möjliggöra för framtida generationer att njuta av den gröna oasen.

Naturreservat, grönområden och våtmarker fyller en viktig funktion vid kraftiga skyfall. En allt för kraftig exploatering och framförallt en asfaltering av tidigare grönområden riskerar att förvärra effekterna av kraftiga regn. Likaså måste växter som träd, blomster och vintergrönska finnas i rikt utbud i hela staden. Förutom att erbjuda evidensbelagda värden för avslappning och attraktivitet så fyller de även en viktig roll för att ge skugga under heta sommardagar.

Vattendrag och badplatser ska vara rena och öppna för allmänheten. De tydliga hälsoeffekterna av vinterbad ska prägla arbetet med fler öppna badplatser. Likaså ska stadens badplatser demokratiseras. Bastuklubbar på stadens mark ska vara inkluderande och öppna upp för alla stockholmare som vill delta.

Stockholm ska vara världens mest hälsosamma stad, där miljöarbetet är tätt knutet till det förebyggande hälsoarbetet. Luftföroreningar skapade i staden, men även i tunga industrier i våra grannländer; Överexponering av UV-ljus med risk för hudcancer; Ökad antibiotikaresistens; Dödsfall och olyckor i trafiken; Alla dessa är akuta miljöfrågor som Stockholm har rådighet över. Om miljön förbättras förbättras även hälsan. Här krävs ett hälsoekonomiskt rationellt arbete där kostnadseffektiva insatser riktas in mot erkända ohälsofaktorer.
Stockholm ska bidra till världens klimatarbete med minskade utsläpp. Detta ska ske genom utsläppseffektiva lösningar som ger såväl ekonomisk nytta som klimatnytta. Även om staden ska sträva mot att bli klimatpositiv så måste den avtagande marginalnyttan alltid beaktas. En effektiv klimatpolitik för minskade utsläpp ska alltid beakta hur varje krona ska investeras för att maximera utsläppsminskningen. Arbetet med utsläppsminskning ska ske i en internationell dimension där Stockholm använder sina möjligheter till internationellt klimatbistånd genom att dela med sig av teknisk kompetens. Men även där staden främjar utvecklingen av ny klimat- och miljöteknik för att svara upp mot omvärldens behov.

Kommunfullmäktiges inriktningsmål och mål för verksamhetsområden

Budget 2027 med inriktning för 2028 och 2029 har tre inriktningsmål för stadens verksamheter. Inriktningsmålen konkretiseras genom mål för verksamhetsområden enligt nedan:

1. En trygg huvudstad med hög livskvalitet
   1.1. I Stockholm talar medborgare svenska, lever efter svenska värderingar och strävar mot självförsörjning
   1.2. Stockholm är en trygg, säker och välskött stad
   1.3. I Stockholm når alla barn sin fulla potential genom kompetent personal och attraktiva skolmiljöer
   1.4. Stockholm ger människor i behov rätt insatser som präglas av hög evidens, kvalitet och rättssäkerhet
   1.5. Stockholm ger äldre en god livskvalitet och stort självbestämmande

2. En varsamt växande huvudstad
   2.1. Stockholm har Nordens främsta företagsklimat och ett internationellt konkurrenskraftigt näringsliv
   2.2. Stockholm byggs varsamt, vackert och grönt med stor hänsyn till närboendes medbestämmande
   2.3. Stockholm har tillgänglig infrastruktur med god framkomlighet för samtliga transportslag
   2.4. Stockholm är en välbesökt kulturstad där svensk kulturhistoria blandas med samtida internationella evenemang

3. En resurseffektiv huvudstad med fokus på kärnverksamheten
   3.1. Stockholm fokuserar på välfärdens kärnverksamhet med en konkurrenskraftig skattenivå
   3.2. Stockholm genomför klimat-och miljöåtgärder som är ekonomiskt rationella

Förutsättningar

Omvärldens ekonomiska utveckling och demografins förändringar är avgörande för stadens skatteunderlag och övriga planeringsförutsättningar. Nedan sammanfattas utvecklingen och aktuella prognoser för dessa områden som ger en viktig vägledning för förståelse av framtiden. Under rådande omständigheter med geopolitisk och ekonomisk oro i omvärlden är framtidsbedömningarna särskilt känsliga, och förutsättningarna kan skifta snabbt.

Omvärldsperspektiv

Globalt. Den globala ekonomin präglas av hög osäkerhet, dämpad tillväxt och förnyat inflationstryck. Efter en svagare period bedöms den globala tillväxten under 2027–2028 stabiliseras på en relativt låg nivå, vilket är under det historiska genomsnittet på 3,8 procent. Världsbanken spår en global tillväxt på i genomsnitt 2,8 procent för perioden, medan Internationella valutafonden, IMF, bedömer att den globala tillväxten blir 3,4 procent år 2027. Samtidigt beräknar IMF att tillväxten för avancerade ekonomier mattas av avsevärt och stannar kring 1,8 procent 2027. Tillväxttakten i euroområdet förväntas förbli dämpad och uppgå till 1,2 procent under 2027.

Prognos för den globala BNP-tillväxten (procent)

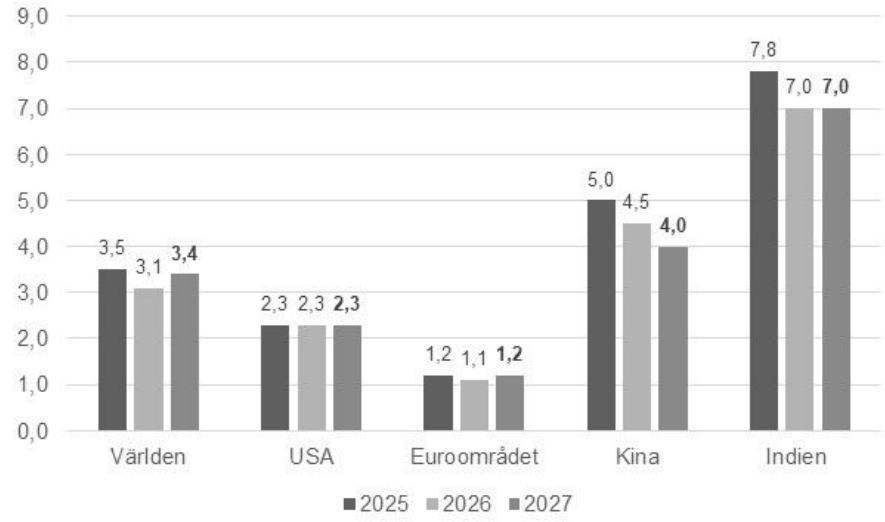

Källa: IMF World Economic Outlook oktober 2026

Sverige. Svensk ekonomi befinner sig i en återhämtningsfas där lågkonjunkturen väntas ebba ut under 2027 enligt Konjunkturinstitutet. Tillväxten väntas uppgå till 3,0 procent 2026 och 2,4 procent 2027 och huvudsakligen drivas av inhemsk efterfrågan. Arbetslösheten mätt enligt AKU[1] förväntas sjunka från 8,7 procent 2026 till 8,2 procent 2027 då starkare efterfrågan ökar företagens behov av nyanställningar.

[1] Statistikmyndigheten SCB:s Arbetskraftsundersökningar (AKU) är den officiella källan för att mäta arbetslöshet i Sverige.

Utvalda nyckeltal, årlig förändring (procent)

	Utfall		Prognos		Scenario	
År	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
BNP	0,8	1,4	3,0	2,4	1,7	1,6
Sysselsättning	-0,5	0,4	0,7	0,7	0,9	0,4
Arbetslöshet 15-74 år	8,4	8,8	8,7	8,2	7,3	7,1
KPIF (inflation)	1,9	2,6	1,6	2,6	2,2	1,8
Styrränta*	2,75	1,75	2,0	2,5	2,75	2,75
Offentligt finansiellt sparande**	-1,6	-1,6	-1,7	-1,8	-0,8	-0,7

Källa: Konjunkturläget september 2026, Konjunkturinstitutet.
*Förklaring: *Vid årets slut, **Procent av BNP.*

För kommunerna innebär den ekonomiska återhämtningen en lättnad på kort sikt. I takt med att sysselsättningen ökar växer kommunernas skatteintäkter jämfört med tidigare år. En stor utmaning för kommunerna på längre sikt är befolkningens sammansättning. Födelsetalen sjunker, vilket kräver anpassning av förskolan och skolan. Samtidigt ökar andelen invånare över 80 år, vilket ställer stora krav på utveckling inom äldreomsorgen men också på ett stärkt förebyggande arbete. Sveriges Kommuner och Regioner, SKR, betonar att de ökade skatteintäkterna inte räcker för att täcka välfärdens långsiktiga behov. Parallellt med välfärdsutmaningarna står många kommuner inför omfattande investeringar i infrastruktur. Dessa driver upp kapitalkostnaderna och minskar det ekonomiska utrymmet för verksamheten.

Stockholm. Handelskammarens Stockholmsbarometer för tredje kvartalet 2026 visar att konjunkturen i Stockholm har stärkts. Konfidensindikatorn stiger till 103,3, vilket innebär att barometern ligger över det genomsnittliga normalläget. Uppgången är bred med positiva signaler från stora delar av näringslivet. Även hushållens indikator stärks, men ligger fortsatt under normala nivåer.

Stockholms arbetsmarknad inledde en återhämtningsfas under 2026. Trots det uppgick andelen inskrivna arbetslösa i september 2026 till 6,8 procent av arbetskraften, vilket överstiger det nationella genomsnittet på 6,4 procent. Enligt Arbetsförmedlingens regionala prognoser väntas återhämtningen ta fart på allvar under 2027 då arbetslösheten bedöms sjunka i takt med att ekonomin stärks. Betydande strukturella utmaningar med hög långtidsarbetslöshet och kompetensmatchningsproblem kvarstår dock.

Utveckling av arbetslösheten i Stockholms stad 2020–2026

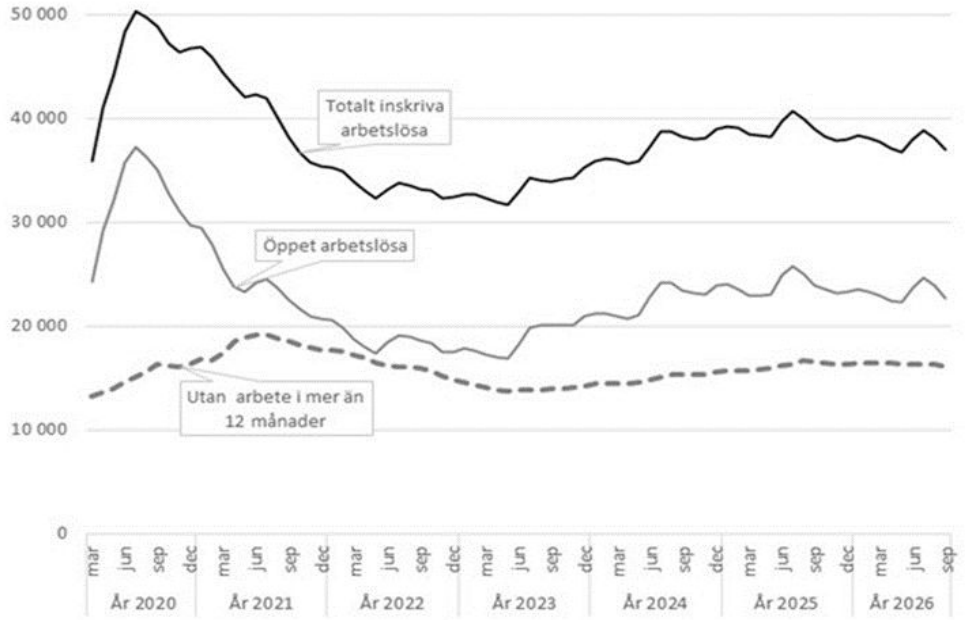

Källa: Arbetsförmedlingen.
Förklaring: Öppet arbetslösa söker aktivt jobb, kan omgående börja jobba och deltar inte i ett arbetsmarknadspolitiskt program.

Stockholmshushållens syn på det ekonomiska läget präglas av en försiktig optimism i takt med att köpkraften stiger även om oron för geopolitiska spänningar och ett svagare konjunkturläge fortfarande håller tillbaka konsumtionen. Jämfört med övriga Sverige är stockholmshushållen känsligare och reagerar snabbare och kraftigare på ekonomiska förändringar. Känsligheten i Stockholm beror främst på hushållens höga skuldsättning, bostadsmarknadens struktur och den lokala branschstrukturen.

Likt övriga kommuner i landet står Stockholms stad inför demografiska förändringar som kräver verksamhetsanpassning och omställning. Stadens befolkningsutveckling följer det nationella mönstret, där gruppen över 80 år förväntas öka mest, samtidigt som antalet barn i förskole- och skolåldern minskar. I staden förväntas antalet förskolebarn minska fram till 2030 och därefter öka något. Antalet barn i skolåldern fortsätter att minska till följd av ett lägre barnafödande under senare år. Fram till 2035 förutses en viss, om än svag, ökning av andelen invånare i förvärvsaktiv ålder (20–64 år).

Stockholms stads befolkningsutveckling åren 2015-2025 och prognos åren 2026-2035 för utvalda åldersgrupper

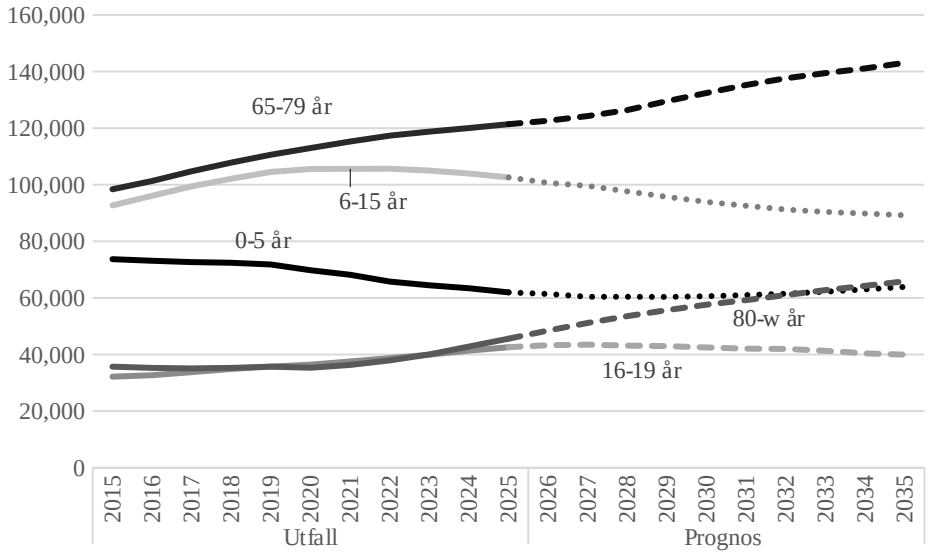

Källa: Sweco, juni 2026.

Skatteunderlagets utveckling

Stadens finansiering bygger till övervägande del på skatteintäkter. Storleken på skatteintäkterna beror på såväl stadens som rikets skatteunderlag och på det kommunala utjämningssystemet. Stockholms stads budget utgår från Sveriges kommuners och regioners (SKR) skatteunderlag per augusti året innan budgetåret.

Skatteunderlagsprognoser åren 2025-2029

	2025	2026	2027	2028	2029	2025–2029
SKR augusti 2026	3,5	3,5	5,1	4,2	4,0	22,1
SKR april 2026	3,3	4,0	4,7	4,3	4,2	22,3
Regeringen april 2026	3,3	4,2	4,9	4,0	3,9	22,0

Källa: Regeringen respektive SKR. augusti 2026.
Förklaring: Procentuell förändring visas i jämförelse med föregående år

Skatteunderlaget har reviderats upp för 2025, vilket förklaras av ett starkare preliminärt beskattningsutfall än tidigare bedömt. Denna revidering ger en bestående positiv effekt på skatteunderlagets nivå under hela prognosperioden. Samtidigt har skatteunderlagstillväxten för 2026 reviderats ned från 4,0 till 3,5 procent. Nedrevideringen beror främst på en svagare bedömning av antalet arbetade timmar, då uppgången i sysselsättningen förskjuts till 2027. Under 2027 stärks skatteunderlaget genom fler arbetade timmar samt högre pris- och inkomstbasbelopp och bedöms öka med 5,1 procent. Åren 2028–2029 ökar skatteunderlaget med drygt 4,0 procent per år, i nivå med det historiska genomsnittet för perioden 2015–2024. Sammantaget innebär SKR:s augustiprognos att skatteunderlagets nivå 2029 har reviderats ned med 0,2 procentenheter jämfört med föregående prognos.

Skatteunderlaget i *reala* termer speglar kommuners och regioners faktiska köpkraft. Under 2025 ökade det reala skatteunderlaget kraftigt, främst till följd av den negativa prisutvecklingen. När prisnivån normaliseras 2026 dämpas den reala tillväxten betydligt och hamnar i linje med ett historiskt genomsnitt. År 2027 väntas den reala skatteunderlagstillväxten åter öka något, driven av en stark nominell utveckling.

Skatteunderlagsprognos nominell och real utveckling åren 2025-2029

	2025	2026	2027	2028	2029
Nominellt skatteunderlag	3,5	3,5	5,1	4,2	4,0
Regelförändringar	-0,3	-0,5	0,0	0,0	0,0
Prisutveckling	-0,1	2,3	3,0	2,9	3,5
Realt skatteunderlag	4,0	1,6	2,0	1,3	0,5

Källa: SKR, Aktuell ekonomi 26:27
Förklaring: Procentuell förändring visas i jämförelse med föregående år

Den kommunala koncernens investeringar

Stockholm stad har höga ambitioner om en hållbar utveckling. För att utveckla och klara välfärdsuppdraget krävs investeringar i ny infrastruktur och samhällsservice. Samtidigt måste befintliga anläggningar och fastigheter underhållas och utvecklas för en effektiv drift och förvaltning som möter dagens och morgondagens behov. Stadens investeringsnivåer är därmed fortsatt höga. Utöver detta bidrar staden med medfinansiering i statliga och regionala infrastrukturprojekt.

Demografiska förändringar och ett osäkert omvärldsläge kräver att nämnder och bolag tydligare prioriterar inom och mellan planerade investeringar. Starkare investeringsstyrning, kostnadskontroll och samverkan i tidiga skeden krävs för ett effektivt genomförande. Kommunkoncernövergripande samordning av planering och uppföljning ska fortsatt stärkas. Bostadsutveckling ska prioriteras där infrastruktur och service redan finns så att väg- och ledningsnät, kommunikationer och kommunal service nyttjas effektivt.

Investeringsprojektens lönsamhet är avgörande för genomförbarhet liksom när i tid större investeringar i infrastruktur och samhällsservice planeras. En bedömning av ekonomiska förutsättningar och konsekvenser behöver göras tidigt i processen, i samråd med övriga berörda nämnder och bolag.

Balans mellan resultat, skuld och investeringar utgör tillsammans förutsättningarna för långsiktigt hållbara finanser. En god ekonomisk hushållning på lång sikt kräver att den kommunala koncernens investeringar i högre utsträckning finansieras med egna medel. Prioriteringar inom och mellan projekt, verksamhetsresultat, inkomster från försäljning av mark och avyttringar av icke strategiska tillgångar bidrar till detta.

Kommunfullmäktiges investeringsstrategi utgör grund för nämndernas och bolagens investeringsplaner. Nämndernas och bolagens investeringsramar

redovisas i investeringsplanen, bilaga 3. Merparten av investeringarna avser beredande av mark för bostadsutveckling med tillhörande infrastruktur respektive ersättningsinvesteringar i befintliga anläggningar och fastigheter.

Staden är medfinansiär i ett antal angelägna statliga och regionala infrastrukturprojekt, utbyggnaden av tunnelbanan inom ramen för Stockholmsförhandlingen, kollektivtrafikobjekten i Sverigeförhandlingen, Kistagrenen för Tvärbana Norr och projekt Stockholms Ström (förstärkning och förnyelse av elnätet). Medfinansieringen minskar utrymmet för finansiering av stadens egna investeringar och staden bör därför inte medfinansiera ytterligare projekt.

Krav på god ekonomisk hushållning

God ekonomisk hushållning innebär att styra ekonomi och verksamhet i både ett kortare och i ett längre tidsperspektiv. En kommun ska hushålla med sina resurser och sträva efter att få ut så mycket som möjligt av varje skattekrona. Kostnaderna får inte överstiga intäkterna och varje generation ska i huvudsak bära kostnaderna för den service och konsumtion de själva använder. God ekonomisk hushållning omfattar både ett finansiellt perspektiv och ett verksamhetsperspektiv, vilka tillsammans säkerställer att varje generation bär sina egna kostnader och har finansiellt utrymme för att investera.

För kommunala bolag innefattar kravet på god ekonomisk hushållning att bedriva verksamheten affärsmässigt och kostnadseffektivt så att bolagen långsiktigt bidrar till kommunens samlade mål, finanser och välfärd.

Riktlinjer för god ekonomisk hushållning

Enligt kommunallagen och lagen om kommunal bokföring och redovisning ska kommunfullmäktige besluta om riktlinjer för god ekonomisk hushållning som årligen ska följas upp i årsredovisningens förvaltningsberättelse. För verksamhetsåret 2027 utgörs stadens riktlinjer för god ekonomisk hushållning av mål för god ekonomisk hushållning enligt denna budget samt *Regler för ekonomisk förvaltning, Stockholms stads investeringsstrategi och Finanspolicy för Stockholm stad*. Ärendet *Planeringsförutsättningar för budget 2027-2029*, som anmälts till kommunstyrelsens ekonomi- och trygghetstutskott, utgör därutöver underlag för den långsiktiga planeringen.

Kommunfullmäktige samt stadens nämnder och bolag ska förhålla sig till riktlinjerna så att verksamheten över tid bedrivs ändamålsenligt och bidrar till en hållbar utveckling och en god ekonomisk hushållning.

Mål för god ekonomisk hushållning

Kommunfullmäktiges verksamhetsområdesmål är, om inte annat anges, av betydelse för god ekonomisk hushållning. Kommunfullmäktige har även fem finansiella mål av betydelse för god ekonomisk hushållning:

Nettokostnader i förhållande till skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning
Målet för kommunen är att nettokostnaderna exklusive ändliga resurser, som reavinster, försäljningar, utdelningar med mera, inte ska överstiga skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning.

Årets ekonomiska resultat
Målet för kommunen är att det ekonomiska resultatet enligt balanskravet för året ska uppgå till minst 0,1 mnkr.

Soliditet
Målet för kommunen respektive den kommunala koncernen är att soliditeten inte ska understiga 34 procent på lång sikt och 30 procent på kort sikt.

Soliditeten kan enskilda år understiga 34 procent. Målet ska redovisas inklusive kommunens samtliga pensionsåtaganden.

Budgetföljsamhet
Målet för kommunens budgetföljsamhet, mellan årets prognoser och utfall, är att den före och efter tekniska justeringar inklusive resultatenheternas resultat, inte får överskrida 100 procent. För nämnderna görs uppföljningen totalt för driftbudgeten inklusive kapitalkostnader, disposition eller avsättning av resultatenheternas resultat och kommunstyrelsens tekniska justeringar.

Prognossäkerhet
Målet för kommunen är att prognossäkerheten i tertialrapport 2, jämfört med utfallet på helår, ska vara högst +/- 1 procent. Prognossäkerheten mäts som avvikelse mellan årets prognoser och utfall, inklusive kapitalkostnader, disposition eller avsättning av resultatenheternas resultat och kommunstyrelsens tekniska justeringar.

Direktiv för samtliga nämnder och bolag

Direktiven för samtliga nämnder och bolag lyfter prioriterade områden där det finns ett särskilt behov av utveckling för att på kort och lång sikt möta behoven av och säkerställa välfärd, samhällsservice och stadsutveckling.

Nämnder och bolag planerar arbetet utifrån kommunfullmäktiges budget med direktiv och mål. Antalet styrdokument ska minska, och nämnder och bolag ska prioritera kärnuppdraget.

Nämnder och bolag ska följa de anvisningar stadsledningskontoret och Stockholms Stadshus AB utfärdar. Verksamheterna ska kontinuerligt anpassas efter förändrade lagkrav och statliga regelverk, och nämnder och bolag ska säkerställa en ändamålsenlig och effektiv organisation utifrån uppdraget och invånarnas behov med fokus på nyttomaximering av skattemedel och andra intäkter.

Nämnder och bolag ska utgå från de grundläggande värden som samhället vilar på, gör din plikt, kräv din rätt. Dessa värden är en förutsättning för förtroende för och tillit till den kommunala organisationen. Stadens organisation ska vara lärande och bygga på tillit och handlingsutrymme vilket möjliggörs genom att ta tillvara chefers och medarbetares kompetens och professionella omdöme.

Direktiv

Stockholms stads nämnder och bolag bär gemensamt ett viktigt uppdrag för alla som bor, verkar i och besöker huvudstaden. Inför budgetåret 2027 påverkas uppdraget av förändringar inom flera områden. Demografiska förändringar, ett förändrat säkerhetspolitiskt läge, otrygghet, organiserad brottslighet och bristande integration ställer stora krav på verksamhetsutveckling och genererar investeringsbehov. Stadens kompetensförsörjning och arbetssätt utmanas och behöver ställas om och anpassas, likväl som nyttjandet av stadens lokalbestånd. För att möta utvecklingen och ytterligare stärka Stockholms stads attraktivitet behöver nämnder och bolag gemensamt ta ansvar och i samverkan med interna och externa aktörer arbeta effektivt och långsiktigt med stockholmarnas behov och förväntningar i fokus.

En trygg huvudstad med hög livskvalitet

Nämnder och bolag ska

- arbeta förebyggande, lättillgängligt och kunskapsbaserat med en helhetssyn på stockholmarnas behov, där det sociala perspektivet är integrerat i stadens övergripande planering och utveckling
- bidra till att säkerställa en hög utbyggnadstakt för att möta stadens behov av vård- och omsorgsboende
- arbeta för ökad trygghet och utveckla det brottsförebyggande arbetet
- säkerställa stockholmarnas och civilsamhällets delaktighet och inflytande i stadens utveckling och verksamheter
- aktivt verka för bibehållen tillit till och förtroende för stadens verksamheter och organisation
- säkerställa de mänskliga rättigheterna
- underlätta civilsamhällets verksamhet med målet att Stockholm ska ha landets bästa föreningsklimat
- prioritera samverkan med polisen och ge polisen det stöd som efterfrågas
- säkerställa att svenska är arbetsspråket i stadens verksamheter och ställa krav på goda kunskaper i svenska vid rekrytering
- efterfråga regelbundna utdrag ur belastningsregistret för alla som arbetar med barn och unga
- ställa tydliga krav på motprestation och bidra till att fler når egen försörjning
- arbeta evidensbaserat, följa upp effekten av insatser och avveckla metoder som saknar stöd
- säkerställa att ingen bollas runt mellan verksamheter, genom en utpekad samordnande kontakt
- bidra med trygghetsskapande åtgärder som belysning, trygghetskameror och ordningsvakter

En varsamt växande huvudstad

Nämnder och bolag ska

- värna kulturarv, klassisk arkitektur och grönområden vid all planering och byggnation
- ge närboende inflytande tidigt i stadsutvecklingen
- säkerställa framkomlighet för alla trafikslag och kompensera parkeringsplatser som tas bort
- öka medborgarnas inflytande över den offentliga konsten
- beakta småföretagens behov i myndighetsutövning och upphandling
- genomföra klimat- och miljöåtgärder som är ekonomiskt rationella och ger störst nytta per satsad krona
- värna grönområden, träd och naturreservat som skydd mot skyfall och värme

En resurseffektiv huvudstad med fokus på kärnverksamheten

Nämnder och bolag ska

- prioritera de lagstadgade kärnuppgifterna före övriga åtaganden
- minska administrationen och föreslå vilka uppgifter och styrdokument som kan avvecklas

- dela upp upphandlingar där det gynnar konkurrensen och öka riskpåslaget i stora projekt
- motverka välfärdsbrott och felaktiga utbetalningar genom informationsdelning och kontroll
- bidra till att öka graden av egen finansiering i syfte att minska stadens skuldutveckling och stödja ekonomisk hållbarhet
- stärka investeringsstyrningen inom den kommunala koncernen för att öka prognossäkerheten, säkerställa en tydlig beställarroll och samordning i tidiga skeden och ett effektivt genomförande av investeringsprojekt
- samplanera lokalförsörjning med ett helhetsperspektiv för den kommunala koncernen med fokus på verksamhetsbehov och kostnadsutveckling
- integrera extern finansiering i verksamhetsplanering och utveckling och säkerställa organisatorisk förmåga att genomföra externfinansierade projekt
- inte sälja samhällsfastigheter som verksamheterna har behov av på kort och lång sikt eller andra fastigheter vars långsiktiga ekonomiska eller strategiska värde motiverar ett fortsatt kommunalt ägande
- stärka arbetet med upphandling och avtalsuppföljning, samt minska antalet underleverantörer, för att motverka välfärdsbrottslighet och osund konkurrens, bland annat genom nära dialog med företag och civilsamhället
- trygga organisatorisk förmåga att motverka välfärdsbrott, oseriösa aktörer och osund konkurrens samt utveckla informationsdelning som bidrar till att förebygga, upptäcka och hantera konsekvenser av brott och oegentligheter, bland annat genom medverkan i samordnad tillsyn
- säkerställa god försörjningstrygghet och beredskap i händelse av kris eller krig
- säkerställa att gällande sanktionsförordningar till följd av det ryska kriget mot Ukraina efterlevs
- med krig som dimensionerande hotbild öka krishanteringsförmåga och beredskap
- stärka sin samverkan vid extrema väderhändelser, såsom vid stora snöfall
- i planering och byggande säkerställa att utbudet av lokaler för offentlig service, till exempel skolor, förskolor, särskilda boenden och kultur- och idrottslokaler, svarar mot behoven
- stärka den proaktiva kommunala planeringen genom att i större utsträckning initiera och driva planeringsarbete i tidiga skeden utifrån stadens långsiktiga behov och prioriteringar
- vidareutveckla säkerhetshöjande åtgärder mot antagonistiska hot, i verksamheten samt stadsplaneringen
- säkerställa effektivt nyttjande av befintligt bostadsbestånd samt att tillkommande bostäder kompletterar befintligt bostadsutbud och behov
- stärka näringslivsperspektivet i myndighetsutövning och verksamhetsutveckling

- stärka förmågan att bedriva utvecklings- och innovationsarbete inom prioriterade områden, och där relevant, tillsammans med externa aktörer
- medverka till utvecklingen av en sammanhållen och effektiv digital service för stockholmare och näringsliv samt delta i stadens arbete med att införa nationella digitala tjänster
- utveckla kompetens om och användningen av AI-lösningar och förmågan att arbeta med systematiska dataanalyser
- utveckla arbetet med data- och informationshantering, dataskydd, informations- och cybersäkerhet samt beakta risker och sårbarheter med AI
- stärka stadens bevaknings- och påverkansarbete gentemot EU:s institutioner under samordning av kommunstyrelsen
- vidareutveckla arbetet mot otillåten påverkan genom stärkt kunskap, systematisk uppföljning av verksamhetsrisker och sårbarheter samt stöd till utsatta funktioner och medarbetare
- säkerställa kunskap och kompetensutveckling i frågor som rör desinformation och påverkanskampanjer
- stärka planeringen för att rekrytera, behålla och utveckla nödvändig kompetens
- vara en attraktiv arbetsgivare med goda villkor, där goda kunskaper i svenska är ett krav i brukarnära yrken

Skattesats

För år 2027 föreslås att en kommunal inkomstskatt utdebiteras med kronor 18,02 per skattekrona.

För år 2027 föreslås en utdebitering av begravningsavgiften med 8,0 öre per skattekrona.

Stockholm den 19 november 2026

Gabriel Kroon

Resultatbudget

Mnkr	Budget 2026	Budget 2027	Plan 2028	Plan 2029
Verksamhetens intäkter	10 151,4	10 687,0	10 858,0	11 019,3
Verksamhetens kostnader (-)	-65 532,6	-68 155,5	-68 514,3	-68 485,9
Avskrivningar (-)	-3 268,9	-3 310,8	-3 390,6	-3 524,9
Central medelsreserv (-)				
Oförutsedda behov	-1 481,6	-1 642,7	-1 642,7	-1 642,7
Prestationsreserv	-530,0	-437,7	-2 293,8	-3 794,1
Ej aktiverbara investeringsutgifter	-843,0	-768,0	-739,0	-739,0
Anslagsfinansierad del av pensioner/arbetsgivaravgifter m.m.	-2 168,7	-1 888,5	-2 031,4	-2 237,6
Disposition/avsättning begravningsfond	37,2	19,7	-3,1	-14,8
Verksamhetens nettokostnader	**-63 636,2**	**-65 496,5**	**-67 756,9**	**-69 419,7**
Relativ förändring		*2,9%*	*3,5%*	*2,5%*
Skatter	68 979,1	71 168,9	74 177,1	77 173,3
Begravningsavgift	265,0	316,0	327,6	339,3
Inkomstutjämning	-7 327,7	-7 571,5	-7 891,7	-8 210,5
Kostnadsutjämning	-1 227,4	-1 252,2	-1 249,1	-1 249,7
Regleringspost	2 363,8	2 569,0	2 362,5	1 976,8
Fastighetsavgift	1 479,0	1 549,0	1 549,0	1 549,0
LSS-utjämning	-2 013,8	-1 880,9	-1 876,1	-1 877,1
Verksamhetens resultat	**-1 118,2**	**-598,2**	**-357,5**	**281,6**
Finansiellt resultat (exkl. utdelning)	488,3	601,0	451,1	353,3
Utdelning Stockholms Stadshus AB	630,0	0,0	0,0	0,0
Resultat efter finansiella poster	**0,1**	**2,8**	**93,6**	**634,9**
Förändring av redovisat eget kapital	**0,1**	**2,8**	**93,6**	**634,9**

Investeringsplan

Mnkr	Budget 2026	Budget 2027	Plan 2028	Plan 2029
Investeringsutgifter	-9 444,3	-8 684,7	-7 544,7	-7 533,9
Investeringsinkomster	1 275,0	940,0	940,0	940,0
Centralt redovisade investeringsmedel (-)	-550,0	-520,0	-450,0	-400,0
Nettoinvesteringar (-)	***-8 719,3***	***-8 264,7***	***-7 054,7***	***-6 993,9***
Finansiering investeringsplan				
Förändring av eget kapital	0,1	2,8	93,6	634,9
Avskrivningar	3 268,9	3 310,8	3 390,6	3 524,9
Ej aktiverbara utgifter (CM 5)	843,0	768,0	739,0	739,0
Försäljningsinkomster	200,0	200,0	200,0	200,0
Upplåningsbehov	4 407,3	3 983,1	2 631,5	1 895,1
Summa finansiering investeringsplan	**8 719,3**	**8 264,7**	**7 054,7**	**6 993,9**
Netto	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**

I tabellen ovan återfinns inte exploateringsinkomster, vilka bidrar till minskat upplåningsbehov.

Nämnder och styrelser utom rotelindelning

Kommunstyrelsen m.m.

Stockholm ska vara en resurseffektiv huvudstad med strävan efter att leverera bästa möjliga välfärd till lägsta möjliga kostnad.

Nämndens ansvar

Kommunstyrelsen omfattar kommunfullmäktige, kommunstyrelsen och stadsledningskontoret. Stadsledningskontoret är kommunstyrelsens förvaltning. Kommunstyrelsen leder och samordnar förvaltningen av kommunens angelägenheter och har uppsiktsplikt över nämndernas verksamhet samt kommunens bolagsstyrelser. Kommunstyrelsen har ett övergripande ansvar för uppföljning av kommunfullmäktiges budget. Under kommunstyrelsen finns borgarrådsberedning, ekonomi- och trygghetsutskott, personal- och jämställdhetsutskott, råd för Agenda 2030, råd för nationella minoriteters rättigheter, råd för funktionshinderfrågor, pensionärsråd, funktionshinderombudsman, barnombudsman och äldreombudsman.

Stadsledningskontorets ansvar framgår av nämndens reglemente och omfattar det strategiska ansvaret för styrning, utveckling och uppföljning av verksamhet, ekonomi och finansiering. Därutöver ingår styrning och samordning av stadens arbete med välfärd, stadsutveckling och bostadsförsörjning, klimat och miljö, näringsliv, krisberedskap och totalförsvar, säkerhet, stadens fokusområden, samordnad tillsyn, utvecklingsarbetet i Kista, mänskliga rättigheter, demokratiutveckling, brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete samt arbete mot våldsbejakande extremism. Stadsledningskontoret ansvarar vidare för styrning och samordning av stadens arbetsgivarfrågor, kvalitetsutveckling, digitalisering, koncerngemensamma system och plattformar, it-strategier, informationssäkerhet, stadsövergripande lokal- och inköpsfrågor, kommunikation, evenemang, innovation och akademisk samverkan, internationella relationer, påverkansarbete inom EU och stöd kring extern finansiering. Stadsledningskontoret ansvarar för juridisk rådgivning till stadens förvaltningar, bolag och stiftelser. Utöver stadsledningskontorets samlade styrning och samordning av stadens arbete mot välfärdsbrott och otillåten påverkan bistår stadsledningskontoret även stadens nämnder och bolag i enskilda frågor inom området och vid behov i myndighetssamverkan avseende dessa frågor.

Förslag till budget 2027 och plan för 2028 och 2029

För år 2027 budgeteras följande för rotlar och partikanslier (tkr):

Socialdemokratiska arbetarepartiet	45 950
Vänsterpartiet	25 170
Miljöpartiet De gröna	23 131
Moderata samlingspartiet	22 330
Centerpartiet	8 638
Sverigedemokraterna	7 455

Liberalerna	5 073
Kristdemokraterna	4 121
SUMMA	**141 868**

Kostnaderna avser främst arvoden till förtroendevalda, omkostnader i den politiska organisationen och viss representation. Partiernas budgetmedel används fritt inom kommunallagens ram. Över- eller underskott som uppstår ett år, överförs till kommande år.

Partistödet beräknas enligt följande per år (tkr):

Grundstöd per parti	660
Partistöd per mandat	485

Partierna ska senast den 30 juni redovisa hur partistödet har använts under föregående år, i förhållande till gällande lagstiftning. Partistödet ska användas i enlighet med lagstiftningens intentioner att stärka partiernas roll i den lokala demokratin.

Bidrag till information och utbildning av nämndemän

De nämndemannaföreningar som organiserar nämndemän utsedda av Stockholms stad kan få bidrag för nödvändig utbildning av nämndemän. Bidraget ska beräknas på antalet nämndemän som utsetts av Stockholms stad och per mandatperiod. Det ska vara på samma nivå för alla nämndemannaföreningar. Bidraget är maximalt 1 000 kronor per nämndeman och mandatperiod.

Ersättningar till utomstående organisationer och föreningar

Under kommunstyrelsen m.m. finns anslag för ersättningar till utomstående organisationer och föreningar. Åtagande gentemot utomstående organisationer och föreningar ska i normalfallet vara ettåriga. Ersättningarna fördelar sig enligt tabellen nedan.

Bidrag till näringslivsfrämjande åtgärder	(tkr)
-STING	4 000
Bidrag till akademin	(tkr)
-Handelshögskolan i Stockholm	2 000
-Professur i stadshistoria	380
-Stockholms Akademiska Forum, StAF	2 600
Övriga ersättningar	(tkr)
-Sveriges Tonsättares Internationella Musikbyrå, STIM	3 580
-Svenska Artisters och Musikers Intresseorganisation, SAMI	350
-Tyresta Nationalpark	500
-Föreningen Spårvagnsstäder	100
Summa	**13 510**

Ersättningar till stadsinterna organisationer och föreningar samt organisationer och föreningar inom offentlig sektor

Under kommunstyrelsen m.m. finns anslag för ersättningar till stadsinterna organisationer och föreningar samt organisationer och föreningar inom offentlig sektor. Även ersättningar till samarbeten mellan staden, akademin och näringslivet ingår. Samtliga anslag ska vara knutna till avtal med tydliga och gemensamma mål. Ersättningarna fördelar sig enligt tabellen nedan. Ersättning utgår ej för medlemsavgifter till ECCAR och CNCA samt för pris till Katarina Taikons minne och S:t Julianpriset.

Bidrag till näringslivsfrämjande åtgärder	(tkr)
-Stockholm Business Region AB	116 000
-Stiftelsen Electrum	9 000
-Urban ICT Arena	1 400
Medlemsavgifter	(tkr)
-Counter-Terrorism Preparedness Network, CTPN	1 000
-Sveriges Kommuner och Regioner, SKR	26 745
-Storsthlm*	22 226
-Stockholmsregionens Europaförening	3 000
-Eurocities	200
-Storstockholms brandförsvar, SSBF	448 860
-Samverkan Stockholmsregionen, SSR	1 500
-AI Sweden	400
Samarbeten med akademin	(tkr)
-Vetenskapsstaden	2 600
-OpenLab	2 800
-Digital Futures	500
-Kungliga Tekniska Högskolan, KTH	5 000
Övriga ersättningar	(tkr)
-Partistöd med mera*	54 265
-Livräntor, S:t Eriksveteranerna, Stadshusets konstförening, Stockholms kommunalanställdas idrotts- och motionsförbund, Eldkvarns IF, Föreningen Stockholms förvaltningschefer	1 470
Summa	**696 966**

* Prognos

Kommunförsäkring

Stadens nämnder får genom S:t Erik Försäkrings AB en kommunförsäkring som omfattar försäkringsskydd för lös egendom, utställningar, entreprenad, terrorism, ansvar, tjänsteresor, vd- och styrelseansvar, förmögenhetsbrott samt olycksfall för volontärer. Premien för år 2027 är 21,8 mnkr för stadens samtliga nämnder och finansieras av medel avsatta under kommunstyrelsen m.m.

Kommunfullmäktiges inriktning för nämnden

För att kommunfullmäktiges mål ska uppnås ska nämnden, utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser*, arbeta enligt kommunfullmäktiges prioriterade inriktning nedan.

En varsamt växande huvudstad

Nämnden ska:

- verka för att utöka solcellsanläggningarna där det är lämpligt
- tillsätta en utredning för att Stockholm ska kunna delta i den framtida utbyggnaden av småskaliga kärnkraftverk (SMR) och bli pilotkommun för småskalig modulär kärnkraft
- inte verka för vindkraft till havs och undvika utbyggnad av vindkraftverk i skärgården, eftersom det innebär stora ingrepp i de höga natur- och rekreationsvärdena kring Mälaren och skärgården
- fortsätta arbetet med klimatanpassning mot skyfall och extremvärme och integrera det i stadsbyggnadsarbetet
- freda särskilt värdefulla naturmiljöer från exploatering och vara varsam när grönytor förtätas genom nybyggnation
- erbjuda en väg in för företag som vill utveckla miljö- och klimatinnovationer, tillgängliggöra öppna data och öppen källkod och verka för att kommunala verksamheter fungerar som testbäddar för ny miljö- och välfärdsteknik
- tillsammans med miljö- och hälsoskyddsnämnden ta fram en vätgasstrategi för staden och främja vätgastekniken, bland annat genom tillgång till vätgasstationer
- bevara och vidareutveckla Bromma flygplats i samverkan med Swedavia och näringslivet, eftersom flyget är grundläggande för Stockholms attraktivitet och näringslivets behov, Arlandas kapacitet är begränsad, sårbarheten ökar med en enda flygplats nära Stockholm och kortdistansflyget snabbt elektrifieras
- återinträda i flygfrämjandet Connect Sweden och möjliggöra användning av flyg när det är lämpligt med hänsyn till tidsvinster och resekostnader
- verka gentemot regeringen och Region Stockholm för medfinansiering av kritiska infrastrukturprojekt, där Östlig förbindelse och en lösning för köerna vid Brommaplansrondellen är akuta
- rusta upp Brommaplansrondellen och bygga en cykelbro för att minska bilköerna
- verka för upprustning av stationerna Årstaberg, Globen och Gullmarsplan
- öka medborgarnas inflytande över gestaltningen av nya miljöer i kollektivtrafiken och väginfrastrukturen för att säkra eftertraktade kulturella värden
- verka för ett företagsklimat i världsklass och inrätta ett företagarråd som fångar upp näringslivets synpunkter
- utveckla tillgången på lokaler för små- och lättindustri och särskilt beakta näringslivets behov, inte minst inom tillverknings-, utvecklings- och it-industrin, i nya exploateringsplaner, vid utformningen av nya stadsområden och vid ombyggnad av miljonprogrammen
- i regel bevara stadens verksamhetsområden, som är viktiga för att behålla arbetsplatser inom kommungränsen, och undanta dem från bostadsexploatering som indirekt begränsar verksamheterna genom bullerkrav

- säkerställa framkomligheten med bil och tunga fordon och förbättra informationen till verksamhetsområden och övrigt näringsliv om infrastrukturrenoveringar, trafikåtgärder och evenemang som begränsar framkomligheten
- utveckla besöksnäringen genom en bättre koppling mellan city och Finlandsfärjorna

En trygg huvudstad med hög livskvalitet

Nämnden ska:

- tillsätta en trygghetskommission som utvärderar och föreslår kommunala trygghetsåtgärder, mot bakgrund av att det eskalerande dödliga våldet, rån och andra brott mot person inskränker medborgarnas frihet
- samla, koordinera och samplanera stadsdelsnämndernas och facknämndernas trygghetsarbete under kommunstyrelsen
- utöka antalet ordningsvakter och väktare i väntan på fler poliser, proaktivt använda ökade kommunala befogenheter för fler trygghetskameror och verka gentemot polisen för fler säkerhetszoner
- utforma Fokus Järva som en integrationssatsning med fokus på språk, kultur och arbete, som stärker områdets trygghet genom bättre integration av de grupper som står längst från det svenska samhället, särskilt utrikesfödda som saknar svenska språket och arbete samt unga i social utsatthet

En resurseffektiv huvudstad med fokus på kärnverksamheten

Nämnden ska:

- säkerställa en effektiv förvaltning som först och främst uppfyller de grundläggande kommunala välfärdsåtagandena enligt lag
- utreda vilka förvaltningsuppgifter, med tillhörande kostnader, som utgör kärnverksamhet respektive övrig verksamhet och vad som är särskilda pålagor från den politiska sfären
- kartlägga uppgifter inom medborgardialog, klimat, miljö och kultur som ligger utanför det kommunala kärnuppdraget
- rensa bland stadens handlingsplaner, policyer, program och övriga styrdokument för att minska den byråkratiska bördan för nämnder och bolag
- välja stadens fordon utifrån driftskostnad och totalekonomi i stället för krav på eldrift
- ta fram en flaggpolicy där det är svenska flaggan och de nationella minoriteternas flaggor som hissas vid Stadshuset
- säkerställa att avgångsvederlag inte betalas ut till anställda eller förtroendevalda som har dömts för sexualbrott eller våldsbrott
- tydliggöra ansvar och transparens mellan stadsdelsnämnder, bolag och facknämnder, bland annat genom att de kommunala bolagen har en tät samverkan med ansvarig facknämnd, som får full insyn i bolagens strategiska verksamhet
- leda effektiviseringen av externa kommunikationskostnader och tjänster

- utforma ekonomiskt rationella, evidensbaserade och kostnadseffektiva klimat- och miljöinsatser, i harmoni med målen om god ekonomisk hushållning, för att Stockholm ska bli utsläppsneutralt.
- säkerställa att förvaltningarna använder effektiva klimatåtgärder och öka den externa finansieringen av klimat- och miljöinsatser genom medel från statliga myndigheter och EU-fonder
- vara en långsiktig fastighetsförvaltare och fastighetsutvecklare och säkerställa ett fullgott kommunalt fastighetsägande som gör staden oberoende av andra marknadsaktörer för att fullgöra sina åtaganden inom utbildning, äldreomsorg och idrott
- tillåta ombildning av hyresrätter till bostadsrätter om hyresgästerna så önskar
- i övrigt undvika försäljning av hyresfastigheter och andra samhällsfastigheter till privata aktörer; i undantagsfall kan mindre, icke-strategiska fastigheter säljas
- koordinera och utreda återköp av skolor och förskolor som sålts, primärt under åren 2018–2022, där återköp ska göras om det kan ske till ett lägre pris än dåtidens försäljningspris
- effektivisera och smalna av Stockholm Business Regions insatser
- främja det lokala näringslivet genom fler uppdelade och mindre upphandlingar, som ökar små- och mikroföretagens deltagande
- intensifiera arbetet mot välfärdsfusk genom ökad samverkan och förvaltningsgemensam informationsdelning om bidrag och utbetalningar samt stärkt information om tjänstemännens underrättelseskyldighet till Skatteverket vid misstanke om felaktig folkbokföring

Kommunfullmäktiges aktiviteter

Aktivitet	**Startdatum**	**Slutdatum**
Förskolenämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och i samråd med stadsdelsnämnderna utreda förutsättningarna för att utöka vistelsetiden på förskolan för barn till föräldralediga	2027-01-01	2027-12-31
Förskolenämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och i samråd med kommunstyrelsen föra över funktionen för stadens köhandläggning från stadsdelsnämnderna till förskolenämnden	2027-01-01	2027-08-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med förskolenämnden och stadsdelsnämnderna utreda turbundna resor för de kommunövergripande verksamheterna inom förskoleområdet	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med utbildningsnämnden göra en översyn av resursfördelningen till grundskolan. Utredningen ska se över att strukturersättningen är utformad på ett sätt som bidrar till god måluppfyllelse och likvärdighet samt en resurseffektiv verksamhet	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med utbildningsnämnden utreda möjligheten att stärka förutsättningarna för en kommunal skolgång	2027-01-01	2027-12-31
Utbildningsnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen, förskolenämnden, servicenämnden, och stadsdelsnämnderna införa delad faktura för förskole- och fritidshemsavgifter	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med socialnämnden och stadsdelsnämnderna utreda resursfördelningsmodellen för ekonomiskt bistånd	2027-01-01	2027-08-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med äldrenämnden förbereda för en organisatorisk förflyttning och förändring av arbetsformer för kommunstyrelsens pensionärsråd	2027-01-01	2027-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Socialnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna utreda möjligheterna att göra ledsagning och ledsagarservice fri.	2027-01-01	2027-12-31
Socialnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna utvärdera modellen för särskild redovisning och utreda om den istället skulle kunna införlivas i de ordinarie ersättningsnivåerna	2027-01-01	2027-08-31
Socialnämnden ska i samråd med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna förbereda för införande av profilboende inom LSS	2027-01-01	2027-12-31
Socialnämnden ska i samråd med kommunstyrelsen utreda hälso- och sjukvårdsansvaret inom daglig verksamhet (LSS) samt den ekonomiska ersättningen för detta	2027-01-01	2027-12-31
Socialnämnden ska i samråd med kommunstyrelsen utreda nattschablon för både grupp- och servicebostad	2027-01-01	2027-12-31
Socialnämnden ska i samråd med kommunstyrelsen utvärdera det kommunala bostadsbidragets konstruktion och lämna förslag på en mer ändamålsenlig bidragsform	2027-01-01	2027-12-31
Äldrenämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna utreda och föreslå lämplig organisering för teckenspråkig hemtjänst	2027-01-01	2027-06-30
Utbildningsnämnden ska i samråd med kommunstyrelsen, arbetsmarknadsnämnden och Stockholms Stadshus AB ta fram en stadsgemensam modell för arbetsförlagd utbildning inom stadens nämnder och bolag för elever i Stockholms stads anpassade gymnasieskolor	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska utreda ett system för att kunna skicka medborgarförslag direkt till berörda facknämnder	2027-01-01	2027-12-31
Äldrenämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen utreda matens kostnader per portion i olika delar av Stockholms stads äldreomsorg, samt analysera skillnaderna	2027-01-01	2027-12-31
Exploateringsnämnden ska i samråd med kommunstyrelsen, idrottsnämnden och miljö- och hälsoskyddsnämnden, med utgångspunkt i Stockholms stads strategi för fritidsbåtlivet, ta fram en långsiktig plan för hur sanering av båtuppläggningsplatser i staden kan genomföras. Nämnderna ska inom ramen för uppdraget undersöka lämplig finansieringsmodell för saneringsarbetet och identifiera prioriterade områden för sanering	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska i samråd med exploateringsnämnden, fastighetsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden och stadsbyggnadsnämnden ta fram konsekvensanalys och arbetssätt för stadens implementering av EU:s naturrestaureringsförordning	2027-01-01	2027-12-31
Stadsbyggnadsnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen, exploateringsnämnden och miljö- och hälsoskyddsnämnden inrätta naturreservat i Bagarmossenskogen	2027-01-01	2027-12-31
Stadsbyggnadsnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen, exploateringsnämnden och miljö- och hälsoskyddsnämnden påbörja arbetet med, och ta fram förslag till tidplaner, för att inrätta naturreservat i Fagersjöskogen, Solbergaskogen, Farstanäset/Farsta strandskogen samt Rissneskogen med målet att minst två av dessa ska inrättas under mandatperioden	2027-01-01	2027-12-31
Trafiknämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen, stadsdelsnämnderna och Stockholm Vatten och Avfall AB ta fram stöd för bedömningen av när klimatanpassningsåtgärder kan motiveras av att det föreligger ett kommunalt allmänintresse	2027-01-01	2027-12-31
AB Stokab ska i samråd med kommunstyrelsen utreda förutsättningar för en gemensam kameraplattform för stadens verksamheter	2027-01-01	2027-12-31
Fastighetsnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och berörda nämnder och bolag utveckla en funktion som ska jobba aktivt och stadsövergripande med förvaltningsföreläggande, tvångsförvaltning och inlösen i syfte att stärka stadens förmåga att agera mot oseriösa hyresvärdar	2027-01-01	2027-12-31
Förskolenämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna utreda hur alla medarbetare kan ges likvärdiga förutsättningar för en god fysisk arbetsmiljö i stadens förskolor	2027-01-01	2027-06-30

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Kommunstyrelsen ska ansöka om att Stockholms stad blir medlem i den regionala utvecklingsnoden MatLust i syfte att stärka stadens och regionens livsmedelsberedskap. Kommunstyrelsen ska i det, och andra, sammanhang bedriva ett strukturerat och långsiktigt arbete för att medverka till ökad och regional matproduktion	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska göra en fördjupad lönekartläggning för att synliggöra osakliga löneskillnader	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med exploateringsnämnden, fastighetsnämnden, AB Familjebostäder, AB Stockholmshem, AB Svenska Bostäder och Micasa Fastigheter i Stockholm AB påbörja arbetet med att implementera centralt framtagen vägledning för bonusvitesmodeller för byggprojekt	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med fastighetsnämnden, kulturnämnden: kulturförvaltningen, socialnämnden, utbildningsnämnden, äldrenämnden, stadsdelsnämnderna, Stockholms Stadshus AB, AB Familjebostäder, AB Svenska Bostäder, AB Stockholmshem, Micasa Fastigheter i Stockholm AB, SISAB och S:t Erik Markutveckling AB se över och ta fram förslag på en modell för omställning av stadens fastigheter till nya verksamhetsändamål eller bostäder i samband med demografiska förändringar, på ett sätt som minimerar ledtider och minskar kommunkoncernens långsiktiga kostnader	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med servicenämnden inrätta en funktion hos servicenämnden som ger operativt stöd till nämnder och bolag i syfte att förebygga och upptäcka välfärdsbrott, bland annat genom avtalsuppföljning och arbetsplatskontroller	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med socialnämnden och stadsdelsnämnderna fortsätta utreda ersättningsmodellen för boendestöd med inriktning på ersättningsnivåer	2027-01-01	2027-08-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med socialnämnden och stadsdelsnämnderna ta fram förslag till budgettilldelning för stadsdelsnämnderna baserat på prestation inom boenden i socialpsykiatrin och i samband med detta ska socialnämnden föreslå en ny resursmätningsmodell för nivåbedömning	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med socialnämnden och äldrenämnden utreda alternativ för att framtidssäkra stadens sociala system och säkerställa att verksamheterna ges bästa möjliga förutsättningar för effektivt användande, ändamålsenligt beslutsstöd samt tillgång till moderna funktioner, såsom AI-baserade stödverktyg och mobila lösningar för arbete i fält	2027-01-01	2027-08-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med socialnämnden, äldrenämnden och stadsdelsnämnderna utreda handläggning och budgettilldelning för personer som är över 65 år inom socialtjänstens målgrupper	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med Stockholms Stadshus AB genomföra en analys av Stockholms resiliens kopplat till miljö- och klimatrelaterade risker	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med äldrenämnden och stadsdelsnämnderna utreda möjligheten att inrätta en långsiktig finansieringsmodell för att stärka bemanningen och möjliggöra en utbyggnad av den kommunala äldreomsorgen	2027-01-01	2027-08-31
Kommunstyrelsen ska i samråd med fastighetsnämnden genomföra en genomlysning som stöd för nämndens pågående arbete med att utveckla den ekonomiska styrningen, uppföljningen och prognosarbetet	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska i samråd med idrottsnämnden utreda former för och inrätta en samordningsfunktion för att stärka samarbetet mellan stadens förvaltningar och föreningsliv gällande idrottsinvesteringar och reinvesteringar under kommande planperiod	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska kartlägga och sammanställa förslag på processer i staden med potential att automatiseras eller där kostnadsdrivande beroende av exempelvis externa konsulter kan minska, i syfte att frigöra resurser till och förbättra förutsättningarna för stadens kärnverksamheter	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska med utgångspunkt i genomförd utredning om synpunktshantering genomföra en förstudie av hur ett stadsgemensamt utvecklingsarbete kan utformas	2027-01-01	2027-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Kommunstyrelsen ska möjliggöra för stadens förtroendevalda att offentligt kunna redovisa eventuella aktieinnehav	2027-01-01	2027-08-31
Kommunstyrelsen ska revidera anvisningar för inkommande besök, officiell representation och andra protokollära frågor	2027-01-01	2027-06-30
Kommunstyrelsen ska revidera reglementet för servicenämnden med syfte att utöka antalet ledamöter till 9 och antalet ersättare till 9. I sammanhanget ska en revidering av arvodering och uppdrag för nämnden göras	2027-01-01	2027-06-30
Kommunstyrelsen ska revidera Stockholms stads personalpolicy	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska revidera Stockholms stads säkerhetsprogram	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska ta fram förslag om nytt uppdrag om kommunövergripande upphandling till servicenämnden	2027-01-01	2027-06-30
Kommunstyrelsen ska utreda hur en stadsgemensam samordning för större och strategiskt viktiga projekt, avseende exempelvis uppföljning av ekonomi, tidplan, risker och målkonflikter samt tidig hantering av komplicerade frågor, kan ske utan att ta över nämndernas och bolagens genomförandeansvar. Där den stadsgemensamma samordningen av större och strategiskt viktiga stadsutvecklings- och bostadsförsörjningsfrågor är en viktig del	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska utreda hur en stadsövergripande funktion för arbetet mot kriminell ekonomi kan utvecklas, med uppdrag att stödja nämnder och bolag, samordna tvärsektoriella ärenden och bidra till en gemensam läges- och riskbild	2027-01-01	2027-08-31
Kommunstyrelsen ska utreda hur överförmyndarförvaltningen kan organiseras och samordnas med annan verksamhet i staden, med fokus på effektivisering, kompetensförsörjning, rättssäkerhet och minskad sårbarhet	2027-01-01	2027-04-30
Kommunstyrelsen ska utreda införandet av en operativ samordnings- och utförarfunktion för centrala förstärkningsresurser som komplement till nämndernas och bolagens beredskap	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska utreda inom vilka verksamhetsområden i välfärden som förkortad arbetstid kan bidra till en bättre arbetsmiljö, minskad arbetsbelastning och ökad attraktivitet i yrkena	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska utreda möjligheten att kostnadsfritt erbjuda influensavaccination till en bredare grupp av välfärdsanställda	2027-01-01	2027-08-31
Stockholms Hamn AB ska i samarbete med kommunstyrelsen, trafiknämnden och Stockholms Stadshus AB förbereda genomförandet av en första etapp av överföringen av förvaltningen av innerstadskajerna till trafiknämnden, omfattande Norr Mälarstrand, Söder Mälarstrand och Munkbrohamnen. Inför överföringen ska finansiering och investeringsförutsättningar för trafiknämndens långsiktiga utveckling av kajerna vara klarlagda	2027-01-01	2027-12-31
Äldrenämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen genomföra en översyn av avgiftssystem för äldreomsorg	2027-01-01	2027-12-31
Äldrenämnden ska i samråd med kommunstyrelsen utreda förutsättningarna att ta ut en avgift för tekniska produkter som inte återlämnas	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska revidera Stockholms stads trygghetsprogram	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska ta fram förslag på hur en samordnad, effektiv och kvalitativ stadsutvecklingsprocess kan säkerställas	2027-01-01	2027-12-31
Socialnämnden ska i samråd med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna utreda möjligheten att ta ett utökat ansvar för stadsdelsnämndernas renoveringar och ombyggnationer inom befintligt bestånd av grupp-, service- och stödboenden	2027-01-01	2027-08-31
Trafiknämnden ska i samråd med kommunstyrelsen utreda och föreslå beslutsfattande vid extrema väderhändelser	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med idrottsnämnden, kulturnämnden: kulturförvaltningen och Stockholm Business Region AB kartlägga potentiella större nationella och internationella evenemang, stärka samarbetet med aktörerna inom området, och identifiera möjligheter för Stockholm att attrahera och vinna fler evenemang. Arbetet ska även omfatta att ta fram förslag på hur staden långsiktigt kan stärka sin kapacitet att attrahera strategiska evenemang	2027-01-01	2027-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Kommunstyrelsen ska i samarbete med Stiftelsen Electrum utveckla investeringsmöjligheter och profilering för Stockholm som industrikluster för halvledare, inklusive behov för att skala bolag inom värdekedjan och för att de ska etableras och växa i Stockholm. Initiativ och aktörer ska samordnas genom dialog med industri, akademi, forskningsinstitut, Region Stockholm och Stockholms EU kontor	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska i samråd med Stockholms Stadshus AB göra en översyn av stadens investeringsfrämjande arbete och lämna förslag på hur det framöver kan utvecklas för att stärka stadens position långsiktigt	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska med utgångspunkt i nya näringslivspolicyn och stadsdelsnämndernas näringslivsuppdrag genomlysa resultat och redovisa avvägningar och prioriteringar för stadens samlade näringslivsarbete framåt	2027-01-01	2027-08-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med berörda nämnder och bolag identifiera och utreda regelförenklingar inom användandet av stadsmiljön som kan bidra till ett mer levande Stockholm. Konkreta förslag ska tas fram för att möjliggöra prövning i geografiskt avgränsade pilotområden	2027-01-01	2027-12-31
Övriga aktiviteter		
Kommunstyrelsen ska utreda vilka förvaltningsuppgifter, med tillhörande kostnader, som utgör kärnverksamhet respektive övrig verksamhet	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska inom Fokus Järva och Söderort få till en sammanhängande satsning och en samlad plan för utvecklingen av Järva med fokus på språklig och kulturell integration	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska initiera förberedelser för SMR-kraftverk	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska utreda förutsättningarna för att inte förlänga avtalet med kommunfullmäktiges stenografer samt för att avveckla radiosändningen	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska genomföra en översyn av den politiska organisationen och tydliggöra ansvar och transparens mellan stadsdelsnämnder, bolag och facknämnder	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska revidera klimat- och miljöpolicyn	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska utveckla en väg in för miljö- och klimatinnovationer	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska utöka den externa finansieringen av klimat- och miljöåtgärder	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska inrätta ett företagarråd under kommunstyrelsen	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska integrera Agenda 2030-rådet i kommunstyrelsens ordinarie verksamhet	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska behålla och vidareutveckla Bromma flygplats som demoflygplats för elflyget	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska verka gentemot staten och Region Stockholm för projekten Årstabergs station, Östlig förbindelse och Brommaplansrondellen	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska utreda återköp av skol- och förskolefastigheter	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska inrätta en trygghetskommission	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska ta fram en central kommunikationspolicy med syfte att minska antalet kommunikatörer och annonseringen	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska ta fram en effektiviseringsplan för ändrad inriktning inom klimat, kultur, medborgardialog och näringsliv	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska se över stadens handlingsplaner, policyer och program och föreslå vilka som kan avskaffas eller slås ihop, i syfte att minska den byråkratiska bördan	2027-01-01	2027-12-31

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

1. Sverigedemokraternas förslag till budget 2027 och inriktning för 2028 och 2029 för **Kommunstyrelsen** godkänns.

Revisorskollegiet

Stadsrevisionens ansvar

Ansvaret framgår av stadsrevisionens reglemente och omfattar granskning av all kommunal verksamhet som bedrivs av staden, inklusive bolag och verksamhetsstiftelser, i den omfattning som följer av god kommunal revisionssed.

Kommunfullmäktiges presidiums förslag till budget 2027 och inriktning för 2028 och 2029

Förslaget till budgetram för 2027 har enligt god revisionssed beretts av kommunfullmäktiges presidium.

I stadsrevisionens revisionsplan beskrivs stadsrevisionens mål, uppdrag och arbetssätt samt nämnd- och bolagsgranskningen. I revisionsplanen beskrivs även de större revisionsprojekt som planeras genomföras under revisionsåret.

För att stadens verksamheter långsiktigt ska kunna utvecklas med god kvalitet krävs en stark och oberoende revision som bidrar till välgrundade beslut och transparens i verksamheten. Därför fortsätter förstärkningen av stadsrevisionen genom utökad budget för att möjliggöra fler kvalificerade granskningar.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

1. Sverigedemokraternas förslag till budget 2027 och inriktning för 2028 och 2029 för **Revisorskollegiet** godkänns.

Valnämnden

Nämndens ansvar

Ansvaret framgår av nämndens reglemente och omfattar ansvar för organisation och genomförande av val till riksdagen, val till regionfullmäktige och kommunfullmäktige samt val till Europaparlamentet. Nämnden ansvarar även för att planera och genomföra eventuella extraval och folkomröstningar.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

1. Sverigedemokraternas förslag till budget 2027 och inriktning för 2028 och 2029 för **Valnämnden** godkänns.

Stadsdelsnämnder

Stadsdelsnämndernas ansvar

Ansvaret framgår av stadsdelsnämndernas reglemente och omfattar den kommunala servicen till de som bor i stadsdelsnämndsområdet. Stadsdelsnämndernas ansvar omfattar bland annat förskola, äldreomsorg, stöd och service till personer med funktionsnedsättning, individ- och familjeomsorg, socialpsykiatri samt barn-, kultur- och fritidsverksamhet. Stadsdelsnämnderna ansvarar även för stadsmiljöarbete, lokal områdesutveckling, lokalt miljö- och klimatarbete samt ekonomiskt bistånd och arbetsmarknadsåtgärder i samverkan med Jobbtorg Stockholm. Därutöver ingår mottagande och integration av nyanlända i samverkan med Welcome House och Intro Stockholm, näringslivsarbete, brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete, demokratiarbete samt säkerhets- och beredskapsarbete med geografiskt områdesansvar. I uppdraget ingår även medborgarkontor, konsumentvägledning samt omhändertagande och stöd till drabbade och allmänhet vid allvarliga händelser och kriser.

Ett antal stadsdelsnämnder tillhandahåller även kommunövergripande verksamheter inom förskola, stöd och service till personer med funktionsnedsättning, individ- och familjeomsorg samt äldreomsorg.

Förslag till budget 2027 och plan för 2028 och 2029

Systemet för fördelning av resurser utgår från stadsdelsnämndernas verksamhetsansvar och befolkningsstruktur. Stadsdelsnämnderna tilldelas resurser i relation till det förväntade behovet och inte utifrån faktiska kostnader. I fördelningen ingår löpande kostnader för att bedriva verksamhet inkluderat personal, lokaler, administration och övriga kostnader. Stadsdelsnämnderna får sina medel tilldelade som ett anslag, vilket stadsdelsnämnderna har möjlighet att omdisponera mellan verksamheterna.

Stadsdelsnämnderna ska samverka i regionala kluster samt med kommunstyrelsen och för verksamheten berörda nämnder och bolag. Syftet är att utveckla organisatoriska lösningar som stärker verksamhetens kvalitet och likvärdighet samt säkerställer en effektiv resursanvändning och tillgänglig samhällsservice.

Kommunfullmäktiges inriktning för stadsdelsnämnderna

För att kommunfullmäktiges mål ska uppnås ska stadsdelsnämnderna, utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolag*, *Stadsdelsnämndernas ansvar* samt i stadens styrdokument arbeta enligt kommunfullmäktiges inriktning nedan.

En trygg huvudstad med hög livskvalitet

Stadsdelsnämnderna ska:

- utveckla samordnade och effektiva arbetssätt för stärkt kvalitet, ökad likställighet och resurseffektivitet i stadens verksamheter

- utveckla arbetet för en likvärdig socialtjänst och stärka det förebyggande, tillgängliga och kunskapsbaserade stödet
- implementera de gemensamma systemen för genomförande och uppföljning av samordnade individuella planer
- utveckla samarbetet med organisationer som företräder personer med funktionsnedsättning och som arbetar med tillgänglighetsfrågor

En varsamt växande huvudstad

Stadsdelsnämnderna ska:

- motverka långvarigt utanförskap och identifiera samt motverka normer och arbetssätt i verksamheten som riskerar att leda till ojämlika förutsättningar
- stärka samverkan kring stadsutveckling och lokala utvecklingsområden för att minska sociala skillnader
- stärka barns delaktighet och inflytande i stadens verksamheter
- genomföra pilot gällande flyttlots till äldre som behöver flytta på grund av otillgänglig bostad i två stadsdelsnämndsområden
- stärka arbetet med klimatanpassning och minska negativa effekter av extremväder genom verksamhetsanpassning och fysiska åtgärder
- identifiera och fasa ut skadliga ämnen i verksamheterna
- utveckla arbetet med att servera goda och näringsriktiga måltider där kött eller fisk ska erbjudas vid varje tillfälle

En resurseffektiv huvudstad med fokus på kärnverksamheten

Stadsdelsnämnderna ska:

- bidra till långsiktig kompetensförsörjning genom att säkerställa en hållbar arbetsmiljö, hållbara arbetsvillkor och tillgång till rätt kompetens inom välfärdsverksamheter
- öka trygghet och områdesattraktivitet genom stärkt platssamverkan och trygghetsskapande insatser med fokus på målgrupper som är mest otrygga
- fortsätta utveckla näringslivsarbetet i samverkan med lokala företag för att stärka det lokala företagsklimatet
- bidra till utveckling av digitalisering och data- och informationshantering, under samordning av facknämnderna
- utveckla lokala mötesplatser och aktiviteter som stärker folkhälsa, ökar social sammanhållning och stödjer förtroende för stadens verksamheter, särskilt i områden där förtroendet är lågt
- erbjuda barn och unga en aktiv och meningsfull fritid i samverkan med bland annat idrottsnämnden, kulturnämnden, socialnämnden och utbildningsnämnden
- ha tydliga kontaktvägar in för föreningslivet
- i samråd med idrottsnämnden utveckla möjligheten för spontant idrottande inom ramen för arbetet med de nationella minoriteternas rättigheter bland annat främja språk och kultur samt erbjuda förskola och äldreomsorg på minoritetsspråk, utifrån minoriteternas delaktighet och inflytande. Barns utveckling av kulturell identitet ska särskilt främjas

Kommunfullmäktiges aktiviteter

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Äldrenämnden ska i samarbete med socialnämnden och stadsdelsnämnderna leda införandet av Lifecare Stockholm med start i delprojekt hemtjänst	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med fastighetsnämnden, kulturnämnden: kulturförvaltningen, socialnämnden, utbildningsnämnden, äldrenämnden, stadsdelsnämnderna, Stockholms Stadshus AB, AB Familjebostäder, AB Svenska Bostäder, AB Stockholmshem, Micasa Fastigheter i Stockholm AB, SISAB och S:t Erik Markutveckling AB se över och ta fram förslag på en modell för omställning av stadens fastigheter till nya verksamhetsändamål eller bostäder i samband med demografiska förändringar, på ett sätt som minimerar ledtider och minskar kommunkoncernens långsiktiga kostnader	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med socialnämnden, äldrenämnden och stadsdelsnämnderna utreda handläggning och budgettilldelning för personer som är över 65 år inom socialtjänstens målgrupper	2027-01-01	2027-12-31
Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna säkerställa en kontinuerlig och anpassad kunskapsutveckling för de anställda inom socialtjänsten genom att ansluta staden till Yrkesresan	2027-01-01	2027-12-31
Äldrenämnden ska i samarbete med socialnämnden och stadsdelsnämnderna påbörja ett stegvis införande och förvaltning av trygghetsskapande teknik på särskilda boenden med särskild hänsyn till den enskildes önskemål och integritet inom äldreomsorg och funktionsnedsättning	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med kulturnämnden: kukturförvaltningen, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden, Norra innerstadens stadsdelsnämnd och , Stockholm Business Region AB ta fram ytterligare åtgärder för att utveckla City till en attraktiv, grön, trygg och levande stadskärna för stockholmare, besökare, handel, kultur och näringsliv. Åtgärderna ska komplettera arbetet med gatumiljöplanen för City	2027-01-01	2027-12-31
SISAB ska i samarbete med trafiknämnden, Skärholmens stadsdelsnämnd, AB Stockholmshem och Kulturhuset Stadsteatern AB fortsätta ett arbete för utveckling av Bredholmstorget i Skärholmen	2027-01-01	2027-12-31
Trafiknämnden ska i samråd med idrottsnämnden, kyrkogårdsnämnden, stadsdelsnämnderna, AB Svenska Bostäder, AB Familjebostäder, AB Stockholmshem, SISAB och Micasa Fastigheter i Stockholm AB genomföra och utvärdera ett pilotprojekt inklusive övning avseende samverkan vid extrema väderhändelser	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska med utgångspunkt i nya näringslivspolicyn och stadsdelsnämndernas näringslivsuppdrag genomlysa resultat och redovisa avvägningar och prioriteringar för stadens samlade näringslivsarbete framåt	2027-01-01	2027-08-31
Idrottsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna kartlägga vilka idrottsytor som finns på stadsdelsmark som idag har låg nyttjandegrad och hur dessa kan aktiveras	2027-01-01	2027-12-31
Kulturhuset Stadsteatern AB ska i samarbete med trafiknämnden, Järva stadsdelsnämnd och AB Svenska Bostäder stärka arbetet för ett mer levande Husby till exempel genom arbetet med Husby konstsalong	2027-01-01	2027-12-31
Trafiknämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och kulturnämnden: kulturförvaltningen underlätta för foodtrucks, cafévagnar, loppisar och uteserveringar, bland annat genom att etablera fler avgiftsfria upplåtelseplatser (zon W)	2027-01-01	2027-12-31

Förskoleverksamhet

I Stockholm ska alla barn växa upp med lika förutsättningar för lärande och utveckling. Stadens förskoleverksamhet ska präglas av barnkonventionens principer, som betonar att barnets bästa alltid ska komma först och att varje barn har rätt att utvecklas, leka och uttrycka sin åsikt.

Förskolan spelar en central roll i arbetet mot utanförskap. Stockholms förskolor ska vara platser där alla barn får den stimulans och möjlighet de behöver för att växa i sin egen takt och utifrån sina individuella förutsättningar. En trygg start i livet, med tillitsfulla relationer till vuxna, är en avgörande skyddsfaktor som påverkar resten av livet. Därför ska staden intensifiera arbetet med att skydda barn från övergrepp och sexualbrott.

Stadens förskoleverksamhet ska utvecklas i nära samarbete med stadsdelsnämnderna och i dialog med fristående aktörer för att hantera frågor som är gemensamma för stadens förskolor och öppna förskolor. Förskolan lägger en viktig grund för barns språkutveckling, och därför behöver förskolan arbeta målmedvetet med språket för att skapa de bästa förutsättningarna för en framgångsrik skolgång och en god framtid.

Stadsdelsnämndernas ansvar

Ansvaret framgår av stadsdelsnämndernas reglemente och omfattar att driva och utveckla kommunala förskolor, öppen förskola, introduktionsförskola, allmän förskola, barnomsorg på obekväm arbetstid och kommunövergripande verksamheter. Stadsdelsnämnderna ska säkerställa att alla barn i förskolan ges möjlighet att utvecklas i enlighet med läroplanens mål, och bedriva ett systematiskt kvalitetsarbete som stödjer varje förskolas utvecklingsbehov. De ansvarar också för att stadens platsgaranti uppfylls, att närhetsprincipen upprätthålls och att ramöppettiderna följs.

Kommunfullmäktiges inriktning för verksamhetsområdet

För att kommunfullmäktiges mål ska uppnås ska stadsdelsnämnderna, utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolag*, *Stadsdelsnämndernas ansvar* samt i stadens styrdokument arbeta enligt kommunfullmäktiges inriktning nedan.

En trygg huvudstad med hög livskvalitet

Stadsdelsnämnderna ska:

- Verka för att årliga utdrag ur belastningsregistret ska efterfrågas av personer som arbetar inom förskolan i syfte att motverka sexualbrott mot barn
- I samarbete med förskolenämnden genomföra en kartläggning av på vilka förskolor det föreligger problem med bristande svenskkunskaper hos medarbetarna.
- I förskoleundersökningen inkludera frågor om huruvida vårdnadshavarna upplever kommunikationsproblem eller bristfälliga svenskkunskaper hos medarbetarna.

- Säkerställa att medarbetare med identifierade brister i svenska språket erbjuds och genomgår språkutbildningar.
- Fasa ut modersmålsundervisningen i förskolan och istället fokusera på att stärka barnens kunskaper i det svenska språket.
- Verka för att stadens förskolor tillagar mat i egen regi.
- Säkerställa att alla barn erhåller en varierad och näringsrik kost med kött, fågel eller fisk som alternativ.
- Säkerställa att svenska språket är det huvudsakliga samtalsspråket i förskolan samt införa krav på goda svenskkunskaper för personal inom stadens förskolor.
- Säkerställa att alla förskolor har tillräckligt stora och säkra lekytor inomhus och utomhus.
- Vid nybyggnation så långt det är möjligt bygga småskaliga förskolor.
- Stärka förståelsen, kunskapen och bemötandet för barn med neuropsykiatrisk funktionsnedsättning och särskilda behov, genom fortbildning av personalen och fördjupad samverkan med BVC, socialtjänsten och Region Stockholm.
- Även fortsättningsvis erbjuda barnomsorg på obekväma arbetstider, även i hemmet, så att föräldrar med arbetstider utanför den ordinarie förskoleverksamheten kan förena arbetsliv och familjeansvar.

Kommunfullmäktiges aktiviteter

Aktivitet	**Startdatum**	**Slutdatum**
Förskolenämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och i samråd med stadsdelsnämnderna utreda förutsättningarna för att utöka vistelsetiden på förskolan för barn till föräldralediga	2027-01-01	2027-12-31
Förskolenämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna genomföra, fullfölja och sprida lärdomar och metodutveckling från pilotprojekten inom ramen för utvecklingsarbetet Förstärkt förskola	2027-01-01	2027-12-31
Förskolenämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och i samråd med kommunstyrelsen föra över funktionen för stadens köhandläggning från stadsdelsnämnderna till förskolenämnden	2027-01-01	2027-08-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med förskolenämnden och stadsdelsnämnderna utreda turbundna resor för de kommunövergripande verksamheterna inom förskoleområdet	2027-01-01	2027-12-31
Stadsdelsnämnderna ska i samråd med förskolenämnden inventera förskolorna utifrån lekvärdesriktlinjerna och funktionsprogrammet för förskolelokaler	2027-01-01	2027-12-31
Utbildningsnämnden ska i samarbete med förskolenämnden och stadsdelsnämnderna ta fram en gemensam rutin för grundskolornas återkoppling till kommunala förskolor gällande kartläggningsmaterialet Hitta språket	2027-01-01	2027-12-31
Utbildningsnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen, förskolenämnden, servicenämnden, och stadsdelsnämnderna införa delad faktura för förskole- och fritidshemsavgifter	2027-01-01	2027-12-31
Utbildningsnämnden ska i samarbete med förskolenämnden och stadsdelsnämnderna utreda hur naturskolan kan utvecklas för att även förskoleverksamheter kan ta del av den	2027-01-01	2027-12-31
Förskolenämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna utreda hur alla medarbetare kan ges likvärdiga förutsättningar för en god fysisk arbetsmiljö i stadens förskolor	2027-01-01	2027-06-30
Övriga aktiviteter		
Säkerställ att alla förskolor serverar en varierad och näringsrik kost med kött, fisk eller fågel som alternativ	2027-01-01	2027-12-31
Verka för att öka personaltätheten och minska barngrupperna genom att bland annat utöka antalet barnskötare	2027-01-01	2027-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Genomför en översyn av förskolepersonalens svenskkunskaper och säkerställ att språkutbildningar genomförs där behov finns	2027-01-01	2027-12-31

Barn, kultur och fritid

Rätten till lek, fritid och vila är grundläggande för barns och ungas fysiska och psykiska hälsa. I Stockholm ska alla barn och unga ha en trygg uppväxt och en meningsfull fritid med tillgång till säkra mötesplatser och möjligheter till fysisk aktivitet. Kvalitativa och avgiftsfria fritidsverksamheter ska finnas tillgängliga över hela staden. Stadsdelsnämnderna ansvarar för att tillhandahålla anpassade mötesplatser, fritidsverksamheter och parklekar baserat på befolkningssammansättning och barns och ungas behov.

Möjligheten för barn och unga att utöva lagsporter och fysisk träning beror på tillgången till idrottsplatser, inomhushallar och tillräckligt stora skolgårdar, så att alla kan delta i idrottsaktiviteter. Trots den fysiska aktivitetens betydelse för folkhälsan finns det idag ett stort underskott av idrottsplatser. Utöver att utveckla och öka antalet idrottsplatser bör den fysiska aktiviteten i grund- och gymnasieskolan intensifieras. Alla kommunala skolor ska planera in friluftsdagar och arbeta för att främja idrottandet.

Stadens fritidsverksamheter spelar en viktig roll i att fånga upp barn och unga som riskerar att fara illa. Därför ska stadsdelsnämnderna säkerställa att personal som arbetar med barn har effektiva rutiner och verktyg för att agera vid sådana misstankar.

Enligt barnkonventionen ska barnets bästa alltid vara i centrum, och barn ska vara delaktiga i beslut som påverkar dem. Därför ska stadsdelsnämnderna ge barn och unga ökat inflytande vid om- och nybyggnation av lekplatser, parklekar och fritidsgårdar.

Stadsdelsnämndernas ansvar

Ansvaret framgår av stadsdelsnämndernas reglemente och omfattar öppen fritidsverksamhet för barn och ungdomar, sommarkoloniverksamhet, upplåtelse av allmänna samlingslokaler, lokal kulturverksamhet, bidragsgivning till och beslut om föreningsstöd, konsumentrådgivning, medborgarkontor samt lokalt demokrati- och utvecklingsarbete.

Kommunfullmäktiges inriktning för verksamhetsområdet

För att kommunfullmäktiges mål ska uppnås ska stadsdelsnämndernas, utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolag*, *Stadsdelsnämndernas ansvar* samt i stadens styrdokument arbeta enligt kommunfullmäktiges inriktning nedan.

En trygg huvudstad med hög livskvalitet

Stadsdelsnämnderna ska:

- Efterfråga kontinuerliga utdrag ur belastningsregistret av personer som arbetar med barn och unga. Även för externa föreningar som erhåller bidrag.

- Ge barn inflytande i utvecklingen av lekplatser, parklekar och fritidsgårdar i enlighet med barns rätt till delaktighet och inflytande i barnkonventionen.
- Utöka stadens anslag till 4H-gårdarna
- Se över förutsättningarna för fler utomhusaktiviteter för barn och unga
- Öka barn och ungas tillgänglighet till hembygdsföreningar och museer
- Beakta barn och unga med funktionsnedsättning vid upprustning av idrottsplatser
- Arbeta för att i större utsträckning tillgänglighetsanpassa badplatser och promenadstråk
- Säkerställa demokratiska politiska partiers och föreningars rätt att hyra allmänna samlingslokaler
- Säkerställ tillgången till anpassad sommarkolloverksamhet
- Begränsa bidragen till etniska föreningar
- Genomföra en fritidsgårdsreform med fokus på trygghetsskapande arbete, där svenska är personalens arbetsspråk
- Utbilda personalen på stadens parklekar och fritidsgårdar om NPF
- Genomföra minst ett oanmält kontrollbesök per år hos varje förening som erhåller bidrag från stadsdelsnämnden

Kommunfullmäktiges aktiviteter

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Kulturnämnden: kulturförvaltningen ska i samarbete med äldrenämnden och stadsdelsnämnderna utreda hur tillgången till kultur för äldre som har svårt att ta sig utanför hemmet kan stärkas	2027-01-01	2027-06-30
Stadsdelsnämnderna ska i samråd med kulturnämnden: kulturförvaltningen möjliggöra för stadens fritidsledare och parklekspersonal att delta i stadens nya utbildningspaket i syfte att höja andelen personal med relevant utbildning	2027-01-01	2027-12-31

Äldreomsorg

Stockholm ska vara en äldrevänlig stad där äldre känner hög livskvalitet och kan lita på att den kommunala servicen håller absolut världsklass. Äldreomsorgen ska erbjuda valfrihet, samtidigt som det garanteras att samtliga leverantörer uppfyller strikta kvalitetskrav. Olika boendelösningar ska finnas tillgängliga för olika skeden av åldrandet, från seniorbostäder för det tidiga åldrandet, till trygghetsboenden och servicehus, samt särskilda boenden för de med mer omfattande vårdbehov. För de som önskar och har möjlighet, ska hemtjänsten tillhandahålla stöd som möjliggör att de kan bo kvar i sina hem utan att kompromissa med vare sig fysisk eller psykisk hälsa. Den ökade rörligheten mellan kommuner öppnar också möjligheten för nytänkande boendelösningar i naturnära miljöer.

Det strategiska utvecklingsarbetet inom äldreomsorgen ska baseras på både välfärdsteknikens framsteg och en hållbar personalförsörjning. För att uppnå en äldreomsorg i världsklass krävs högt ställda mål, rätt verktyg för chefer och ledare, samt språkutbildningssatsningar för omsorgspersonalen. Antalet medarbetare inom äldreomsorgen ska inte bara öka, utan personalen ska också vara mer kvalificerad med mycket goda kunskaper i svenska språket. Tills detta uppnåtts bör det säkerställas att varje arbetspass innehåller personal med utmärkta språkkunskaper i svenska. Särskild hänsyn ska tas till personer med funktionsnedsättningar i äldreomsorgens olika delar.

Närvaron av läkare och sjuksköterskor är avgörande inom äldreomsorgen, vilket gör det nödvändigt med en nära dialog med Region Stockholm. Äldre med subakuta åkommor bör i största möjliga mån undvika akutmottagningar. Alternativa lösningar som direktintag till geriatriken eller ortopeden, samt lätt-geriatrisk boendeform med övernattningsmöjligheter, ska utvecklas för att möta dessa behov.

Ett stärkt förebyggande arbete är nödvändigt för att undvika ohälsa som kan leda till sjukhusinläggningar, hemmasittande eller psykisk ohälsa. Särskilt kraftfulla åtgärder mot fallolyckor kan förbättra livskvaliteten och minska behovet av slutenvård. För att undvika att patienter bollas runt mellan olika vårdgivare krävs en stark samverkan mellan hemtjänst och primärvård, där en koordinerande funktion fungerar som "spindeln i nätet" för hela vård- och omsorgssystemet, och på så sätt förhindrar onödiga vårdinsatser.

Stadsdelsnämndernas ansvar

Ansvaret framgår av stadsdelsnämndernas reglemente och omfattar biståndsbedömning av insatser för personer över 65 år, särskilt boende för äldre, hemtjänst och dagverksamhet samt den kommunala hälso- och sjukvården. Stadsdelsnämnderna ansvarar därtill för det förebyggande och uppsökande arbetet riktat mot äldre.

Kommunfullmäktiges inriktning för verksamhetsområdet

För att kommunfullmäktiges mål ska uppnås ska stadsdelsnämnderna, utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolag*, *Stadsdelsnämndernas ansvar* samt i stadens styrdokument arbeta enligt kommunfullmäktiges inriktning nedan.

En trygg huvudstad med hög livskvalitet

Stadsdelsnämnderna ska:

- Säkerställa en bred mångfald av privata, offentliga och ideella utförare inom äldreomsorgen, där valfrihet förenas med samma höga kvalitetskrav oavsett driftsform.
- Stärka stadens långsiktiga rådighet över äldreomsorgens lokaler genom ökat kommunalt ägande av verksamhetsfastigheter, med bibehållen möjlighet att upphandla driften av verksamheten.
- Stärka inspektionerna genom fler kvalitetsobservationer riktade mot hygienrutiner, för att minska risken för vårdrelaterade infektioner.
- Säkerställa att samtliga medarbetare inom den brukarnära äldreomsorgen har grundkunskap om demens genom att införa Silviahemscertifiering som kvalitetskrav.
- Genomföra en lönehöjning till undersköterskor och vårdbiträden i äldreomsorgen.
- I samverkan med berörda nämnder genomföra en informationskampanj i syfte att motverka bedrägerier mot äldre och öka medvetenheten om tillgängliga utbildningspaket.
- Verka för utökad samverkan med polisen och andra berörda myndigheter för att stävja bedrägerier mot äldre.
- Stärka den vetenskapliga verksamhetsutvecklingen av äldreomsorgen tillsammans med Äldrecentrum, så att aktuell forskning och evidensbaserade arbetssätt omsätts i praktiken.
- Öka tillgängligheten för och möjliggöra testbäddsverksamhet inom äldreomsorgens verksamheter, där nya välfärdstekniska lösningar kan prövas och utvärderas.
- Möjliggöra för privata aktörer att bidra med lösningar på äldreomsorgens utmaningar genom att i större utsträckning använda innovationsupphandlingar vid införandet av ny välfärdsteknik.
- Eftersträva att maten tillagas på plats i äldreboendenas egna kök vid nya upphandlingar, och utgå från fullskaliga tillagningskök vid nybyggnation av särskilda boenden.
- Säkerställa ett brett kostutbud där äldre alltid kan välja mellan vegetariska måltider och alternativ med kött, fisk eller fågel.
- Införa anhörigluncher på stadens vård- och omsorgsboenden, så att anhöriga kan äta tillsammans med sina närstående.
- Ompröva prioriteringen av ekologiska livsmedel och avbryta inköp av vissa ekologiska livsmedel, mot bakgrund av de högre kostnaderna och de omdiskuterade klimatfördelarna, i syfte att motverka greenwashing.
- Möjliggöra en större andel närproducerade livsmedel av hög kvalitet samt viltkött i stadens upphandlingar, där det är förenligt med gällande upphandlingsregler.

- Säkerställa att staden inte upphandlar kött från djur som slaktats utan föregående bedövning, inklusive vid religiös ritualslakt.
- Inrätta ett handlingsprogram för att förebygga och minska antalet fallolyckor bland äldre, såväl i hemmet som utomhus.
- Tillsammans med trafiknämnden aktivt arbeta för en snöröjning som i större utsträckning tar hänsyn till äldres behov, i syfte att förebygga fallolyckor.
- Pilottesta utdelning av halkbroddar till äldre under vintertid för att förebygga fallolyckor.
- Verka för att samtliga medarbetare inom den brukarnära äldreomsorgen uppnår minst språknivå B2 i svenska, med en långsiktig ambition att höja nivån ytterligare.
- Införa språktest vid nyrekrytering av personal inom äldreomsorgen, som validerar de sökandes kunskaper i svenska.
- Prioritera statliga kompetensutvecklingsmedel till språkutbildning för medarbetare som ännu inte uppnår språknivå B2.
- Ställa krav på att den brukarnära personalen avstår från att bära synliga politiska, religiösa eller filosofiska symboler i tjänsten.
- Stärka förståelsen för äldreomsorgen som yrkesval tillsammans med utbildningsnämnden och arbetsmarknadsnämnden, bland annat genom att uppmuntra fler grundskoleelever att välja vård- och omsorgsprogrammet och vägleda arbetssökande mot studier inom språk och omsorg.
- Ställa krav på att hemtjänstbesök aviseras till mottagaren i förväg via sms med namn på den medarbetare som kommer.
- Reformera ersättningsystemet inom hemtjänsten i syfte att uppnå kontinuitet och minska antalet olika vårdpersoner som besöker brukaren.
- Stärka samverkan mellan hemrehab och hemtjänst samt inkludera vissa rehabiliteringsuppdrag inom hemtjänsten, exempelvis hjälp med att boka tid eller instruera hur träningsövningar ska genomföras.
- Ställa krav på att samtliga privata hemtjänstutförare erbjuder trygg hemgång som tjänst.
- Säkerställa att varje brukare i hemtjänsten har en fast kontaktperson, för ökad kontinuitet och trygghet.
- Samarbeta med andra kommuner och privata byggaktörer i syfte att utveckla fler senior- och trygghetsbostäder i attraktiva, naturnära lägen.
- Tillsammans med Region Stockholm vidareutveckla stadens korttidsboenden till lättgeriatriska övernattningsavdelningar med omsorgs- och rehabiliteringsuppdrag, i syfte att avlasta akutmottagningarna och ge äldre med subakuta åkommor en tryggare vård.
- Genomföra en lönehöjning för undersköterskor och vårdbiträden.

Kommunfullmäktiges aktiviteter

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Äldrenämnden ska i samarbete med Farsta stadsdelsnämnd genomföra en pilot med trygghetssensorer i hemtjänsten	2027-01-01	2027-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Äldrenämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna utreda och föreslå lämplig organisering för teckenspråkig hemtjänst	2027-01-01	2027-06-30
Äldrenämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna ta fram en plan för hur befintliga platser inom Pensionaten, och platser inom korttidsvården, för anhörigavlastning ska kunna nyttjas mer ändamålsenligt	2027-01-01	2027-12-31
Äldrenämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna ta fram en uppdragsbeskrivning för äldrelotsar för att stärka det uppsökande arbetet i alla stadsdelsnämnder	2027-01-01	2027-12-31
Äldrenämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utveckla Matlyftet för att höja kvaliteten på maten och måltidsupplevelsen inom äldreomsorgen, både i vardagen och vid högtider och särskilda tillfällen. Arbetet ska stärka kompetensen kring nutrition, aptit, konsistenser och måltidsmiljö samt bidra till mer individanpassade, näringsrika och lustfyllda måltider	2027-01-01	2027-12-31
Äldrenämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utvärdera och revidera äldreomsorgens stadsövergripande uppföljningsmodell. I samband med revideringen ska även inspektörernas uppdrag och instruktion ses över	2027-01-01	2027-12-31
Äldrenämnden ska samarbeta med stadsdelsnämnderna utreda var en teckenspråkig avdelning på ett vård- och omsorgsboende ska införas	2027-01-01	2027-12-31
Äldrenämnden ska, i samarbete med stadsdelsnämnderna, utreda förutsättningarna för att införa seniorkollo som en del av stadens förebyggande arbete för att stärka äldres psykiska och fysiska välbefinnande, motverka ofrivillig ensamhet och främja ett aktivt åldrande	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med äldrenämnden och stadsdelsnämnderna utreda möjligheten att inrätta en långsiktig finansieringsmodell för att stärka bemanningen och möjliggöra en utbyggnad av den kommunala äldreomsorgen	2027-01-01	2027-08-31
Övriga aktiviteter		
Genomföra en lönehöjning för undersköterskor och vårdbiträden	2027-01-01	2027-12-31
Säkerställa ett varierat och näringsrikt måltidsutbud med kött, fågel eller fisk som alternativ varje dag	2027-01-01	2027-12-31

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Stockholm ska vara en tillgänglig stad för alla invånare. Funktionsförmåga ska inte avgöra individens möjlighet att delta i samhället på lika villkor. Stöd och service för personer med funktionsnedsättning ska främja delaktighet och självständighet. Alla medborgare ska känna sig trygga med att de sociala insatser som erbjuds håller hög standard. Genom ett stöd av hög kvalitet med en hög grad av individuellt självbestämmande ska alla medborgare ges möjlighet till en god livskvalitet. Likaså ska familj och anhöriga ges rätt stöd och hjälp.

Stadsdelsnämndernas ansvar

Ansvaret framgår av stadsdelsnämndernas reglemente och omfattar bland annat insatser till personer med funktionsnedsättning enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) och insatser enligt socialtjänstlagen (SoL).

Förslag till budget 2027 och plan för 2028 och 2029

Schablon och peng för barn- och vuxenboende, daglig verksamhet, korttidsboende och korttidstillsyn för skolungdomar över 12 år enligt LSS höjs med 2,7 procent i jämförelse med 2026. Den som deltar i daglig verksamhet har rätt till habiliteringsersättning om 16 kronor per timme.

Kommunfullmäktiges inriktning för verksamhetsområdet

För att kommunfullmäktiges mål ska uppnås ska stadsdelsnämnderna, utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolag*, *Stadsdelsnämndernas ansvar* samt i stadens styrdokument arbeta enligt kommunfullmäktiges inriktning nedan.

En trygg huvudstad med hög livskvalitet

Stadsdelsnämnderna ska:

- säkerställa att information och kommunikation är tillgänglig och anpassad efter den enskildes behov
- stärka samarbetet mellan socialtjänstens olika verksamheter, socialnämnden samt andra berörda nämnder och bolag för att säkerställa likställighet och samordning
- arbeta för att förbättra hälsan för personer med funktionsnedsättning och erbjuda friskvårdskort på stadens simhallar till boende i grupp- och servicebostäder med särskild service enligt LSS
- vidareutveckla arbetssätten för hur omvårdnad ska ges till personer med stort omvårdnadsbehov till följd av ålder
- utveckla det förebyggande arbetet med fokus på målgruppens utsatthet för våld av närstående och risk för rekrytering till kriminalitet
- utveckla utbudet av aktiviteter och verksamheter för personer med funktionsnedsättning som uppnått pensionsålder
- verka för att personer med funktionsnedsättning ska kunna delta i arbetslivet och gå vidare från daglig verksamhet till arbete
- undvika förflyttning av personer som rotat sig i utomkommunala LSS-boenden

- stärka personalkompetensen kring palliativ vård i LSS-boenden i samverkan med LSS-hälsan
- stärka kunskaperna inom NPF och lågaffektivt bemötande hos personalen
- bearbeta Region Stockholm i syfte att få till särskilda vårdcentraler med inriktning mot LSS-patienter
- aktivt verka för att tillgänglighetsanpassa idrottsanläggningar i samband med ombyggnation
- säkerställa god tillgång till personligt ombud för personer som omfattas av LSS
- säkerställa en heltäckande individuell plan för personer som omfattas av LSS
- skapa fler kommunala arbetstillfällen för personer i daglig verksamhet
- satsa på utökad ledsagning

En varsamt växande huvudstad

Stadsdelsnämnderna ska:

- tillämpa ett rättighetsbaserat arbetssätt för att stärka brukares delaktighet och inflytande
- genom verksamhetsanpassning och fysiska åtgärder skydda personer med funktionsnedsättning vid extremväder
- minska den egna verksamhetens påverkan på miljö och klimat
- utreda långsiktig placering av nya LSS-bostäder utanför kommungränserna
- utreda undantag från begränsningar om samlokalisering med liknande omsorgsverksamheter
- Genomföra en lönehöjning till brukarnära personal.

En resurseffektiv huvudstad med fokus på kärnverksamheten

Stadsdelsnämnderna ska:

- bidra i det portföljarbete för socialtjänstens digitalisering som drivs av socialnämnden och äldrenämnden
- hjälpa personer som bor i bostad med särskild service att komma vidare i boendekarriären, där så är möjligt
- fortbilda medarbetare i LSS-verksamheterna i åldrande och demens hos personer med funktionsnedsättning
- stärka arbetet mot assistansfusk genom stadsövergripande insatser och riktlinjer samt uppföljning och samverkan med IVO, Försäkringskassan, Polismyndigheten och Migrationsverket
- stärka arbetet mot felaktig debitering av personlig assistans genom att begära in tidsuppföljning i ökad utsträckning
- centralisera handläggningen av ledsagning för ökad likvärdighet

Kommunfullmäktiges aktiviteter

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Socialnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna utreda möjligheterna att göra ledsagning och ledsagarservice mer flexibel	2027-01-01	2027-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Socialnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna utvärdera modellen för särskild redovisning och utreda om den istället skulle kunna införlivas i de ordinarie ersättningsnivåerna	2027-01-01	2027-08-31
Socialnämnden ska i samråd med idrottsnämnden och stadsdelsnämnderna utreda hur satsningen friskvårdskort kan få större spridning och effekt	2027-01-01	2027-12-31
Socialnämnden ska i samråd med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna förbereda för införande av profilboende inom LSS	2027-01-01	2027-12-31
Socialnämnden ska i samråd med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna utreda möjligheten att ta ett utökat ansvar för stadsdelsnämndernas renoveringar och ombyggnationer inom befintligt bestånd av grupp-, service- och stödboenden	2027-01-01	2027-08-31

Individ- och familjeomsorg inklusive socialpsykiatri

Stadsdelsnämnderna ska erbjuda insatser från den gemensamma välfärden som bidrar till hög livskvalitet. I Stockholm ska ingen som behöver social hjälp bollas runt eller falla mellan stolarna. Här utgör socialtjänsten en spindel i nätet och bistår i koordinationen och planeringen av de många olika insatserna och myndighetskontakterna. De sociala insatserna ska vara uppföljningsbara med god effekt. Det förebyggande arbetet ska kontinuerligt utvecklas med nya metoder, med utgångspunkt i evidensbaserad praktik och nya forskningsrön. Socialtjänstens verksamhet ska ha hög tilltro från medborgarna, vilket förutsätter en kontinuerligt lärande kunskapsorganisation. Stadsdelsnämnderna har en central roll i arbetet för att öka invånarnas tillit till socialtjänsten.

Socialtjänsten ska vara evidensbaserad med ett tydligt barnperspektiv. I nära samarbete med barn och föräldrar ska socialtjänsten utveckla sitt arbete med barn och unga som riskerar att hamna i kriminalitet. En otrygg uppväxt lägger grunden för en framtida kriminell bana. Stadsdelsnämnderna ska ha god beredskap för att arbeta med barn och unga i tung kriminalitet. Socialtjänsten ska vara en lärande organisation där nya förebyggande insatser implementeras i mindre skala och utvärderas. Stockholmare med skadligt bruk och beroende ska få rätt hjälpinsatser för att komma bort från missbruket. Den ofrivilliga hemlösheten ska motverkas hos svenska medborgare. Personer med funktionsnedsättning ska få sammanhållna insatser för att kunna delta i såväl förenings- som arbetslivet. Samverkan med första linjens psykiska hälsovård och den regionala psykiatrin är avgörande för att personer med multifunktionella behov ska få en anpassning till samhället. Ett aktivt arbete ska bedrivas mot hedersvåld och våld i nära relationer.

Stadsdelsnämndernas ansvar

Ansvaret framgår av stadsdelsnämndernas reglemente och omfattar bland annat insatser för vuxna med skadligt bruk och beroende, barn och unga, personer med psykisk funktionsnedsättning, personer i hemlöshet och personer utsatta för våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck.

Kommunfullmäktiges inriktning för verksamhetsområdet

För att kommunfullmäktiges mål ska uppnås ska stadsdelsnämnderna, utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolag*, *Stadsdelsnämndernas ansvar* samt i stadens styrdokument arbeta enligt kommunfullmäktiges inriktning nedan.

En trygg huvudstad med hög livskvalitet

Stadsdelsnämnderna ska:

- använda tidiga och evidensbaserade insatser för att minska behovet av mer ingripande insatser senare i livet
- samordna insatser och arbetssätt för att säkerställa en likvärdig kvalitet och tillgång till stöd i hela staden, i samarbete med socialnämnden
- arbeta för trygga och säkra boenden för barn och unga i samhällsvård

- stärka stödet till placerade barn och deras familjer samt utveckla arbetet med eftervård i öppna former
- stärka föräldrastödet och arbetet med att motivera familjer att ta emot stöd med särskilt fokus på vårdnadshavare med egen social problematik
- arbeta för deltagande i förskola, oavbruten skolgång och slutförd utbildning för barn och unga som är placerade i skyddat boende samt stärka och vidareutveckla det våldsförebyggande arbetet och arbetet mot radikalisering och våldsbejakande extremism på skolor och fritidsgårdar
- arbeta för att fristående och kommunala utbildningsaktörer har kunskap att upptäcka och stödja barn som far illa eller är i riskzon för kriminalitet
- stärka barns och ungas trygghet, skolnärvaro och skolresultat tillsammans med relevanta aktörer
- stärka stödet kring individer som lämnar kriminalitet och de som avtjänat straff
- utveckla stödet till målgrupper med psykisk sjukdom och skadligt bruk och beroende
- samverka med socialnämnden och SHIS Bostäder för att utveckla stadens kapacitiet att erbjuda behövande akuta boendelösningar
- utveckla implementeringen av Skottlandsmodellen för att säkerställa ett tidigt och strukturerat samarbete mellan skola, socialtjänst, polis, sjukvård och civilsamhället, med barnets bästa i fokus
- stärka samverkan mellan elevhälsan och första linjens psykiatri för att ge barn med NPF tillräckligt och tidigt stöd
- kravsätta att Bostad först och liknande boenden inte ska erbjuda hyresavtal för aktiva missbrukare
- stärka svenska språket på stadens fritidsgårdar och ge direktiv om att all personal ska kommunicera på svenska
- säkerställa att personal som arbetar med utbildnings- och omsorgsverksamhet inom kommunen kan uppvisa utdrag ur belastningsregistret
- utöka satsningen på ordningsvakter och väktare
- utvärdera förutsättningarna för att ansöka om tillstånd att använda ordningsvakter i fler områden
- främja fler trygghetskameror, förbättrad belysning samt anpassning av parker för att undvika brott mot person
- utveckla ordningsvakternas och väktarnas roll i samverkan med dialogpoliser
- stärka samverkan mellan polis och kommun genom samarbetsavtal för avhysning av EU-migranter och hemlösa i offentliga utrymmen
- stärka granskningen och informationsdelningen gällande restauranger, barer och nattklubbar med serveringstillstånd som drivs av kriminella nätverk eller utgör kända tillhåll för kriminella
- säkerställa en proaktiv socialtjänst i dialog med polis och kommunal trygghetspersonal
- aktivt verka gentemot Polismyndigheten för att säkerhetszoner ska införas i Järva, Skärholmen och Farsta när läget kräver det

- göra en trygghetsöversyn av belysningen vid gator, parker och promenadstråk
- säkerställa att gatu- och parkbelysning inte släcks i förtid för att spara el
- stärka grannsamverkan samt undersöka kommunal medfinansiering
- utveckla samarbetet med nattvandringsgrupper genom föreningsbidrag och utbildning
- arbeta med fasta kontaktombud i utsatta områden för att anmäla oroligheter till polis, ordningsvakter och väktare
- utveckla en informationskampanj om olika former av bedrägerier riktade till stadens äldre i samarbete med polisen
- prioritera polisiära remissärenden som rör vistelseförbud för individer
- utveckla hembesöksprogram för förstagångsföräldrar
- utveckla det riskfokuserade och förebyggande behandlingsarbetet vid förskolorna genom att tidigt fånga upp barn som riskerar att hamna efter fysiskt, kognitivt eller socialt
- utveckla föräldrastödsprogrammen, se över utbudet och möjliggöra digitalisering
- pilottesta Hippy, ett skolförberedande program för barn i slutet av förskolan (5–6 år) med fokus på språksvårigheter
- införa mentorskapsprogram för unga som är på väg att utveckla ett antisocialt beteende
- utveckla de familjebaserade insatser som tränar föräldrar att ta hand om unga i riskzonen
- stärka KBT-arbetet i samverkan med elevhälsan vid stadens grundskolor
- säkerställa efterlevnaden av SIP
- öka medborgarnas delaktighet i och förståelse av den egna SIP:n
- stärka informationen om möjligheten till neuropsykiatrisk vård
- fortsätta utveckla stödet till brottsoffer och anhöriga till brottsoffer
- prioritera målgrupperna barn och hedersvåldsutsatta
- utveckla arbetet med kvinnojourer
- säkerställa en fast kontaktperson, en spindel i nätet, för samtliga hemlösa i behov
- fortsätta utveckla singelrum på akutboenden samt öka trivseln vid dessa

En varsamt växande huvudstad

Stadsdelsnämnderna ska:

- tillämpa ett rättighetsbaserat arbetssätt för att stärka brukares delaktighet och inflytande
- genom verksamhetsanpassning och fysiska åtgärder skydda verksamhetens målgrupper vid extremväder
- minska den egna verksamhetens påverkan på miljö och klimat

En resurseffektiv huvudstad med fokus på kärnverksamheten

Stadsdelsnämnderna ska:

- bidra i det portföljarbete för socialtjänstens digitalisering som drivs av socialnämnden och äldrenämnden samt öka användningen av välfärdsteknik

- främja kompetensförsörjning och en hållbar arbetssituation genom strategier för att attrahera och behålla erfaren personal samt prioritera arbetsmiljöfrågor kopplat till hot och säkerhet
- arbeta för långsiktiga boendelösningar med fokus på utsatta grupper
- stärka samordningen inom staden för att bättre nyttja de resurser och insatser som bedrivs i stadens egen regi
- ställa krav på att familjehem och jourhem arbetar utifrån evidensbaserade metoder för att säkerställa kvaliteten i de omsorgs- och behandlingsinsatser som erbjuds
- omprioritera resurser från arbetet med fältassistenter
- utvärdera arbetet med Mentorer i våldsprevention (MVP) och Fritid fri från våld i samverkan med social- och utbildningsnämnden
- fortsätta utveckla arbetsmiljön för stadens socialsekreterare
- bibehålla ett starkt chefs- och ledarskapsstöd
- stärka granskningen av de verksamheter som används för placeringar
- stärka tillsynen av de verksamheter som utför insatser på stadsdelsnämndernas uppdrag
- utveckla IOP-samarbetet med civilsamhället i syfte att säkra långsiktigt stöd och minska den administrativa bördan

Kommunfullmäktiges aktiviteter

Aktivitet	**Startdatum**	**Slutdatum**
Socialnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna ta fram en nollvision för hemlöshet. Inom ramen för det arbetet ska även Stockholms stads program för att motverka hemlöshet revideras	2027-01-01	2027-08-31
Socialnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen, stadsdelsnämnderna, AB Familjebostäder, AB Stockholmshem, AB Svenska Bostäder och Micasa Fastigheter i Stockholm AB utreda och ta fram förslag på stadsövergripande rutiner för vräkningsförebyggande arbete, med fokus på tidig uppsökande kontakt med hyresgäster och en gemensam väg in för hyresvärdar när en hyresgäst riskerar uppsägning	2027-01-01	2027-12-31
Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och polismyndigheten utvidga arbetet med Islandsmodellen till att omfatta alla utryckningar till hushåll där det förekommer våld, inte bara de hushåll där det finns barn	2027-01-01	2027-12-31
Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utvidga hembesöksprogrammet riktat till förstföderskor till fler målgrupper	2027-01-01	2027-12-31
Socialnämnden ska i samarbete med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna implementera insatsen Sammanhållen skolsocial stödkedja i hela staden	2027-01-01	2027-07-31
Socialnämnden ska i samarbete med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna utvidga insatsen skolsamordnare till fler målgrupper	2027-01-01	2027-12-31
Socialnämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna, polismyndigheten, Region Stockholm och andra berörda myndigheter utveckla och införa arbetssätt för att ge ett samlat stöd till de som utsätts för våld i nära relation med inspiration från Eskilstunas StopCenter	2027-01-01	2027-12-31
Socialnämnden ska i samråd med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna utreda och lämna förslag på hur likställigheten inom socialtjänstens verksamhetsområden, exempelvis barns rättigheter, kan stärkas	2027-01-01	2027-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Kommunstyrelsen ska i samarbete med socialnämnden och stadsdelsnämnderna fortsätta utreda ersättningsmodellen för boendestöd med inriktning på ersättningsnivåer	2027-01-01	2027-08-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med socialnämnden och stadsdelsnämnderna ta fram förslag till budgettilldelning för stadsdelsnämnderna baserat på prestation inom boenden i socialpsykiatrin och i samband med detta ska socialnämnden föreslå en ny resursmätningsmodell för nivåbedömning	2027-01-01	2027-12-31

Stadsmiljöverksamhet

Stadsdelsnämnderna ska medverka till en grön och ren stad med höga rekreations- och vistelsevärden för medborgarna. Den gemensamma park- och stadsmiljön ska vara trygg, inbjudande och tillgänglig. I takt med förtätning och tillväxt av nya områden ska stadsdelsnämnderna värna grönytor och aktivt arbeta för att bibehålla dessa. Höga krav ska ställas på skötsel och underhåll. Äldrevänlig snöröjning ska ge ökad prioritet till de gångstråk som är kritiska för äldres framkomlighet.

Stadsdelsnämndernas ansvar

Ansvaret framgår av stadsdelsnämndernas reglemente och omfattar drift och underhåll av parker, parkvägar och grönområden, inklusive barmarksrenhållning, vinterväghållning och dagvattenhantering, liksom skötsel av naturområden, naturreservat och badplatser samt investeringar i parker och grönområden när dessa inte ingår i exploateringsprojekt.

Stadsdelsnämndernas arbete sker till stor del i samverkan med trafiknämnden som ansvarar för samordning och utveckling av stadsdelsnämndernas stadsmiljöverksamhet och för stadsövergripande utveckling av stadens parker och grönområden.

Kommunfullmäktiges inriktning för verksamhetsområdet

För att kommunfullmäktiges mål ska uppnås ska stadsdelsnämnderna, utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolag*, *Stadsdelsnämndernas ansvar* samt i stadens styrdokument arbeta enligt kommunfullmäktiges inriktning nedan.

En trygg huvudstad med hög livskvalitet

Stadsdelsnämnderna ska:

- beakta sociala perspektiv i drift, underhåll och investeringar som bidrar till trygga, tillgängliga och inkluderande stadsmiljöer i samverkan med berörda nämnder
- säkerställa god tillgänglighet för barnvagnar samt personer med funktionsnedsättning
- utveckla konceptet äldrevänlig snöröjning
- införa tiggeriförbud för minskad nedskräpning

En varsamt växande huvudstad

Stadsdelsnämnderna ska:

- säkerställa att stadsmiljön planeras utifrån ett jämställdhets- och tillgänglighetsperspektiv
- stärka arbetet för en åldersvänlig stad med inkluderande utemiljöer för stockholmare i alla åldrar
- intensifiera arbetet med att ställa miljö- och klimatkrav på drivmedel, fordon och arbetsmaskiner samt krav på kemiska produkter och material

- främja utvecklingen av multifunktionella grönytor som stärker både ekologiska och sociala värden
- revidera trädpolicyn för att säkerställa att almar och andra träd som fälls på grund av sjukdom ersätts med två nya träd, för att stärka stadens grönska
- införa programmet Mitt träd, där stockholmare kan köpa ett eget träd som förvaltas av kommunen
- utveckla arbetet med skyfallshantering
- rusta upp promenadstråk med blomster samt öka andelen vintergrönska i hela staden
- skapa fler koloniträdgårdar

En resurseffektiv huvudstad med fokus på kärnverksamheten

Stadsdelsnämnderna ska:

- verka för att byggnation och reinvesteringar genomförs på ett sådant sätt att behov av efterföljande anpassningar undviks
- stärka arbetet med renhållning inom det egna ansvarsområdet och genomföra insatser för att minska nedskräpning och förvalta och utveckla park- och utemiljöer som främjar stockholmares hälsa, utveckling, rörelse och lek samt rusta upp eftersatta lekplatser
- drifta och underhålla stadsmiljöer, parker och grönområden i både innerstaden och ytterstaden, med särskilt fokus på eftersatta miljöer och likvärdig kvalitet i hela staden
- tillgängliggöra fler vandringsleder och naturreservat genom vindskydd, grillplatser, bänkar, tydliga entréer, förbättrad skyltning och lättillgängliga digitala och tryckta kartor
- i samverkan med trafiknämnden och andra berörda nämnder medverka till att utreda i syfte att öppna minst en ny badplats, en plaskdamm eller vattenlekplats i varje stadsdelsnämndsområde
- i samverkan med trafiknämnden tillskapa fler kajbad och vinterbadplatser med bastu på geografiskt spridda platser
- genomföra en översyn av stadsmiljöarbetet i syfte att främja mer växtlighet och mindre skötsel på icke-centrala platser

Kommunfullmäktiges aktiviteter

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska, i samråd med exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden samt berörda stadsdelsnämnder utreda och peka ut lämpliga biotoper att restaurera under mandatperioden	2027-01-01	2027-12-31
Stadsbyggnadsnämnden ska i samarbete med miljö- och hälsoskyddsnämnden, trafiknämnden och stadsdelsnämnderna ta fram ett gestaltningsprogram för skyddade områden	2027-01-01	2027-12-31
Trafiknämnden ska i samarbete med exploateringsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden och stadsdelsnämnderna samplanera upprustning och utbyggnad av cykelvägnätet. Kostnadseffektiva åtgärder som syftar till att skapa ett tryggt och sammanhängande nät ska prioriteras	2027-01-01	2027-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Trafiknämnden ska i samarbete med idrottsnämnden och stadsdelsnämnderna kartlägga tidigare inventerade gångstråk och ta fram en plan för sammanhängande vägvisning längs dem, oavsett vilken nämnd som förvaltar marken	2027-01-01	2027-12-31
Trafiknämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och andra berörda nämnder utreda ett sammanhängande gångstråk längs med Mälarens södra strand, från Vårberg till Hammarby sjöstad	2027-01-01	2027-12-31
Trafiknämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utveckla uppföljningen av verksamhetsområdet stadsmiljöverksamhet med fokus på kvalitet och kostnadseffektivitet	2027-01-01	2027-12-31
Trafiknämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna och andra berörda nämnder och bolag utreda och genomföra åtgärder för att ytterligare förbättra snöröjningen och renhållningen	2027-01-01	2027-12-31
Trafiknämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna ta fram och etablera ett arbetssätt för att skapa trygga och tillgängliga stråk till stadens vård- och omsorgsboenden	2027-01-01	2027-12-31
Trafiknämnden ska leda ett pilotprojekt om samordnad städning och skadedjursbekämpning i offentlig miljö i samråd med fastighetsnämnden, Järva stadsdelsnämnd, AB Svenska Bostäder, AB Familjebostäder, AB Stockholmshem, Micasa Fastigheter i Stockholm AB och SISAB	2027-01-01	2027-12-31
Trafiknämnden ska i samarbete med exploateringsnämnden och Södermalms stadsdelsnämnd ta fram förslag på en badplats med vattenrenande bassäng i Hammarby sjöstad. Sickla udde och Skansbron ska prövas och förslaget ska omfatta kostnad, driftansvar och tidplan	2027-01-01	2027-12-31

Ekonomiskt bistånd

Alla stockholmare ska erbjudas ett ekonomiskt skyddsnät av välfärden. Samtidigt ska var och en utefter sin arbetsförmåga aktivt sträva mot arbete och självförsörjning. Ekonomiskt bistånd får aldrig utgöra ett incitament för människor som vistas i Sverige illegalt. Rättssäkerhet, likabehandling och uppföljning ska prägla stadsdelsnämndernas arbete. Stadsdelsnämnderna ska vägleda individer till utstakade utbildningsalternativ som leder till arbete. Studiekrav och arbetskrav ska syfta till att klargöra förväntningarna på individer i arbetslöshet som erhåller ekonomiskt bistånd. Stadsdelsnämnderna ska samarbeta med de kommunala arbetsmarknadsinsatserna och med Arbetsförmedlingens nationella insatser för att möjliggöra självförsörjning för stockholmare med särskilda behov, såsom funktionsnedsättning eller socialpsykiatriska behov, och för unga som varken arbetar eller studerar.

Stadsdelsnämndernas ansvar

Ansvaret framgår av stadsdelsnämndernas reglemente och omfattar myndighetsutövning gentemot enskilda som ansöker om ekonomiskt bistånd enligt socialtjänstlagen samt insatser för att den enskilde ska bli självförsörjande.

Kommunfullmäktiges inriktning för verksamhetsområdet

För att kommunfullmäktiges mål ska uppnås ska stadsdelsnämnderna, utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolag, Stadsdelsnämndernas ansvar* samt i stadens styrdokument arbeta enligt kommunfullmäktiges inriktning nedan.

En trygg huvudstad med hög livskvalitet

Stadsdelsnämnderna ska:

- motverka långvarigt utanförskap och stärka möjligheterna till egen försörjning eller studier
- säkerställa att stöd ges utifrån individuella behov samt tydliggöra ansvarsfördelningen kring stödinsatser
- utveckla gemensamma arbetssätt, i samverkan med stadsdelsnämnderna, för bedömning, handläggning och uppföljning kopplat till aktivitetskravet samt vidareutveckla aktiviteter utifrån målgruppens behov
- främja ungas etablering på arbetsmarknaden och till studier och förebygga ungas behov av ekonomiskt bistånd, motverka hemlöshet och stärka förutsättningarna för hushåll med osäkra boendeförhållanden att uppnå en varaktig boendesituation med särskilt fokus på barnfamiljer
- verka för att nyanlända utan tillräcklig egen försörjning snabbt får tillgång till kunskaper i svenska och goda förutsättningar att komma ut i arbetslivet
- tillämpa aktivitetskravet i försörjningsstödet så att nyanlända deltar i och fullföljer sfi med godkänt betyg, för att de snabbare ska lära sig svenska och komma in på arbetsmarknaden

- kombinera sfi med kortare yrkesutbildningar för att göra deltagarna mer anställningsbara och bättre rustade för bristyrken
- inom aktivitetskravet anvisa arbetspraktik inom stadens verksamheter för dem som inte studerar, så att de kan skaffa sig praktisk arbetslivserfarenhet
- utveckla skräddarsydda yrkesbanor för personer med särskilda behov, såsom funktionsnedsättningar eller socialpsykiatriska behov, för att möta stadens arbetskraftsbehov

En resurseffektiv huvudstad med fokus på kärnverksamheten

Stadsdelsnämnderna ska:

- säkerställa att ekonomiskt bistånd utbetalas på korrekt grund samt stärka arbetet med att förebygga och återkräva felaktiga utbetalningar
- stärka kompetensförsörjning och organisatoriska förutsättningar för att möta ökade krav på specialisering, samverkan och nya arbetssätt
- fortsätta arbetet med att fånga upp bidragsbrott och felaktiga utbetalningar på grund av vistelse utanför kommunen genom att anställa fler särskilda FUT-utredare i stadsdelsnämnderna
- säkerställa att prövning och beräkning av försörjningsstöd inte görs mer generös än vad en restriktiv tolkning av gällande lagstiftning medger
- polisanmäla personer som erhållit ekonomiskt stöd av kommunen på falska grunder och där det finns misstanke om uppsåt
- endast ersätta arbetsresor med mera enligt Socialstyrelsens riktlinjer för personer med ekonomiskt bistånd
- utveckla samverkan med Migrationsverket och Polismyndigheten i syfte att avvisa EU/EES-medborgare som uppbär ekonomiskt bistånd
- Avveckla gratis SL-kort för personer med försörjningsstöd
- Avveckla rätt till semester med bibehållet ekonomiskt försörjningsstöd

Kommunfullmäktiges aktiviteter

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Kommunstyrelsen ska i samarbete med socialnämnden och stadsdelsnämnderna utreda resursfördelningsmodellen för ekonomiskt bistånd	2027-01-01	2027-08-31

Arbetsmarknadsåtgärder

I Stockholm ska alla som kan arbeta känna en skyldighet att göra det. Det är grunden för en rättvis välfärd med högt förtroende. Många stockholmare som står utanför arbetsmarknaden gör det på grund av bristande yrkes- och studievägledning. Det råder ett stort rekryteringsbehov av individer med praktiska kunskaper som kan erhållas genom kortare utbildning. Stadens arbetsförberedande insatser måste ställas om till kunskapsförvärvande insatser. Målgrupper med särskilda behov, såsom personer med funktionsnedsättning, unga och individer med socialpsykiatriska behov, ska stå i centrum för de kommunala arbetsinsatserna. En tät samverkan ska ske med Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen i syfte att undvika dubbelarbete med stadsdelsnämnderna och dubbelbeskattning av stockholmarna.

Målet är att Stockholm ska vara ett nationellt och internationellt föredöme för effektiva arbetsmarknadsinsatser för målgrupper med särskilda behov. Samtidigt ska individens skyldigheter för att ta del av den gemensamma välfärden vara tydliga. Den som är fullt arbetsför ska mötas av studie- och aktivitetskrav som motprestation för att erhålla ekonomiskt bistånd.

Stadsdelsnämndernas ansvar

Ansvaret framgår av stadsdelsnämndernas reglemente och omfattar att utreda behov av förberedande eller parallellt stöd för personer som tar del av arbetsmarknadsinsatser inom Jobbtorg Stockholm samt att erbjuda arbetsförberedande insatser för arbetslösa som inte omfattas av arbetsmarknadsnämndens verksamhet. Stadsdelsnämnderna ansvarar även för stödinsatser i form av lönebidrags- och OSA-anställningar (offentligt skyddat arbete) samt för rekrytering och anställning av feriearbetande ungdomar.

Kommunfullmäktiges inriktning för verksamhetsområdet

För att kommunfullmäktiges mål ska uppnås ska stadsdelsnämnderna, utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolag, Stadsdelsnämndernas ansvar* samt i stadens styrdokument arbeta enligt kommunfullmäktiges inriktning nedan.

En trygg huvudstad med hög livskvalitet

Stadsdelsnämnderna ska:

- utveckla arbetsförberedande insatser och samordnat stöd för personer med svag konkurrensförmåga på arbetsmarknaden i samverkan med arbetsmarknadsnämnden och socialnämnden
- stärka samverkan mellan arbetsmarknadsinsatser och andra stödinsatser för att skapa sammanhållna vägar till arbete eller studier
- prioritera arbetsmarknadsinsatser för unga och grupper med svag förankring på arbetsmarknaden för att motverka långvarigt utanförskap
- i samråd med arbetsmarknadsnämnden bedriva ett målinriktat arbete för att fler personer med funktionsnedsättning ska kunna anställas såväl i egen regi som i andra organisationer

- samverka med arbetsmarknadsnämnden inom ramen för Samordningsförbundet Stockholms stad kring förrehabiliterande insatser som syftar till att överbrygga glapp mellan parternas ansvar och kompetensområden
- stärka studievägledningen inriktad på praktiska yrkesutbildningar till yrken med arbetskraftsbrist
- säkerställa att aktivitetskravet för personer som saknar tillräckliga kunskaper i svenska omfattar deltagande i svenska för invandrare (sfi) med krav på godkänt betyg
- inom aktivitetskravet anvisa yrkespraktik genom kommunala renhållningsuppgifter för arbetsföra personer med ekonomiskt bistånd som inte studerar
- fortsätta utveckla lönebidrag, KAA och andra statliga ersättningsformer för arbetslösa
- fortsätta stimulera arbete för personer med funktionsnedsättning, personer med socialpsykiatriska problem samt rehabilitering med vårdinslag
- Utvärdera samtliga insatser inom jobbtorgsverksamheterna för att förstå deras effektivitet mot målet egen försörjning

En resurseffektiv huvudstad med fokus på kärnverksamheten

Stadsdelsnämnderna ska:

- utveckla effektiva och samordnade arbetsmarknadsinsatser som leder till långsiktigt hållbar ekonomi och minskat biståndsberoende
- kräva att bolag som deltar i offentlig upphandling erbjuder praktikplatser samt VFU- och APL-platser
- stärka uppföljningen och rapporteringen av arbetsmarknadsinsatsernas effekt
- stärka FINSAM:s roll i sammanhållningen av insatserna mellan Region Stockholm, Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen och Stockholms stad

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

1. Sverigedemokraternas förslag till budget 2027 och inriktning för 2028 och 2029 för **Stadsdelsnämnderna** godkänns.

Facknämnder

Arbetsmarknadsnämnden

Alla i Stockholm som kan arbeta ska känna ett ansvar att göra det. Det är grunden för en rättvis och hållbar välfärd som bygger på förtroende. Många som idag står utanför arbetsmarknaden gör det på grund av otillräcklig yrkes- och studievägledning. Samtidigt finns ett stort behov av att rekrytera personer med praktiska kunskaper, vilket ofta kan uppnås genom kortare utbildningar. För att möta detta behöver stadens arbetsförberedande insatser ställas om till att fokusera på att förmedla kunskap och kompetens. Genom att stärka vägledningen och erbjuda fler anpassade alternativ utifrån varje individs förutsättningar, kan alla stockholmare ges bättre möjligheter att bidra till välfärden. Integration främjas genom arbete och förbättrade språkkunskaper i svenska, vilket leder till ett mer jämlikt samhälle.

Arbetsmarknadsnämnden ska erbjuda korta och effektiva studievägledande insatser som leder till jobb. Nämnden ska arbeta nära stadens verksamheter, myndigheter, civilsamhället och näringslivet. Utbildningsinsatser ska utvecklas i samråd med arbetsgivare och deras behov. Stadens jobbtorg ska prioritera de målgrupper som lagstiftningen föreskriver, samt personer med särskilda behov som personer med funktionsnedsättningar, de inom socialpsykiatri och unga enligt det kommunala aktivitetsansvaret (KAA). Prioritering av ungdomar ska ske utifrån behov, inte deras bostadsområde. Stadens insatser bör komplettera Arbetsförmedlingens arbete, utan att skapa överlapp. Jobbtorgens insatser ska vara målinriktade och effektiva, inriktade på de grupper som inte får stöd från andra myndigheter.

Målet är att Stockholm ska vara ett föredöme både nationellt och internationellt när det gäller arbetsmarknadsinsatser för grupper med särskilda behov. Samtidigt ska det vara tydligt att det finns förväntningar på den enskilde att bidra till välfärden. De som är fullt arbetsföra ska mötas av studie- och aktivitetskrav som villkor för ekonomiskt bistånd.

Stockholm ska vara en trygg stad med hög livskvalitet. Ett framgångsrikt mottagande av nyanlända kräver en tidig integration, där både möjligheter och skyldigheter är tydliga. De som får möjligheten till en skattefinansierad utbildning, vare sig det är yrkesutbildning eller språkutbildning, har också en skyldighet att aktivt delta och dra nytta av den.

Nämndens ansvar

Arbetsmarknadsnämnden ansvarar för kommunövergripande arbetsmarknadsfrågor och för stadens samlade arbetsmarknadsinsatser. Nämnden driver verksamheten vid stadens jobbtorg, samordnar och utvecklar feriejobb för ungdomar, inklusive anskaffning av handledning, och ansvarar för rekrytering och anställning inom Stockholmsjobb samt för det kommunala aktivitetsansvaret för 16–19-åringar. Nämnden ansvarar för vuxenutbildning, inklusive svenska för invandrare (sfi), lagstadgad samhällsorientering för nyanlända och samordning av stadens arbete med mottagande och etablering av

nyanlända. Nämnden har samordningsansvar för stadsdelsnämndernas stödinsatser i form av lönebidrags- och OSA-anställningar (offentligt skyddat arbete) samt för stadens samverkan med Arbetsförmedlingen. Därutöver ansvarar nämnden för stadens förvaltarenhet och för att årligen utarbeta en stadsövergripande rapport för verksamhetsområdet, inklusive en analys av utvecklingen med särskilt fokus på personer som står långt ifrån arbetsmarknaden.

Kommunfullmäktiges inriktning för nämnden

För att kommunfullmäktiges mål ska uppnås ska nämnden, utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser*, arbeta enligt kommunfullmäktiges prioriterade inriktning nedan.

En trygg huvudstad med hög livskvalitet

Nämnden ska:

- värna vuxenutbildningen som ett smidigt och kostnadseffektivt sätt för stockholmare att vidareutbilda sig, byta bana eller komplettera kurser för behörighet till yrkeshögskola eller universitet, och reformera den så att huvudmålet blir att snabbt och träffsäkert leda individen till arbete
- styra om fler elever mot arbetsmarknadsutbildningar och kombinationsutbildningar som näringslivet efterfrågar och aktivt uppmuntra studiemotiverade vuxna att välja utbildningar som ger praktiska, efterfrågade färdigheter
- prioritera yrkeshögskoleutbildningar inom områden med stor brist på arbetskraft
- utforma introduktionskurser med tydlig yrkesprofil och praktiska moment som förbereder deltagarna för heltids- eller deltidsarbete
- utforska alternativa och kortare utbildningsvägar för unga som är studietrötta, med fokus på praktiska yrkeskunskaper som snabbt leder till jobb
- stärka styrningen av studie- och yrkesvägledningen så att individer lotsas mot yrkesvägar med goda jobbmöjligheter
- inrikta insatserna på ökad anställningsbarhet, där personer med god arbetsförmåga men bristande kunskaper i första hand ska erbjudas arbetsmarknadsutbildningar och praktiskt inriktad vuxenutbildning, och där stadens roll främst är uppsökande och informerande om program hos Arbetsförmedlingen och yrkesutbildningar i offentlig och privat regi
- stärka studievägledningen inriktad på praktiska yrkesutbildningar till yrken med arbetskraftsbrist
- regelbundet göra arbetsförmågebedömningar så att personer långt från arbetsmarknaden hänvisas till rätt huvudman, exempelvis Försäkringskassan
- kunna erbjuda sammanhållen yrkespraktik med enklare arbetsuppgifter i stadens verksamheter för dem som inte vill vidareutbilda sig
- ålägga aktiveringskrav på personer som saknar tillräckliga kunskaper i svenska, med krav på deltagande och godkänt betyg i svenska för invandrare (sfi) för att erhålla ekonomiskt bistånd

- ålägga krav på yrkespraktik genom kommunala renhållningsuppgifter för arbetsföra personer med ekonomiskt bistånd som inte studerar
- kräva att bolag som deltar i offentlig upphandling erbjuder praktikplatser samt VFU- och APL-platser
- göra Jobbtorg Stockholms insatser tillgängliga för personer inom socialpsykiatrin och LSS personkrets 1 och 2, efter biståndsbeslut enligt 4 kap. 2 § SoL, som ett alternativ till sysselsättning och daglig verksamhet eller som stöd i en sömlös övergång till den reguljära arbetsmarknaden
- stärka FINSAM:s roll i sammanhållningen av insatserna mellan Region Stockholm, Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen och Stockholms stad
- fortsätta utveckla lönebidrag, KAA och andra statliga ersättningsformer för arbetslösa
- fortsätta stimulera arbete för personer med funktionsnedsättning och personer med socialpsykiatriska problem samt rehabilitering med vårdinslag

En resurseffektiv huvudstad med fokus på kärnverksamheten

Nämnden ska:

- inom ramen för lagar och föreskrifter använda resurserna så att utbildningarna matchar arbetsmarknadens behov och stärker anställningsbarheten, särskilt inom bristyrken, och kartlägga kompetensbehoven lokalt och nationellt för bättre matchning mot yrken med arbetskraftsbrist
- undvika onödig akademisering av vuxenutbildningen för att effektivisera kompetensöverföringen och korta studietiderna
- reformera jobbtorgen till en mer fokuserad och effektiv verksamhet som uppfyller lagens krav, eftersom kostnaderna är betydande, resultaten svåra att mäta och uppdraget i flera fall överlappar Arbetsförmedlingens; jobbtorgens uppgifter ska avgränsas och riktas mot tydligt definierade målgrupper som faller utanför andra myndigheters ansvar
- utgå från att långtgående arbetsmarknadsinsatser inte hör till kommunens kärnuppdrag och rikta åtgärderna till utpekade prioriterade grupper, eftersom flera studier, bland annat från IFAU, pekar på osäkra effekter av de växande jobbtorgen och insatser utöver lagens krav kan innebära en form av dubbelbeskattning
- undvika överlapp och dubbelarbete med Arbetsförmedlingen
- så långt möjligt utforma åtgärder som finansieras via statliga lönesubventioner och EU-programbidrag och arbeta aktivt med EU-finansiering, så att insatser för arbetslösa utan särskilda behov i regel bärs av nationella medel eller EU-gemensamma anslag
- begränsa stadsdelsnämndernas åtaganden för feriejobb och i första hand rikta dem till socialt utsatta ungdomar och unga med svaga grundskolebetyg
- grundligt utvärdera Stockholmsjobben och deras påverkan på långsiktigt deltagande i arbete, och inte använda kommunala

visstidsanställningar som subventionerade åtgärder för att byta kommunens ansvar för ekonomiskt bistånd mot statlig a-kassa
- i huvudsak reservera kommunalt finansierat stöd för de mest prioriterade grupperna: ungdomar inom det kommunala aktivitetsansvaret (KAA), personer med funktionsnedsättning och personer med socialpsykiatriska behov
- aktivt bevaka möjligheten till certifiering inom Rusta och matcha hos Arbetsförmedlingen, så att privata aktörer inte ersätts för insatser som redan utförs av jobbtorgen
- stärka uppföljningen och rapporteringen av arbetsmarknadsinsatsernas effekt

Kommunfullmäktiges aktiviteter

Aktivitet	**Startdatum**	**Slutdatum**
Arbetsmarknadsnämnden ska i samarbete med berörda branscher pröva möjligheten att inrätta en grundläggande utbildning i tillämpad AI	2027-01-01	2027-12-31
Arbetsmarknadsnämnden ska ta fram riktlinjer och bedömningsgrunder gällande beslut av utökad tid i sfi	2027-01-01	2027-12-31
Arbetsmarknadsnämnden ska utveckla arbetssätt som stärker unga och långtidsarbetslösas möjligheter att ta körkort	2027-01-01	2027-12-31
Övriga aktiviteter		
Arbetsmarknadsnämnden ska ta fram en handlingsplan för att minska lokalkostnaderna genom centralisering	2027-01-01	2027-12-31
Arbetsmarknadsnämnden ska revidera aktiveringskraven för ekonomiskt försörjningsstöd för personer i arbetslöshet	2027-01-01	2027-12-31
Arbetsmarknadsnämnden ska ompröva befintliga insatser i syfte att undvika dubbelarbete med Arbetsförmedlingen	2027-01-01	2027-12-31
Arbetsmarknadsnämnden ska utvärdera Stockholmsjobbens och Stockholmsvärdarnas ändamålsenlighet sett till att få individer i ett icke-biståndsförsörjt arbete	2027-01-01	2027-12-31
Arbetsmarknadsnämnden ska utveckla ansökningarna om ESF-medel från EU	2027-01-01	2027-12-31
Arbetsmarknadsnämnden ska säkerställa att staden inte dubbelarbetar med Arbetsförmedlingen och dess privata leverantörer	2027-01-01	2027-12-31
Arbetsmarknadsnämnden ska stärka studievägledningen så att elever väljer praktiska bristyrken	2027-01-01	2027-12-31
Arbetsmarknadsnämnden ska begränsa feriejobben till de grupper som har verklig nytta av dem enligt IFAU:s studier	2027-01-01	2027-12-31
Arbetsmarknadsnämnden ska avsluta särbehandlingen av Järva och Söderort vid jobbtorgen	2027-01-01	2027-12-31

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

1. Sverigedemokraternas förslag till budget 2027 och inriktning för 2028 och 2029 för **Arbetsmarknadsnämnden** godkänns.

Avfallsnämnden

Nämndens ansvar

Ansvaret framgår av nämndens reglemente och omfattar verksamhetsansvaret för de uppgifter som enligt miljöbalken eller andra författningar åligger staden i fråga om avfallshantering.

Nämnden ansvarar för upprättande av förslag till avfallsföreskrifter, upprättande av förslag till avfallsplan samt upprättande av förslag till taxor för hämtning, transport och behandling av avfall under kommunalt ansvar.

Omfattningen av nämndens uppgifter är reglerad i lag och författning. Utförandet av den faktiska avfallsverksamheten åligger Stockholms Stadshus AB:s dotterbolag Stockholm Vatten och Avfall AB. Verksamheten bedrivs inom dess dotterbolag Stockholm Avfall AB.

Nämndens ledamöter utgör genom personunion även styrelse för Stockholm Avfall AB. Budget för nämndens verksamhet upprättas därför inom Stockholm Avfall AB. Avfallsnämndens verksamhetsplanering upprättas genom nämnda personunion av styrelsen för Stockholm Avfall AB. Styrning av verksamheten sker därmed genom ägardirektiv till bolaget inom Stockholms Stadshus AB.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

1. Sverigedemokraternas förslag till budget 2027 och inriktning för 2028 och 2029 för **Avfallsnämnden** godkänns.

Exploateringsnämnden

Exploateringsnämnden ska säkerställa ett hållbart samhällsbyggande och skapa förutsättningar för att Stockholms stad ska kunna fullfölja sina åtaganden genom Stockholmsförhandlingen och Sverigeförhandlingen med tillhörande infrastruktur och samhällsservice. Nämnden ska utveckla och förvalta stadens markinnehav så att en vacker och human utbyggnad av staden säkerställs.

Stockholms utbyggnad kräver ett omfattande medborgarinflytande där allmänheten tidigt i processerna ges inflytande över stadens utveckling. Medborgarna själva ska ha rätt att påverka ut-vecklingen i de områden där de bor. Tydliga och medborgarförankrade planprogram ska tas fram för områden där nya stadsdelar eller förtätningar anses aktuella. Genom att ta ett helhetsgrepp kring områdenas utveckling och långsiktiga behov av allt från infrastruktur, grönområden och idrottsplatser till kultur, förskolor och äldreomsorg, kan harmoniska miljöer med hög livskvalitet tillskapas. Markförvaltningen genererar betydelsefulla intäkter för staden, varav huvuddelen utgörs av tomträttsintäkter. Staden bör vara speciellt återhållsam i omförhandling av tomträttsavgäld för bostadshus och inte bidra till kraftiga kostnadsökningar för de boende.

Bostadsprisökningarna i Stockholm har varit högre än normal kostnadsutveckling och avgälderna ska inte följa, och därmed bidra till en kostnadsexplosion. Den existerande lagstiftningen ger utrymme för att hålla tillbaka avgiftsökningar av tomträttsavgäld.

Nämndens ansvar

Nämndens ansvar omfattar markförvaltning och exploatering av mark inom stadens gräns, såväl projekt på stadens mark som projektägande vid privatmarksprojekt, samt mark som staden äger utanför stadens gräns som ska exploateras eller avyttras. Nämnden ansvarar för frågor om förvärv, överlåtelse eller upplåtelse av fastigheter, tomträtter och andra nyttjanderätter, för genomförande av detaljplaner för gator, vägar, torg, parker och andra allmänna platser på stadens mark och på annan mark som nämnden förvaltar samt för myndighetsutövning i hamnfrågor. Nämndens arbete ska bidra till en socialt och ekologiskt hållbar stad. Markförvaltningen genererar betydelsefulla intäkter för staden, varav huvuddelen utgörs av tomträttsintäkter.

Kommunfullmäktiges inriktning för nämnden

För att kommunfullmäktiges mål ska uppnås ska nämnden, utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser*, arbeta enligt kommunfullmäktiges prioriterade inriktning nedan.

En varsamt växande huvudstad

Nämnden ska:

- i samband med markanvisningar sluta avtal om lokaler för näringslivet i bottenvåningar i nyproduktion för att ge rimliga hyror för småskalig verksamhet
- tydligare kravställa efterlevnad av tidsplan så att entreprenörer som fått en markanvisning inte kan avvakta med att påbörja byggnationen på obestämd tid
- anpassa byggrätten vid nya markanvisningar och vid nyproduktion i befintliga områden efter den befintliga bebyggelsens generella våningsantal och höjder
- ompröva Stockholmsmodellen, där byggaktörer ges markanvisningsavtal med förbestämd byggrätt innan detaljplan antagits
- minska de sociala, miljömässiga och ekonomiska kraven i markanvisningar i syfte att stimulera fler små aktörer att erhålla en markanvisning
- ta fram medborgarförankrade planprogram för befintliga områden innan fortsatt småskalig förtätning tillåts, med stor lyhördhet för lokalbors önskemål och områdets historia, och konkretisera målbilden för exploateringsgrad, näringsliv, gestaltning och täthet så att behov av infrastruktur, grönytor, idrottsplatser och välfärdsverksamhet kan fastställas och området kan anses färdigbyggt
- låta förtätning i områden med flerbostadshus föregås av ett medborgarförankrat planprogram och inte tillåta förtätning i villa- och radhusområden utan ett sådant planprogram
- i stället för förtätning tomt för tomt, som tillintetgör områdens unika karaktär och där nästan varje ny byggnad blir volymmässigt större än de befintliga, verka för fastställda hustyper i samklang med den ofta homogena ursprungsbebyggelsen, som kan efterlikna, komplettera eller framhäva områdets karaktär
- tillsammans med byggaktörer inventera lämpliga platser för överdäckning av trafikinfrastruktur för att skapa en bättre boendemiljö och värdefulla ytor för ny grönska, bostäder, kontor och verksamheter
- väcka döda stadsytor till liv, exempelvis vid större vägar och motorvägar och under broar
- verka för fler alternativa boendeformer som ägarlägenheter, kooperativ hyresrätt, co-living, byggemenskaper och kollektivhus, bland annat genom att pröva nya boendeformer med lägre boendekostnad vid ombyggnad av tomma kontorsfastigheter och genom innovationsupphandlingar för grupper med svag ställning på bostadsmarknaden
- möjliggöra kombinerade småindustri- och bostadsområden där det historiskt bedrivits verksamheter och i ytterstaden där bottenvåningar och andra ytor inte fullt ut kan nyttjas för handel och restauranger, samt ge plats för småindustri och hantverk i nya bostadsområden
- erbjuda industrier i områden som bebyggs med bostäder ny mark reserverad för industri, handel och andra verksamheter som inte är lämpliga bland bostäder, eftersom omvandling av gamla industriområden försämrar villkoren för små industrier och verkstäder

- värna de gröna kilarna i bostadsområdena som en central del av stadens ekosystem och undvika förtätning i sådana områden
- undvika exploatering på bekostnad av värdefulla grönområden och idrottsplatser
- iaktta omsorg och varsamhet vid verksamhetsutveckling på kajer och vatten, samtidigt som mer liv i stadens mötespunkter med vattnet eftersträvas
- arbeta för att Nya Slussen blir så bra som möjligt under nuvarande förutsättningar och överväga en ombyggnad av de nya glashusen vid trappan ner till kajen, som i modellerna redovisades i glas för att minska det folkliga motståndet, så att deras utformning bättre ansluter till platsens historia
- utgå från att det inte föreligger något behov av nya naturreservat, eftersom en restriktiv syn på att bebygga grönområden och värdefulla skogsområden gör dem onödiga och de är mycket kostsamma; i stället ska exploateringsprojekt som påverkar djur och natur negativt undvikas
- iaktta stor restriktivitet med nya planläggningar utan konkret nytta

En trygg huvudstad med hög livskvalitet

Nämnden ska:

- aktivt bygga bort idrottsplatsbristen, eftersom investeringar i idrottsplatser och ytor för fysisk aktivitet snabbt återbetalas genom bättre folkhälsa och lägre samhällskostnader
- initiera utveckling av fler koloniområden när befolkningen ökar och nya bostadsområden tillkommer
- inte förlägga skolor och förskolor på värdefulla grönområden eller genom förtätning i befintliga stadsområden, och alltid ställa höga krav på tillräcklig skolgårds- och lekyta vid nybyggnation
- skapa förutsättningar för fler småbåtshamnar, gästhamnar och daghamnar

En resurseffektiv huvudstad med fokus på kärnverksamheten

Nämnden ska:

- hålla tomträttsavgälderna på lagstiftningens miniminivå, bland annat genom förlängda löptider på 20 år, eftersom ökande avgälder ger direkt höjda boendekostnader för bostadsrättsföreningar och indirekta kostnadsökningar för hyresrätter
- verka mot regering och riksdag för ett ökat kommunalt inflytande över tomträttsavgälden, så att lokala politiker kan utkrävas ansvar av medborgarna
- möjliggöra friköp av tomträtter genom bilaterala lån till tomträttsägare, där staden är pantägare och utkräver marknadsränta och amortering utan någon reell kontant transaktion
- tillsätta en opartisk utvärdering av Nya Slussen som kartlägger processerna bakom fördyringarna och vilka lärdomar som måste dras, eftersom projektet präglats av bristande transparens, fördyrats och byggts i modernistisk stil som inverkar negativt på ett av Stockholms främsta kulturarvsområden

Kommunfullmäktiges aktiviteter

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Exploateringsnämnden ska i samråd med kommunstyrelsen, idrottsnämnden och miljö- och hälsoskyddsnämnden, med utgångspunkt i Stockholms stads strategi för fritidsbåtlivet, ta fram en långsiktig plan för hur sanering av båtuppläggningsplatser i staden kan genomföras. Nämnderna ska inom ramen för uppdraget undersöka lämplig finansieringsmodell för saneringsarbetet och identifiera prioriterade områden för sanering	2027-01-01	2027-12-31
Exploateringsnämnden ska utveckla en process för naturvärdesbedömning inför markanvisning som redovisar naturvärden och hur dessa påverkar möjligheten till fortsatt exploatering och som ingår i beslutsunderlaget inför markanvisning	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska i samråd med exploateringsnämnden, fastighetsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden och stadsbyggnadsnämnden ta fram konsekvensanalys och arbetssätt för stadens implementering av EU:s naturrestaureringsförordning	2027-01-01	2027-12-31
Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska, i samråd med exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden samt berörda stadsdelsnämnder utreda och peka ut lämpliga biotoper att restaurera under mandatperioden	2027-01-01	2027-12-31
Stadsbyggnadsnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen, exploateringsnämnden och miljö- och hälsoskyddsnämnden inrätta naturreservat i Bagarmossenskogen	2027-01-01	2027-12-31
Stadsbyggnadsnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen, exploateringsnämnden och miljö- och hälsoskyddsnämnden påbörja arbetet med, och ta fram förslag till tidplaner, för att inrätta naturreservat i Fagersjöskogen, Solbergaskogen, Farstanäset/Farsta strandskogen samt Rissneskogen med målet att minst två av dessa ska inrättas under mandatperioden	2027-01-01	2027-12-31
Stockholm Vatten och Avfall AB ska i samråd med exploateringsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, andra berörda nämnder och bolag samt akademin planera för att genomföra ett pilotprojekt för att testa att sanera ytterligare områden och vattendrag från gifter genom naturbaserade lösningar, exempelvis växter och vattenlevande djur som absorberar PFAS, samt aktiva kolbarriärer	2027-01-01	2027-12-31
Exploateringsnämnden ska utveckla kalkylmodellen för exploateringsprojekt i syfte att uppnå en mer jämlik fördelning av stadens investeringar. Arbetet ska särskilt omfatta värderingen av framtida tomträttsavgälder, inklusive riskpåslag, kalkylränta och indexering, så att tomträttens långsiktiga ekonomiska värde beaktas på ett rättvisande sätt, samt pröva möjligheten att tillämpa olika lönsamhetskrav utifrån områdens markvärden	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med exploateringsnämnden, fastighetsnämnden, AB Familjebostäder, AB Stockholmshem, AB Svenska Bostäder och Micasa Fastigheter i Stockholm AB påbörja arbetet med att implementera centralt framtagen vägledning för bonusvitesmodeller för byggprojekt	2027-01-01	2027-12-31
AB Svenska Bostäder, AB Familjebostäder och AB Stockholmshem ska i samarbete med exploateringsnämnden och stadsbyggnadsnämnden göra en genomgång av allmännyttans projektportfölj med fokus på att öka genomförbarheten av bostadsprojekt i staden	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden, AB Svenska Bostäder, AB Familjebostäder och AB Stockholmshem samordna arbetet och lämna förslag på prioriterade åtgärder för utveckling av centrum och centrumområden	2027-01-01	2027-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Stadsbyggnadsnämnden ska i samarbete med exploateringsnämnden och miljö- och hälsoskyddsnämnden ta fram en strategi och process för konvertering av kontor och andra byggnader till bostäder	2027-01-01	2027-12-31
Trafiknämnden ska i samarbete med exploateringsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och Stockholms Hamn AB påbörja upprustningen och breddningen av Munkbrohamnens kaj till en blågrön parkmiljö med mer grönska och bättre offentliga miljöer, där lokalt genererade stenmassor i första hand återanvänds	2027-01-01	2027-12-31
Trafiknämnden ska i samarbete med exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och Region Stockholm utreda hur staden kan bidra till att säkerställa spårvägstrafiken till Djurgården, Lindarängen och Ropsten	2027-01-01	2027-12-31
Övriga aktiviteter		
Exploateringsnämnden ska utreda lämpliga platser för nya idrottsplatser	2027-01-01	2027-12-31
Exploateringsnämnden ska utreda lämpliga platser för nya småbåtshamnar, gästhamnar och daghamnar	2027-01-01	2027-12-31
Exploateringsnämnden ska utreda alternativa upplåtelseformer och byggemenskaper	2027-01-01	2027-12-31
Exploateringsnämnden ska utreda möjligheten till kommunala lån för friköp av tomträtter	2027-01-01	2027-12-31
Exploateringsnämnden ska påverka riksdagen i syfte att öka det kommunala inflytandet över tomträttsavgälden samt utmana lagstiftningen och minska framtida höjningar av tomträttsavgälden	2027-01-01	2027-12-31
Exploateringsnämnden ska tillsätta en haverikommission för Nya Slussen	2027-01-01	2027-12-31
Exploateringsnämnden ska inta en principiellt negativ inställning till ovarsam förtätning på bekostnad av närboende, djur och natur	2027-01-01	2027-12-31
Exploateringsnämnden ska förhandla om att byta en markanvisning i Kista mot SVT/SR-området i syfte att riva detsamma och uppföra trivsamma lägenheter i klassisk arkitektur	2027-01-01	2027-12-31

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

1. Sverigedemokraternas förslag till budget 2027 och inriktning för 2028 och 2029 för **Exploateringsnämnden** godkänns.

Fastighetsnämnden

Fastighetsnämndens bestånd utgör en viktig del av stadens funktioner och innefattar samhällsviktiga verksamheter som är av stor betydelse för stockholmarna. Genom en långsiktig och kostnadseffektiv förvaltning av fastigheter ska nämnden säkerställa att staden fortsatt har kontroll över sina strategiskt viktiga lokaler och fastigheter. Det är av stor vikt att nämnden arbetar för att underhåll och renoveringar utförs med kostnadseffektivitet, vilket bidrar till en hållbar förvaltning av de gemensamma tillgångarna och en stabil ekonomisk utveckling.

En effektiv förvaltning av stadens fastigheter bidrar till att hålla lokalhyreskostnaderna på en rimlig nivå. Genom att dra nytta av stordriftsfördelar och en systematisk planering kan nämnden optimera sina resurser och därmed minska kostnaderna för underhåll och drift. Detta arbete är centralt för att staden ska kunna erbjuda sina verksamheter, som skolor och vårdinrättningar, ändamålsenliga lokaler utan att det belastar budgeten mer än nödvändigt.

För att säkerställa bästa möjliga effektivitet ska nämnden kontinuerligt mäta och jämföra sina interna kostnader. Detta arbete ska genomföras i relation till andra stora fastighetsbolag och baseras på tillgänglig öppen finansiell data. Denna jämförelse ska fungera som ett verktyg för att identifiera områden där nämnden kan bli mer kostnadseffektiv och för att säkerställa att förvaltningen håller hög standard i relation till andra aktörer på marknaden.

Nämndens ansvar

Fastighetsnämnden ansvarar för stadens förvaltningsbyggnader, kulturfastigheter, idrottsanläggningar, brandstationer, kommersiella fastigheter, naturvårdsområden och reservat utanför stadens gräns samt bostadsrätter och vissa inhyrningar, liksom för fastigheter och lokaler som inte naturligt passar in i stadens fastighetsförvaltande bolag. I uppdraget ingår att tillhandahålla och förvalta lokaler primärt för stadens egna verksamheter genom en enhetlig och förutsägbar hyresmodell baserad på självkostnadsprincip med låg administrativ börda för samtliga parter, att underhålla kulturhistoriskt värdefulla fastigheter och tillhandahålla och förvalta lokaler för stadens kultur- och föreningsliv inom nämndens bestånd, bland annat genom långsiktig strategisk utveckling och förädling av kommersiella fastigheter, samt att planera för en långsiktigt effektiv användning av lokalresurserna utifrån verksamheternas behov och med utgångspunkt i invånarnas intressen och behov. Nämnden ska bedriva en långsiktigt hållbar fastighetsförvaltning med kontinuerlig översyn av lokalbeståndet i enlighet med stadens fastighets- och lokalpolicy och förvaltar även fastigheter och byggnader på uppdrag av andra stadsinterna förvaltningar. Nämnden innehar myndighetsansvaret enligt bostadsförvaltningslagen och lagen om arrendenämnder, med ansvar för bland annat ärenden om tvångsförvaltning och att föreslå förvaltare (något av stadens allmännyttiga bolag) till hyresnämnden.

Kommunfullmäktiges inriktning för nämnden

För att kommunfullmäktiges mål ska uppnås ska nämnden, utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser*, arbeta enligt kommunfullmäktiges prioriterade inriktning nedan.

En varsamt växande huvudstad

Nämnden ska:

- säkerställa att idrottsanläggningar präglas av höga arkitektoniska kvaliteter, att nya anläggningar harmoniserar med den omgivande miljön och att anläggningar med höga kulturhistoriska värden vårdas och bevaras vid upprustning

En trygg huvudstad med hög livskvalitet

Nämnden ska:

- föreslå ytterligare idrottshallslokaliseringar i samråd med idrottsföreningsrörelsen för att möta behovet av idrottsytor
- prioritera utvecklingen av 11-mannaplaner på Kungsholmen framför nya bostäder och kontor, för att stärka möjligheterna till utomhusidrott
- undersöka möjligheterna till tillfälliga idrottsplatser på markytor som väntar på nybyggnation eller exploatering
- beakta särskilda behov hos personer med funktionsnedsättning vid upprustning och nybyggnation av idrottsanläggningar, för att säkerställa tillgänglighet för alla
- förebygga otrygghet och brottslighet i och kring sina fastigheter genom åtgärder som klottersanering och platssamverkan
- samordna insatser för att säkra äldreboenden och särskilda boenden mot värmeböljor genom adekvata anpassningar
- underlätta för fler grindar och inneslutning av innergårdar i samarbete med bostadsbolagen för att öka tryggheten i bostadsområden
- intensifiera arbetet med att vräka fler gängkriminella hyresgäster

En resurseffektiv huvudstad med fokus på kärnverksamheten

Nämnden ska:

- utnyttja sina stordriftsfördelar och en systematisk planering för att effektivisera administrationen, förbättra upphandlingskompetensen och minska kostnaderna för underhåll och drift, så att stadens investeringskostnader och lokalhyror hålls på en rimlig nivå
- kontinuerligt mäta och jämföra sina kostnader med andra stora fastighetsbolag, bland annat börsnoterade fastighetsförvaltare och byggare, utifrån tillgänglig öppen finansiell data för att identifiera förbättringsområden och förbli konkurrenskraftig
- fortsätta arbetet med kostnadseffektiva renoveringar och byggtekniker för simbassänger, med fokus på energieffektivitet och långsiktig hållbarhet
- genomföra investeringar i energieffektivisering, solceller och andra energiåtgärder i det kommunala fastighetsbeståndet endast när de är ekonomiskt lönsamma

- i samverkan med exploateringsnämnden utreda möjligheterna till återköp av samhällsfastigheter för att stärka stadens långsiktiga kontroll över strategiska tillgångar
- tillsammans med de kommunala bostadsbolagen verka för att hyrorna i stadens bostäder hålls på en rimlig nivå, att vinster från hyresrätterna återinvesteras i fastigheterna och att nyproduktion bekostas genom hyresintäkter från framtida hyresgäster
- vid renoveringar tillämpa nollalternativet, där kostnadsdrivande uppgraderingar undviks och fokus ligger på grundläggande underhållsåtgärder, för att minska kostnaderna för både hyresgäster och staden

Kommunfullmäktiges aktiviteter

Aktivitet	**Startdatum**	**Slutdatum**
Kommunstyrelsen ska i samråd med exploateringsnämnden, fastighetsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden och stadsbyggnadsnämnden ta fram konsekvensanalys och arbetssätt för stadens implementering av EU:s naturrestaureringsförordning	2027-01-01	2027-12-31
Fastighetsnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och berörda nämnder och bolag utveckla en funktion som ska jobba aktivt och stadsövergripande med förvaltningsförelägganden, tvångsförvaltning och inlösen i syfte att stärka stadens förmåga att agera mot oseriösa hyresvärdar	2027-01-01	2027-12-31
Fastighetsnämnden ska i samråd med idrottsnämnden och kulturnämnden: kulturförvaltningen utreda om det finns lämpliga skyddsrum i fastighetsnämndens bestånd för tillfällig aktivering	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med exploateringsnämnden, fastighetsnämnden, AB Familjebostäder, AB Stockholmshem, AB Svenska Bostäder och Micasa Fastigheter i Stockholm AB påbörja arbetet med att implementera centralt framtagen vägledning för bonusvitesmodeller för byggprojekt	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med fastighetsnämnden, kulturnämnden: kulturförvaltningen, socialnämnden, utbildningsnämnden, äldrenämnden, stadsdelsnämnderna, Stockholms Stadshus AB, AB Familjebostäder, AB Svenska Bostäder, AB Stockholmshem, Micasa Fastigheter i Stockholm AB, SISAB och S:t Erik Markutveckling AB se över och ta fram förslag på en modell för omställning av stadens fastigheter till nya verksamhetsändamål eller bostäder i samband med demografiska förändringar, på ett sätt som minimerar ledtider och minskar kommunkoncernens långsiktiga kostnader	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska i samråd med fastighetsnämnden genomföra en genomlysning som stöd för nämndens pågående arbete med att utveckla den ekonomiska styrningen, uppföljningen och prognosarbetet	2027-01-01	2027-12-31
Idrottsnämnden ska i samarbete med fastighetsnämnden utreda ridsportens förutsättningar inom ramen för de av kommunen ägda ridanläggningarna samt utreda stödsystemen som finns för ridsporten	2027-01-01	2027-12-31
Övriga aktiviteter		
Fastighetsnämnden ska delta i arbetet med att utveckla ett barnperspektiv vid upprustning och nybyggnation av parklekar	2027-01-01	2027-12-31
Fastighetsnämnden ska utveckla jämförelse- och benchmarkingarbetet för att uppnå högre kostnadseffektivitet	2027-01-01	2027-12-31
Fastighetsnämnden ska undersöka åtgärder för ökad trygghet intill egna fastigheter	2027-01-01	2027-12-31
Fastighetsnämnden ska utveckla arbetet med kostnadseffektiva energieffektiviseringar	2027-01-01	2027-12-31
Fastighetsnämnden ska aktivt arbeta gentemot bostadsbolagen för att få till fler vräkningar av gängkriminella i det kommunala bostadsbeståndet	2027-01-01	2027-12-31

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

1. Sverigedemokraternas förslag till budget 2027 och inriktning för 2028 och 2029 för **Fastighetsnämnden** godkänns.

Förskolenämnden

I Stockholm ska varje barn, oavsett bostadsområde eller bakgrund, ha samma möjligheter att lära, utvecklas och nå sin fulla potential. Stadens förskolor ska utgå från barnkonventionens grundläggande principer, där barnets bästa alltid ska stå i centrum. Alla barn ska få möjlighet att växa, leka och uttrycka sina tankar och åsikter i en miljö som präglas av trygghet, nyfikenhet och lärande.

Förskolan fyller en viktig funktion i arbetet med att förebygga utanförskap och skapa jämlika förutsättningar tidigt i livet. Verksamheten ska ge varje barn möjlighet att utvecklas i sin egen takt och utifrån sina individuella behov. En trygg uppväxt, med närvarande vuxna och stabila relationer, lägger grunden för barnens framtida välmående och utveckling. Staden behöver därför stärka arbetet med att förebygga och förhindra att barn utsätts för övergrepp och sexualbrott.

Utvecklingen av förskoleverksamheten ska ske i nära samverkan med stadsdelsnämnderna och genom en kontinuerlig dialog med fristående aktörer. Målsättningen är att säkerställa en hög och likvärdig kvalitet i stadens kommunala och fristående förskolor, liksom i de öppna förskolorna. Förskolenämnden har en viktig roll i att samordna och driva detta arbete framåt, samtidigt som insatser behöver göras för att stärka personalens arbetsvillkor och förutsättningar att utföra sitt uppdrag.

Förskolan lägger även grunden för barnens språkliga utveckling, vilket har stor betydelse för deras fortsatta utbildning och framtida möjligheter. Arbetet med språkutveckling behöver därför vara strukturerat, långsiktigt och målmedvetet. Genom att ge alla barn ett starkt språkligt fundament skapas bättre förutsättningar för en framgångsrik skolstart och ett fortsatt lärande genom livet.

Nämndens ansvar

Ansvaret framgår av nämndens reglemente och omfattar ledning, samordning, stöd och utveckling av stadsdelsnämndernas verksamhet rörande förskola, öppen förskola och introduktionsförskolor. Detta inkluderar även att stödja stadsdelsnämndernas implementering av nya lagar och styrdokument till dess att de är väletablerade i organisationen. Nämnden ansvarar för att leda utvecklingen av det systematiska kvalitetsarbetet inom den kommunala förskolan med grund i läroplansmålen och även för att föra dialog med fristående huvudmän om kvalitets- och utvecklingsfrågor. Förskolenämnden tar årligen fram en stadsövergripande förskolerapport som ger en samlad lägesbild för förskoleverksamheten.

Nämnden ansvarar för tillståndsprövning och tillsyn av fristående förskolor och pedagogisk omsorg samt för ersättningar och bidrag till fristående verksamheter.

Förskolenämnden har ett övergripande ansvar för utveckling och samordning av strategier och insatser för att stärka kompetensförsörjningen i förskolan.

Nämnden samordnar verksamhetsförlagd utbildning i förskolan och yrkespraktik för barnskötare. Vidare har nämnden det samordnande ansvaret för stadsdelsnämndernas digitalisering, data- och informationshantering.

Nämnden utgör ett stöd till stadsdelsnämnderna i för dem angelägna områden och juridiska frågor inom förskoleområdet. Nämnden ansvarar för att bedriva ett forsknings- och utvecklingsarbete som stödjer stadsdelsnämndernas verksamhetsutveckling.

Nämnden ansvarar från 1 september 2027 för stadens köhandläggning vid förskoleplaceringar.

Kommunfullmäktiges inriktning för nämnden

För att kommunfullmäktiges mål ska uppnås ska nämnden, utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolag, Nämndens ansvar* samt i stadens styrdokument arbeta enligt kommunfullmäktiges inriktning nedan.

En trygg huvudstad med hög livskvalitet

Nämnden ska:

- Säkerställa att svenska språket är det huvudsakliga samtalsspråket i förskolan samt införa krav på goda svenskkunskaper för personal inom stadens förskolor.
- Fasa ut modersmålsundervisningen i förskolan och istället fokusera på att stärka barnens kunskaper i det svenska språket.
- I samarbete med stadsdelsnämnderna genomföra en kartläggning av på vilka förskolor det föreligger problem med bristande svenskkunskaper hos medarbetarna.
- I förskoleundersökningen inkludera frågor om huruvida vårdnadshavarna upplever kommunikationsproblem eller bristfälliga svenskkunskaper hos medarbetarna.
- Säkerställa att medarbetare med identifierade brister i svenska språket erbjuds och genomgår språkutbildningar.
- Verka för att minska barngrupperna genom att bland annat utöka andelen barnskötare.
- Arbeta förebyggande mot sexualbrott riktade mot barn genom exempelvis kontinuerliga utdrag ur belastningsregistret samt vidta ytterligare åtgärder som stärker barns trygghet i förskolan.
- Utforma en gemensam handlingsplan för att motverka sexualbrott mot barn i stadens förskolor.
- Verka för att stadens förskolor tillagar mat i egen regi.
- Säkerställa att alla barn erhåller en varierad och näringsrik kost med kött, fågel eller fisk som alternativ.
- Öka tillsynen och kvalitetsuppföljningen av samtliga förskolor, såväl fristående som kommunala, för att säkerställa att verksamheterna uppfyller gällande krav och håller en likvärdig och hög kvalitet.
- Inkludera fristående förskolor i stadens garantiplatssystem, så att familjer ges större valfrihet och fler alternativ.

- Säkerställa ett brett utbud av omsorgsformer genom att utreda hur attraktiviteten för dagbarnvårdaryrket kan öka, samt avskaffa ansökningsavgiften för att starta föräldrakooperativ.
- Säkerställ att alla förskolor har tillräckligt stora och säkra lekytor inomhus och utomhus.
- Vid nybyggnation så långt det är möjligt bygga småskaliga förskolor.
- Upphöra med planering och byggande av storskaliga så kallade megaförskolor och i stället prioritera mindre, trygga och överblickbara förskolemiljöer.
- Stärka förståelsen, kunskapen och bemötandet för barn med neuropsykiatrisk funktionsnedsättning och särskilda behov, genom fortbildning av personalen och fördjupad samverkan med BVC, socialtjänsten och Region Stockholm.
- Även fortsättningsvis erbjuda barnomsorg på obekväma arbetstider, även i hemmet, så att föräldrar med arbetstider utanför den ordinarie förskoleverksamheten kan förena arbetsliv och familjeansvar.
- Införa en gemensam och likvärdig ledarskapsutbildning för stadens förskolechefer, med fokus på närvarande ledarskap och mentorskap, i syfte att förbättra personalens arbetsmiljö och minska sjukfrånvaron.
- Tillsätta administratörs- och vaktmästartjänster i förskolan, så att förskollärare och barnskötare avlastas uppgifter som administration, vikarieanskaffning och fastighetsfrågor och får mer tid till det pedagogiska arbetet med barnen.
- Säkerställa att planeringstiden är densamma för stadens förskollärare, samt att deras ansvar för undervisningen och när den bedrivs tydliggörs.
- Säkerställa att även stadens kommunala förskolor kan erbjuda mångsidiga intensiva beteendeinsatser (EIBI) för barn med autism, så att alla barn ges samma chans till en trygg och utvecklande start i livet.

Kommunfullmäktiges aktiviteter

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Förskolenämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och i samråd med stadsdelsnämnderna utreda förutsättningarna för att utöka vistelsetiden på förskolan för barn till föräldralediga	2027-01-01	2027-12-31
Förskolenämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna genomföra, fullfölja och sprida lärdomar och metodutveckling från pilotprojekten inom ramen för utvecklingsarbetet Förstärkt förskola	2027-01-01	2027-12-31
Förskolenämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och i samråd med kommunstyrelsen föra över funktionen för stadens köhandläggning från stadsdelsnämnderna till förskolenämnden	2027-01-01	2027-08-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med förskolenämnden och stadsdelsnämnderna utreda turbundna resor för de kommunövergripande verksamheterna inom förskoleområdet	2027-01-01	2027-12-31
Stadsdelsnämnderna ska i samråd med förskolenämnden inventera förskolorna utifrån lekvärdesriktlinjerna och funktionsprogrammet för förskolelokaler	2027-01-01	2027-12-31
Utbildningsnämnden ska i samarbete med förskolenämnden och stadsdelsnämnderna ta fram en gemensam rutin för grundskolornas återkoppling till kommunala förskolor gällande kartläggningsmaterialet Hitta språket	2027-01-01	2027-12-31

Aktivitet	**Startdatum**	**Slutdatum**
Utbildningsnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen, förskolenämnden, servicenämnden, och stadsdelsnämnderna införa delad faktura för förskole- och fritidshemsavgifter	2027-01-01	2027-12-31
Utbildningsnämnden ska i samarbete med förskolenämnden och stadsdelsnämnderna utreda hur naturskolan kan utvecklas för att även förskoleverksamheter kan ta del av den	2027-01-01	2027-12-31
Förskolenämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna utreda hur alla medarbetare kan ges likvärdiga förutsättningar för en god fysisk arbetsmiljö i stadens förskolor	2027-01-01	2027-06-30
Övriga aktiviteter	**Startdatum**	**Slutdatum**
Utforma en gemensam handlingsplan för att motverka sexualbrott mot barn i förskolan	2027-01-01	2027-12-31
Verka för att förskolor ska kunna tillaga mat i egen regi	2027-01-01	2027-12-31
Säkerställ att alla förskolor serverar en varierad och näringsrik kost med kött, fisk eller fågel som alternativ	2027-01-01	2027-12-31
Säkerställ att svenska är det huvudsakliga samtalsspråket i förskolan	2027-01-01	2027-12-31
Inför krav på goda svenskkunskaper för personal inom stadens förskolor	2027-01-01	2027-12-31
Utred hur attraktiviteten för dagbarnvårdaryrket kan öka	2027-01-01	2027-12-31
Säkerställ att alla förskolor har tillräckligt stora och säkra inomhus- och utomhuslekytor	2027-01-01	2027-12-31
Verka för stärkt förståelse, kunskap och bemötande av barn med neuropsykiatrisk funktionsnedsättning och särskilda behov	2027-01-01	2027-12-31
Verka för att öka personaltätheten och minska barngrupperna genom att bland annat utöka antalet barnskötare	2027-01-01	2027-12-31
Utveckla de interna utbildningarna för att säkerställa att all förskolepersonal har goda kunskaper i bland annat pedagogik och HLR	2027-01-01	2027-12-31
Genomför en översyn av förskolepersonalens svenskkunskaper och säkerställ att språkutbildningar genomförs där behov finns	2027-01-01	2027-12-31
Inför en likvärdig utbildning för förskolechefer för att ge förskolecheferna bättre verktyg att bedriva mentorskap	2027-01-01	2027-12-31
Utred behovet av att tillsätta administratörer och vaktmästare i förskolan	2027-01-01	2027-12-31
Säkerställ att planeringstiden är densamma för stadens förskollärare, samt att deras ansvar för undervisningen och när den bedrivs tydliggörs	2027-01-01	2027-12-31
Avskaffa ansökningsavgiften för att starta föräldrakooperativ	2027-01-01	2027-12-31
I förskoleundersökningen inkludera frågor om huruvida vårdnadshavarna upplever kommunikationsproblem eller bristfälliga svenskkunskaper hos medarbetarna	2027-01-01	2027-12-31
Fasa ut modersmålsundervisningen i förskolan och istället fokusera på att stärka barnens kunskaper i det svenska språket	2027-01-01	2027-12-31
Vid nybyggnation så långt det är möjligt bygga småskaliga förskolor	2027-01-01	2027-12-31
Upphöra med så kallade ”megaförskolor”	2027-01-01	2027-12-31
Säkerställa att stadens förskolor ska erbjuda EIBI så att alla barn ges samma chans till en trygg och utvecklande start i livet	2027-01-01	2027-12-31
Inkludera de fristående förskolorna i stadens garantiplatssystem.	2027-01-01	2027-12-31
Utöka nämndens kontroller av, och samarbete med, fristående aktörer för att säkerställa en hög kvalitet av alla förskolor i Stockholm	2027-01-01	2027-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
I samband med uppsökande verksamhet för att öka inskrivningen i förskolan, även informera hushåll om möjligheten att ta del av det generösa återvandringsbidraget.	2027-01-01	2027-12-31

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

1. Sverigedemokraternas förslag till budget 2027 och inriktning för 2028 och 2029 för **Förskolenämnden** godkänns.

Idrottsnämnden

Fysisk aktivitet är grundläggande för folkhälsan. Idrottsnämnden ska, i dialog och nära samverkan med Stockholms idrottsrörelse, verka för att öka den fysiska aktiviteten och förbättra folkhälsan i hela staden. Nämnden ska skapa förutsättningar för att tillgodose stockholmarnas behov av friluftsliv och fysisk aktivitet, oavsett kön, ålder eller funktionsförmåga.

Möjligheterna att utöva såväl lagidrott som individuell träning är ofta beroende av tillgången till idrotts-, motions- och friluftsanläggningar. Den kartlagda bristen på anläggningar behöver åtgärdas skyndsamt, samtidigt som tillfälliga och alternativa lösningar ska undersökas. Samverkan mellan idrottsföreningar bör uppmuntras i syfte att nyttja de befintliga anläggningarnas kapacitet så effektivt som möjligt.

För att fler stockholmare ska kunna delta i idrotts- och fritidsaktiviteter behöver utbudet vara varierat och lättillgängligt. Breddidrotten ska värnas genom ett stort utbud av aktiviteter och föreningar, samtidigt som elitidrotten ska ges goda och långsiktigt stabila förutsättningar för fortsatt utveckling.

Parasporten behöver ges ökad uppmärksamhet och bättre förutsättningar att utvecklas. Ett arbete ska därför inledas för att utreda möjligheterna att etablera ett parasportcenter i Stockholms stad.

Idrottsnämnden ska, tillsammans med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna, verka för att minimera tidsmässiga glapp mellan skoldagens slut och barnens fritidsaktiviteter. Skolidrotten och övriga fritidsverksamheter ska präglas av trygghet och gemenskap samt vara fria från mobbning, droger och kriminellt inflytande.

Stadens idrottsanläggningar ska vara trygga, välskötta och trivsamma miljöer för såväl utövare som besökare. God hygienisk standard och välunderhållna omklädningsrum ska vara en självklarhet. Regelbundna narkotikasök med specialutbildade sökhundar ska genomföras, och tillgången till ordningsvakter ska säkerställas där behov finns.

Höga parkeringsavgifter och bristande tillgång till parkeringsplatser vid idrottsanläggningar försvårar för familjer som är beroende av bil att följa med och stödja sina barn vid träningar och tävlingar. Idrottsnämnden ska därför, i samverkan med trafiknämnden, kartlägga parkeringsmöjligheterna vid stadens idrottsanläggningar och ta fram förslag på förbättringar. Målsättningen ska vara att möjliggöra tre timmars avgiftsfri parkering i samband med träning och tävling.

I Stockholm och dess närområden finns ett stort antal utomhusgym som inte alltid nyttjas i önskad utsträckning. För att öka användningen bör staden se över hur anläggningarna kan göras mer attraktiva, tillgängliga och funktionella. Åtgärder såsom modernisering av träningsutrustningen,

installation av justerbara träningsredskap och förbättrad platsbelysning ska särskilt övervägas.

Simkunnighet är en livsviktig färdighet, inte minst i en stad som Stockholm med dess närhet till vatten. Att stärka simkunnigheten ska därför vara en högt prioriterad uppgift för idrottsnämnden. I nära samarbete med utbildningsnämnden ska nämnden säkerställa att stadens simskolor har tillräcklig kapacitet och ändamålsenliga förutsättningar för att möta det befintliga behovet av simundervisning.

Nämndens ansvar

Ansvaret framgår av nämndens reglemente och omfattar att främja folkhälsa och folkrörelse genom att skapa förutsättningar för idrott, föreningsliv och friluftsliv. Nämnden är stadens primära samverkanspart gentemot regionala idrottsförbund, idrottsföreningar samt aktörer inom friluftsliv, båtliv och fritidsfiske.

Nämnden ansvarar för bidrag och stöd inom verksamhetsområdet, samordning av stadens friluftsverksamhet och fritidsverksamhet för barn och unga med funktionsnedsättning samt båtplatser och fiskevård. Vidare ansvarar nämnden för taxor och subventioner vid upplåtelse av anläggningar för idrottsverksamhet samt uthyrning av skolidrottshallar och skollokaler. I rollen som beställare ingår ansvar för planering och prioritering av nya idrottsanläggningar samt utveckling av befintliga.

Kommunfullmäktiges inriktning för nämnden

För att kommunfullmäktiges mål ska uppnås ska nämnden, utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolag*, *Nämndens ansvar* samt i stadens styrdokument arbeta enligt kommunfullmäktiges inriktning nedan.

En trygg huvudstad med hög livskvalitet

Nämnden ska:

- Verka för att den kartlagda bristen på idrottsanläggningar åtgärdas i hela staden.
- Säkerställa att behovet av idrottsplatser prioriteras vid planering och genomförande av stadsutvecklingsprojekt.
- Särskilt beakta tillgängligheten för barn och ungdomar med funktionsnedsättning vid nybyggnation och upprustning av idrottsanläggningar.
- Principiellt motsätta sig könsseparerade simbassänger och badtider i stadens simhallar.
- Ta fram en handlingsplan för att förebygga och motverka sexualbrott vid stadens simhallar, där åtgärder såsom möjlighet till identitetskontroller ska utredas.
- Verka för att personal som arbetar med barn inom stadens verksamheter omfattas av regelbundna kontroller av uppgifter ur belastningsregistret.
- Säkerställa att misstankar om brottsligt fusk med kommunala föreningsbidrag polisanmäls.

- Genomföra minst ett oanmält kontrollbesök per år hos varje förening som erhåller kommunalt bidrag, för att säkerställa att stödet används till avsedda ändamål.
- Tillsammans med berörda nämnder verka för att skol- och förskolegårdar erbjuder tillräckliga friytor med utgångspunkt i Boverkets rekommendationer, samt att även fritidsgårdarnas behov av ändamålsenliga utomhusmiljöer tillgodoses.
- Utreda hur kostnaderna för nybyggnation av simhallar och bassänger kan minskas genom ökad standardisering, med inspiration från den så kallade danska modellen.
- I samverkan med utbildningsnämnden arbeta för att minimera tidsmässiga glapp mellan skoldagens slut och barnens fritidsaktiviteter.
- Motverka bristen på tillgängliga träningstider genom att aktivt undersöka möjligheterna till tillfälliga och alternativa anläggningslösningar.
- Möjliggöra för föreningslivet att enklare nyttja skolidrottshallar, så att föreningar får bättre förutsättningar att bedriva idrottsverksamhet i hela staden.
- Tillgängliggöra idrottsplatser med möjlighet för privata aktörer att hyra in sig under tider med lågt utnyttjande som vardagar under förmiddags- och lunchtid.
- Vid fördelning av föreningsbidrag premiera långsiktigt stöd till föreningarnas basverksamhet framför tidsbegränsade stöd för utvecklingsverksamhet, i syfte att stimulera idrottslivet och folkhälsan.
- Höja stödet till stadens simföreningar för att stärka simkunnigheten, särskilt bland barn och unga.

Kommunfullmäktiges aktiviteter

Aktivitet	**Startdatum**	**Slutdatum**
Utbildningsnämnden ska i samarbete med idrottsnämnden göra insatser för ökad simkunnighet med fokus på ökade insatser för elever i lågstadiet, både under och i anslutning till skoltid, och på vattenvaneträning inom ramen för fritidsklubbarnas verksamhet	2027-01-01	2027-12-31
Socialnämnden ska i samråd med idrottsnämnden och stadsdelsnämnderna utreda hur satsningen friskvårdskort kan få större spridning och effekt	2027-01-01	2027-12-31
Exploateringsnämnden ska i samråd med kommunstyrelsen, idrottsnämnden och miljö- och hälsoskyddsnämnden, med utgångspunkt i Stockholms stads strategi för fritidsbåtlivet, ta fram en långsiktig plan för hur sanering av båtuppläggningsplatser i staden kan genomföras. Nämnderna ska inom ramen för uppdraget undersöka lämplig finansieringsmodell för saneringsarbetet och identifiera prioriterade områden för sanering	2027-01-01	2027-12-31
Fastighetsnämnden ska i samråd med idrottsnämnden och kulturnämnden: kulturförvaltningen utreda om det finns lämpliga skyddsrum i fastighetsnämndens bestånd för tillfällig aktivering	2027-01-01	2027-12-31
Idrottsnämnden ska se över förutsättningarna för implementering av de reviderade hyresstöden	2027-01-01	2027-12-31
Idrottsnämnden ska utreda möjligheter att integrera nämndens system för föreningsstöd med systemet socialnämnden förvaltar	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska i samråd med idrottsnämnden utreda former för och inrätta en samordningsfunktion för att stärka samarbetet mellan stadens förvaltningar och föreningsliv gällande idrottsinvesteringar och reinvesteringar under kommande planperiod	2027-01-01	2027-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Trafiknämnden i samarbete med fastighetsnämnden, idrottsnämnden, kyrkogårdsnämnden, AB Svenska Bostäder, AB Familjebostäder, AB Stockholmshem, Micasa Fastigheter i Stockholm AB och SISAB ska i möjligaste mån vid beslut om att utföra barmarksskötsel och vinterväghållning i egen regi använda stadsdelarnas stadsmiljöverksamhet om resurser och kapacitet finns, och när det är affärsmässigt möjligt	2027-01-01	2027-12-31
Trafiknämnden ska i samråd med idrottsnämnden, kyrkogårdsnämnden, stadsdelsnämnderna, AB Svenska Bostäder, AB Familjebostäder, AB Stockholmshem, SISAB och Micasa Fastigheter i Stockholm AB genomföra och utvärdera ett pilotprojekt inklusive övning avseende samverkan vid extrema väderhändelser	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med idrottsnämnden, kulturnämnden: kulturförvaltningen och Stockholm Business Region AB kartlägga potentiella större nationella och internationella evenemang, stärka samarbetet med aktörerna inom området, och identifiera möjligheter för Stockholm att attrahera och vinna fler evenemang. Arbetet ska även omfatta att ta fram förslag på hur staden långsiktigt kan stärka sin kapacitet att attrahera strategiska evenemang	2027-01-01	2027-12-31
Idrottsnämnden ska i samarbete med fastighetsnämnden utreda ridsportens förutsättningar inom ramen för de av kommunen ägda ridanläggningarna samt utreda stödsystemen som finns för ridsporten	2027-01-01	2027-12-31
Idrottsnämnden ska i samarbete med SISAB identifiera lämpliga platser inom bolagets fastighetsbestånd där tillfälliga idrottsytor skulle kunna uppföras	2027-01-01	2027-12-31
Idrottsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna kartlägga vilka idrottsytor som finns på stadsdelsmark som idag har låg nyttjandegrad och hur dessa kan aktiveras	2027-01-01	2027-12-31
Idrottsnämnden ska i sin långsiktiga planering av idrottsanläggningar ta in en ny simhall på Kungsholmen och en ny gymnastikhall i Västerort	2027-01-01	2027-12-31
Idrottsnämnden ska införa ett prova på-kort för alla pensionärer som innebär gratis inträde till simhallarna i två månader	2027-01-01	2027-12-31
Idrottsnämnden ska utreda hur entréavgifterna till utomhusbad kan justeras för att sänka trösklarna för fler att besöka anläggningarna	2027-01-01	2027-12-31
SISAB ska i samarbete med idrottsnämnden, kulturnämnden: kulturförvaltningen och utbildningsnämnden arbeta för att tillgängliggöra och anpassa skollokaler och skolidrottshallar för permanenta och tillfälliga idrotts-, kultur- och föreningsverksamheter samt stadens fritidsverksamheter	2027-01-01	2027-12-31
Övriga aktiviteter	**Startdatum**	**Slutdatum**
Säkerställ att idrottsplatser prioriteras i samband med stadsutvecklingsprojekt	2027-01-01	2027-12-31
Beakta tillgängligheten för barn- och unga med funktionsnedsättning vid nybyggnation och upprustning av idrottsanläggningar	2027-01-01	2027-12-31
Ta principiell ställning emot könsselekterade simbassänger	2027-01-01	2027-12-31
Utarbeta en handlingsplan mot sexualbrott på stadens simhallar med åtgärder som möjlighet till ID-kontroller	2027-01-01	2027-12-31
Efterfråga kontinuerliga utdrag ur belastningsregistret för personer som arbetar med barn och unga inom stadens verksamheter och föreningar som erhåller kommunala bidrag för att motverka sexualbrott och kriminell rekrytering	2027-01-01	2027-12-31
Tillsammans med berörda nämnder verka för att fritidsgårdar och skolgårdar uppfyller Boverkets riktlinjer om kvadratmeteryta per elev	2027-01-01	2027-12-31
Utred hur kostnaden för nybyggnation av badbassänger kan minska genom att bygga standardiserat enligt den danska modellen	2027-01-01	2027-12-31
Ta fram en plan för hur stadens utomhusgym kan utformas för att öka funktionaliteten och locka fler över generationsgränserna till regelbunden träning	2027-01-01	2027-12-31
Tillsammans med utbildningsnämnden arbeta för att minimera tidsglapp mellan skola och fritidsaktiviteter	2027-01-01	2027-12-31
Upprätta en plan för och genomföra periodiska saneringssök med specialsökhundar på stadens idrottsanläggningar	2027-01-01	2027-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Verka för att skolor på vardagar 15-17 ska kunna nyttja tider i idrottshallar till nolltaxa	2027-01-01	2027-12-31
Kartlägga och åtgärda brister i de sanitära förhållandena på stadens idrottsplatser och idrottsanläggningar genom att utgå ifrån funktionalitet och trivsel	2027-01-01	2027-12-31
I samarbete med trafiknämnden utreda att införa 3-timmar avgiftsfri parkering vid stadens idrottsplatser	2027-01-01	2027-12-31
Inleda ett arbete för att etablera ett Parasport Center i Stockholms stad	2027-01-01	2027-12-31
Möjliggöra för fler unga, familjer och äldre att äga fritidsbåt genom sänkta båtplatsavgifter	2027-01-01	2027-12-31

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

1. Sverigedemokraternas förslag till budget 2027 och inriktning för 2028 och 2029 för **Idrottsnämnden** godkänns.

Kulturnämnden: kulturförvaltningen

Den svenska kulturen är en viktig grund för vår gemensamma identitet, vår historia och det kulturarv som förenar oss. I Stockholm blir detta särskilt tydligt genom stadens rika historiska och kulturella miljöer. Från Stadsmuseets berättelser om huvudstadens framväxt till våra bibliotek, lokala hembygdsgårdar och de historiska miljöer som vittnar om stadens utveckling genom århundradena. Medeltidsmuseet har länge spelat en betydelsefull roll i att levandegöra Stockholms äldsta historia, och det är angeläget att museet återigen öppnas för allmänheten. Tillsammans utgör dessa institutioner och miljöer en levande påminnelse om vår historia och vårt gemensamma arv, som måste vårdas, tillgängliggöras och föras vidare till kommande generationer.

Kulturen förmedlar de traditioner, erfarenheter och värderingar som tidigare generationer stockholmare har lämnat efter sig. Den bidrar till att skapa samhörighet, förståelse och en känsla av tillhörighet, samtidigt som den bygger broar mellan dåtid, nutid och framtid. I ett samhälle som förändras i snabb takt blir det särskilt viktigt att värna dessa gemensamma referensramar. Kulturen ska därför hållas levande, vara relevant i människors vardag och göras tillgänglig för alla stockholmare.

Sverigedemokraterna anser att kulturen i första hand ska växa fram ur människors egna intressen, traditioner och engagemang, snarare än formas av politiska beslut eller styras av en begränsad krets kulturexperter. Trots detta ser vi återkommande exempel på hur offentligt finansierad kultur och konst används för att driva politiska budskap och ideologiska ambitioner, utan tillräcklig hänsyn till medborgarnas önskemål.

Alltför ofta har politiska prioriteringar fått väga tyngre än frågor om trygghet, tillgänglighet och kvalitet. Stockholmarnas möjligheter att påverka kulturpolitiken har begränsats, samtidigt som fördelningen av kulturbidrag och satsningar på offentlig konst i stor utsträckning präglats av politiska agendor snarare än av medborgarnas faktiska intressen och behov. Denna utveckling behöver brytas.

Stadens kulturbidrag ska inte användas för att finansiera identitetspolitiska projekt eller verksamheter som bidrar till ökad splittring och motverkar grundläggande demokratiska värderingar. Offentliga kulturmedel ska komma stockholmarna till del och fördelas utifrån tydliga krav på kvalitet, tillgänglighet och samhällsnytta. Det är inte rimligt att ett begränsat antal föreningar återkommande tilldelas omfattande skattemedel trots lågt deltagande och svag förankring hos allmänheten. Kulturpolitiken ska utgå från stockholmarnas intressen och skapa möjligheter för fler att ta del av stadens kulturliv.

I Sverigedemokraternas budget prioriteras därför kulturverksamheter som gör konkret skillnad i människors vardag. Särskild vikt ska läggas vid att stärka tillgången till kultur för barn och ungdomar, äldre samt personer med funktionsnedsättning. Stadens bibliotek ska vara trygga, välkomnande och

tillgängliga mötesplatser där alla kan ta del av litteratur, kunskap och kultur utan att behöva känna oro eller otrygghet. För att nå en bredare publik vill vi även lyfta fram evenemangsavdelningens betydelsefulla arbete med att erbjuda ett varierat och tillgängligt kulturutbud som kommer såväl stockholmare som stadens besökare till del.

Även den offentliga konsten behöver få en tydligare demokratisk förankring. Sverigedemokraterna vill stärka medborgarnas inflytande över hur stadens gemensamma miljöer utsmyckas och gestaltas. Stora offentliga konstprojekt som finansieras med skattemedel ska inte genomföras utan hänsyn till de människor som dagligen vistas i och använder dessa miljöer. Konstnärliga satsningar som saknar folkligt stöd eller uppfattas som provocerande och splittrande riskerar att minska förtroendet för stadens kulturpolitik. Stockholmarnas åsikter ska därför ges större betydelse vid beslut om offentlig utsmyckning. Genom att införa former för direkt medborgarinflytande vid större konstnärliga investeringar kan staden säkerställa att den offentliga konsten får en starkare lokal förankring, bidrar till en attraktiv stadsmiljö och stärker känslan av gemenskap och stolthet över vår huvudstad.

Sverigedemokraterna vill se en kulturpolitik som tar sin utgångspunkt i människors intressen, stärker den sociala sammanhållningen och värnar det svenska kulturarvet. Kulturen ska inte vara ett redskap för politisk opinionsbildning, utan en levande och naturlig del av stockholmarnas vardag. Stockholm ska vara en huvudstad där vår historia och våra traditioner respekteras, där kulturen är tillgänglig för alla och där det gemensamma kulturarvet bevaras och utvecklas för kommande generationer.

Nämndens ansvar

Ansvaret framgår av nämndens reglemente och omfattar huvuddelen av stadens kulturverksamhet, vilket inbegriper Stadsmuseet, Medeltidsmuseet och Stockholmsforskningen, Stockholms stadsbibliotek, Liljevalchs konsthall, Stockholm konst, Kulturskolan Stockholm samt vissa evenemang. Kulturnämnden: kulturförvaltningen ansvarar även för att skapa goda förutsättningar för stadens institutioner och det fria kulturlivet samt för att sköta bidragsgivning till kulturell och konstnärlig verksamhet, stadens kulturpriser och stipendier samt allmänna samlingslokaler och hemgårdar. Nämnden har i nära samverkan med stadsdelsnämnderna det samordnande ansvaret för stadens arbete inom verksamhetsområdet barn, kultur och fritid, inklusive stadens arbete med fritidslotsar.

Kulturnämnden: kulturförvaltningen ansvarar för att utgöra stadens kompetens i arkeologiska och bygghistoriska frågor samt att bevara, levandegöra och pedagogiskt förmedla stadens kulturhistoriska värden till stockholmare och besökare.

Kommunfullmäktiges inriktning för nämnden

För att kommunfullmäktiges mål ska uppnås ska nämnden, utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolag*, *Nämndens ansvar* samt i stadens styrdokument arbeta enligt kommunfullmäktiges inriktning nedan.

En varsamt växande huvudstad

Nämnden ska:

- Främja kultur för barn och unga, äldre samt personer med funktionsnedsättning vid utdelning av kulturbidrag.
- Öka medborgarinflytandet över den offentliga konsten, så att stockholmarna ges verkliga möjligheter att påverka hur stadens gemensamma miljöer utsmyckas med deras skattemedel.
- Utveckla ett digitalt medborgarinflytande över kulturpolitiken och den offentliga konsten, så att stockholmarna enkelt kan lämna förslag och delta i omröstningar.
- Säkerställa att bidrag inte delas ut till odemokratiska, ojämställda föreningar eller föreningar som bidrar till radikalisering och samhällspolarisering.
- Avveckla stadens ekonomiska stöd till studieförbunden.
- Genomföra minst ett oanmält kontrollbesök per år hos varje förening som erhåller kommunalt bidrag, för att säkerställa att stödet används till avsedda ändamål och motverka missbruk av bidrag.
- Öka kulturbidragen till hembygds- och 4H-gårdar, som förmedlar kunskap om bland annat svenska lantraser, självhushållning och naturens kretslopp och bidrar till att bevara det svenska kulturarvet.
- Upprätthålla ordningen och tryggheten på stadens bibliotek, bland annat genom att personer som allvarligt stör verksamheten ska kunna avvisas och omfattas av tillträdesförbud.
- Säkerställa att den fysiska boken även fortsättningsvis har en central ställning på biblioteken, samtidigt som verksamheten anpassas för personer med funktionsnedsättning.
- Öka satsningen på Evenemangsavdelningen för att locka fler festivaler, utomhuskonserter och andra kulturevent till Stockholm.
- Verka för att stärka Stockholms attraktionskraft som turistdestination genom ett varierat och attraktivt utbud av kulturevenemang.
- Verka för att folkhögskolornas utbildningsutbud i högre grad utformas efter arbetsmarknadens kompetensbehov, så att fler stockholmare kan etablera sig på arbetsmarknaden och nå egen försörjning.
- Verka för att Liljevalchs konsthall successivt ökar sin självfinansieringsgrad och minskar beroendet av kommunala skattemedel med målet att anslaget i stort sett avvecklas under mandatperioden.
- Förlägga kulturskolans verksamhet i skolornas lokaler, både för att resurseffektivisera och öka möjligheten för fler barn och unga att delta i undervisningen.
- Göra stadens uthyrning av musikinstrument mer tillgänglig, bland annat genom att instrumentförrådets öppettider anpassas så att även arbetande vårdnadshavare kan besöka det.

- Se över möjligheterna att samordna leveranser av hyrda instrument direkt till kulturskolans undervisningslokaler när flera elever vid samma kulturskola hyr instrument.
- Upprätta rutiner för att säkerställa att uthyrda instrument återlämnas efter avslutad kurs.
- Öka intresset för Kulturskolan bland pojkar samt barn och unga med funktionsnedsättning.
- Göra Kulturskolan mer flexibel och välkomnande för alla barn och unga, oavsett funktionsförmåga, med större möjligheter till individuella bedömningar och undantag från åldersgränser när det är motiverat utifrån barnets behov och utveckling.
- Utbilda personalen på stadens parklekar om neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (NPF), så att barn med olika behov kan erbjudas ett kunnigt, tryggt och respektfullt bemötande.
- Genomföra en riktad informationssatsning mot fristående förskolor och skolor, så att kunskapen om Kulanpremien når alla förskolor, grundskolor och gymnasieskolor i staden.
- Göra kolloverksamheten mer tillgänglig genom anpassade kollo för barn och unga med funktionsnedsättning.

Kommunfullmäktiges aktiviteter

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Fastighetsnämnden ska i samråd med idrottsnämnden och kulturnämnden: kulturförvaltningen utreda om det finns lämpliga skyddsrum i fastighetsnämndens bestånd för tillfällig aktivering	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med fastighetsnämnden, kulturnämnden: kulturförvaltningen, socialnämnden, utbildningsnämnden, äldrenämnden, stadsdelsnämnderna, Stockholms Stadshus AB, AB Familjebostäder, AB Svenska Bostäder, AB Stockholmshem, Micasa Fastigheter i Stockholm AB, SISAB och S:t Erik Markutveckling AB se över och ta fram förslag på en modell för omställning av stadens fastigheter till nya verksamhetsändamål eller bostäder i samband med demografiska förändringar, på ett sätt som minimerar ledtider och minskar kommunkoncernens långsiktiga kostnader	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med idrottsnämnden, kulturnämnden: kulturförvaltningen och Stockholm Business Region AB kartlägga potentiella större nationella och internationella evenemang, stärka samarbetet med aktörerna inom området, och identifiera möjligheter för Stockholm att attrahera och vinna fler evenemang. Arbetet ska även omfatta att ta fram förslag på hur staden långsiktigt kan stärka sin kapacitet att attrahera strategiska evenemang	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete Stockholm Business Region AB och i samråd med kulturnämnden: kulturförvaltningen vidareutveckla Stockholm Music Week som del i positioneringen av Stockholm som en ledande kulturell och kreativ världsstad	2027-01-01	2027-12-31
Kulturnämnden: kulturförvaltningen ska i samråd med miljö- och hälsoskyddsnämnden utreda förutsättningarna för aktörer att ta del av stöd till kulturetablering och utveckling för vissa bullerreducerande åtgärder samt om stödet i sådant fall kan beviljas för fler typer av aktörer än idag	2027-01-01	2027-06-30
Kulturnämnden: kulturförvaltningen och trafiknämnden ska ta fram en långsiktig plan för hur de kulturella inslagen kan stärkas i Levande Stockholm och vid andra former av platsutveckling och tillfällig aktivering	2027-01-01	2027-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Kulturnämnden: kulturförvaltningen ska i samarbete med miljö- och hälsoskyddsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden och Stockholm Business Region AB revidera Stockholms stads strategi för nattklubbar och livescener	2027-01-01	2027-12-31
Kulturnämnden: kulturförvaltningen ska i samarbete med utbildningsnämnden och SISAB utreda förutsättningarna för en ny form av kulturskoleverksamhet som bedrivs på skolor, fritidsklubbar eller skolnära verksamhet efter ordinarie undervisningstid och som utformas för att nå en bred gruppbarn och unga	2027-01-01	2027-06-30
Kulturnämnden: kulturförvaltningen ska i samarbete med äldrenämnden och stadsdelsnämnderna utreda hur tillgången till kultur för äldre som har svårt att ta sig utanför hemmet kan stärkas	2027-01-01	2027-06-30
Kulturnämnden: kulturförvaltningen ska utreda förutsättningar för att etablera en lokal för anpassad kulturskoleverksamhet i Västerort	2027-01-01	2027-12-31
Kulturnämnden: kulturförvaltningen ska utreda förutsättningarna att komplettera kulturskolans uppsökande verksamhet med en mobil kulturskola samt lämpliga former för en sådan	2027-01-01	2027-06-30
Kyrkogårdsnämnden ska i samråd med kulturnämnden: kulturförvaltningen uppmärksamma Norra begravningsplatsens 200-årsjubileum	2027-01-01	2027-12-31
SISAB ska i samarbete med idrottsnämnden, kulturnämnden: kulturförvaltningen och utbildningsnämnden arbeta för att tillgängliggöra och anpassa skollokaler och skolidrottshallar för permanenta och tillfälliga idrotts-, kultur- och föreningsverksamheter samt stadens fritidsverksamheter	2027-01-01	2027-12-31
Stadsdelsnämnderna ska i samråd med kulturnämnden: kulturförvaltningen möjliggöra för stadens fritidsledare och parklekspersonal att delta i stadens nya utbildningspaket i syfte att höja andelen personal med relevant utbildning	2027-01-01	2027-12-31
Trafiknämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och kulturnämnden: kulturförvaltningen underlätta för foodtrucks, cafévagnar, loppisar och uteserveringar, bland annat genom att etablera fler avgiftsfria upplåtelseplatser (zon W)	2027-01-01	2027-12-31
Utbildningsnämnden ska i samarbete med kulturnämnden: kulturförvaltningen förbättra tillgängligheten till kulturskolan genom att underlätta för mer kulturskoleverksamhet på plats i skolans lokaler	2027-01-01	2027-12-31
Övriga aktiviteter	**Startdatum**	**Slutdatum**
Främja unga, äldre samt personer med funktionsvariation vid utdelning av kulturbidrag	2027-01-01	2027-12-31
Öka medborgarinflytandet över den offentliga konsten	2027-01-01	2027-12-31
Se över och begränsa bidragen till studieförbunden och säkerställ att bidrag inte delas ut till odemokratiska, ojämställda förbund, eller förbund som bidrar till radikalisering eller samhällspolarisering	2027-01-01	2027-12-31
Öka kulturbidragen till hembygds- och 4h-gårdarna, samt pensionärs- och idrottsföreningar	2027-01-01	2027-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Verka för att locka fler festivaler, utomhuskonserter och andra internationella kulturevent till Stockholm	2027-01-01	2027-12-31
Verka för att stärka Stockholms attraktionskraft som turistdestination	2027-01-01	2027-12-31
Koppla folkhögskolornas utbildningar till arbetsmarknadens behov	2027-01-01	2027-12-31
Kulturnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och civilsamhället förbereda för ett uppförande av ett monument över hbtqi-rörelsens kamp för sina rättigheter i samhället på Rinkeby Torg	2027-01-01	2027-12-31
Utbilda personalen på stadens parklekar om NPF	2027-01-01	2027-12-31
Göra kolloverksamheten mer tillgänglig genom anpassade kollo för barn och unga med funktionsnedsättning	2027-01-01	2027-12-31
Säkerställa att Kulanpremien når ut till verksamheter i både egen och enskild regi	2027-01-01	2027-12-31
Tillgängliggöra stadens hyra av musikinstrument och se över möjligheten att leverera instrument till kulturskolans lokaler	2027-01-01	2027-12-31
Liljevalchs konsthall ska öka sin självfinansieringsgrad	2027-01-01	2027-12-31
Ta fram en Stockholmskanon som lyfter fram verk, platser och händelser av särskild betydelse för stadens historia och kulturarv	2027-01-01	2027-12-31

Kulturnämnden: stadsarkivet

Stockholms stadsarkiv är en av stadens viktigaste kulturinstitutioner och en central del av vårt gemensamma kulturarv. Här bevaras handlingar från stadens verksamheter, myndigheter, föreningar och privatpersoner – dokument som utgör grunden för både rättssäkerhet, demokrati och vår historiska självförståelse. Stadsarkivet är inte bara en myndighet, utan också en minnesbank som berättar historien om Stockholm och dess invånare genom århundradena.

För Sverigedemokraterna är det avgörande att stadsarkivet vårdas och utvecklas så att det förblir tillgängligt för alla stockholmare. Arkivet ska vara en kunskapskälla där stockholmarna kan få insyn i stadens historia och verksamhet. Genom fortsatt digitalisering kan fler ta del av materialet, samtidigt som originalhandlingar skyddas och bevaras för framtida generationer. Detta arbete är centralt för att stärka både offentlighetsprincipen och folkets rätt till insyn i det offentliga.

Vi menar att stadsarkivet också har en viktig pedagogisk roll. Genom utåtriktad verksamhet, föreläsningar och sammankomster – både fysiska och digitala – kan fler stockholmare, unga som äldre, komma i kontakt med stadens historia och få en starkare känsla av samhörighet med sitt arv.

Sverigedemokraterna vill därför att stadsarkivet ges goda förutsättningar att utvecklas vidare, både som en trygg förvaltare av Stockholms historia och som en öppen arena där folkets berättelse lyfts fram.

Stockholms stadsarkiv är en del av vårt svenska kulturarv som måste värnas, skyddas och göras tillgängligt för alla. På så sätt kan stockholmarna känna stolthet över sin historia och vi kan lämna vidare ett levande kulturarv till kommande generationer.

Nämndens ansvar

Ansvaret framgår av nämndens reglemente och omfattar ansvar för Stockholms stadsarkiv i dess roll som arkivmyndighet. I uppdraget ingår att främja en god arkivvård och verka för att stadens arkiv är tillgängliga för allmänhet och forskning. Kulturnämnden: stadsarkivet ansvarar för förvaltning och vidareutveckling av stadsgemensamma system för digital informationsförvaltning samt för att stödja stadens verksamheter i arbetet med en hållbar och ändamålsenlig informationshantering.

Under kulturnämnden: stadsarkivet finns kulturnämndens arkivutskott.

Kommunfullmäktiges inriktning för nämnden

För att kommunfullmäktiges mål ska uppnås ska nämnden, utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolag, Nämndens ansvar* samt i stadens styrdokument arbeta enligt kommunfullmäktiges inriktning nedan.

En varsamt växande huvudstad

Nämnden ska:

- Säkerställa att Stockholms stadsarkiv vårdas och bevaras som en central del av stadens kulturarv.
- Skydda och hantera ömtåligt material med största varsamhet för att bevara det till framtida generationer.

En trygg huvudstad med hög livskvalitet

Nämnden ska:

- Fortsätta digitaliseringen av arkiverat material för att göra stadens historia mer tillgänglig för alla stockholmare.
- Utveckla stadsarkivets utåtriktade verksamhet genom fysiska och digitala föreläsningar och sammankomster.
- Stärka stadsarkivets pedagogiska roll för att öka barns och ungas kunskap om Stockholms historia.
- Tillse att stadsarkivet är en trygg och öppen kunskapsbank för forskning, kulturarv och demokrati.

En resurseffektiv huvudstad med fokus på kärnverksamheten

Nämnden ska:

- Underlätta för fler av stadens verksamheter att leverera material till e-arkivet, både i fysisk och digital form.
- Bidra med expertkunskap, tillsyn och rådgivning för att säkerställa efterlevnaden av offentlighetsprincipen och andra lagkrav inom informationsområdet.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

1. Sverigedemokraternas förslag till budget 2027 och inriktning för 2028 och 2029 för **Kulturnämnden** godkänns.

Kyrkogårdsnämnden

Kyrkogårdsnämnden har en viktig roll i att erbjuda stockholmarna vackra och rofyllda begravningsplatser. På stadens begravningsplatser och vid ceremonilokaler ska möjlighet och utrymme ges för olika begravningstraditioner så att alla oavsett livsåskådning kan få den begravningsceremoni som önskas.

Stadens begravningsplatser är en del av kulturarvet, men fyller samtidigt en funktion som park- och naturmiljö. Dessa kvaliteter ska bevaras och utvecklas, och underhållet ska förstärkas.

Nämndens ansvar

Ansvaret framgår av nämndens reglemente och omfattar ansvar som huvudman för begravningsverksamheten i Stockholms stad samt ansvar för frågor som rör begravningsverksamheten enligt begravningslagen. Nämnden ansvarar för förvaltning av begravningsplatser, såväl stadens egna som åt staden upplåtna, samt för stadens krematorier. Nämnden upplåter gravplatser och ställer ceremonilokaler till allmänhetens förfogande samt ansvarar för förvaltning av Världsarvet Skogskyrkogården. Nämnden tillhandahåller skötsel och plantering på enskilda gravar mot ersättning från gravrättsinnehavare.

Kommunfullmäktiges inriktning för nämnden

För att kommunfullmäktiges mål ska uppnås ska nämnden, utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser*, arbeta enligt kommunfullmäktiges prioriterade inriktning nedan.

En varsamt växande huvudstad

Nämnden ska:

- minska energianvändningen och fortsätta omställningen till fossilfri skötsel av stadens begravningsplatser
- verka för att minska bevattningsbehovet
- arbeta med grönyteskötsel i syfte att stärka den biologiska mångfalden och Skogskyrkogårdens funktion som ekologiskt spridningssamband
- fortsatt arbeta med att fasa ut fossila bränslen i de arbetsfordon och maskiner som används

En trygg huvudstad med hög livskvalitet

Nämnden ska:

- säkerställa god tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning till begravningsplatserna och ceremonilokalerna
- verka för att en konfessionsneutral inriktning upprätthålls så att alla oavsett livsåskådning kan få den begravningsceremoni som önskas

En resurseffektiv huvudstad med fokus på kärnverksamheten

Nämnden ska:

- säkerställa en samlad och långsiktig bild av fastighetsbeståndets underhållsbehov och fastställa principer för prioritering av underhåll

- bidra till att säkerställa det långsiktiga behovet av krematoriekapacitet i länet i samarbete med berörda aktörer
- öka graden av digitalisering i ärendehandläggningen

Kommunfullmäktiges aktiviteter

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Trafiknämnden i samarbete med fastighetsnämnden, idrottsnämnden, kyrkogårdsnämnden, AB Svenska Bostäder, AB Familjebostäder, AB Stockholmshem, Micasa Fastigheter i Stockholm AB och SISAB ska i möjligaste mån vid beslut om att utföra barmarkssköтsel och vinterväghållning i egen regi använda stadsdelarnas stadsmiljöverksamhet om resurser och kapacitet finns, och när det är affärsmässigt möjligt	2027-01-01	2027-12-31
Trafiknämnden ska i samråd med idrottsnämnden, kyrkogårdsnämnden, stadsdelsnämnderna, AB Svenska Bostäder, AB Familjebostäder, AB Stockholmshem, SISAB och Micasa Fastigheter i Stockholm AB genomföra och utvärdera ett pilotprojekt inklusive övning avseende samverkan vid extrema väderhändelser	2027-01-01	2027-12-31
Kyrkogårdsnämnden ska i samråd med kulturnämnden: kulturförvaltningen uppmärksamma Norra begravningsplatsens 200-årsjubileum	2027-01-01	2027-12-31

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

1. Sverigedemokraternas förslag till budget 2027 och inriktning för 2028 och 2029 för **Kyrkogårdsnämnden** godkänns.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Miljö- och hälsoskyddsnämnden är en central aktör i arbetet med att säkerställa en hållbar stadsmiljö för alla stockholmare. Nämndens tillsynsarbete ska inte bara upprätthålla lokala lagar kring miljö och hälsa, utan också kontinuerligt möjliggöra teknisk innovation. Genom att främja ansvar och likvärdiga regler för företag inom Stockholms stad, kan nämnden skapa en miljö där både näringsliv och invånare kan verka inom trygga och hälsosamma ramar.

För att förbättra stockholmarnas livskvalitet, behöver nämnden fokusera på centrala hälso- och miljöutmaningar. Detta innefattar ett aktivt arbete mot antibiotikaresistens genom att övervaka användningen av antibiotika och stödja informationsinsatser. Nämnden bör också fortsätta sitt arbete med att minska UV-exponering, buller och luftföroreningar, som alla är betydande faktorer för folkhälsan. Bullerreducerande åtgärder i stadsmiljön, bättre luftkvalitet och skydd mot UV-strålning kan bidra till att öka invånarnas hälsa och välbefinnande.

Nämnden har också ett ansvar för att skydda och bevara stadens naturmiljö. Ett starkt fokus ska läggas på att minska överexploateringen av viktiga natur- och rekreationsområden. Bevarandet av stadsgrönska och skogspartier är avgörande för att bibehålla Stockholms unika karaktär och tillgång till natur för alla. Kungliga Djurgårdens nationalstadspark och andra naturreservat ska särskilt värnas om och lämnas orörda. Nya naturreservat får gärna tillkomma. Dessa grönområden är en av stadens viktigaste tillgångar, som erbjuder rekreation och hälsa för invånarna, samtidigt som de bidrar till biologisk mångfald.

Förbättring av vattenkvaliteten i Stockholms sjöar och vattendrag är en prioritet. Kraftfulla åtgärder ska vidtas för att minska föroreningar och skydda dessa viktiga vattenresurser. Renare vatten innebär inte bara bättre rekreationsmöjligheter för invånarna, utan också en mer hållbar livsmiljö för stadens djur- och växtliv.

Stockholm ska sträva mot att bli en klimatpositiv stad, men med ett ekonomiskt hållbart tillvägagångssätt. Det innebär att staden behöver kombinera sin roll som en garant för välfärd och valfrihet med ett tydligt klimat- och miljöansvar. Samtidigt måste beslut som tas vara rationella och ta hänsyn till den avtagande marginalnyttan av varje enskild miljöinsats, så att resurserna används där de gör störst skillnad. Detta innebär också att staden ska fokusera på sitt kärnansvar och undvika att överta statliga åtaganden, för att hålla ett effektivt och ansvarsfullt resursutnyttjande.

Nämndens ansvar

Nämndens ansvar omfattar stadens övergripande miljö- och hälsoskyddsarbete, tillsyn enligt miljöbalken, livsmedels-, foder-, strålskydds-, smittskydds- och tobakslagstiftningen samt lagen om sprängämnesprekursorer och prövning av tillstånd för vissa av de verksamheter som omfattas av nämnda lagstiftningar.

Nämnden ansvarar även för miljö- och luftövervakning samt bullerbekämpning, planering och samordning av stadens åtgärder inom miljöskydds- och naturvårdsområdet, stöd till stadens nämnder och bolagsstyrelser i deras miljö- och klimatarbete, information om miljö-, energi- och hälsofrågor till stadens invånare och företag samt kommunkoncernens gemensamma fordonshantering.

Kommunfullmäktiges inriktning för nämnden

För att kommunfullmäktiges mål ska uppnås ska nämnden, utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser*, arbeta enligt kommunfullmäktiges prioriterade inriktning nedan.

En varsamt växande huvudstad

Nämnden ska:

- värna den biologiska mångfalden och värdefulla naturvärden vid exploatering genom att tillämpa principen om varsamhet, så att viktiga grönområden inte förloras
- skydda naturreservat och nationalstadsparken, inklusive Kungliga Djurgården, från ytterligare exploatering och expansion av nya verksamheter
- öka investeringarna i rening av sjöar och vattendrag för att förbättra vattenkvaliteten och säkerställa hälsosamma rekreationsmiljöer
- bedriva ett vetenskapligt grundat klimat- och miljöarbete, både lokalt och globalt, med metoder som är ekonomiskt och ekologiskt försvarbara och som stödjer målen om god ekonomisk hushållning
- verka för att utveckla nybyggnationen av solceller när det är samhällsekonomiskt lönsamt
- utreda möjligheterna för staden att delta i utbyggnaden av småskalig modulär kärnkraft (SMR) och bli pilotkommun för tekniken, för stabil och koldioxidfri elproduktion
- förbjuda utbyggnad av vindkraftverk till havs i skärgården, eftersom skärgården är ett av Sveriges mest värdefulla natur- och rekreationsområden, och motverka förstörelse av skärgården, bland annat genom att undvika dumpning av massor där
- bidra till internationellt klimatarbete genom att sprida den kommunala kunskapen om energieffektivisering i offentliga byggnader, bland annat genom samordnade insatser för att stötta Kiev, Ukraina, med energieffektiva lösningar vid nybyggnation av offentliga byggnader
- fortsätta arbetet med klimatanpassning i alla skeden av stadsbyggandet med fokus på skyfall och extremvärme, bland annat genom bättre dagvattenhantering, fler grönområden som absorberar regnvatten och svala zoner som motverkar urbana värmeöar
- bevara särskilt värdefulla naturmiljöer och vara varsam vid förtätning och ny exploatering av grönytor
- skapa en tydlig väg in för miljö- och klimatinnovationer genom att vara kontaktpunkt för företag som vill utveckla och testa nya lösningar, främja samarbeten och partnerskap samt tillgängliggöra öppna data och öppen källkod

- öppna upp kommunala verksamheter som testbäddar där företag kan pröva ny teknik som bidrar till stadens sociala och ekologiska mål
- säkerställa att lokala åtgärdsprogram för förbättrad kemisk och ekologisk status i stadens vatten är bindande och finansierade, exempelvis via medelreserven, och inkluderar badvattenkvaliteten
- utreda vilka av stadens omkring 3 800 förorenade markområden som är mest angelägna att sanera, med hänsyn till kommande infrastruktur och risken att miljögifter läcker ut till stadens vattensystem

En trygg huvudstad med hög livskvalitet

Nämnden ska:

- bedriva effektiv tillsyn och miljöövervakning så att Stockholm är en stad med hög livskvalitet, med god luftkvalitet, minskat buller och minimerade risker för överexponering av UV-ljus
- arbeta för renare luft med insatser som både är lokalt fokuserade och koordinerade med nationella och internationella aktörer, eftersom luftföroreningarna kommer från såväl lokala källor som långväga internationella utsläpp
- utöka och intensifiera insatserna mot buller, särskilt vid trafikleder nära naturreservat, med både traditionella och innovativa lösningar
- utreda samfinansieringsmodeller mellan staden, trafiknämnden och fastighetsägare och skapa incitament för privat medfinansiering, så att fler bullerskydd kan byggas i strategiska områden
- bedriva ett hälsofrämjande arbete som ger bästa möjliga hälsa för medborgarna till en rimlig kostnad och beaktar alla hälsofaktorer inom kommunens ansvarsområde
- i samarbete med trafiknämnden ta fram en handlingsplan mot överexponering av UV-ljus, som är en betydande riskfaktor för hudcancer, med fokus på att informera invånarna och erbjuda skyddande åtgärder i stadsmiljön
- utveckla arbetet med stadsgrönska för att skapa naturlig skuggning och minska UV-exponeringen i parker och på offentliga platser
- förbättra samarbetet med Region Stockholm för att sprida information om riskerna med överdriven antibiotikaanvändning och dess koppling till resistensproblematik
- införa och utvärdera nya tekniker för vattenrening i samarbete med sjukhus och andra relevanta aktörer för att minska läkemedels- och antibiotikarester i vattenmiljön
- intensifiera insatserna mot överpopulationen av gäss och duvor, bland annat genom skyddsjakt och kontrollerad avskjutning, och ta fram en stadsövergripande plan med ett mål för gässpopulationens storlek som omfattar både förflyttning och beståndsreducering
- tillsammans med trafiknämnden stärka efterlevnaden av miljözon klass 1 för tunga lastbilar genom förbättrad tillsyn och fler kontroller, eftersom ungefär var tionde lastbil bryter mot reglerna
- avsluta miljözon klass 2 och inte införa miljözon klass 3, eftersom de har begränsad effekt på partikel- och koldioxidutsläpp, och i stället öka kunskapen om andra luftföroreningar där staden kan göra större skillnad, exempelvis partiklar från vägslitage av dubbdäck

- bygga fler och effektivare bullerskydd, särskilt i utsatta områden som Lilla och Stora Essingen
- verka för ett bullerdämpande stöd till boende nära barer, nattklubbar och scener, så att nattliv och boende kan samexistera
- minska vedeldningens negativa påverkan på folkhälsan, eftersom småskalig vedeldning är en stor källa till fina partiklar (PM2.5) och ämnen som bens(a)pyren som kopplas till luftvägs- och hjärt-kärlsjukdomar, särskilt i tätbebyggda områden
- främja modern och miljömärkt eldningsutrustning genom ekonomiska incitament
- utbilda hushåll och företag om rätt eldningsmetoder, inklusive vikten av torr ved och god lufttillförsel
- införa strängare krav på eldningsutrustning genom skärpta ekodesignkrav för nya fastbränsleanläggningar
- stärka övervakningen och regleringen av småskalig vedeldning i tätbebyggda områden och införa incitament för att minska vedeldningen i urbana områden
- samverka med och vara en aktiv kravställare gentemot Region Stockholm för att införa bättre ventilations- och filtreringssystem i tunnelbanan, där halterna av PM10-partiklar från spår och bromsar är betydligt högre än i gatumiljön
- samverka med Trafikverket för att placera ventilationssystem vid tunnlars utgångar där gångtrafikanter rör sig, för att minska mängden partiklar som släpps ut i omgivande luft

En resurseffektiv huvudstad med fokus på kärnverksamheten

Nämnden ska:

- utforma ekonomiskt rationella klimat- och miljöinsatser för att Stockholm ska bli klimatpositivt 2030, med hänsyn till den avtagande marginalnyttan av varje enskild insats
- öka den externa finansieringen av klimat- och miljöinsatser genom att söka medel från statliga myndigheter och EU-fonder
- integrera Agenda 2030-rådet i kommunstyrelsens och miljö- och hälsoskyddsnämndens arbete, så att det upphör som fristående enhet
- verka för en översyn av finansieringsmodellen för Stockholm Vatten och Avfall AB så att Stockholm inte bär en orimligt stor del av kostnaderna för VA-projekt utanför stadens gränser, särskilt i samägandet med Huddinge kommun

Kommunfullmäktiges aktiviteter

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Stadsbyggnadsnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen, exploateringsnämnden och miljö- och hälsoskyddsnämnden inrätta naturreservat i Bagarmossenskogen	2027-01-01	2027-12-31
Stadsbyggnadsnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen, exploateringsnämnden och miljö- och hälsoskyddsnämnden påbörja arbetet med, och ta fram förslag till tidplaner, för att inrätta naturreservat i Fagersjöskogen, Solbergaskogen, Farstanäset/Farsta strandskogen samt Rissneskogen med målet att minst två av dessa ska inrättas under mandatperioden	2027-01-01	2027-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Stadsbyggnadsnämnden ska i samarbete med miljö- och hälsoskyddsnämnden, trafiknämnden och stadsdelsnämnderna ta fram ett gestaltningsprogram för skyddade områden	2027-01-01	2027-12-31
Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska stärka den riktade bostadstillsynen genom förbättrad uppföljning, effektivare ingripanden mot brister och säkerställa att förvaltningen har befogenheter att skyndsamt besluta om tillräckligt höga viten för att säkerställa att förelägganden följs	2027-01-01	2027-12-31
Stadsbyggnadsnämnden ska i samarbete med exploateringsnämnden och miljö- och hälsoskyddsnämnden ta fram en strategi och process för konvertering av kontor och andra byggnader till bostäder	2027-01-01	2027-12-31
Trafiknämnden ska i samarbete med exploateringsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och Stockholms Hamn AB påbörja upprustningen och breddningen av Munkbrohamnens kaj till en blågrön parkmiljö med mer grönska och bättre offentliga miljöer, där lokalt genererade stenmassor i första hand återanvänds	2027-01-01	2027-12-31
Kulturnämnden: kulturförvaltningen ska i samråd med miljö- och hälsoskyddsnämnden utreda förutsättningarna för aktörer att ta del av stöd till kulturetablering och utveckling för vissa bullerreducerande åtgärder samt om stödet i sådant fall kan beviljas för fler typer av aktörer än idag	2027-01-01	2027-06-30
Kulturnämnden: kulturförvaltningen ska i samarbete med miljö- och hälsoskyddsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden och Stockholm Business Region AB revidera Stockholms stads strategi för nattklubbar och livescener	2027-01-01	2027-12-31
Övriga aktiviteter		
Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska ta fram en åtgärdsplan för det hälsofrämjande arbetet mot buller och UV-exponering	2027-01-01	2027-12-31
Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska säkerställa att klimat- och miljöinvesteringar är ekonomiskt rationella	2027-01-01	2027-12-31
Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska ta fram en handlingsplan för att minska gäss- och duvpopulationen	2027-01-01	2027-12-31
Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska påbörja planeringen för att bli en pilotkommun för småskalig kärnkraft	2027-01-01	2027-12-31
Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska utreda vilka markområden som är angelägna att sanera, med hänsyn till kommande infrastruktur, samt om risk finns att miljögifter läcker ut till stadens vattensystem	2027-01-01	2027-12-31
Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska öka den externa finansieringen genom nationella och europeiska bidrag och stöd	2027-01-01	2027-12-31
Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska säkerställa att lokala åtgärdsprogram för förbättrad kemisk och ekologisk status är bindande och finansierade samt inkluderar badvatten	2027-01-01	2027-12-31
Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska ta fram ett stadsövergripande mål gällande gässpopulationen	2027-01-01	2027-12-31
Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska genomföra en hälsoekonomisk utvärdering av stadens miljözoner	2027-01-01	2027-12-31
Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska i samarbete med Region Stockholm genomföra ett pilotprojekt för minskade partikelutsläpp i kollektivtrafiken	2027-01-01	2027-12-31

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

1. Sverigedemokraternas förslag till budget 2027 och inriktning för 2028 och 2029 för **Miljö- och hälsoskyddsnämnden** godkänns.

Servicenämnden

Servicenämnden ska inom ramen för sitt uppdrag arbeta med att effektivisera stadens administrativa funktioner. Detta ska leda till sänkta kostnader för stadens övriga nämnder eller bolag till förmån för kärnverksamheterna. Servicenämnden ska säker-ställa en ändamålsenlig balans mellan kostnadseffektivitet, kvalitet och service. Finansiering och prissättning av servicenämndens tjänster ska utvecklas för att möjliggöra fortsatta effektiviseringsvinster med bibehållen kvalitet. Ökad transparens i prissättning och fokus på uppföljning av administrativa kostnader möjliggör långsiktig effektivisering.

Utveckling av stadens upphandlingsverksamhet ska prioriteras och upphandlingarna ska tillämpas som ett medel för att stockholmarnas skattemedel används kostnadseffektivt. Vinnaren vid upphandlingsförfaranden ska vara upphandlaren, Stockholms stads medborgare, inte de upphandlingsaktörer som tillåts ta ut övervinster på grund av bristfälliga upphandlingsunderlag.

Uppföljningen av ingångna avtal är central. Granskningen av befintliga avtal ska förstärkas, samtidigt som staden ska vara en öppen och aktiv affärspart. De ökade välfärdsbrotten ska motverkas genom innovativa metoder. Men det får inte begränsa seriösa företags möjlighet att erbjuda sina varor och tjänster till offentlig sektor. En välavvägd inställning krävs för varje beslut ifall det ska upphandlas eller tas i egen-regi. Där så är lämpligt kan egenregi anbud vara ett effektivt medel för att konkurrera om särskilda verksamheter utifrån samma kriterier som de privata företagen.

Nämndens ansvar

Servicenämndens kärnverksamhet är i huvudsak administrativa tjänster. Inom ramen för befintliga verksamhetsområden ska servicenämnden förbättra kvaliteten, utveckla tjänsterna och bredda nyttjandet. På uppdrag av kommunstyrelsen och andra nämnder eller bolag ska servicenämnden svara för genomförandet av gemensamma administrativa processer för att möjliggöra stordriftsfördelar, kvalitetssäkring av stadsgemensamma processer samt för minskad sårbarhet, något som ger värde för hela kommunkoncernen.

Nämndens ansvar omfattar ekonomiadministration, administration av löner, pensioner och försäkringar för anställda inom stadens nämnder, utbetalning av arvode och ersättningar för förtroendevalda, Kontaktcenter Stockholm och förvaltning av stadens kontaktcenterplattform samt samordning och avtalsförvaltning av gemensam växelfunktion. Nämnden genomför centrala och gemensamma upphandlingar inklusive avtalsförvaltning, ger stöd vid upphandlingar och avtalsförvaltning till nämnder och bolag samt svarar för användarstöd och administration i inköpssystemet och för inköpssupport. Nämnden ansvarar vidare för kommunkoncernens handel av el i enlighet med elhandelspolicyn, samordningsstöd för kommunkoncernens arbete med beredskapslager och drift av centralt beredskapslager samt leder och samordnar arbetet med hållbara offentliga måltider. Därutöver erbjuder nämnden

rekryteringsstöd, operativt stöd och konsulttjänster inom digitalisering, it och telefoni, hantering av inhyrningsavtal avseende lokaler och lägenheter i stadens lokaladministrativa system, stöd i lokalplanering, en hyresförhandlingsfunktion, administration av andrahandsuthyrning av boenden samt avgiftshantering för stadens förskolor och fritidshem.

Kommunfullmäktiges inriktning för nämnden

För att kommunfullmäktiges mål ska uppnås ska nämnden, utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser*, arbeta enligt kommunfullmäktiges prioriterade inriktning nedan.

En varsamt växande huvudstad

Nämnden ska:

- fortsätta arbetet med energieffektivisering av offentliga byggnader

En trygg huvudstad med hög livskvalitet

Nämnden ska:

- intensifiera arbetet mot brottslighet i offentlig upphandling, eftersom välfärdens upphandlingar utgör en finansieringskälla för nationella och internationella gäng- och brottssyndikat, genom fördjupade granskningar, inspektioner och referenstagningar samt löpande översyn av samtliga upphandlingar
- verka gentemot nationella myndigheter och regeringen för lagändringar som stärker översynen av upphandlingar och deras aktörer vid informationsluckor och brister som staden inte själv kan påverka
- som rutin använda Lexbase samt sanktions- och kriminaltjänster för att undersöka släktband till ledande personer i upphandlade företag
- delta i arbetet inom stadens sektorsorganisation för civil beredskap och i samråd med kommunstyrelsen förvalta och bygga upp ytterligare förmåga genom centralt beredskapslager

En resurseffektiv huvudstad med fokus på kärnverksamheten

Nämnden ska:

- bidra till kostnadseffektiva upphandlingar och säkerställa ekonomiskt rationella klimat- och miljökrav
- upphandla stadens fordon utifrån driftskostnad och totalekonomi i stället för krav på eldrift
- möjliggöra fler mindre och uppdelade upphandlingar samt upphandlingar med delade kontrakt, där det är lämpligt och möjligt, för att stärka mikro- och småföretagens möjligheter att lämna anbud och därmed det lokala näringslivet
- pröva innovationsupphandlingar, bland annat för att tillsammans med tillverkare utveckla produkter med nya cirkulära egenskaper och för stärkt djurskydd och hållbart ursprung
- revidera stadens livsmedelsstrategi så att maten i stadens verksamheter i större utsträckning är lokalproducerad, säsongsanpassad, av hög kvalitet och variationsrik med såväl animaliska som vegetariska livsmedel, och där livscykeleffekter av utsläpp och miljöpåverkan beaktas där det är berättigat

- slopa målet om att 70 procent av maten i stadens verksamheter ska vara ekologisk och i stället gradvis fasa ut ekologisk mat till förmån för livsmedel av högre kvalitet som odlats med konventionella metoder
- ställa stränga krav på djurskydd i enlighet med nationella nivåer, vilket bland annat innebär förbud mot inköp av kött från obedövad ritualslakt (halal- och koscherkött)
- som standard begära referenser vid upphandlingar
- stärka stödet till nämnder och bolag i avtalsuppföljningen vid identifierade avvikelser i leveranser och utförande av tjänster
- utföra systematiska och kontinuerliga kontroller av leverantörers skyldigheter rörande skatter och avgifter

Kommunfullmäktiges aktiviteter

Aktivitet	**Startdatum**	**Slutdatum**
Kommunstyrelsen ska i samarbete med servicenämnden inrätta en funktion hos servicenämnden som ger operativt stöd till nämnder och bolag i syfte att förebygga och upptäcka välfärdsbrott, bland annat genom avtalsuppföljning och arbetsplatskontroller	2027-01-01	2027-12-31
Övriga aktiviteter		
Servicenämnden ska revidera livsmedelsstrategin med fokus på närproducerat och variationsrikt utbud med höjd kvalitet och minskad andel ekologiskt	2027-01-01	2027-06-30
Servicenämnden ska fördjupa arbetet mot välfärdsbrott i samverkan med berörda myndigheter och regeringen	2027-01-01	2027-06-30
Servicenämnden ska utreda en innovationsupphandling för hållbart ursprung och djurskydd	2027-01-01	2027-06-30
Servicenämnden ska utreda vilka upphandlingar som kan delas upp i syfte att öka småföretagens deltagande	2027-01-01	2027-06-30

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

1. Sverigedemokraternas förslag till budget 2027 och inriktning för 2028 och 2029 för **Servicenämnden** godkänns.

Socialnämnden

Alla stockholmare ska erbjudas insatser från den gemensamma välfärden som bidrar till hög livskvalitet. Ingen ska bollas runt, eller falla mellan stolarna. En koordinator som agerar som spindel i nätet ska alltid finnas inom den offentliga verksamheten med uppgift att stötta stockholmare i planeringen av de många olika sociala insatserna. Socialnämnden ska genom sin centrala roll agera utifrån de främsta evidensbaserade arbetsmetoderna. Nya forskningsrön och framgångsexempel ska snabbt fångas upp och pilot testas i verksamheten. En hög kvalitet, evidensbaserade arbetssätt och en nära samverkan med civilsamhället ska leda till effektiva insatser för samtliga medborgare i behov av dessa.

Socialnämnden ska verka utifrån ett barnrättsperspektiv och aktivt arbeta med delaktighet för alla involverade. Effekten av sociala insatser ska kunna följas upp och utvärderas. Felaktiga eller onödiga insatser riskerar att urholka förtroendet för socialtjänsten och på sikt skapa en misstro från såväl brukare som skattebetalare. Alla stockholmare oavsett funktionsförmåga ska ha samma möjlighet till delaktighet i samhället. Så långt som möjligt ska var och en, utifrån sina egna förutsättningar, kunna leva ett självständigt liv och ha ett arbete att gå till.

Nämndens ansvar

Nämnden ansvarar för kommunövergripande frågor rörande individ- och familjeomsorg inklusive socialpsykiatri, stöd och service till personer med funktionsnedsättning, ekonomiskt bistånd och våldsbejakande extremism. Nämnden samordnar stadens arbete med felaktiga utbetalningar och bidragsbrott samt innehållet i stadens relationsvåldscentrum, avseende målgrupp och insatser, och de länsövergripande verksamheterna Mikamottagningen, KAST och Origo. I ansvaret ingår även avhopparverksamhet, insatser för nyanlända, mottagande, bosättning och initial samhällsvägledning, samarbete med frivilligorganisationer och bidrag till ideella föreningar som bedriver verksamhet inom socialtjänstens område, drog- och brottsförebyggande arbete, dödsboutredningar samt forsknings- och utvecklingsverksamhet inom socialtjänstens område. Nämnden ansvarar för tillståndsgivning för försäljning av alkohol och tobak och för tillsyn av försäljning av alkohol, folköl, tobak, receptfria läkemedel, e-cigaretter och tobaksfria nikotinprodukter. Nämnden bedriver familjerådgivning, jourverksamhet, uppsökande verksamhet, socialrådgivning på nätet, skyddade boenden, hem för vård eller boende (HVB), boende och insatser för ensamkommande barn, vuxna hemlösa personer och personer med missbruksproblematik, tak över huvudet-garanti samt råd- och stödverksamhet och härbärgesplatser för utsatta EU-medborgare och tredjelandsmedborgare. Vidare ansvarar nämnden för förvaltning och uppföljning av stadens avtal med SHIS Bostäder och är samordnande part för stadsdelsnämndernas samverkan med SHIS Bostäder avseende målgrupp, behov och arbetssätt, har beställaransvar för grupp- och servicebostäder/stödboenden enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) och socialtjänstlagen (SoL) samt ansvarar för hälso- och sjukvård upp till sjuksköterskenivå inom LSS-

insatserna daglig verksamhet och bostad med särskild service. Därutöver ansvarar nämnden för kris- och katastrofberedskap samt beredskap för psykosocialt omhändertagande vid kris, omvärldsbevakning och ledning av implementeringen av välfärdsteknik och digitaliseringsarbetet inom individ- och familjeomsorgen och omsorgen om personer med funktionsnedsättning, utveckling och effektivisering av verksamhetsnära förvaltning av sociala system och förvaltning av gemensamt system för föreningsstöd tillsammans med stadsdelsnämnderna, samordning av arbetet med stadens årliga boendeplan för bostäder för personer med funktionsnedsättning samt framtagande av en årlig stadsövergripande rapport för verksamhetsområdet inklusive en analys av utvecklingen.

Kommunfullmäktiges inriktning för nämnden

För att kommunfullmäktiges mål ska uppnås ska nämnden, utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser*, arbeta enligt kommunfullmäktiges prioriterade inriktning nedan.

En trygg huvudstad med hög livskvalitet

Nämnden ska:

- tillsammans med stadsdelsnämnderna och andra centrala aktörer undersöka nya sammanhållna flödeskedjor som tidigt fångar upp barn och unga i riskzon för kriminalitet, med lärdomar från sjukvårdens standardiserade vårdprocesser, så att insatserna blir snabba, effektiva och långsiktigt hållbara
- basera arbetet på metoder och insatser med hög evidens, stödda av vetenskapliga rön eller beprövad erfarenhet och nationella och internationella best practice-exempel, samt systematiskt utvärdera insatserna och se över deras effekt och vetenskapliga grund
- öka granskningen av jour- och familjehem och genomföra fördjupade granskningar av kvalitet och evidens i HVB-verksamheter, inklusive regelbundna drogtester och kontroller av belastningsregister för personal och mottagare, så att placeringar sker i trygga miljöer hos seriösa och kompetenta aktörer
- utveckla en kommunal integrationsplan som skapar förutsättningar för samhörighet, där svenska språket, förståelse för svensk kultur och självförsörjning är centrala, samt en integrationsplan för personer utan arbete med fokus på språkutveckling och vägledning mot arbetsmarknaden
- ge etableringscentrum ett utökat integrationsuppdrag att främja språklig och kulturell förståelse, inklusive förståelse för det svenska samhällets normer och värderingar, samt att informera om nationella bostadsköer och arbetstillfällen i växande städer med industrietableringar
- tillsammans med stadsdelsnämnderna stärka informationen om Migrationsverkets återvandringsbidrag och de praktiska förutsättningarna för återvandring till dem som själva anser att de inte vill eller kan anpassa sig till livet i Sverige, i en respektfull och professionell dialog, och aktivt utveckla socialtjänstens uppdrag att upplysa om och verka för återvandring

- avsluta IOP-samarbeten med organisationer som möjliggör för personer att vistas illegalt i Sverige, så att resurserna riktas till dem som vistas lagligt i landet
- avsluta IOP-avtalen gällande EU-migranter och i stället bedriva verksamheten i egen regi med individuell bedömning av eventuellt behov av tillfälligt stöd, eftersom antalet EU-migranter i staden har minskat
- utvärdera avtalstiden för genomgångsboenden och överväga en harmonisering med mer restriktiva kommuner som Nacka och Lidingö, så att det kommunala bostadsbeståndet används effektivt och enligt lagens minimikrav
- stärka boendekvaliteten i genomgångsbostäder och minska trångboddheten, med utgångspunkt i en familj per bostad
- utveckla samverkan med Migrationsverket och Polismyndigheten i syfte att avvisa EU/EES-medborgare som uppbär ekonomiskt bistånd och utgör en orimlig belastning för biståndssystemet
- ålägga studie- och arbetskrav för samtliga som saknar andra skäl för ekonomiskt bistånd än arbetslöshet, och ställa krav på arbetspraktik inom stadens verksamheter för den som inte önskar studera
- införa deltagande- och betygskrav i sfi och kombinera sfi med kortare praktiska yrkesutbildningar inom bristyrken
- utveckla skräddarsydda yrkesbanor mot yrken med stort arbetskraftsbehov för personer som är arbetslösa på grund av funktionsnedsättning, socialpsykiatriska behov, vårdrehabilitering eller som omfattas av det kommunala aktivitetsansvaret (KAA)
- säkerställa att alla stockholmare med behov erbjuds ett funktionsanpassat boende och tillskapa fler LSS-boendeplatser genom innovativa åtgärder, bland annat genom att utreda långsiktig placering av nya LSS-bostäder utanför kommungränsen
- undvika att personer som rotat sig i utomkommunala LSS-boenden tvingas flytta så länge biståndsbehovet kvarstår
- utreda möjligheten att i välavvägda fall få dispens från IVO:s begränsningar för samlokalisering av LSS-boenden med annan omsorgsverksamhet
- säkerställa att personalen behärskar svenska språket fullt ut, har tillräcklig kompetens inom palliativ vård, i samverkan med LSS-hälsan, och kunskaper om NPF och lågaffektivt bemötande, samt att belastningsregisterutdrag görs regelbundet
- intensifiera granskningen, uppföljningen och inspektionen av samtliga boenden för att säkerställa hög kvalitet och trygghet för de boende
- verka gentemot Region Stockholm för särskilda vårdcentraler med inriktning mot personer inom LSS, vars hälsa länge varit sämre än övriga stockholmares
- aktivt verka för att tillgänglighetsanpassa idrottsanläggningar i samband med ombyggnation
- tillsammans med stadsdelsnämnderna säkerställa god tillgång till personligt ombud för personer med psykisk funktionsnedsättning och för alla inom LSS som vill ha det, samt en heltäckande individuell plan för alla inom LSS

- tillsammans med arbetsmarknadsnämnden och stadsdelsnämnderna bereda fler arbetstillfällen för personer i daglig verksamhet, både i stadens verksamheter och hos upphandlade företag
- satsa på utökad ledsagning för ökad tillgänglighet, jämlikhet, delaktighet och självständighet
- utveckla implementeringen av Skottlandsmodellen för ett tidigt och strukturerat samarbete kring barnet mellan elever, vårdnadshavare, skola, socialtjänst, polis, hälso- och sjukvård och civilsamhälle, med barnets bästa i fokus
- stärka samverkan mellan elevhälsan och förstalinjens psykiatri så att barn med NPF får tidigt och tillräckligt stöd
- säkerställa barns delaktighet i alla processer som rör deras liv
- ställa krav på att familjehem, jourhem och HVB-hem arbetar utifrån evidensbaserade omsorgs- och behandlingsmetoder, med systematisk uppföljning, kompetensutveckling och tydliga kvalitetskriterier vid upphandling, så att endast seriösa aktörer bedriver verksamheten
- ställa krav på att Bostad först och liknande boenden inte erbjuder hyresavtal till personer i aktivt missbruk
- stärka kommunikationen om socialtjänstens arbetssätt till föräldrar i invandrartäta områden för att motverka den omfattande ryktesspridningen om svensk socialtjänst i arabiska medier och öka förtroendet för socialtjänsten
- stärka svenska språket i de sociala insatserna, bland annat genom att personalen på stadens fritidsgårdar kommunicerar på svenska
- säkerställa att personal inom utbildnings- och omsorgsverksamhet kan uppvisa utdrag ur belastningsregistret
- tillsammans med stadsdelsnämnderna, som är den lokala knutpunkten för trygghetsarbetet, utöka satsningen på ordningsvakter och väktare med höga kvalitetskrav i upphandlingen, ständig närvaro av trygghetspersonal i särskilt utsatta centrumområden och en utvecklad samverkan med dialogpoliser
- utvärdera förutsättningarna för att ansöka om tillstånd att använda ordningsvakter i fler områden
- främja fler trygghetskameror, bättre belysning och anpassning av parker för att förebygga brott mot person, och följa upp stadsdelsnämndernas trygghetsåtgärder som gatubelysning och trimning av höga buskar
- tillsammans med stadsdelsnämnderna och trafiknämnden göra en trygghetsöversyn av belysningen vid gator, parker och promenadstråk, rusta upp otrygga stråk i samråd med närboende och säkerställa att belysningen inte släcks i förtid för att spara el
- pröva och utvärdera nya evidensbaserade trygghetsinsatser utifrån deras effekt på närboendes upplevda trygghet
- stärka samverkan mellan polis och kommun, bland annat genom samarbetsavtal för avhysning av EU-migranter och hemlösa från offentliga platser och en proaktiv socialtjänst i dialog med polis och kommunal trygghetspersonal
- stärka granskningen och informationsdelningen med polisen om restauranger, barer och nattklubbar med serveringstillstånd som drivs

av kriminella nätverk eller är kända tillhåll för kriminella, så att personer kopplade till kriminella nätverk inte får alkoholtillstånd
- aktivt verka gentemot Polismyndigheten för att införa säkerhetszoner i särskilt utsatta områden som Järva, Skärholmen och Farsta
- stärka grannsamverkan och utreda kommunal eller extern finansiering samt utbildning av nattvandringsgrupper
- pröva modellen med fasta kontaktombud i ett särskilt utsatt centrumområde, med samverkansavtal med lokala näringsidkare, som kontaktpunkt mot polis, ordningsvakter och väktare vid oroligheter
- tillsammans med polisen utveckla en informationskampanj om vanliga bedrägerier riktad till stadens äldre
- prioritera polisiära remissärenden som rör vistelseförbud
- tillsammans med stadsdelsnämnderna utveckla hembesöksprogram för förstagångsföräldrar och ett riskfokuserat förebyggande arbete i förskolan som tidigt fångar upp barn som riskerar att hamna efter fysiskt, kognitivt eller socialt
- vidareutveckla, följa upp och utvärdera föräldrastödsprogrammen, se över utbudet och möjliggöra digitalt deltagande
- pilottesta Hipp-hopp, ett skolförberedande program inspirerat av det internationella Hippy-programmet för barn i 5–6-årsåldern med språksvårigheter
- etablera strukturerade mentorskapsprogram för unga i grundskolan som riskerar att utveckla ett antisocialt beteende
- grunda insatserna för unga som påbörjat en kriminell bana i hög vetenskaplig evidens, utvärdera allvarssamtal ytterligare innan de utvidgas och utveckla familjebaserade insatser som tränar föräldrar att möta unga i riskzonen
- stärka KBT-arbetet i samverkan med elevhälsan vid stadens grundskolor
- utvärdera Mentorer i våldsprevention (MVP) och Fritid fri från våld i samverkan med utbildningsnämnden
- tillsammans med stadsdelsnämnderna utveckla samverkan med Region Stockholm så att utskrivning från sluten vård och stöd till barn och unga med psykisk ohälsa fungerar sömlöst, att samordnad individuell plan (SIP) erbjuds och efterlevs och att medborgarnas kännedom om sin SIP stärks
- stärka informationen om möjligheten till neuropsykiatrisk vård inom vårdgarantin och i andra län vid långa väntetider, samt säkerställa att alla placerade barn genomgår hälso- och tandundersökning
- fortsätta utveckla stödet till brottsoffer och deras anhöriga, med prioritet för barn och hedersvåldsutsatta, intensifiera arbetet mot barnäktenskap, tvångsäktenskap och könsstympning och stärka samarbetet med skolan och polisen kring barn som utsatts för övergrepp
- säkra skolgången för barn som placeras med medföljande förälder och vidta kompensatoriska åtgärder vid oundvikliga uppbrott
- värna och utveckla arbetet med kvinnojourer och relationsvåldscentrum, och följa upp civilsamhällets verksamhet så att samarbetet präglas av ömsesidig nytta

- fördjupa arbetet mot hemlöshet bland svenska medborgare, med särskild uppmärksamhet på äldre med social problematik, och bibehålla Bostad först för personer i särskilt behov
- säkerställa en fast kontaktperson, en spindel i nätet, för samtliga hemlösa i behov
- fortsätta utveckla singelrum på akutboenden och öka trivseln där
- utveckla IOP-samarbetet med civilsamhället med långsiktiga ekonomiska spelregler och minskad administrativ börda

En resurseffektiv huvudstad med fokus på kärnverksamheten

Nämnden ska:

- utvärdera stadens organisationsmodell för det sociala arbetet så att socialnämnden får ett större samordnande ansvar, särskilt för barn och unga och för förebyggande insatser till personer i riskzon för radikalisering och våldsbejakande miljöer, eftersom dagens uppdelning mellan socialnämnden och stadsdelsnämnderna riskerar skiftande tillämpningar, ojämlik tillgång till stöd och en försvårad uppföljning
- säkerställa att alla insatser, oavsett om de utförs av offentliga eller privata aktörer, håller hög kvalitet och främja en mångfald av tjänsteleverantörer utan att kvaliteten försämras
- stärka arbetet mot välfärdsbrott inom offentlig upphandling genom rutiner och riktlinjer som identifierar och motverkar oegentligheter, samt förbättra uppföljningen och granskningen av de över 800 avtalen inom det sociala området med ett kontraktsvärde över 2 miljoner kronor
- tillsammans med stadsdelsnämnderna intensifiera arbetet mot felaktiga utbetalningar och bidragsbrott, så att det yttersta skyddsnätet är robust och rättvist och förtroendet för välfärden bevaras, bland annat genom fler särskilda FUT-utredare, uppföljning av vistelser utanför kommunen och granskning av fusk via ideella föreningar som används för att dölja inkomster
- säkerställa att prövning och beräkning av ekonomiskt bistånd följer lagens minimikrav och inte görs mer generös än vad en restriktiv tolkning av gällande lagstiftning medger
- polisanmäla personer som erhållit ekonomiskt bistånd på falska grunder, där det finns misstanke om uppsåt
- endast ersätta arbetsresor med mera enligt Socialstyrelsens riktlinjer och följa upp biståndsförmåner som SL-kort genom att mottagarna uppvisar kvitto
- vidta krafttag mot assistansfusk genom stadsövergripande insatser och riktlinjer, granskning av korrekt timdebitering, tidsuppföljningsrapporter i ökad utsträckning och samverkan med IVO, Försäkringskassan, Polismyndigheten och Migrationsverket
- omprioritera resurser från arbetet med fältassistenter
- fortsätta utveckla arbetsmiljön för stadens socialsekreterare, löpande utvärdera och effektivisera de administrativa systemen och bibehålla ett starkt chefs- och ledarskapsstöd

Kommunfullmäktiges aktiviteter

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Socialnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna utreda möjligheterna att göra ledsagning och ledsagarservice fri	2027-01-01	2027-12-31
Socialnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna utvärdera modellen för särskild redovisning och utreda om den istället skulle kunna införlivas i de ordinarie ersättningsnivåerna	2027-01-01	2027-08-31
Socialnämnden ska i samarbete med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna implementera insatsen Sammanhållen skolsocial stödkedja i hela staden	2027-01-01	2027-07-31
Socialnämnden ska i samråd med idrottsnämnden och stadsdelsnämnderna utreda hur satsningen friskvårdskort kan få större spridning och effekt	2027-01-01	2027-12-31
Socialnämnden ska i samråd med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna förbereda för införande av profilboende inom LSS	2027-01-01	2027-12-31
Socialnämnden ska i samråd med kommunstyrelsen utreda hälso- och sjukvårdsansvaret inom daglig verksamhet (LSS) samt den ekonomiska ersättningen för detta	2027-01-01	2027-12-31
Socialnämnden ska i samråd med kommunstyrelsen utreda nattschablon för både grupp- och servicebostad	2027-01-01	2027-12-31
Socialnämnden ska i samråd med kommunstyrelsen utvärdera det kommunala bostadsbidragets konstruktion och lämna förslag på en mer ändamålsenlig bidragsform	2027-01-01	2027-12-31
Socialnämnden ska i samråd med regionen utreda och komma med förslag om hur anhörigstödet kan stärkas	2027-01-01	2027-12-31
Socialnämnden ska revidera Stockholms stads ANDTS-program	2027-01-01	2027-12-31
Socialnämnden ska revidera Stockholms stads program mot våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck, prostitution, människohandel för sexuella ändamål samt sexuellt våld oberoende relation	2027-01-01	2027-06-30
Socialnämnden ska revidera Stockholms stads strategi för att förhindra att barn och unga och unga vuxna dras in kriminalitet	2027-01-01	2027-12-31
Socialnämnden ska i samråd med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna utreda och lämna förslag på hur likställigheten inom socialtjänstens verksamhetsområden, exempelvis barns rättigheter, kan stärkas	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med fastighetsnämnden, kulturnämnden: kulturförvaltningen, socialnämnden, utbildningsnämnden, äldrenämnden, stadsdelsnämnderna, Stockholms Stadshus AB, AB Familjebostäder, AB Svenska Bostäder, AB Stockholmshem, Micasa Fastigheter i Stockholm AB, SISAB och S:t Erik Markutveckling AB se över och ta fram förslag på en modell för omställning av stadens fastigheter till nya verksamhetsändamål eller bostäder i samband med demografiska förändringar, på ett sätt som minimerar ledtider och minskar kommunkoncernens långsiktiga kostnader	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med socialnämnden och stadsdelsnämnderna fortsätta utreda ersättningsmodellen för boendestöd med inriktning på ersättningsnivåer	2027-01-01	2027-08-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med socialnämnden och stadsdelsnämnderna ta fram förslag till budgettilldelning för stadsdelsnämnderna baserat på prestation inom boenden i socialpsykiatrin och i samband med detta ska socialnämnden föreslå en ny resursmätningsmodell för nivåbedömning	2027-01-01	2027-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Kommunstyrelsen ska i samarbete med socialnämnden och äldrenämnden utreda alternativ för att framtidssäkra stadens sociala system och säkerställa att verksamheterna ges bästa möjliga förutsättningar för effektivt användande, ändamålsenligt beslutsstöd samt tillgång till moderna funktioner, såsom AI-baserade stödverktyg och mobila lösningar för arbete i fält	2027-01-01	2027-08-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med socialnämnden, äldrenämnden och stadsdelsnämnderna utreda handläggning och budgettilldelning för personer som är över 65 år inom socialtjänstens målgrupper	2027-01-01	2027-12-31
Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna säkerställa en kontinuerlig och anpassad kunskapsutveckling för de anställda inom socialtjänsten genom att ansluta staden till Yrkesresan	2027-01-01	2027-12-31
Äldrenämnden ska i samarbete med socialnämnden och stadsdelsnämnderna påbörja ett stegvis införande och förvaltning av trygghetsskapande teknik på särskilda boenden med särskild hänsyn till den enskildes önskemål och integritet inom äldreomsorg och funktionsnedsättning	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska i samråd med Stockholms Stadshus AB och i samarbete med exploateringsnämnden, socialnämnden, stadsbyggnadsnämnden, AB Stockholmshem och SHIS tydliggöra processer och ansvar för genomgångsbostäder till nyanlända och skyddsbehövande	2027-01-01	2027-08-31
Socialnämnden ska i samråd med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna utreda möjligheten att ta ett utökat ansvar för stadsdelsnämndernas renoveringar och ombyggnationer inom befintligt bestånd av grupp-, service- och stödboenden	2027-01-01	2027-08-31
Socialnämnden ska ta fram nya riktlinjer för serveringstillstånd	2027-01-01	2027-12-31
Övriga aktiviteter		
Socialnämnden ska möjliggöra långsiktiga LSS-placeringar utanför kommungränsen	2027-01-01	2027-12-31
Socialnämnden ska utreda och införa ett digitalt system för handläggning av föreningsbidrag med hårdare kontroller	2027-01-01	2027-12-31
Socialnämnden ska ta över IOP-uppgifter i egen regi	2027-01-01	2027-12-31
Socialnämnden ska samverka i arbetet med att funktionsanpassa idrottsanläggningar	2027-01-01	2027-12-31
Socialnämnden ska ta fram evidensbaserade program för förebyggande arbete	2027-01-01	2027-12-31
Socialnämnden ska stärka den palliativa personalkompetensen i LSS-boenden	2027-01-01	2027-12-31
Socialnämnden ska utveckla arbetet mot assistansfusket	2027-01-01	2027-12-31
Socialnämnden ska inrätta arbetstillfällen för individer inom daglig verksamhet	2027-01-01	2027-12-31
Socialnämnden ska revidera riktlinjerna för digital fixartjänst	2027-01-01	2027-12-31
Socialnämnden ska upphandla fler ordningsvakter och väktare	2027-01-01	2027-12-31
Socialnämnden ska utreda stöd till grannsamverkan och nattvandring	2027-01-01	2027-12-31
Socialnämnden ska utreda i vilka fler områden staden bör ansöka om tillstånd att använda ordningsvakter	2027-01-01	2027-12-31
Socialnämnden ska samordna arbetet med utvecklad belysning och fler trygghetskameror	2027-01-01	2027-12-31
Socialnämnden ska pilottesta modellen med fasta kontaktombud	2027-01-01	2027-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Socialnämnden ska föreslå en anpassad utformning av stödprogrammet Hip-hop	2027-01-01	2027-12-31
Socialnämnden ska utvärdera MVP och Fritid fri från våld	2027-01-01	2027-12-31
Socialnämnden ska utreda centralisering av socialtjänsten till socialnämnden	2027-01-01	2027-12-31

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

1. Sverigedemokraternas förslag till budget 2027 och inriktning för 2028 och 2029 för **Socialnämnden** godkänns.

Stadsbyggnadsnämnden

Öarnas stad, Nordens Venedig, Stockholm. Vår huvudstad uppskattas av både invånare och besökare och dess särart förtjänar att värnas. Stockholm ska vara en grön och modern stad som samtidigt bejakar sin historia. Det är oacceptabelt att kulturarv rivs, förvanskas eller kvävs av förtätning. I stället ska staden framhäva områdens historia där kulturbyggnader sätts i centrum. Nya byggnader ska anpassas till områdets karaktär och stöd ges till fastighetsägare för att återställa hyvlade fasader. Rivna kulturbyggnader ska kunna återuppbyggas. Områden ska inte förtätas till den grad att livskvaliteten försämras och brist skapas på grönområden, för såväl människor som djur. Ny bebyggelse ska tas fram i samklang med befintliga byggnader och mötespunkter i märkesbyggnader ska respekteras och framhävas.

Stockholm behöver en tillräcklig byggtakt för att säkerställa stadens åtaganden genom Stockholmsförhandlingen och Sverigeförhandlingen, men exploateringen måste ha fler värden än att bara skapa fler bostäder och arbetsplatser. När Stockholm växer ska det tjäna staden långsiktigt. Stadsbyggandet måste tydligare demokratiseras så att ny bebyggelse får ett högt folkligt stöd och gör Stockholm bättre ur alla invånares synvinkel. Det handlar både om estetik och ekonomi. Det som byggs ska uppfattas som vackert av flertalet invånare och de bostäder som byggs ska vara i en prisnivå som flertalet stockholmare kan betala utan att behöva få bidrag för sitt boende. För att detta ska vara möjligt måste mer medborgarinflytande ges tidigare i processerna, innan stadsbyggnadskontor eller exploatörer investerat för mycket av tid och prestige för att kunna vara inlyssnande. Den arkitektoniska utformningen av nya byggnader ska i högre grad utgå från de uppskattade värdena i den klassiska arkitekturen. Detta kan, men behöver inte, betyda att nya fastigheter koperar stilen på de existerande. Istället ska de gamla fastigheterna vara inspiration för nya som ska passa in i de stil som är förhärskande i ett område. Det är av stor vikt att arkitekturen uppfattas som vacker.

Nämndens ansvar

Nämndens ansvar omfattar övergripande fysisk planering för bland annat bostadsförsörjning, arbetsplatser, miljö, infrastruktur, klimatanpassning och skola, myndighetsansvar för planprocess, detaljplaner, bygglov, bygganmälan och namngivning samt stadens fristående mätnings- och kartläggningsverksamhet. Nämnden ansvarar även för inrättande och upphävande av naturreservat, kulturreservat och biotopskyddsområden samt djur- och växtskyddsområden enligt miljöbalken, beslut om bidrag till bostadsanpassning för personer med funktionsnedsättning enligt lagen om bostadsanpassningsbidrag samt handläggning av anmälningar från allmänheten om otillgänglig miljö, så kallat enkelt avhjälpta hinder.

Förslag till budget 2027 och inriktning för 2028 och 2029

Sverigedemokraternas förslag till budget 2027 och inriktning för 2028 och 2029 för stadsbyggnadsnämnden godkänns.

Kommunfullmäktiges inriktning för nämnden

För att kommunfullmäktiges mål ska uppnås ska nämnden, utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser*, arbeta enligt kommunfullmäktiges prioriterade inriktning nedan.

En varsamt växande huvudstad

Nämnden ska:

- värna Stockholms särart som en grön och modern stad som samtidigt bejakar sin historia, så att kulturarv inte rivs, förvanskas eller kvävs av förtätning, nybyggnad ska i stället bidra till att framhäva områdens historia med kulturbyggnader och märkesbyggnader i centrum
- revidera arkitekturpolicyn så att den ger tydlig vägledning och stimulerar klassisk arkitektur i dess olika former, med ledorden harmoni, bevarande och grönska, eftersom nuvarande policy ger för stort tolkningsutrymme och nya områden ofta saknar anknytning till Stockholms identitet och upplevs som sterila, intetsägande och ibland direkt fula
- låta internationella bästa praxis-exempel med klassisk arkitektur, småskalighet, kvartersstruktur och grönska vara förebilder för den arkitektoniska gestaltningen
- verka för att ny bebyggelse tar inspiration från, men inte nödvändigtvis kopierar, de uppskattade värdena i den klassiska arkitekturen och den stil som är förhärskande i området, så att det som byggs uppfattas som vackert av flertalet invånare
- i samband med revideringen av arkitekturpolicyn undersöka möjligheterna att återställa delar av den under 1950- och 60-talen sanerade innerstaden, såsom Klarakvarteren, till tidigare byggstilar genom att av miljöskäl bevara fungerande stommar och våningsplan men bygga om byggnader och fasader i mer klassisk stil
- möjliggöra att förlorade märkesbyggnader och rivna kulturbyggnader helt eller delvis kan återuppbyggas
- demokratisera program- och visionsarbetet för nya och befintliga bostadsområden genom att ge berörda boende och allmänheten inflytande i ett tidigt skede, innan stadsbyggnadskontoret eller exploatörer investerat för mycket tid och prestige, samt ompröva befintliga programområden utifrån de boendes önskemål, så att byggandet får större folkligt stöd
- genomföra en vetenskaplig genomlysning av beslutsprocesserna och medborgarförankringen bakom Liljevalchs+, det tidigare planerade Nobelhuset vid Blasieholmen och Nya Slussen för att fastställa var allmänhetens önskemål utelämnades eller förbisågs, som stöd för en stadsbyggnadspolitik som i högre grad utgår ifrån invånarnas önskemål
- säkerställa att skisser, illustrationer och modeller i beslutsunderlag till politiker och allmänhet är verklighetstrogna och återger realistiska mått, proportioner och förhållanden
- låta ny stadsplanering utgå från bevarandetanken i stället för ledord som experimentell, visionär eller samtida, experimentalism och postmodernism, så att arkitekturen blir mer klassisk, områdes- och naturanpassad och därmed mer mänsklig

- blanda in element från den klassiska arkitekturen vid ny stadsbyggnad och vid sanering av 60-, 70- och 80-talshus
- låta staden växa på bredden genom ny kvartersbebyggelse på gammal industrimark, i tomma kontorshus eller på oexploaterad mark, även utanför stan där det är billigare att bygga, i stället för brokig förtätning med höghus, så att bostäder byggs som låg- och medelinkomsttagare har råd att bo i
- i huvudsak anpassa våningsantal och skala vid nybyggnation till den befintliga bebyggelsen i området, med hänsyn till att höga hus skuggar omgivande byggnader, gator och gårdar i en så nordligt belägen stad som Stockholm
- värna och bevara stadens siluett och vara generellt restriktiv till moderna påbyggnader med nya våningar i city
- ta fram planprogram för befintliga områden innan fortsatt småskalig förtätning tillåts, med stor lyhördhet för de boendes önskemål och områdets historia, och konkretisera målbilden för exploateringsgrad, näringsliv, gestaltning och täthet så att behov av infrastruktur, grönytor, idrottsplatser och välfärdsverksamhet kan fastställas och området kan anses färdigbyggt
- i stället för förtätning tomt för tomt, som tillintetgör områdens unika karaktär, verka för fastställda hustyper i samklang med ursprungsbebyggelsen, exempelvis Stockholmshus med fler klassiska element för flerfamiljshus och Sverigehus för enfamiljshus, där fabriksproducerade typhus och allokerade tomter kan ge låg- och medelinkomsttagare möjlighet till ett eget hem i 30- och 40-talens egnahemsanda
- anpassa nybyggnation efter stadens topografi och områdets naturkaraktär, undvika onödiga ingrepp i berget och låta omgivande natur och bebyggelse inspirera arkitekturen så att nya hus smälter in i sin omgivning
- låta nya märkesbyggnader varsamt tillkomma i nya områden och i ytterstaden, respektera och framhäva befintliga märkesbyggnader, men inte låta reguljär bostadsbebyggelse konkurrera med eller överskugga exempelvis kyrkor, offentliga byggnader och museer
- länka samman miljonprogramsområden och sovstäder med sin omgivning, genom bebyggelse eller utvecklade parkområden, och genom billiga verksamhetslokaler ge möjlighet till företagande inom service, hantverk och småindustri
- ta fram nya planprogram för miljonprogramsområdena i syfte att göra stadsmiljön mer attraktiv med varierande boendeformer och verksamheter
- generellt undvika insprängning av flerbostadshus i villa- och radhuskvarter, eftersom bostadsbyggande inte ska vara ett integrationsinstrument; där förtätning efter demokratisk förankring ändå anses lämplig ska den ske med likartad bebyggelse
- se över stadsbyggnadsprojekten överdäckningen av spårområdet vid Centralstationen, Frihamnen/Norra Djurgårdsstaden, Slakthusområdet och Årstafältet och utarbeta dem med inspiration från framgångsrika internationella exempel inom klassisk stadsbyggnad, samt låta

stadsutvecklingen främst ske i större utvecklingsområden som överdäckar bil- och spårvägar eller tar gammal industrimark i anspråk
- vara principiellt restriktiv med rivningslov för kulturhistoriska byggnader, som i regel inte ska beviljas, och undvika exploatering intill fastigheter av särskilt kulturvärde
- undanta Nationalstadsparken från ytterligare exploatering och handlägga önskemål om utvidgning av befintliga verksamheter med restriktivitet
- integrera klimatåtgärder i nybyggnation och gatumiljö för uppsamling av skyfall och beredskap för extremväder, bland annat genom att leda dagvatten till gröna korridorer med regnbäddar, fuktstråk, dammar och träd, samt öka andelen blommande växtlighet, spridningsvägar för insekter, träd och vintergröna växter
- avbryta pågående detaljplaner som står i strid med principerna ovan
- stärka samrådsprocessen vid detaljplaner
- öka transparensen i byggsamrådsprocessen, så att inkomna synpunkter och hur de har beaktats redovisas öppet
- eftersträva en tillräcklig byggtakt för att uppfylla stadens åtaganden enligt Stockholmsförhandlingen och Sverigeförhandlingen, där exploateringen ska tjäna staden långsiktigt och ge fler värden än bara bostäder och arbetsplatser
- verka för att bostäder byggs till en prisnivå som flertalet stockholmare kan betala utan att behöva få bidrag för sitt boende
- verka gentemot övriga kommuner i Stockholms län för att öka den regionala ambitionen för bostadsförsörjning, eftersom det inte är realistiskt att staden och ett par citynära kommuner ska axla lejonparten av bostadsbyggandet samtidigt som kranskommunerna har mer tillgänglig mark till lägre kostnad
- planera bostäder tillsammans med länskommuner som har utpekade regionala stadskärnor och utveckla byggnationen av dessa
- bevara befintliga industri- och verksamhetsområden, som ger plats för bland annat industri, lager och nöjesverksamheter som behöver låga hyror och avstånd till bostäder, och ersätta de som omvandlas till bostäder med nya industriområden på mark med låga markpriser där företagen ges stor frihet att bygga lokaler anpassade efter sina behov
- ha beredskap att underlätta för företag som tvingas flytta till följd av bostadsbyggande på tidigare industriområden, och i planeringen beakta miljöpåverkan från de transporter av gods och hantverkare som behövs mellan lokaler och kunder
- verka för en mer tillåtande syn på områden där småindustri och bostäder kombineras, inte minst i ytterstaden där lokaler i bottenvåningar inte kan fyllas med handel och restauranger
- möjliggöra fler verksamhetslokaler i anknytning till Järvafältet
- säkerställa fler tillgängliga pendlarparkeringar i anslutning till tunnelbane- och pendeltågsstationer, företrädesvis under mark, för att minska pendeltrafiken till city
- säkerställa att antalet nya parkeringsplatser vid nybyggnation minst motsvarar antalet nya bostäder och att fler gatuparkeringar, utöver boendeparkeringar, skapas när nya fastigheter projekteras

- utreda lämpliga platser för fler småbåtshamnar, gästhamnar och daghamnar samt förbättra förutsättningarna för befintliga, eftersom båtlivet är en viktig del av Stockholms identitet
- kunna ge ekonomiskt stöd till fastighetsägare för restaurering och återuppbyggnad av ursprungliga fasader på kulturhistoriska fastigheter

En trygg huvudstad med hög livskvalitet

Nämnden ska:

- inte tillåta förtätning till den grad att livskvaliteten försämras eller att det uppstår brist på grönområden för såväl människor som djur
- freda parker och idrottsplatser från exploatering, undvika planeringskonflikter mellan dem och tydligt kompensera när ianspråktagande ändå behöver ske
- tidigt beakta behovet av parker, tillräckliga skolgårdsytor och idrottsplatser vid detaljplaneläggning och exploatering, särskilt i ytterstaden
- utreda lämpliga platser för fler koloniområden med målet att kötiden för en kolonistuga reduceras till något enstaka år
- säkerställa att Boverkets minimikrav för skolgårdsyta per elev uppfylls vid nybyggnation av skolor och utreda i vilken utsträckning befintliga skolor kan uppnå kravet
- säkerställa förekomsten av mindre parker, idrotts- och lekplatser samt en stadsplanering som stärker tryggheten och främjar barns tillgång till rörelse och lek; exploatering bör inte ske om befintliga platser för lek och idrott inte klarar den ökade kapaciteten

En resurseffektiv huvudstad med fokus på kärnverksamheten

Nämnden ska:

- arbeta utifrån lagstiftningens minimikrav för att minska de administrativa kostnaderna vid nya detaljplaner

Kommunfullmäktiges aktiviteter

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Stadsbyggnadsnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen, exploateringsnämnden och miljö- och hälsoskyddsnämnden inrätta naturreservat i Bagarmossenskogen	2027-01-01	2027-12-31
Stadsbyggnadsnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen, exploateringsnämnden och miljö- och hälsoskyddsnämnden påbörja arbetet med, och ta fram förslag till tidplaner, för att inrätta naturreservat i Fagersjöskogen, Solbergaskogen, Farstanäset/Farsta strandskogen samt Rissneskogen med målet att minst två av dessa ska inrättas under mandatperioden	2027-01-01	2027-12-31
Stadsbyggnadsnämnden ska beaktande informationssäkerhet utreda och implementera vilka typer av bygglovs- och anmälningsärenden som kan automatiseras med utgångspunkt i de systemstöd och AI-baserade stöd som staden använder, för att effektivisera bygglovshandläggningen och bostadsanpassningen samt korta handläggningstiderna	2027-01-01	2027-12-31
Stadsbyggnadsnämnden ska samla, kvalitetssäkra och tillgängliggöra befintliga planeringsunderlag i stadens nya gemensamma geodataplattform. Detta innefattar underlag inför kommande översiktsplan såsom data om ekosystemtjänster, sociotoper och annan stadsövergripande data	2027-01-01	2027-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
AB Svenska Bostäder, AB Familjebostäder och AB Stockholmshem ska i samarbete med exploateringsnämnden och stadsbyggnadsnämnden göra en genomgång av allmännyttans projektportfölj med fokus på att öka genomförbarheten av bostadsprojekt i staden	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden, AB Svenska Bostäder, AB Familjebostäder och AB Stockholmshem samordna arbetet och lämna förslag på prioriterade åtgärder för utveckling av centrum och centrumområden	2027-01-01	2027-12-31
Stadsbyggnadsnämnden ska i samarbete med exploateringsnämnden och miljö- och hälsoskyddsnämnden ta fram en strategi och process för konvertering av kontor och andra byggnader till bostäder	2027-01-01	2027-12-31
Stadsbyggnadsnämnden ska utreda möjlighet till pilotprojekt med relevanta partner för att pröva om planprocessen kan inledas där det finns en överenskommen maxtid för antagande	2027-01-01	2027-12-31
Stadsbyggnadsnämnden ska utreda möjligheten att använda mindre omfattande utredningar eller PM utifrån befintligt material som alternativ till externa utredningar för detaljplaner av mindre omfattning	2027-01-01	2027-12-31
Trafiknämnden ska i samarbete med exploateringsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och Stockholms Hamn AB påbörja upprustningen och breddningen av Munkbrohamnens kaj till en blågrön parkmiljö med mer grönska och bättre offentliga miljöer, där lokalt genererade stenmassor i första hand återanvänds	2027-01-01	2027-12-31
Trafiknämnden ska i samarbete med exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och Region Stockholm utreda hur staden kan bidra till att säkerställa spårvägstrafiken till Djurgården	2027-01-01	2027-12-31
Övriga aktiviteter		
Stadsbyggnadsnämnden ska kraftigt minska, alternativt helt avbryta, den föreslagna exploateringen i anslutning till Hovings malmgård samt undersöka möjligheterna att bygga om delar av det s.k. ”vita huset” intill malmgården till äldreboende	2027-01-01	2027-12-31
Stadsbyggnadsnämnden ska avbryta exploateringen längs Slättgårdsvägen i Mälarhöjden	2027-01-01	2027-12-31
Stadsbyggnadsnämnden ska revidera arkitekturpolicyn i syfte att stimulera klassisk arkitektur i dess olika former, med ledorden harmoni, bevarande, enhetlighet och grönska	2027-01-01	2027-12-31
Stadsbyggnadsnämnden ska säkerställa att prioritet ges åt bostadsrätter och småhusbebyggelse vid utveckling av utsatta områden dominerade av hyresrätter	2027-01-01	2027-12-31
Stadsbyggnadsnämnden ska utreda hur processen kring utbyggnaden av Liljevalchs, Nobelhuset på Blasieholmen samt Nya Slussen brast i medborgarförankringen	2027-01-01	2027-12-31
Stadsbyggnadsnämnden ska kravställa att illustrationer, ritningar och renderingar som kommer nämnden till del är verklighetstrogna så att nämnden har korrekta beslutsunderlag	2027-01-01	2027-12-31
Stadsbyggnadsnämnden ska utreda ett ekonomiskt stöd för restaurering och återuppbyggnad av ursprungliga fasader på kulturhistoriska fastigheter	2027-01-01	2027-12-31
Stadsbyggnadsnämnden ska utveckla arbetet med tidiga samråd och medborgardemokrati	2027-01-01	2027-12-31
Stadsbyggnadsnämnden ska revidera småhusstrategin i syfte att undvika förtätning	2027-01-01	2027-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Stadsbyggnadsnämnden ska ta fram en ny detaljplan för bevarandevärda villaområden	2027-01-01	2027-12-31
Stadsbyggnadsnämnden ska göra en översyn av samtliga pågående detaljplaneobjekt och föreslå vilka som ska avbrytas i enlighet med Sverigedemokraternas bebyggelsevision	2027-01-01	2027-12-31
Stadsbyggnadsnämnden ska i samarbete med exploateringsnämnden och idrottsnämnden utreda lämpliga platser för fler båtplatser	2027-01-01	2027-12-31

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

1. Sverigedemokraternas förslag till budget 2027 och inriktning för 2028 och 2029 för **Stadsbyggnadsnämnden** godkänns.

Trafiknämnden

Stockholm ska vara en lättframkomlig, grönskande och vacker stad där bilister, cyklister, fotgängare och kollektivtrafikresenärer delar på gaturummet med hänsyn till varandra. För att visionen ska bli verklighet krävs sunt förnuft både när framtidens infrastruktur planeras och när den befintliga infrastrukturen används. Stockholms trafikinfrastruktur ska hanteras varsamt och utvecklas utifrån de boendes faktiska resmönster och behov. Under de varma månaderna ska cykeltrafik och kollektivtrafik få större utrymme i gaturummet. På vintern ska prioriteringen i högre grad anpassas till att fler väljer bilen framför cykeln. Sverigedemokraternas Stockholm ska vara en lättillgänglig stad med en infrastruktur som möter människors olika behov, oavsett om det gäller en småbarnsfamilj eller en ensamstående pensionär. Områden ska inte byggas om så att det blir omöjligt att använda bil när man faktiskt behöver det, vilket har skett i Gamla stan och i delar av innerstan. Valet av färdmedel ska inte styras genom politiska påtryckningar eller tvång. Sverigedemokraterna verkar för att ideologiska skygglappar och politiska pekpinnar som begränsar medborgarnas fria val av färdmedel ska upphöra.

Stockholm är redan en tättbebyggd storstad där konkurrensen om utrymmet är stor, särskilt i innerstaden. Det begränsade utrymmet innebär att kortare nöjesresor bör göras utan bil. Bilen har däremot en viktig funktion för näringslivet och för längre resor för särskilda ärenden och aktiviteter, exempelvis storhandling och familjeaktiviteter, när det är tidskrävande eller praktiskt omöjligt att resa med cykel eller kollektivtrafik. Utgångspunkten vid investeringar i infrastrukturen bör därför vara invånarnas faktiska resmönster och investeringarnas samhällsekonomiska nytta. Vi vill inte att gemensamma skattemedel slösas bort på trafikinvesteringar med låg efterfrågan. Denna återhållsamma syn på hushållningen med skattemedel ska också prägla trafiknämndens övriga arbete. Underhåll av vägar ska till exempel prioriteras högre, eftersom välskötta anläggningar kostar mindre över tid än anläggningar som kräver periodiska reinvesteringar. Stadens ansträngda ekonomi kräver att resurserna används ännu mer genomtänkt. Samhällsekonomiskt olönsamma cykelinvesteringar kan exempelvis prioriteras bort för att finansiera ett utökat underhåll.

Nämndens ansvar

Nämnden är huvudman för allmänna platser och väghållare enligt plan- och bygglagen.

Nämndens ansvar omfattar skötsel och renhållning av stads- och gatumiljön samt vissa parker (Kungsträdgården, Berzelii park, Norra Bantorget, Strömparterren och Järva friområde), investeringar i gator och vägar samt i nämnda parker, samordning och utveckling av stadsdelsnämndernas stadsmiljöverksamhet, stadsövergripande utveckling av stadens parker och grönområden samt skötseln av stadens samtliga träd på gatumark. Nämnden ansvarar även för markupplåtelser, upplåtelse av torgplatser samt utveckling och tillsyn av torghandeln, utveckling av stadens torg, strategisk trafikplanering i staden, utveckling av trafiksäkerheten, trafik- och

parkeringsövervakning, branddammar och dammsäkerhet samt utgör stadens skyfallsfunktion.

Kommunfullmäktiges inriktning för nämnden

För att kommunfullmäktiges mål ska uppnås ska nämnden, utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser*, arbeta enligt kommunfullmäktiges prioriterade inriktning nedan.

En varsamt växande huvudstad

Nämnden ska:

- stärka samverkansdialogen med branschorganisationer inom motortrafik och turistnäring, bussföretagen samt besöks- och butiksnäringen
- beakta näringslivets behov genom att involvera det lokala näringslivet tidigt i stadsutvecklingsprocessen och i planeringen av trafikmiljön, särskilt vid större infrastruktursatsningar och tillfälliga avstängningar
- verka för att den politiska nedprioriteringen av bilen upphör och i högre grad leda om biltrafiken runt stadskärnan för att minska belastningen i centrala områden
- i samarbete med infrastrukturdepartementet och Trafikverket verka för statlig finansiering och byggnation av Östlig förbindelse, alternativt en förbifart i östra delen av staden
- intensifiera arbetet med kritiska trängselproblem för biltrafiken och utreda en omformning av Brommaplansrondellen med utgångspunkt i den genomförda trafikutredningen och framkomlighetsstrategin
- revidera trädpolicyn så att almar och andra träd som fälls på grund av sjukdom, såsom almsjuka, ersätts med två nya träd, och ge parkförvaltningarna ett skärpt återplanteringsmål i nära samarbete med trafikkontoret
- införa programmet *Mitt träd*, där stockholmare kan köpa och namnge ett eget träd med skylt medan staden ansvarar för placering och skötsel
- utveckla arbetet med skyfallshantering, bland annat genom planteringar som fångar upp luftburna partiklar och gröna ytor som fungerar som naturliga infiltrationsanläggningar och komplement till tekniska lösningar
- utgå från det faktiska resandebehovet och medborgarnas valfrihet, så att livssituationen styr valet av transportmedel, och vara varsam vid ombyggnad så att ett eftersatt trafikslag inte byggs ut på bekostnad av ett annat
- fortsatt uppmuntra cykling och mikromobilitet men planera utifrån att dessa används mer sommartid medan bil och kollektivtrafik används mer vintertid, och möjliggöra säsongsanpassade resmönster genom vägar som planeras dynamiskt efter årstid
- utreda reversibla körfält mellan biltrafik på vintern och cykeltrafik på sommaren för att förbättra bil- och kollektivtrafikens framkomlighet vintertid
- årligen avsätta medel till en ITS-fond (Intelligent Transport Systems) för sensorer, kameror, AI-styrda trafiksignaler och realtidsinformation till resenärer, finansierad genom omfördelning från trafikprojekt med huvudsakligen estetisk eller ideologisk inriktning

- utreda möjligheten till en stadsövergripande trafikapp för att bland annat hantera betalning av parkeringsavgifter
- stärk det demokratiska inslaget i gestaltningsprogrammen för offentliga ytor
- införa riktlinjer om att parkeringsplatser inte får byggas bort utan att kompenseras på annan plats, så att ingen stadsdel i praktiken blir utan parkeringsmöjligheter
- i samarbete med Stockholms Stads Parkerings AB öka antalet parkeringsplatser, bland annat genom underjordiska garage i innerstaden och fler snedställda parkeringsplatser ovan mark
- utveckla ledmarkeringen för sammanhållna cykelvägar för att underlätta cykelpendling
- utreda förutsättningarna för planskilda korsningar där cykelvägar korsar de mest trafikerade lederna
- avveckla vissa mindre trafikerade, centralt belägna cykelbanor, exempelvis på Surbrunnsgatan, och i stället använda gaturummet för blandtrafik, eftersom omvandlingen av körfält till cykelbanor lett till ökad köbildning, färre parkeringsplatser och outnyttjad gatumark vintertid
- rusta upp promenadstråk med blomster och öka andelen vintergröna träd och buskar så att staden upplevs grön året om
- genomföra en översyn av stadsmiljöarbetet i syfte att främja mer växtlighet och mindre skötsel på icke-centrala platser
- säkerställa att nya infartsparkeringar tillkommer när kollektivtrafiken byggs ut, bland annat genom en högre p-norm vid nyexploatering i kollektivtrafiknära lägen, och i samarbete med Stockholms Stads Parkerings AB utöka pendlarparkeringarna med god tillgänglighet och förmånliga priser
- utnyttja kollektivtrafikens bytespunkter maximalt som nav för byten till andra trafikslag, såsom bilpool, taxi, cykel och elsparkcykel
- vara öppen för nya mobilitetslösningar och de aktörer som vill etablera dem i staden
- införa ett maxantal elcyklar och elsparkcyklar i innerstaden men inte i ytterstaden, och finansiera mobilitetsfrämjande stimulanser genom stadens reklamvitriner utan att skyltar förfular stadsmiljön eller hindrar framkomligheten
- tillsammans med Region Stockholm stärka och utveckla kollektivtrafiken med pendelbåt
- tillsammans med enskilda aktörer utreda båtdelning (boat sharing) vid utvalda båtklubbar och att båtklubbar öppnas för allmänheten

En trygg huvudstad med hög livskvalitet

Nämnden ska:

- se över och utvärdera beslut om avstängda gator invid skolgårdar och trafikkritiska vägar i innerstaden, med hänsyn till barnfamiljernas behov av hämtning och lämning oavsett årstid
- stärka samverkan med polisen inom ramen för samarbetsavtalet för att förbättra regelefterlevnaden bland cyklister

- hastighetssänkande åtgärder där olycksrisken är särskilt stor och vägmärken längs cykelbanor där extra aktsamhet krävs, exempelvis där fotgängare korsar cykelbanan och invid kollektivtrafikens hållplatser
- undersöka ett idéburet offentligt partnerskap (IOP) för en kurs i stadscykling för vuxna som pilotprojekt
- prioritera fotgängarnas framkomlighet och säkerställa god tillgänglighet för barnvagnar och personer med funktionsnedsättning vid utformningen av gator, parker och promenadstråk
- arbeta med förstärkt och proaktiv kommunikation om alternativa färdvägar i samband med ombyggnation och underhåll
- skydda centrala promenadstråk mot attentat av bilburna gärningsmän med hinder som integreras i den fysiska gestaltningen som konstverk, bänkar eller planteringar
- fortsätta omvandla välbesökta restaurang- och cafégator till sommargågator där nyttan överväger de negativa framkomlighetsaspekterna, och möjliggöra fler uteserveringar sommartid
- fylla kajerna med aktivitet och rörelse sommartid, så länge det inte hindrar framkomligheten för yrkestrafiken
- se till att båtklubbar på kommunal mark öppnar sina anläggningar för besökare under delar av dygnet sommartid
- tillskapa fler koloniträdgårdar runt om i staden
- vintertid prioritera framkomlighet och skydd mot väder, med välskött snöröjning och halkbekämpning
- utveckla konceptet äldrevänlig snöröjning, där områden med hög andel äldre invånare prioriteras och primära gångstråk sopsaltas
- minska grusanvändningen nära kollektivtrafiken för att minska risken för maskinfel i tunnelbanans och pendeltågens rulltrappor
- påbörja en successiv övergång till dynamiska farthinder som endast aktiveras vid hastighetsöverträdelser
- införa ett tiggeriförbud för minskad nedskräpning och ökad trygghet
- inte införa miljözon klass 3 och avsluta miljözon klass 2, eftersom effekten på partikelutsläppen är små medan kostnaderna för medborgare och näringsliv riskerar att bli stora; undersökningen av klass 2 på Hornsgatan visade en kostnad på närmare 10 miljoner kronor per kvalitetsjusterat levnadsår, och Stockholm har redan en mycket god luftkvalitet i europeisk jämförelse
- stärka regelefterlevnaden av miljözon klass 1 genom fler kontroller av tunga lastbilar
- tillsammans med miljö- och hälsoskyddsnämnden öka förståelsen för hälsoskadliga luftföroreningar och verka internationellt för att begränsa partikelspridningen från de stora europeiska utsläpparna
- ta fram en handlingsplan för regelbundet underhåll av lågbullriga vägytor och däck i bullerkänsliga områden, dåligt underhållna vägar och däck ökar både buller, bränsleförbrukning och koldioxidutsläpp
- samverka med fastighetsägare för att utveckla och samfinansiera bullerdämpande åtgärder längs trafikerade vägar

- kartlägga områden med dåligt vägunderlag och spårdjup, inte minst i pendlingsstråken, för prioriterade åtgärder som minskar både buller och koldioxidutsläpp
- samarbeta med Trafikverket om en handlingsplan för förbättrat vägunderhåll och minskade utsläpp
- öka satsningarna på forskning om hållbara material för vägar och däck för att minska buller och föroreningar
- utveckla forskningsprogram för att bättre förstå hälsoeffekterna av däck- och vägslitage, ett slitage som ökat sedan 1990 och förstärks av elfordonens högre vikt och vridmoment
- utarbeta riktlinjer för hur elfordonens ökade väg- och däckslitage ska hanteras
- utreda incitament för och främja användningen av slitagetåliga material i däck och vägytor
- genomföra regelbundna underhållsplaner för vägar i områden med hög elbilstäthet
- öka medvetenheten hos bilägare om däckslitagets miljöpåverkan och främja regelbunden kontroll av däcktryck
- plantera barrträd längs urbana vägbanor för att avlägsna PM2.5-partiklar och identifiera och plantera bredbladiga trädarter med hög förmåga att fånga upp partiklar
- utveckla gröna zoner kring högt trafikerade områden för att minska luftföroreningarna
- fortsätta forskningen om växtlighetens påverkan på luftkvaliteten och använda insikterna för att optimera gröna lösningar

En resurseffektiv huvudstad med fokus på kärnverksamheten

Nämnden ska:

- fatta beslut om ny- och ombyggnation utifrån det faktiska resebehovet och motivera större investeringar med en samhällsekonomisk analys, oavsett trafikslag, så att investeringar med ingen eller marginell nytta inte genomförs
- utveckla samhällsekonomiska kalkylmetoder och framkomlighetsanalyser som kan tillämpas på de olika trafikslagen vid ombyggnation
- iaktta en större restriktivitet med investeringar i infrastruktur för att minska skuldsättningstakten
- främja en förutsägbar, trygg och kostnadseffektiv trafikinfrastruktur genom att prioritera underhållet av befintliga vägar för alla trafikslag, det minskar risken för skador på cyklister och fordon samt upplevd förslumning av stadsmiljön
- skärpa efterlevnaden av avtalen för snöröjning och halkbekämpning genom aktiv tillsyn med stickprovskontroller och tydligare konsekvenser vid brister, bland annat genom att inrätta snöröjningsinspektörer bland befintlig personal på trafikkontoret
- genomföra ett effektiviseringsprogram för att minska de administrativa kostnaderna

- pausa samtliga planerade cykelinvesteringar tills en grundlig utredning och utvärdering av tidigare cykelsatsningar, relaterade till deras samhällsekonomiska alternativkostnad, är klar
- revidera investeringsplanen för cykelvägar så att endast projekt med en tydlig praktisk förbättring och samhällsekonomiskt motiverad nytta genomförs; breddning av lågtrafikerade cykelvägar enbart för att uppnå normerad vägbredd ska endast ske när området ändå byggs om av andra skäl
- tillsätta en haverikommission som granskar hela processen och utförandet bakom Nya Slussen, vars kostnader har skjutit i höjden, så att framtida megaprojekt inte upprepar misstagen
- behålla besöks- och boendeavgifterna på dagens nivå och rådande zonindelning samt indexera parkeringsavgifterna så att den reala kostnaden är oförändrad och prissättningen förutsägbar
- sänka vissa felparkeringsavgifter
- öronmärka en del av överskottet från parkeringsintäkterna för underhåll av stadens gator
- sänka markupplåtelseavgifterna och felparkeringsavgifterna för mikromobilitet i dialog med bolagen, utan att felparkeringarna ökar

Kommunfullmäktiges aktiviteter

Aktivitet	**Startdatum**	**Slutdatum**
Stadsbyggnadsnämnden ska i samarbete med miljö- och hälsoskyddsnämnden, trafiknämnden och stadsdelsnämnderna ta fram ett gestaltningsprogram för skyddade områden	2027-01-01	2027-12-31
Trafiknämnden ska analysera och redovisa gator där det är lämpligt att plantera träd och grönska i syfte att klimatanpassa staden	2027-01-01	2027-06-30
Trafiknämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen, stadsdelsnämnderna och Stockholm Vatten och Avfall AB ta fram stöd för bedömningen av när klimatanpassningsåtgärder kan motiveras av att det föreligger ett kommunalt allmänintresse	2027-01-01	2027-12-31
Trafiknämnden ska ta fram en plan för hur tippning av snö i stadens sjöar och Östersjön ska minska under mandatperioden med mål att helt upphöra	2027-01-01	2027-12-31
Stockholms Hamn AB ska i samarbete med kommunstyrelsen, trafiknämnden och Stockholms Stadshus AB förbereda genomförandet av en första etapp av överföringen av förvaltningen av innerstadskajerna till trafiknämnden, omfattande Norr Mälarstrand, Söder Mälarstrand och Munkbrohamnen. Inför överföringen ska finansiering och investeringsförutsättningar för trafiknämndens långsiktiga utveckling av kajerna vara klarlagda	2027-01-01	2027-12-31
Stockholms Hamn AB ska i samarbete med trafiknämnden utreda investeringsbehov för Hammarbyslussen	2027-01-01	2027-12-31
Trafiknämnden i samarbete med fastighetsnämnden, idrottsnämnden, kyrkogårdsnämnden, AB Svenska Bostäder, AB Familjebostäder, AB Stockholmshem, Micasa Fastigheter i Stockholm AB och SISAB ska i möjligaste mån vid beslut om att utföra barmarksskötsel och vintervägh̊allning i egen regi använda stadsdelarnas stadsmiljöverksamhet om resurser och kapacitet finns, och när det är affärsmässigt möjligt	2027-01-01	2027-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Trafiknämnden ska pröva möjligheten att ta över gatuunderhåll samt drift- och underhåll av trafiksignalanläggningar och kommuncentrala innerstadsparker i egen regi	2027-01-01	2027-12-31
Trafiknämnden ska i samarbete med exploateringsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och Stockholms Hamn AB påbörja upprustningen och breddningen av Munkbrohamnens kaj till en blågrön parkmiljö med mer grönska och bättre offentliga miljöer, där lokalt genererade stenmassor i första hand återanvänds	2027-01-01	2027-12-31
Trafiknämnden ska i samarbete med exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och Region Stockholm utreda hur staden kan bidra till att säkerställa spårvägstrafiken till Djurgården	2027-01-01	2027-12-31
Trafiknämnden ska i samarbete med Region Stockholm ta fram underlag för statlig medfinansiering för förstärkt kollektivtrafik till Norra Djurgårdsstaden, såsom en utbyggnad av Spårväg city, samt medverka i regionens planering av tvärbanans Kistagren	2027-01-01	2027-12-31
Trafiknämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och andra berörda nämnder utreda ett sammanhängande gångstråk längs med Mälarens södra strand, från Vårberg till Hammarby sjöstad	2027-01-01	2027-12-31
Trafiknämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utveckla uppföljningen av verksamhetsområdet stadsmiljöverksamhet med fokus på kvalitet och kostnadseffektivitet	2027-01-01	2027-12-31
Trafiknämnden ska i samarbete med Stockholms Hamn AB och S:t Erik Markutveckling AB aktivera Stadsgårdskajen med serveringar, lek och grönska	2027-01-01	2027-12-31
Trafiknämnden ska i samråd med idrottsnämnden, kyrkogårdsnämnden, stadsdelsnämnderna, AB Svenska Bostäder, AB Familjebostäder, AB Stockholmshem, SISAB och Micasa Fastigheter i Stockholm AB genomföra och utvärdera ett pilotprojekt inklusive övning avseende samverkan vid extrema väderhändelser	2027-01-01	2027-12-31
Trafiknämnden ska i samråd med kommunstyrelsen utreda och föreslå beslutsfattande vid extrema väderhändelser	2027-01-01	2027-06-30
Trafiknämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna och andra berörda nämnder och bolag utreda och genomföra åtgärder för att ytterligare förbättra snöröjningen och renhållningen	2027-01-01	2027-12-31
Trafiknämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna ta fram och etablera ett arbetssätt för att skapa trygga och tillgängliga stråk till stadens vård- och omsorgsboenden	2027-01-01	2027-12-31
Trafiknämnden ska leda ett pilotprojekt om samordnad städning och skadedjursbekämpning i offentlig miljö i samråd med fastighetsnämnden, Järva stadsdelsnämnd, AB Svenska Bostäder, AB Familjebostäder, AB Stockholmshem, Micasa Fastigheter i Stockholm AB och SISAB	2027-01-01	2027-12-31
Trafiknämnden ska planera för övertagande av snöröjning i egen regi i det geografiska området Gamla stan	2027-01-01	2027-12-31
Trafiknämnden ska utreda och föreslå förbättringar av trafiksituationen i Sköndal	2027-01-01	2027-12-31
Övriga aktiviteter		
Trafiknämnden ska utveckla tillförlitliga samhällsekonomiska kalkyler och framkomlighetsanalyser för de olika trafikslagen vid ombyggnation	2027-01-01	2027-12-31
Trafiknämnden ska stärka samverkansdialogen med Bussföretagen och M Sverige samt besöks- och butiksnäringen	2027-01-01	2027-12-31
Trafiknämnden ska utreda hur kommunikationen om trafikstörande	2027-01-01	2027-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
arbeten kan utvecklas gentemot företag och bilister		
Trafiknämnden ska utreda hur gestaltningsprogrammen för offentliga ytor kan demokratiseras	2027-01-01	2027-12-31
Trafiknämnden ska utreda reversibla körfält mellan bil och cykel i syfte att möjliggöra framkomlighet för bilåkande och kollektivtrafik vintertid	2027-01-01	2027-12-31
Trafiknämnden ska utreda en omformning av Brommaplansrondellen med utgångspunkt i den genomförda trafikutredningen och framkomlighetsstrategin	2027-01-01	2027-12-31
Trafiknämnden ska utreda hur fler mobilitetsaktörer kan stimuleras	2027-01-01	2027-12-31
Trafiknämnden ska utreda hur regelefterlevnaden kan stärkas i miljözon klass 1	2027-01-01	2027-12-31
Trafiknämnden ska utreda konceptet äldrevänlig snöröjning	2027-01-01	2027-12-31
Trafiknämnden ska utreda minskad grusanvändning vid snöröjning i anslutning till kollektivtrafikens rulltrappor	2027-01-01	2027-12-31
Trafiknämnden ska utreda hur fler koloniträdgårdar kan tillskapas	2027-01-01	2027-12-31
Trafiknämnden ska utreda lämpliga platser för boat sharing	2027-01-01	2027-12-31
Trafiknämnden ska utveckla nya riktlinjer för bad- och bastuklubbar på stadens mark	2027-01-01	2027-12-31
Trafiknämnden ska ta fram en åtgärdsplan för minskad ohälsa kopplad till buller, luftföroreningar och överexponering av UV-ljus	2027-01-01	2027-12-31
Trafiknämnden ska utöka antalet snedställda parkeringsplatser	2027-01-01	2027-12-31
Trafiknämnden ska revidera p-normen för att tillskapa fler platser vid nybyggnation	2027-01-01	2027-12-31
Trafiknämnden ska öka andelen höggräs på ytor som inte används för rekreation, i första hand genom att anlägga ängsmark och i andra hand genom att i stor omfattning minska antalet klipptillfällen	2027-01-01	2027-12-31
Trafiknämnden ska ta fram en åtgärdsplan för det hälsofrämjande arbetet mot buller och UV-exponering	2027-01-01	2027-12-31
Trafiknämnden ska säkerställa att klimat- och miljöinvesteringar är ekonomiskt rationella	2027-01-01	2027-12-31
Trafiknämnden ska ta fram en vätgasstrategi	2027-01-01	2027-12-31
Trafiknämnden ska utreda elektrifieringskrav för tunga fordon	2027-01-01	2027-12-31
Trafiknämnden ska ta fram en handlingsplan för att minska gäss- och duvpopulationen	2027-01-01	2027-12-31
Trafiknämnden ska påbörja planeringen för att bli en pilotkommun för småskalig kärnkraft	2027-01-01	2027-12-31
Trafiknämnden ska utreda vilka markområden som är angelägna att sanera, med hänsyn till kommande infrastruktur, samt om risk finns att miljögifter läcker ut till stadens vattensystem	2027-01-01	2027-12-31
Trafiknämnden ska öka den externa finansieringen genom nationella och europeiska bidrag och stöd	2027-01-01	2027-12-31
Trafiknämnden ska säkerställa att lokala åtgärdsprogram för förbättrad kemisk och ekologisk status är bindande och finansierade samt inkluderar badvatten	2027-01-01	2027-12-31
Trafiknämnden ska ta fram ett stadsövergripande mål gällande gässpopulationen	2027-01-01	2027-12-31
Trafiknämnden ska utreda utformningen av en ITS-fond	2027-01-01	2027-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Trafiknämnden ska satsa på en julmarknad i Kungsträdgården	2027-01-01	2027-12-31

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

1. Sverigedemokraternas förslag till budget 2027 och inriktning för 2028 och 2029 för **Trafiknämnden** godkänns.

Utbildningsnämnden

I Stockholm ska varje barn, oavsett var i staden de växer upp, erbjudas likvärdiga möjligheter att utvecklas och nå sin fulla potential. Utbildningsnämndens arbete ska särskilt prioritera tidiga insatser som stärker barnens kunskaper i svenska och matematik samt skapar en trygg och välfungerande övergång mellan förskolan och grundskolan.

Stadens skolor ska präglas av trygghet, studiero och en god fysisk lärmiljö med lokaler som är anpassade efter verksamhetens behov. Varje elev ska, utifrån sina individuella förutsättningar, ges det stöd och de möjligheter som krävs för att nå skolans kunskapsmål. En central målsättning är att öka andelen elever som avslutar grundskolan med behörighet till gymnasiet och därefter fullföljer sin gymnasieutbildning med godkända resultat.

En framgångsrik skola bygger på goda relationer och ett ömsesidigt förtroende mellan elever och lärare. För att säkerställa en hög kvalitet i undervisningen behöver staden arbeta långsiktigt med att rekrytera, utveckla och behålla kompetent personal. Det förutsätter konkurrenskraftiga anställningsvillkor, en hållbar arbetsmiljö och goda möjligheter till fortbildning. Samtidigt måste lärarnas administrativa arbetsbörda begränsas. Överlappande och motstridiga styrdokument, regelverk och handlingsplaner behöver därför ses över och förenklas, så att mer av lärarnas tid kan ägnas åt undervisning och elevernas kunskapsutveckling.

Bristande motivation för fortsatta studier ska inte likställas med en ovilja att arbeta. För många ungdomar kan en traditionell studieväg upplevas som mindre motiverande, särskilt när stödet och uppmuntran hemifrån är begränsat. Skolan behöver därför erbjuda fler vägar vidare till arbetslivet. Genom kortare, yrkesinriktade och praktiskt utformade utbildningar kan fler ungdomar ges möjlighet att snabbt etablera sig på arbetsmarknaden, samtidigt som kompetensförsörjningen inom bristyrken stärks.

Skolan har även en central funktion i arbetet med att förebygga brottslighet, motverka utanförskap och bekämpa hedersrelaterat våld och förtryck. Genom ett nära och strukturerat samarbete med polisen, socialtjänsten och vårdnadshavarna ska skolorna bidra till att tidigt uppmärksamma elever i riskzonen och förhindra att unga dras in i kriminalitet eller missbruk. Skolans verksamhet ska samtidigt tydligt värna varje elevs frihet och rättigheter samt aktivt motverka hederskultur och andra former av kontroll och förtryck.

Nämndens ansvar

Ansvaret framgår av nämndens reglemente och omfattar kommunens roll som huvudman för förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola, gymnasieskola, anpassad gymnasieskola, fritidshem och fritidsklubb. Nämnden leder elevhälsans förebyggande arbete, ansvarar för verksamhetsförlagd utbildning i skola och hanterar, i samverkan med arbetsmarknadsnämnden, aktivitetsansvaret för ungdomar som inte fullföljt gymnasiet.

Nämnden utövar viss insyn i fristående skolor och tillsyn av de fristående fritidshemmen som inte tillhör en fristående grundskola. Nämnden förvaltar även gemensamma systemstöd för pedagogiska verksamheter. Nämnden ansvarar för att söka statsbidrag för sina verksamheter och i samråd med förskolenämnden för statsbidrag som rör både förskolans och skolans verksamheter, samt administrerar bidrag till externa aktörer inom skolområdet.

Förslag till budget 2027 och plan för 2028 och 2029

Schablonerna för samtliga skolformer räknas upp jämfört med 2026. Schablonökningarna föreslås vara högre under höstterminen och är villkorade utifrån att regleringen av lärares undervisningstid träder i kraft enligt plan. Om regleringen inte blir av, blir försenad, eller förändrad gäller schablonnivåerna för vårterminen under hela 2027 om inte kommunfullmäktige beslutar om något annat.

Kommunfullmäktiges inriktning för nämnden

För att kommunfullmäktiges mål ska uppnås ska nämnden, utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolag, Nämndens ansvar* samt i stadens styrdokument arbeta enligt kommunfullmäktiges inriktning nedan.

En trygg huvudstad med hög livskvalitet

Nämnden ska:

- Verka för att kontinuerliga utdrag ur belastningsregistret ska efterfrågas av personer som arbetar med barn inom stadens verksamheter i syfte att motverka sexualbrott mot barn samt kriminell rekrytering.
- Stärka uppföljningen av religiösa friskolor genom att tillvarata kommunens lagstadgade rätt till insyn och uppmärksamma ansvariga tillsynsmyndigheter på eventuella missförhållanden, med särskild uppmärksamhet på risker för religiös extremism och hedersrelaterat förtryck.
- Öka tryggheten vid skolor med återkommande ordningsproblem genom regelbundna narkotikasök med hund och väktare med pedagogisk utbildning.
- Inte acceptera klädsel och symboler med tydlig koppling till kriminella gäng inom skolans område.
- Behovspröva placeringen av metalldetektorer och skalskydd med passerkort för att undvika farliga vapen, samt framtida skolskjutningar.
- Verka för stärkt polisiär närvaro vid skolor genom exempelvis kostnadsfria luncher i syfte att öka deras synlighet samt möjliggöra för social brottsprevention.
- Stärka studieron och tryggheten genom att bygga ut skolakuten med jourklasser för elever som återkommande stör undervisningen eller bidrar till otrygghet.
- Utöka skolakuten till att även innefatta elever från fristående skolor.
- Säkerställa att samtliga skolor följer konventionen för de mänskliga rättigheterna, Agenda 2030 och i övrigt avveckla de normkritiska och genuspedagogiska satsningarna så som HBTQ-certifiering.
- Ställa sig bakom principen om att traditionsenlig skolavslutning ska ske i kyrkan.

- Ställa sig bakom principen att samtliga politiska partier representerade i riksdag eller Stockholms kommunfullmäktige alltid har rätt att delta vid skolor i de fall ett parti bjuds in.
- Fördela skolpengen mer jämlikt över staden och utvärdera den socioekonomiska resursfördelningens effekter, så att resurserna i större utsträckning når elever med konkreta stödbehov.
- Ta fram en åtgärdsplan för hur skolfrånvaron ska minska.
- Ta fram ett stadsövergripande styrdokument för hantering av ledighetsansökan i grundskolan, samt i styrdokumentet specificera hur elever med hög frånvaro ska undantas från riktlinjer om ledighet.
- Genomföra en genomlysning för att identifiera vilka handlingsplaner och kommunala regelverk som riskerar att leda till onödig administration och föreslå åtgärder för att minska överadministrationen för lärare.
- Kartlägga lärarnas psykosociala arbetsmiljö och vidta konkreta åtgärder för tryggare och mer hållbara arbetsplatser.
- Säkerställa god tillgång till legitimerade lärare i stadens skolor.
- Stärka lärarförsörjningen genom fler lärarassistenter och annan stödpersonal som kan avlasta lärarna i det dagliga arbetet.
- Säkerställa att svenska är det huvudsakliga samtalsspråket i skolan, även under raster.
- Begränsa den kommunalt finansierade modersmålsundervisningen till lagstiftningens minimikrav, så att skolans resurser i första hand prioriterar elevernas utveckling i svenska språket.
- Stärka förståelsen kring och bemötandet av barn och unga med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar och särskilda behov.
- Stärka arbetet med de särskilda undervisningsgrupperna genom kompetenshöjning av personal samt anpassning av lokaler, i syfte att uppnå närhetsprincipen för elever samt avlasta befintliga resursskolor.
- NPF-säkra samtliga skolor i Stockholms stad genom kompetenshöjande insatser och utbildningar i samarbete med KIND vid Karolinska Institutet.
- Utreda hur den fysiska skolmiljön bättre kan anpassas för barn med NPF, till exempel genom avbländande och dimbara ljuskällor.
- Utveckla utbildningsvägar för förskola och grundskola för särskilt begåvade elever.
- Stärka studie- och yrkesvägledningen (SYV) i syfte att få fler elever att söka sig till yrkesprogram och praktiska utbildningar som leder till yrken med arbetskraftsbrist.
- Genomföra ett pilotprojekt där personlighetstest utgör en del av SYV-vägledningen i syfte att erhålla träffsäkra rekommendationer till studier och framtida arbete.
- Ta initiativ till en strukturerad samverkan med polisen för att förebygga och motverka narkotikabruk och annan brottslighet i skolmiljön.
- I samarbete med socialnämnden utforma en handlingsplan för grundskolans narkotikaförebyggande arbete, med tidiga informationsinsatser till eleverna om riskerna med narkotika.

- Genomföra ett pilotprojekt med Bunkeflo-modellen, där utökad idrotts- och friluftsverksamhet integreras i skoldagen för att förbättra elevernas hälsa och skolprestationer.
- Säkerställa att stadens skolgårdar är tillräckligt stora i proportion till elevantalet.
- Stärka elevhälsans arbete tillsammans med Region Stockholm, där elevhälsan ges ett förebyggande uppdrag med högre tillgänglighet till kuratorer.

Kommunfullmäktiges aktiviteter

Aktivitet	**Startdatum**	**Slutdatum**
Utbildningsnämnden ska i samarbete med förskolenämnden och stadsdelsnämnderna ta fram en gemensam rutin för grundskolornas återkoppling till kommunala förskolor gällande kartläggningsmaterialet Hitta språket	2027-01-01	2027-12-31
Utbildningsnämnden ska i samarbete med idrottsnämnden göra insatser för ökad simkunnighet med fokus på ökade insatser för elever i lågstadiet, både under och i anslutning till skoltid, och på vattenvaneträning inom ramen för fritidsklubbarnas verksamhet	2027-01-01	2027-12-31
Utbildningsnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen, förskolenämnden, servicenämnden, och stadsdelsnämnderna införa delad faktura för förskole- och fritidshemsavgifter	2027-01-01	2027-12-31
Utbildningsnämnden ska införa avgiftsfria SL-kort under vardagar och terminer för samtliga gymnasieelever folkbokförda i Stockholms stad	2027-01-01	2027-06-30
Utbildningsnämnden ska införa ett riktmärke om 25 elever per klass i lågstadiet, med infasning i förskoleklass, från och med höstterminen 2027 samt utreda nödvändiga åtgärder, fördelning och tillskott av resurser för att stödja införandet	2027-01-01	2027-06-30
Utbildningsnämnden ska se över resursfördelnings- och ersättningsmodeller för särskilt stöd med utgångspunkt att de ska kännetecknas av rättssäkerhet och likabehandling samt tillhandahålla incitament för god måluppfyllelse, likvärdighet och resurseffektivitet	2027-01-01	2027-06-30
Utbildningsnämnden ska utreda hur kvalitetsaspekter i fritidshemmen kan mätas och följas upp samt ta fram en eller flera indikatorer för uppföljning av kvaliteten i fritidshemmen	2027-01-01	2027-12-31
Utbildningsnämnden ska utreda hur uppdraget till elevhälsans medicinska insats kan utformas för att ta höjd för det nya nationella hälsoprogrammet för barn och unga och föreslå relevanta förändringar i arbetssätt som ryms inom den befintliga organisationen	2027-01-01	2027-12-31
Utbildningsnämnden ska utreda och ta fram en indikator för uppföljning av klasstorlekar i grundskolan	2027-01-01	2027-06-30
Socialnämnden ska i samarbete med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna implementera insatsen Sammanhållen skolsocial stödkedja i hela staden	2027-01-01	2027-07-31
Stockholm Business Region AB ska i samarbete med utbildningsnämnden och berörda stadsdelsnämnder testa modellen studiemotiverande arbetslivsorientering (SAO-jobb)	2027-01-01	2027-12-31
Socialnämnden ska i samarbete med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna utvidga insatsen skolsamordnare till fler målgrupper	2027-01-01	2027-12-31
Utbildningsnämnden ska arbeta för att utvidga körkortsstipendierna till fler av stadens yrkesutbildningar	2027-01-01	2027-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Utbildningsnämnden ska arbeta för att utöka antalet platser på yrkesprogram på de kommunala gymnasieskolorna inom branscher med framtida kompetensbehov	2027-01-01	2027-12-31
Utbildningsnämnden ska i samråd med kommunstyrelsen, arbetsmarknadsnämnden och Stockholms Stadshus AB ta fram en stadsgemensam modell för arbetsförlagd utbildning inom stadens nämnder och bolag för elever i Stockholms stads anpassade gymnasieskolor	2027-01-01	2027-12-31
Utbildningsnämnden ska med utgångspunkt i modellen för SAO-jobb utreda hur elever på gymnasieskolornas introduktionsprogram kan få arbetslivserfarenhet under terminerna	2027-01-01	2027-12-31
Utbildningsnämnden ska i samarbete med förskolenämnden och stadsdelsnämnderna utreda hur naturskolan kan utvecklas för att även förskoleverksamheter kan ta del av den	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med fastighetsnämnden, kulturnämnden: kulturförvaltningen, socialnämnden, utbildningsnämnden, äldrenämnden, stadsdelsnämnderna, Stockholms Stadshus AB, AB Familjebostäder, AB Svenska Bostäder, AB Stockholmshem, Micasa Fastigheter i Stockholm AB, SISAB och S:t Erik Markutveckling AB se över och ta fram förslag på en modell för omställning av stadens fastigheter till nya verksamhetsändamål eller bostäder i samband med demografiska förändringar, på ett sätt som minimerar ledtider och minskar kommunkoncernens långsiktiga kostnader	2027-01-01	2027-12-31
Servicenämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen samt i samråd med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna utreda förutsättningarna för en sammanhållen beställar- och utförarorganisation i egen regi kopplad till persontransporter	2027-01-01	2027-06-30
Trafiknämnden ska i samarbete med utbildningsnämnden se över trafiksituationen vid ett flertal skolor genom regleringar av biltrafiken, förbättringar av gång- och cykelvägar samt beteendepåverkande åtgärder	2027-01-01	2027-12-31
SISAB ska i samarbete med idrottsnämnden, kulturnämnden: kulturförvaltningen och utbildningsnämnden arbeta för att tillgängliggöra och anpassa skollokaler och skolidrottshallar för permanenta och tillfälliga idrotts-, kultur- och föreningsverksamheter samt stadens fritidsverksamheter	2027-01-01	2027-12-31
Utbildningsnämnden ska i samarbete med kulturnämnden: kulturförvaltningen förbättra tillgängligheten till kulturskolan genom att underlätta för mer kulturskoleverksamhet på plats i skolans lokaler	2027-01-01	2027-12-31
Övriga aktiviteter	**Startdatum**	**Slutdatum**
Verka för att skolorna efterfrågar kontinuerliga utdrag ur belastningsregistret för personer som arbetar med barn för att motverka sexualbrott mot barn och kriminell rekrytering	2027-01-01	2027-12-31
Verka för att fler skolor ska kunna tillaga mat i egen regi	2027-01-01	2027-12-31
Säkerställ att alla skolor serverar en varierad och näringsrik kost med kött, fågel eller fisk som alternativ	2027-01-01	2027-12-31
Stärk tillsynen av religiösa muslimska friskolor	2027-01-01	2027-12-31
Verka för att kunna tillsätta väktare med pedagogisk träning vid stökiga skolor för att öka tryggheten	2027-01-01	2027-12-31
Motverka kläder som kan kopplas till gängattribut i stadens skolor	2027-01-01	2027-12-31
Behovspröva placering av metalldetektorer och skalskydd med passerkort för att undvika farliga vapen och framtida skolskjutningar	2027-01-01	2027-12-31
Verka för en stärkt polisiär närvaro vid skolor för att öka deras synlighet samt möjliggöra för social brottsprevention	2027-01-01	2027-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Utred möjligheten till fria luncher för blåljuspersonal i stadens skolor	2027-01-01	2027-12-31
Utöka skolakuten med jourklasser i syfte att stärka studieron och tryggheten	2027-01-01	2027-12-31
Utöka skolakuten till att även inkludera de fristående skolorna	2027-01-01	2027-12-31
Säkerställ att samtliga skolor följer de mänskliga rättigheterna, Agenda 2030 samt avvecklar de normkritiska och genuspedagogiska satsningarna så som HBTQ-certifiering	2027-01-01	2027-12-31
Verka för att traditionsenliga skolavslutningar i kyrkan ska kunna hållas	2027-01-01	2027-12-31
Verka för att samtliga politiska partier representerade i riksdag eller kommunfullmäktige alltid har rätt att delta vid skolor i de fall där ett parti bjuds in	2027-01-01	2027-12-31
Genomför en genomlysning för att identifiera vilka handlingsplaner och kommunala regelverk som riskerar att leda till onödig administration och föreslå åtgärder för att minska överadministrationen för lärare	2027-01-01	2027-12-31
Se över lärarnas arbetsförhållanden gällande psykosocial arbetsmiljö samt verka för förbättringar	2027-01-01	2027-12-31
Säkerställ att det finns en god tillgänglighet av legitimerade lärare samt stärk lärarförsörjningen genom fler lärarassistenter och kringpersonal	2027-01-01	2027-12-31
Säkerställ att svenska är det huvudsakliga samtalsspråket i stadens skolor, även vid raster	2027-01-01	2027-12-31
Begränsa den kommunalt finansierade modersmålsundervisningen till lagstiftningens minimikrav	2027-01-01	2027-12-31
NPF-säkra samtliga Stockholms stads skolor genom utbildning av KIND/KI	2027-01-01	2027-12-31
Stärk arbetet med de särskilda undervisningsgrupperna genom kompetenshöjning av personal samt anpassning av lokaler, i syfte att uppnå närhetsprincipen för elever samt avlasta befintliga resursskolor	2027-01-01	2027-12-31
Utred hur den fysiska skolmiljön bättre kan anpassas för barn med NPF, till exempel genom avbländande och dimbara ljuskällor.	2027-01-01	2027-12-31
Arbeta för att utveckla utbildningsvägar för förskola och grundskola för särskilt begåvade elever	2027-01-01	2027-12-31
Stärk SYV-konsulenternas arbete för att få fler elever att söka sig till gymnasieinriktningar och praktiska utbildningar som lever till ett yrke med arbetskraftsbrist	2027-01-01	2027-12-31
Tillsätt ett pilotprojekt där personlighetstest utgör en del av SYV-vägledningen i syfte att erhålla träffsäkra rekommendationer till studier och framtida arbete	2027-01-01	2027-12-31
Ta initiativ till narkotikaförebyggande samverkan med polisen i skolorna	2027-01-01	2027-12-31
Utforma en handlingsplan riktad mot grundskolans narkotikaförebyggande arbete	2027-01-01	2027-12-31
Pilottesta Bunkeflo-modellen med mer idrotts/friluftsverksamhet i skolan	2027-01-01	2027-12-31
Verka för att stadens skolgårdar är tillräckligt stora i proportion till elevantalet	2027-01-01	2027-12-31
Skolpengen ska fördelas mer jämlikt över hela staden	2027-01-01	2027-12-31
Utred vad den socioekonomiska ersättningen haft för effekter	2027-01-01	2027-12-31
Stärk elevhälsans arbete tillsammans med Region Stockholm och ge elevhälsan ett förebyggande uppdrag med högre tillgänglighet till kuratorer	2027-01-01	2027-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Strukturersättningen ska i högre utsträckning gynna barn med särskilda behov	2027-01-01	2027-12-31
Säkerställ tillsammans med servicenämnden att skolskjutsen fungerar som den ska	2027-01-01	2027-12-31
Ta fram ett stadsövergripande styrdokument för hantering av ledighetsansökan i grundskolan, samt i styrdokumentet specificera hur elever med hög frånvaro ska undantas från riktlinjer om ledighet	2027-01-01	2027-12-31
Stärk arbetet mot antisemitism i skolan	2027-01-01	2027-12-31

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

1. Sverigedemokraternas förslag till budget 2027 och inriktning för 2028 och 2029 för **Utbildningsnämnden** godkänns.

Äldrenämnden

Stockholm ska vara en stad där äldre kan leva ett tryggt, självständigt och innehållsrikt liv med tillgång till kommunal service och omsorg av högsta internationella kvalitet. Äldreomsorgen ska kännetecknas av valfrihet och höga kvalitetskrav, där samtliga utförare, oavsett driftsform, förväntas leva upp till samma högt ställda standard. Staden ska erbjuda ett varierat utbud av boendeformer som möter de äldres skiftande behov genom livets olika faser. Det omfattar allt från seniorbostäder för den som fortfarande lever ett självständigt liv, till trygghetsboenden, servicehus och särskilda boenden för personer med mer omfattande omsorgs- och vårdbehov. För äldre som önskar och har möjlighet att bo kvar i den egna bostaden ska hemtjänsten ge ett tryggt och individanpassat stöd som värnar både den fysiska och psykiska hälsan. Staden bör även undersöka möjligheterna att utveckla nya och innovativa boendeformer i naturnära miljöer, inte minst mot bakgrund av en ökad rörlighet mellan kommuner.

Utvecklingen av Stockholms äldreomsorg ska bygga på två centrala förutsättningar. Ett bättre tillvaratagande av modern välfärdsteknik och en långsiktigt hållbar kompetensförsörjning. För att erbjuda omsorg av högsta kvalitet krävs målmedvetna satsningar på personalens utbildning och språkkunskaper. Det räcker inte att enbart öka bemanningen, utan omsorgspersonalen måste också ha rätt kompetens och mycket goda kunskaper i svenska språket. Språkutvecklande insatser ska därför prioriteras, med målsättningen att samtliga medarbetare ska kunna kommunicera tydligt och tryggt med de äldre, deras anhöriga och övrig vårdpersonal. Till dess att detta är uppnått ska det säkerställas att varje arbetspass bemannas med personal som har goda svenskkunskaper. Äldreomsorgen ska samtidigt vara tillgänglig och anpassad efter behoven hos personer med funktionsnedsättning. Tillgången till medicinsk kompetens, särskilt läkare och sjuksköterskor, är avgörande för en trygg och välfungerande omsorg. Därför behöver samverkan med Region Stockholm fördjupas för att säkerställa en sammanhållen vårdkedja. För att minska onödiga besök på akutmottagningarna bör möjligheten till direktinläggning inom geriatrik och ortopedi utvecklas för äldre med subakuta vårdbehov. Även lättgeriatriska boendeformer med möjlighet till kortare övernattningar bör undersökas som ett alternativ till traditionell sjukhusvård.

Ett långsiktigt och systematiskt förebyggande arbete är en förutsättning för att äldre ska kunna behålla sin hälsa, självständighet och livskvalitet så länge som möjligt. Insatserna ska inriktas på att förebygga såväl fysisk som psykisk ohälsa och därigenom minska behovet av sjukhusvård och andra omfattande vårdinsatser. Särskild prioritet ska ges åt fallförebyggande åtgärder, eftersom fallolyckor kan få allvarliga konsekvenser för äldres hälsa och innebära långa vårdtider och försämrad livskvalitet. Samtidigt behöver samarbetet mellan hemtjänsten och primärvården stärkas för att skapa en mer sammanhållen och individanpassad vård och omsorg. Äldre med omfattande eller sammansatta behov ska inte behöva själva samordna kontakter mellan olika vårdgivare och omsorgsutförare. Staden bör därför verka för en tydlig samordningsfunktion

med ansvar för att koordinera insatserna kring den enskilde. Genom en sådan sammanhållande funktion kan kontinuiteten förbättras, risken för att äldre faller mellan olika verksamheters ansvarsområden minska och onödiga vårdinsatser förebyggas.

Nämndens ansvar

Ansvaret framgår av nämndens reglemente och omfattar samordning, utveckling och uppföljning av stadsdelsnämndernas verksamhet rörande äldreomsorg samt stadsövergripande verksamhet inom äldreomsorg. Nämnden har i samverkan med socialnämnden det samordnande ansvaret för socialtjänstens digitalisering, data- och informationshantering, välfärdsteknik samt systemstöd.

Nämnden ansvarar för jourverksamhet inom äldreomsorg och omsorg om personer med funktionsnedsättning samt hanteringen av trygghetslarm och larmmottagning. Nämnden ansvarar för behovsbedömningen för äldreboendeplaneringen och SÄB, säkra att behovet av biståndsbedömda boenden tillgodoses samt samordnar stadsdelsnämnderna inom ramen för detta arbete. Nämnden ansvarar för köhanteringssystem för vård- och omsorgsboende och servicehus samt genomför upphandlingar och förvaltar kommunövergripande avtal avseende vård- och omsorgsboende, hemtjänst, dagverksamhet och liknade inom äldreomsorgen på kommunfullmäktiges uppdrag. Nämnden ansvarar för systematisk insamling, sammanställning och analys av statistik kopplad till stadens äldreomsorg. Nämnden ansvarar för bidragsgivning till ideella organisationer inom äldreomsorgen. Nämnden har ett övergripande ansvar i samverkan med socialnämnden, för utveckling och samordning av strategier och insatser för att stärka kompetensförsörjningen samt att samordna verksamhetsförlagd utbildning och yrkespraktik inom äldreomsorgen.

Kommunfullmäktiges inriktning för nämnden

För att kommunfullmäktiges mål ska uppnås ska nämnden, utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolag*, *Nämndens ansvar* samt i stadens styrdokument arbeta enligt kommunfullmäktiges inriktning nedan.

En trygg huvudstad med hög livskvalitet

Nämnden ska:

- Säkerställa en bred mångfald av privata, offentliga och ideella utförare inom äldreomsorgen, där valfrihet förenas med samma höga kvalitetskrav oavsett driftsform.
- Stärka stadens långsiktiga rådighet över äldreomsorgens lokaler genom ökat kommunalt ägande av verksamhetsfastigheter, med bibehållen möjlighet att upphandla driften av verksamheten.
- Stärka inspektionerna genom fler kvalitetsobservationer riktade mot hygienrutiner, för att minska risken för vårdrelaterade infektioner.
- Säkerställa att samtliga medarbetare inom den brukarnära äldreomsorgen har grundkunskap om demens genom att införa Silviahemscertifiering som kvalitetskrav.

- Stärka den vetenskapliga verksamhetsutvecklingen av äldreomsorgen tillsammans med Äldrecentrum, så att aktuell forskning och evidensbaserade arbetssätt omsätts i praktiken.
- Öka tillgängligheten för och möjliggöra testbäddsverksamhet inom äldreomsorgens verksamheter, där nya välfärdstekniska lösningar kan prövas och utvärderas.
- Möjliggöra för privata aktörer att bidra med lösningar på äldreomsorgens utmaningar genom att i större utsträckning använda innovationsupphandlingar vid införandet av ny välfärdsteknik.
- Stärk samverkan med civilsamhället för fler IT-utbildningar av äldre.
- Eftersträva att maten tillagas på plats i äldreboendenas egna kök vid nya upphandlingar, och utgå från fullskaliga tillagningskök vid nybyggnation av särskilda boenden.
- Säkerställa ett brett kostutbud där äldre alltid kan välja mellan vegetariska måltider och alternativ med kött, fisk eller fågel.
- Ompröva prioriteringen av ekologiska livsmedel och avbryta inköp av vissa ekologiska livsmedel, mot bakgrund av de högre kostnaderna och de omdiskuterade klimatfördelarna, i syfte att motverka greenwashing.
- Möjliggöra en större andel närproducerade livsmedel av hög kvalitet samt viltkött i stadens upphandlingar, där det är förenligt med gällande upphandlingsregler.
- Säkerställa att staden inte upphandlar kött från djur som slaktats utan föregående bedövning, inklusive vid religiös ritualslakt.
- Inrätta ett handlingsprogram för att förebygga och minska antalet fallolyckor bland äldre, såväl i hemmet som utomhus.
- Tillsammans med trafiknämnden aktivt arbeta för en snöröjning som i större utsträckning tar hänsyn till äldres behov, i syfte att förebygga fallolyckor.
- Pilottesta utdelning av halkbroddar till äldre under vintertid för att förebygga fallolyckor.
- I samverkan med berörda nämnder genomföra en informationskampanj i syfte att motverka bedrägerier mot äldre och öka medvetenheten om tillgängliga utbildningspaket.
- Verka för utökad samverkan med polisen och andra berörda myndigheter för att stävja bedrägerier mot äldre.
- Verka för att samtliga medarbetare inom den brukarnära äldreomsorgen uppnår minst språknivå B2 i svenska, med en långsiktig ambition att höja nivån ytterligare.
- Införa obligatoriska språktester vid nyrekrytering av personal inom äldreomsorgen.
- Prioritera statliga kompetensutvecklingsmedel till språkutbildning för medarbetare som ännu inte uppnår språknivå B2.
- Införa en neutralitetspolicy för den brukarnära omsorgen, med målsättningen att personalen ska avstå från att bära synliga politiska, religiösa eller filosofiska symboler i tjänsten, inom ramen för gällande diskrimineringslagstiftning.
- I samverkan med utbildningsnämnden och arbetsmarknadsnämnden stärka äldreomsorgens attraktivitet som yrkesval och öka intresset för vård- och omsorgsutbildningar.

- Ställa krav på att hemtjänstbesök aviseras till mottagaren i förväg via sms med namn på den medarbetare som kommer.
- Reformera ersättningssystemet inom hemtjänsten i syfte att uppnå kontinuitet och minska antalet olika vårdpersoner som besöker brukaren.
- Stärka samverkan mellan hemrehab och hemtjänst samt inkludera vissa rehabiliteringsuppdrag inom hemtjänsten, exempelvis hjälp med att boka tid eller instruera hur träningsövningar ska genomföras.
- Ställa krav på att samtliga privata hemtjänstutförare erbjuder trygg hemgång som tjänst.
- Säkerställa att varje brukare i hemtjänsten har en fast kontaktperson, för ökad kontinuitet och trygghet.
- Samarbeta med andra kommuner och privata byggaktörer i syfte att utveckla fler senior- och trygghetsbostäder i attraktiva, naturnära lägen.
- Tillsammans med Region Stockholm vidareutveckla stadens korttidsboenden till lättgeriatriska övernattningsavdelningar med omsorgs- och rehabiliteringsuppdrag, i syfte att avlasta akutmottagningarna och ge äldre med subakuta åkommor en tryggare vård.
- I samarbete med stadsdelsnämnderna ska en lönehöjning för undersköterskor och vårdbiträden genomföras.

Kommunfullmäktiges aktiviteter

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Kommunstyrelsen ska i samarbete med äldrenämnden förbereda för en organisatorisk förflyttning och förändring av arbetsformer för kommunstyrelsens pensionärsråd	2027-01-01	2027-12-31
Äldrenämnden ska i samarbete med Farsta stadsdelsnämnd genomföra en pilot med trygghetssensorer i hemtjänsten	2027-01-01	2027-12-31
Äldrenämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna utreda och föreslå lämplig organisering för teckenspråkig hemtjänst	2027-01-01	2027-06-30
Äldrenämnden ska i samarbete med socialnämnden och stadsdelsnämnderna leda införandet av Lifecare Stockholm med start i delprojekt hemtjänst	2027-01-01	2027-12-31
Äldrenämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna ta fram en plan för hur befintliga platser inom Pensionaten, och platser inom korttidsvården, för anhörigavlastning ska kunna nyttjas mer ändamålsenligt	2027-01-01	2027-12-31
Äldrenämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna ta fram en uppdragsbeskrivning för äldrelotsar för att stärka det uppsökande arbetet i alla stadsdelsnämnder	2027-01-01	2027-12-31
Äldrenämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utveckla Matlyftet för att höja kvaliteten på maten och måltidsupplevelsen inom äldreomsorgen, både i vardagen och vid högtider och särskilda tillfällen. Arbetet ska stärka kompetensen kring nutrition, aptit, konsistenser och måltidsmiljö samt bidra till mer individanpassade, näringsrika och lustfyllda måltider	2027-01-01	2027-12-31
Äldrenämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utvärdera och revidera äldreomsorgens stadsövergripande uppföljningsmodell. I samband med revideringen ska även inspektörernas uppdrag och instruktion ses över	2027-01-01	2027-12-31
Äldrenämnden ska införa avgiftsfria trygghetslarm för personer över 75 år	2027-01-01	2027-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Äldrenämnden ska samarbeta med stadsdelsnämnderna utreda var en teckenspråkig avdelning på ett vård- och omsorgsboende ska införas	2027-01-01	2027-12-31
Äldrenämnden ska utforma en stödfunktion för schema- och bemanningsplanering som ska stödja utförarverksamheter inom äldreomsorg och omsorg om personer med funktionsnedsättning	2027-01-01	2027-12-31
Äldrenämnden ska, i samarbete med stadsdelsnämnderna, utreda förutsättningarna för att införa seniorkollo som en del av stadens förebyggande arbete för att stärka äldres psykiska och fysiska välbefinnande, motverka ofrivillig ensamhet och främja ett aktivt åldrande	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med fastighetsnämnden, kulturnämnden: kulturförvaltningen, socialnämnden, utbildningsnämnden, äldrenämnden, stadsdelsnämnderna, Stockholms Stadshus AB, AB Familjebostäder, AB Svenska Bostäder, AB Stockholmshem, Micasa Fastigheter i Stockholm AB, SISAB och S:t Erik Markutveckling AB se över och ta fram förslag på en modell för omställning av stadens fastigheter till nya verksamhetsändamål eller bostäder i samband med demografiska förändringar, på ett sätt som minimerar ledtider och minskar kommunkoncernens långsiktiga kostnader	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med socialnämnden och äldrenämnden utreda alternativ för att framtidssäkra stadens sociala system och säkerställa att verksamheterna ges bästa möjliga förutsättningar för effektivt användande, ändamålsenligt beslutsstöd samt tillgång till moderna funktioner, såsom AI-baserade stödverktyg och mobila lösningar för arbete i fält	2027-01-01	2027-08-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med socialnämnden, äldrenämnden och stadsdelsnämnderna utreda handläggning och budgettilldelning för personer som är över 65 år inom socialtjänstens målgrupper	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med äldrenämnden och stadsdelsnämnderna utreda möjligheten att inrätta en långsiktig finansieringsmodell för att stärka bemanningen och möjliggöra en utbyggnad av den kommunala äldreomsorgen	2027-01-01	2027-08-31
Äldrenämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen genomföra en översyn av avgiftssystem för äldreomsorg	2027-01-01	2027-12-31
Äldrenämnden ska i samarbete med socialnämnden och stadsdelsnämnderna påbörja ett stegvis införande och förvaltning av trygghetsskapande teknik på särskilda boenden med särskild hänsyn till den enskildes önskemål och integritet inom äldreomsorg och funktionsnedsättning	2027-01-01	2027-12-31
Äldrenämnden ska i samråd med kommunstyrelsen utreda förutsättningarna att ta ut en avgift för tekniska produkter som inte återlämnas	2027-01-01	2027-12-31
Äldrenämnden ska upprätta en beredskapsplan som inkluderar ledning och styrning för äldreomsorgen under höjd beredskap/krig utifrån ett invånarperspektiv	2027-01-01	2027-12-31
Äldrenämnden ska upprätta en stödorganisation i syfte att ge operativt och strategiskt stöd till stadsdelsnämnderna gällande nyproduktion, renovering och evakueringsprocesser	2027-01-01	2027-12-31
Kulturnämnden: kulturförvaltningen ska i samarbete med äldrenämnden och stadsdelsnämnderna utreda hur tillgången till kultur för äldre som har svårt att ta sig utanför hemmet kan stärkas	2027-01-01	2027-06-30
Äldrenämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen utreda matens kostnader per portion i olika delar av Stockholms stads äldreomsorg, samt analysera skillnaderna	2027-01-01	2027-12-31
Övriga aktiviteter	**Startdatum**	**Slutdatum**

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Säkerställa ett varierat och näringsrikt kostutbud med kött, fågel eller fisk som alternativ varje dag	2027-01-01	2027-12-31
Silviahemscertifiera medarbetare som möter patienter med demens	2027-01-01	2027-12-31
Stärka granskningsarbetet riktat mot kvalitets- och hygienrutiner	2027-01-01	2027-12-31
Upprätta och implementera språktest vid nyanställning	2027-01-01	2027-12-31
Upprätta en handlingsplan för att höja språkkraven	2027-01-01	2027-12-31
I samverkan få fler studenter att välja äldreomsorgen som yrkesval	2027-01-01	2027-12-31
Implementera riktlinjer om att personal med patientkontakt ska avvärja sig från att bära politiska, religiösa och filosofiska symboler i tjänst	2027-01-01	2027-12-31
Revidera närings- och kosthållningspolicyn samt tillhörande strategi	2027-01-01	2027-12-31
Revidera förfrågningsunderlaget för hemtjänst	2027-01-01	2027-12-31
Utreda inkluderingen av trygg hemgång som deluppdrag hos samtliga hemtjänstleverantörer	2027-01-01	2027-12-31
Utreda ett utvecklat korttidsboende med lätt-geriatrisk karaktär i samverkan med Region Stockholm	2027-01-01	2027-12-31
Utreda verksamhetsmodell för en akademisk äldreomsorg	2027-01-01	2027-12-31
Utreda lämpliga innovationsupphandlingar	2027-01-01	2027-12-31
Möjliggöra testbäddar för ny välfärdsteknik	2027-01-01	2027-12-31
I samverkan med berörda nämnder genomföra en informationskampanj i syfte att motverka bedrägerier mot äldre och öka medvetenheten om tillgängliga utbildningspaket	2027-01-01	2027-12-31
Verka för utökad samverkan med polisen och andra berörda myndigheter för att stävja bedrägerier mot äldre.	2027-01-01	2027-12-31
I samverkan med stadsdelsnämnderna genomföra en lönehöjning för undersköterskor och vårdbiträden	2027-01-01	2027-12-32
Säkerställa att brukarens valfrihet värnas	2027-01-01	2027-12-31

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

1. Sverigedemokraternas förslag till budget 2027 och inriktning för 2028 och 2029 för **Äldrenämnden** godkänns.

Överförmyndarnämnden

Nämndens ansvar

Ansvaret framgår av nämndens reglemente och omfattar tillsyn över ställföreträdarskap samt rekrytering, arvodering och utbildning av ställföreträdare.

Kommunfullmäktiges inriktning för nämnden

För att kommunfullmäktiges mål ska uppnås ska nämnden, utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolag*, *Nämndens ansvar* samt i stadens styrdokument arbeta enligt kommunfullmäktiges inriktning nedan.

En trygg huvudstad med hög livskvalitet

Nämnden ska:

- vidareutveckla arbetssätten för att stockholmare i behov av god man eller förvaltare får snabb hjälp
- vidareutveckla processer som säkerställer ställföreträdare med god kompetens som sköter sina uppdrag väl
- ha en långsiktig plan för rekrytering av gode män och förvaltare
- fortbilda stadens socialtjänst om uppdraget som god man och förvaltare
- utveckla stadens förvaltarenhet i samverkan med arbetsmarknadsnämnden
- utveckla arbetet med digitalisering och e-tjänster
- effektivisera handläggningen i syfte att korta handläggningstider

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

1. Sverigedemokraternas förslag till budget 2027 och inriktning för 2028 och 2029 för **Överförmyndarnämnden** godkänns.

Central medelsreserv

Kommunstyrelsen sätter av medel i centrala medelsreserver för oförutsedda behov och politiska satsningar. Nedan redovisas preliminära kostnader för de olika posterna. Kommunstyrelsen äger full rätt att omfördela medel inom ramen för respektive medelsreserv 1-5.

I central medelsreserv: 1. *Till kommunfullmäktiges förfogande för oförutsedda behov* reserveras 5,0 mnkr.

I central medelsreserv: 2. *Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda behov* reserveras 1 637,7, mnkr samt medel för nedanstående ändamål. I central medelsreserv avsätts medel för att staden ska ha en beredskap inför oförutsedda händelser, för kostnader som beslutas av kommunstyrelsen utifrån förutsättningar som inte är kända vid budgetens antagande samt för satsningar på stadens verksamheter. Medel för satsningar tilldelas nämnderna antingen efter ansökan eller utan särskild ansökan.

Trygghetsinsatser – 60,3 mnkr

- Ordningsvakter, narkotikasök med mera, för ändamålet reserveras 35 mnkr
- Beredskapsåtgärder, för ändamålet reserveras 15,3 mnkr
- Säkerhetsöversyn centrala system, för ändamålet reserveras 10 mnkr

Miljö- och klimatinsatser – 84 mnkr

- Sanering Rågsveds naturreservat med mera, för ändamålet reserveras 46 mnkr
- Vattenvårdsprojekt och lokala åtgärdsprogram för vattenförekomster, för ändamålet reserveras 18 mnkr
- Närproducerat kött förskola, för ändamålet reserveras 10 mnkr
- Närproducerat kött skola, för ändamålet reserveras 10 mnkr

Insatser för levande och demokratisk stad – 48,5 mnkr

- Tillfällig aktivering i avvaktan på stadsutveckling, för ändamålet reserveras 20 mnkr
- Stadsbibliotekets digitala folkbildningscenter 6 mnkr
- Hyreskompensation för nya eller upprustade parklekar, för ändamålet reserveras 4 mnkr
- Kristna julmarknader 14 mnkr
- Evakueringskostnader, Hägerstensåsens medborgarhus, för ändamålet reserveras 3,5 mnkr

Välfärdsinsatser – 483,2 mnkr

- Lokaler (tomgångshyror, förskola hög hyra, äldreboenden samt stimulansbidrag/merkostnader), för ändamålen reserveras 279,8 mnkr
- Partssamarbete för ökad kvalitet och fler som vill jobba inom äldreomsorgen, för ändamålet reserveras 25 mnkr
- Arbetstidspiloter inom ramen för attraktiv äldreomsorg, för ändamålet reserveras 4,4 mnkr
- Arbetsskor inom äldreomsorgen (privata utförare), för ändamålet reserveras 4 mnkr

- Avgiftsfria trygghetslarm, för ändamålet reserveras 5 mnkr
- Fria vaccinationer, anställda i kontaktyrken, för ändamålet reserveras 10 mnkr
- Pilot i två stadsdelsnämndsområden flyttlots/bostadsvägledning till äldre, för ändamålet reserveras 2 mnkr
- Förbättrad arbetsmiljö inom förskolan, för ändamålet reserveras 5 mnkr
- Aktivitetskravet, för ändamålet reserveras 75 mnkr
- Förvaltarenhet arbetsmarknadsnämnden, för ändamålet reserveras 4 mnkr
- Jour och fritidshem, för ändamålet reserveras 2,5 mnkr
- Kommunal hyresgaranti, för ändamålet reserveras 1,5 mnkr
- Bostadsanpassningsbidrag, reglering, för ändamålet reserveras 15 mnkr
- Socialnämnden SHIS-lägenheter, för ändamålet reserveras 10 mnkr
- Socialnämnden kostnader för nyanlända, för ändamålet reserveras 20 mnkr
- Särskilda insatser riktade till barn och unga i stadens fokusområden, för ändamålet reserveras 20 mnkr

Kostnader till följd av regelverk och lagstiftning – 863 mnkr

- Utvecklingskostnader it, för ändamålet reserveras 400 mnkr
- Resultatenheter, för ändamålet reserveras 150 mnkr
- Ombudgeteringar verksamhetsberättelse, för ändamålet reserveras 100 mnkr
- Avskrivningar reserv, för ändamålet reserveras 100 mnkr
- Politiska organisationen, för ändamålet reserveras 75 mnkr
- Moms på felparkeringsavgifter, för ändamålet reserveras 34 mnkr
- Särskilda uppdrag servicenämnden, för ändamålet reserveras 4 mnkr

I central medelsreserv: 3. *Till kommunstyrelsens förfogande för prestationsförändringar* reserveras 437,7 mnkr för prestationsförändringar inom förskola, fritidshem, fritidsklubb grundskola, gymnasieskola, vuxenutbildning, anpassad grund- och gymnasieskola, svenskundervisning för invandrare (sfi), flyktingmottagande, stöd och service till personer med funktionsnedsättning, kommunalt bostadstillägg för funktionsnedsatta, ekonomiskt bistånd, familjerådgivning, LSS-kollo samt arvoden med mera inom överförmyndarnämnden. Prestationsförändringarna beräknas i huvudsak utifrån stadens befolknings- och elevantalsprognoser.

I central medelsreserv: 4. *Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda investeringsutgifter* reserveras 520,0 mnkr samt medel för följande ändamål:

- Ombudgeteringar verksamhetsberättelse, för ändamålet reserveras 30 mnkr
- Trygghetsinvesteringar, för ändamålet reserveras 100 mnkr
- Större investeringar i parkmark, för ändamålet reserveras 70 mnkr
- Åtgärder i stadsmiljö i prioriterade ytterstadsområden, för ändamålet reserveras 75 mnkr
- Investeringar för övertagande av parkskötsel och lokalvård i egen regi, för ändamålet reserveras 90 mnkr
- Klimatmiljard, utöver budgeterade investeringar i nämnder, för ändamålet reserveras 40 mnkr

- Investeringar i trädplantering, biologisk mångfald och gröna samband, för ändamålet reserveras 50 mnkr
- Parklekar, för ändamålet reserveras 10 mnkr
- Träd (klimatkompensation), för ändamålet reserveras 2 mnkr

I central medelsreserv: 5. *Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda behov* reserveras 768,0 mnkr, i huvudsak för ej aktiverbara utgifter kopplade till investeringsprojekt som ska klassificeras som driftkostnader.

Finansförvaltning

Mnkr	Budget 2026	Budget 2027	Plan 2028	Plan 2029
Pensioner, arbetsgivaravgifter	-10 418,7	-10 688,5	-11 081,4	-11 517,6
Pensionsersättning, personal-omkostnadspålägg från nämnderna mm	8 250,0	8 800,0	9 050,0	9 280,0
Anslagsfinansierad del av pensioner/arbetsgivaravgifter mm	**-2 168,7**	**-1 888,5**	**-2 031,4**	**-2 237,6**
Skatteintäkter och begravningsavgifter	69 244,1	71 484,9	74 504,8	77 512,6
Utjämning och fastighetsavgift	-6 726,1	-6 586,6	-7 105,3	-7 811,4
Utdelning	630,0	0,0	0,0	0,0
Finansiellt resultat exklusive utdelningar	488,3	601,0	451,1	353,3
Disposition begravningsavsättning	37,2	19,7	-3,1	-14,8
Summa finansiering verksamhetens nettokostnader	**63 673,5**	**65 519,0**	**67 847,5**	**70 039,7**
Interna ränteersättningar	2 596,6	2 639,5	2 732,0	2 826,6
Finansiering investeringsplan				
Förändring av eget kapital	0,1	2,8	93,6	634,9
Avskrivningar	3 268,9	3 310,8	3 390,6	3 524,9
Ej aktiverbara utgifter (CM5)	843,0	768,0	739,0	739,0
Försäljningsinkomster	200,0	200,0	200,0	200,0
Upplåningsbehov	4 407,3	3 983,1	2 631,5	1 895,1
Summa finansiering investeringsplan	**8 719,3**	**8 264,7**	**7 054,7**	**6 993,9**

Förslag till budget 2027 och inriktning för 2028 och 2029

Under Finansförvaltningen redovisas de samlade kostnaderna för pensioner och arbetsgivaravgifter, stadens skatteintäkter, intäkter för fastighetsavgifter med mera. Finansförvaltningen tillgodogörs interna ersättningar för pensioner och personalomkostnadspålägg från nämnderna. Här upptas finansiellt resultat, aktieutdelning samt interna ränteersättningar från nämnder för investeringar.

Exploateringsinkomster vid markförsäljning, motsvarande det bokförda värdet, tas upp under exploateringsnämnden. De samlade budgeterade investeringsinkomsterna framgår av investeringsplanen.

Pensioner, arbetsgivaravgifter m.m.

Mnkr	Kostnader	Intäkter
Pensioner		
Utbetalningar pensioner	-1 301,3	
Pensionsavgifter	-1 520,7	
Särskild löneskatt (24,26 %)	-684,6	
Förändring av pensionsskuld (inkl särsk löneskatt)	68,0	
Summa	**-3 438,5**	
Övriga personalkostnader	**-100,0**	
Arbetsgivaravgifter (inkl avtalsförsäkring)	**-7 150,0**	
Ersättningar från nämnderna för pensioner och personalförsäkring		8 800,0
Summa	**-10 688,5**	**8 800,0**
Anslagsfinansierad del av pensioner/ arbetsgivaravgifter mm	**-1 888,5**	

Pensioner

Här redovisas stadens samlade kostnader för pensioner för så väl aktiv som pensionerad personal. Staden redovisar pensionskostnader enligt blandmodellen. För anställda inom staden gäller avgiftsbestämda pensionsavtalet AKAP-KR. Somliga anställda födda 1985 och tidigare har valt att vara kvar i tidigare pensionsavtalet vilket är delvis förmånsbestämt. Pensionsskulden avser förmånsbestämd ålderspension och avtalspension. Skulden beräknas enligt beräkningsmodellen, RIPS 21. Den del av skuldförändringen som avser ränta budgeteras under finansiella kostnader.

Arbetsgivaravgifter

Stadens nämnder betalar lagstadgade arbetsgivaravgifter, avtalsförsäkring och pensioner genom ett personalomkostnadspålägg, som läggs på lönesumman. För arbetstagare födda 1960 och senare har detta beräknats till 40,0 procent för 2027. Pålägget består av följande poster: Lagstadgade arbetsgivaravgifter om 31,42 procent, avtalsförsäkringar om 0,20 procent och kalkylerade kostnader för avtalspension om 8,4 procent. Pålägget för personer födda 1959 och tidigare uppgår till 16,0 procent. Riktlinjen är att förändrade arbetsgivaravgifter eller avtalsförsäkringar, som beslutas om året innan budgetåret, ska påverka personalomkostnadspålägg, som tas ut budgetåret.

Skatteintäkter och begravningsavgifter

Mnkr	Skatteunderlag/ skattesats/avgift	Intäkter
Förskott efter uppräknat skatteunderlag:	394 944,1	71 168,9
Utdebitering	18,02	

Begravningsavgift	0,08	316,0
Summa skatteintäkter och begravningsavgifter		**71 484,9**

Skatteunderlag och skatteberäkningar

Prognosen över skatteunderlaget för 2027, det vill säga kommuninvånarnas förvärvsinkomster under 2025, är uppräknad med en bedömning av utvecklingen under inkomståren 2026 och 2027. Gällande prognos utgår från Sveriges Kommuner och Regioners bedömning den 27 augusti 2026. Skatteunderlaget beräknas öka med 3,5 procent år 2026 och 5,1 procent år 2027. Stadens skatteinkomster är beräknade på en skattesats om 18,02 kr.

Begravningsavgift

Begravningsverksamheten finansieras genom en särskild avgift som tillgodogörs staden på samma sätt som skattemedel. Begravningsavgiften uppgår till 8,0 öre av uppräknat skatteunderlag (7,0 öre 2026).

Utjämning och fastighetsavgift

Mnkr	**Kostnader**	**Intäkter**
Inkomstutjämning	-7 571,5	
Kostnadsutjämning	-1 252,2	
Regleringspost		2 569,0
LSS-utjämning	-1 880,9	
Fastighetsavgift		1 549,0
Summa	**-10 704,7**	**4 118,0**
Netto utjämning och fastighetsavgift	**-6 586,6**	

Utjämningssystemet

Kommuner och regioner garanteras genom inkomstutjämningen 115 procent av medelskattekraften i riket. Stockholms stad och andra kommuner som har en skattekraft över den så kallade *garantinivån* betalar en inkomstutjämningsavgift till staten. Det slutliga utfallet av inkomstutjämningen kommer att fastställas under december månad 2026.

LSS-utjämning

LSS-utjämningen utjämnar för kostnadsskillnader i kommunernas LSS-verksamhet Kostnadsutjämningssystem för verksamhet enligt lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) infördes 2004. Gällande prognos för LSS-utjämningen utgår från SCB:s prognos i juni 2026.

Fastighetsavgift

Från och med år 2008 har den statliga fastighetsskatten ersatts av en kommunal avgift. Fastighetsavgiften baseras på ett taxeringsvärde med ett högsta tak som justeras årsvis. Detaljerade regler utfärdas av Skatteverket.

Utdelning

Flertalet av stadens bolag ingår i koncernen Stockholms Stadshus AB. Vissa bolag i koncernen erlägger koncernbidrag till moderbolaget Stockholms Stadshus AB, som i sin tur tillskjuter bidrag till mottagande bolag. Utdelning till staden sker från moderbolagets egna kapital.

I budget föreslås en preliminär utdelning om 0 mnkr från Stockholms Stadshus AB. Det slutliga beloppet beslutas i samband med tertialrapport 2 och därtill eventuellt hörande extra bolagsstämma för Stockholms Stadshus AB. Vid ordinarie årsstämma 2027 beslutas inte om någon utdelning från koncernen.

Mnkr	Budget 2026	Budget 2027	Plan 2028	Plan 2029
Räntenetto	722,5	835,1	857,6	892,8
Övriga finansiella intäkter	2,3	2,3	2,3	2,3
Övriga finansiella kostnader	-41,6	-42,5	-43,0	-43,0
Finansiella kostn pensionsskuld exkl löneskatt	-195,0	-193,9	-365,8	-498,8
Finansiellt resultat exklusive utdelningar	**488,3**	**601,0**	**451,1**	**353,3**

Kommunstyrelsen agerar genom stadsledningskontoret som kommunkoncernens samlade finansfunktion. Samtliga upplånings- och placeringsbehov sker genom stadsledningskontorets internbank. Finanspolicyn för kommunkoncernen Stockholms stad anger ramar för finansverksamheten i kommunkoncernen, det vill säga Stockholms stad, Stockholms Stadshus AB och dess majoritetsägda bolag samt stadens övriga helägda bolag. Finanspolicyn ska fastställas av kommunfullmäktige årligen och revideras vid behov. En riskkontrollfunktion övervakar att de finansiella riskerna håller sig inom de ramar och regler som finns angivna i finanspolicyn.

Enligt finanspolicyn för kommunkoncernen Stockholms stad ska staden och samtliga bolag erhålla upplåning och placering med villkor motsvarande kommunkoncernens externa finansieringskostnad med utrymme för en marknadsmässig kreditmarginal och eventuell omkostnadsersättning.

Övriga finansiella intäkter utgörs i första hand av ersättning som tas ut i samband med att staden går i borgen. Enligt gällande regler för stadens borgenshantering ska staden vara restriktiv avseende nya borgensåtaganden. Övriga finansiella kostnader utgörs i huvudsak av kostnader för rating, syndikerat låneavtal (betalningsberedskap) och marknadsprogram samt bankavgifter. Den del av pensionsskulden som är att betrakta som en finansiell kostnad inklusive löneskatt redovisas under finansiella kostnader.

Begravningsfond

Begravningsverksamheten finansieras genom en begravningsavgift. Överskott/underskott inom verksamheten avsätts centralt för balansering av resultat, som återförs till avgiftskollektivet.

Internränta

Kommunfullmäktige fastställer stadens internränta i samband med budget. Staden eftersträvar en internränta som är relativt stabil och som reflekterar kommunkoncernens genomsnittliga finansieringskostnad de kommande åren. Kommunfullmäktige fastställer stadens internränta för 2027 till 2,8 procent, (2,8 procent 2026). Räntan för bostadsrättsinnehav motsvarar internräntan.

Kommunfullmäktige fastställer därutöver kalkylräntan för enskilda projekt till 5,0 procent.

Räntan för markinnehav motsvarar avgäldsräntan för tomträtter, som uppgår till 3,0 procent (3,0 procent 2026).

Kapitalkostnadsberäkning

Vid beslut om ny-, om- och tillbyggnadsprojekt gällande lokaler och bostadslägenheter med kostnadsbaserad hyresberäkning, och med Skolfastigheter i Stockholm AB, Micasa Fastigheter i Stockholm AB och fastighetsnämnden som hyresvärd, baseras dessa på en mer långsiktig kapitalkostnadsberäkning. Den del som avser kostnaden för en kapitalskuld beräknas med en bestämd procentsats, en kalkylberäkningsprocent. Kalkylberäkningsprocenten ska gälla vid bedömning av ett projekt i samband med beslut och därefter vara fast för detta specifika projekt i samband med uppföljning under hela genomförandetiden. Hyresofferter från berörda bolag och fastighetsnämnden ska avseende kapitalskulden kompletteras med denna kalkylberäkningsprocent.

BALANSBUDGET

Mnkr	Budget 2026*	Budget 2027	Plan 2028	Plan 2029
Tillgångar				
Materiella anläggningstillgångar**	116 405,6	120 516,5	123 366,6	126 021,6
Finansiella anläggningstillgångar	6 170,0	6 170,0	6 170,0	6 170,0
Summa anläggningstillgångar	**122 575,6**	**126 686,5**	**129 536,6**	**132 191,6**
Omsättningstillgångar	111 502,6	111 463,2	111 469,4	111 499,0
Summa tillgångar	**234 078,2**	**238 149,7**	**241 006,0**	**243 690,6**
Eget kapital och skulder				
Eget kapital	95 364,9	95 490,0	95 617,8	95 836,4
Förändring enl resultaträkningen	0,1	2,8	93,6	634,9
Förändring eget kapital övrigt	125,0	125,0	125,0	125,0
Summa eget kapital	**95 490,0**	**95 617,8**	**95 836,4**	**96 596,3**
Avsättningar pensioner m fl förpliktelser	15 024,5	14 956,5	14 971,1	15 107,6
Infrastrukturella avsättningar mm	9 175,9	7 304,2	5 336,3	4 189,1
Summa avsättningar	**24 200,4**	**22 260,7**	**20 307,4**	**19 296,7**
Skulder	114 387,8	120 271,2	124 862,2	127 797,6
Summa eget kapital och skulder	**234 078,2**	**238 149,7**	**241 006,0**	**243 690,6**
Ansvarsförbindelse pensioner	**14 680,5**	**13 850,8**	**13 195,7**	**12 658,9**
Soliditet (%) inklusive ansvarsförbindelse	34,5	34,3	34,3	34,4

* Ingående värde korrigerat enligt bokslut 2025
** Exklusive ej aktiverbara utgifter (CM5)

Balansbudgeten visar vilka effekter budgeten för 2027 med inriktning för 2028 och 2029 har på stadens tillgångar och skulder. Den är upprättad utifrån förutsättningarna i bokslut 2025, budget 2026 och 2027 samt enligt det finansiella målet att soliditeten inklusive ansvarsförbindelsen inte ska vara lägre än 34,0 procent på längre sikt. På kort sikt ska soliditeten inte understiga 30,0 procent. Omsättningstillgångarna är beräknade enligt förutsättningen att stadens likviditet inte ska förändras under planperioden.

KASSAFLÖDESANALYS

Mnkr	Budget 2026	Budget 2027	Plan 2028	Plan 2029
Den löpande verksamheten				
Årets resultat	0,1	2,8	93,6	634,9
Förändring eget kapital övrigt	125,0	125,0	125,0	125,0
Justering ej likvidpåverkande poster	3 297,1	3 137,5	3 277,1	3 521,6
Utbetalning avsättningar	-1 887,5	-1 852,0	-1 971,0	-1 162,0
Förändring kortfr fordr, lån o lager	0,0	0,0	0,0	0,0
Kassaflöde från löpande verksamhet	**1 534,7**	**1 413,3**	**1 524,7**	**3 119,5**
Investeringsverksamhet				
Investering materiella anläggningstillgångar*	-9 151,3	-8 436,7	-7 255,7	-7 194,9
Försäljning materiella anläggningstillgångar	1 475,0	1 140,0	1 140,0	1 140,0
Investering finansiella anläggningstillgångar	0,0	0,0	0,0	0,0
Kassaflöde från investeringsverksamheten	**-7 676,3**	**-7 296,7**	**-6 115,7**	**-6 054,9**
Finansieringsverksamheten				
Förändring låneskuld	6 141,6	5 883,4	4 591,0	2 935,4
Årets kassaflöde	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**

* Exkl ej aktiverbara utgifter (CM5).

Kassaflödesanalysen visar vilka effekter budgeten för 2027 med inriktning för 2028 och 2029 har på stadens betalflöden. Analysen visar vilket bidrag den löpande verksamheten lämnar, hur mycket investeringsverksamheten förbrukar samt vilket tillflöde i form av lån som krävs för att hålla en oförändrad likviditet.

Följande, förslag till budget 2027 och inriktning för 2028 och 2029 för Finansförvaltningen, beslutas i denna budget

- Ram för kommunkoncernens totala externa upplåning samt ram för utlåning till och borgensteckning för bolagen fastställs i Finanspolicy för kommunkoncernen Stockholms stad.
- Kommunkoncernen ska i samband med den årliga översynen av finanspolicyn uppdatera de finansiella risklimiterna utifrån aktuella finansiella förutsättningar.
- Kommunalinkomstskatt utdebiteras med kronor 18:02 per skattekrona för att fylla stadens uttaxeringsbehov för 2027.
- Begravningsavgift utdebiteras med 8:00 öre per skattekrona för 2027.
- Beslut om den faktiska storleken på utdelningen från koncernen Stockholms Stadshus AB fattas av kommunfullmäktige i tertialrapport 2, 2027.
- Internräntan fastställs till 2,8 procent för 2027.
- Övriga förslag till budget 2027 och inriktning för 2028 och 2029 för Finansförvaltningen.

Bolag inom Stockholms Stadshus AB

Förslag till budget och ägardirektiv 2027 och inriktning 2028-2029 för koncernen Stockholms Stadshus AB

Bolagskoncernen Stockholms Stadshus AB

Bolagskoncernen ska under perioden prioritera affärsmässiga och nödvändiga investeringar för en långsiktigt hållbar kommunekonomi. Det är angeläget att en balans finns mellan egen finansiering och upplåning. Samtidigt ska bolagskoncernen dra nytta av sina fördelaktiga räntekostnader i samband med den nationella lågkonjunkturen. Den långa kommunala framförhållningen i kombination med fördelaktiga räntekostnader möjliggör för ett långsiktigt eget ägande av fastigheter och marktillgångar.

Bolagskoncernen ska möjliggöra ombildningar av hyresrätter. Strategiska fastigheter och samhällsfastigheter ska behållas i egen regi. Det ökade egna fastighetsägandet ska ske rationellt med stordriftsfördelar. Inhyrningar ska föregås av en risk- och konsekvensanalys

Bolagskoncernen Stockholms Stadshus AB:s uppgifter

Koncernen Stockholms Stadshus AB omfattar merparten av Stockholms stads aktiebolag. Stockholms Stadshus AB är moderbolaget i koncernen som består av 17 aktiva dotterbolag eller underkoncerner, samt ett intressebolag.

Styrelsen för Stockholms Stadshus AB, koncernstyrelsen, ska fatta de principiella beslut som krävs för att kommunfullmäktiges mål ska nås. Dotterbolagens styrelser och verkställande ledningar har det operativa ansvaret för att kommunfullmäktiges beslut verkställs.

Koncernen Stockholms Stadshus	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Resultat efter finansnetto, mnkr	**453**	**0**	**268**	**0**
Investeringar, mnkr	**-12 997**	**-12 656**	**-12 928**	**-13 169**

Moderbolaget Stockholms Stadshus AB

Stockholms Stadshus AB ska kontinuerligt följa större investeringsprojekt med särskilt fokus på projekt med långsiktiga effekter för stadens tillväxt, ekonomi och trygghet. Stockholms Stadshus AB ska verka för att uppfylla sina åtaganden i nationella bostadsförhandlingar.

Det är angeläget att Stockholms Stadshus AB deltar i arbetet för fortsatt fastighetsutveckling, utbyggnad och planering av lokaler för stadens välfärdsverksamheter, såsom äldreboenden, skolor och förskolor. All samhällsplanering ska i ett tidigt skede beakta välfärdens behov av kostnadseffektiva, ändamålsenliga, tillgängliga och trygga lokaler.

Moderbolaget Stockholms Stadshus AB:s uppgifter

Stockholms Stadshus AB har en sammanhållande funktion för huvuddelen av Stockholms stads aktiebolag och leder bolagskoncernen. I kommunfullmäktiges direktiv ingår att svara för övergripande utveckling, strategisk planering, löpande översyn och omprövning, utöva ekonomisk kontroll och uppföljning, samt att utveckla styrformer och samspelet mellan ägare, koncernledning och dotterbolag. Moderbolaget följer upp av kommunfullmäktige beslutade indikatorer och av kommunfullmäktige gemensamma direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser, i samverkan med stadsledningskontoret. Moderbolaget ska inom ramen för kommunstyrelsens uppsiktsplikt återföra väsentlig och strategisk information till kommunstyrelsen.

Ägardirektiv för 2027-2029

Stockholms Stadshus AB	2026	2027	2028	2029
Resultat efter finansnetto, mnkr	63	75	75	75
Investeringar, mnkr	0	0	0	0

För att kommunfullmäktiges mål ska uppnås ska bolaget, utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolag, Bolagets uppgifter* samt i stadens styrdokument arbeta enligt kommunfullmäktiges inriktning nedan.

En trygg huvudstad med hög livskvalitet

Bolaget ska:

- delta i arbetet med att säkerställa en effektiv lokaltillgång för stadens verksamheter tillsammans med kommunstyrelsen och berörda bolag
- följa upp och samordna dotterbolagens arbete med trygghetsinvesteringar och säkerhetsåtgärder

En varsamt växande huvudstad

Bolaget ska:

- samordna uppföljningen av koncernens hållbarhetsarbete i enlighet med EU-direktiv
- bistå i arbetet med att utveckla småskalig kärnkraft
- säkerställa att de kommunala bolagen inventerar var det lämpar sig att installera solceller på stadens tak samt planerar för att installera solceller under mandatperioden för att öka den lokala elproduktionen
- samordna och följa upp koncernens arbete för att nå stadens miljö- och klimatmål

En resurseffektiv huvudstad med fokus på kärnverksamheten

Bolaget ska:

- utveckla och samordna kommunkoncernens investeringsstyrning tillsammans med kommunstyrelsen
- tillsammans med dotterbolagen bedriva ett aktivt arbete med att begränsa koncernens finansiella skuldutveckling och för en långsiktigt positiv resultatutveckling och ökad egenfinansieringsgrad

- bedriva en långsiktig och effektiv planering för byggandet av Stockholmshus tillsammans med bostadsbolagen, exploateringsnämnden och stadsbyggnadsnämnden och i detta arbete ta ett samordningsansvar
- säkerställa att bostadsbolagen är fortsatt viktiga aktörer för att uppnå stadens bostadsmål, öka byggandet av hyresrätter med hyror som gör att fler har råd att efterfråga hyresrätterna samt arbeta för att stärka samverkan mellan samtliga fyra bostadsbolag
- tillsammans med kommunstyrelsen och i samråd med Stockholm Business Region AB styra, samordna och följa upp dotterbolagens näringslivsarbete
- tillsammans med kommunstyrelsen inom ramen för stadens samordnade äldreboendeplanering (SÄB), intensifiera arbetet för att möta stadens behov av vård- och omsorgsboenden
- sammanhålla utredningen om återköp av samhällsfastigheter
- följa upp den ekonomiska lönsamheten i dotterbolagens klimatinvesteringsåtgärder
- leda och följa upp arbetet med en effektiv och hållbar fastighetsförvaltning inom stadens fastighetsbolag

Kommunfullmäktiges aktiviteter

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Utbildningsnämnden ska i samråd med kommunstyrelsen, arbetsmarknadsnämnden och Stockholms Stadshus AB ta fram en stadsgemensam modell för arbetsförlagd utbildning inom stadens nämnder och bolag för elever i Stockholms stads anpassade gymnasieskolor	2027-01-01	2027-12-31
AB Stockholmshem och AB Svenska Bostäder ska i samarbete med exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och Stockholms Stadshus AB ta fram samlad plan för stadens befintliga modul- och tillfälliga bostäder, i syfte att säkerställa en långsiktigt ändamålsenlig hantering	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med fastighetsnämnden, kulturnämnden: kulturförvaltningen, socialnämnden, utbildningsnämnden, äldrenämnden, stadsdelsnämnderna, Stockholms Stadshus AB, AB Familjebostäder, AB Svenska Bostäder, AB Stockholmshem, Micasa Fastigheter i Stockholm AB, SISAB och S:t Erik Markutveckling AB se över och ta fram förslag på en modell för omställning av stadens fastigheter till nya verksamhetsändamål eller bostäder i samband med demografiska förändringar, på ett sätt som minimerar ledtider och minskar kommunkoncernens långsiktiga kostnader	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med Stockholms Stadshus AB genomföra en analys av Stockholms resiliens kopplat till miljö- och klimatrelaterade risker	2027-01-01	2027-12-31
Stockholms Hamn AB ska i samarbete med kommunstyrelsen, trafiknämnden och Stockholms Stadshus AB förbereda genomförandet av en första etapp av överföringen av förvaltningen av innerstadskajerna till trafiknämnden, omfattande Norr Mälarstrand, Söder Mälarstrand och Munkbrohamnen. Inför överföringen ska finansiering och investeringsförutsättningar för trafiknämndens långsiktiga utveckling av kajerna vara klarlagda	2027-01-01	2027-12-31
Stockholms Stadshus AB ska inrätta ett kommunalt projektutvecklingsbolag för att driva detaljplaner i tidiga skeden samt stärka allmännyttans bostadsbyggande	2027-01-01	2027-06-30

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Kommunstyrelsen ska i samråd med Stockholms Stadshus AB göra en översyn av stadens investeringsfrämjande arbete och lämna förslag på hur det framöver kan utvecklas för att stärka stadens position långsiktigt	2027-01-01	2027-12-31
Övriga aktiviteter		
Stockholms Stadshus AB ska bistå i arbetet med att utveckla småskalig kärnkraft	2027-01-01	2027-12-31
Stockholms Stadshus AB ska följa upp och samordna dotterbolagens arbete med trygghetsinvesteringar och säkerhetsåtgärder	2027-01-01	2027-12-31
Stockholms Stadshus AB ska sammanhålla utredningen om återköp av samhällsfastigheter	2027-01-01	2027-12-31
Stockholms Stadshus AB ska följa upp den ekonomiska lönsamheten i dotterbolagens klimatinvesteringsåtgärder	2027-01-01	2027-12-31

Bostadsbolagen

Gemensamt för de tre bolagen

För att kommunfullmäktiges mål ska uppnås ska bolagen, utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolag*, *Bolagets uppgifter* samt i stadens styrdokument arbeta enligt kommunfullmäktiges inriktning nedan.

En trygg huvudstad med hög livskvalitet

Bolagen ska:

- fortsätta utveckla sitt bostadssociala arbete genom att bland annat arbeta vräkningsförebyggande och aktivt verka för att en nollvision ska gälla för vräkningar av barnfamiljer, utveckla arbetet mot våld i hemmet och för ett stärkt barnrättsperspektiv
- bidra till stadens gemensamma arbete om att förmedla försöks- och träningslägenheter, Bostad Först, förturslägenheter och skyddade boenden för våldsutsatta
- fortsätta arbetet mot oriktiga hyresförhållanden, olovlig andrahandsuthyrning, oskäliga hyror vid tillåten andrahandsuthyrning, och bostadsrelaterade bedrägerier
- arbeta för att optimalt nyttja beståndet på bästa sätt för att minska trångboddhet, förbättra tillgänglighet och motverka segregation
- verka för en god rörlighet inom det egna beståndet genom att bland annat underlätta för äldre att flytta till bostäder som är anpassade efter deras behov
- fortsätta utveckla och genomföra åtgärder för hur interna byteskön kan bli ett mer effektivt verktyg för att minska trångboddhet, förbättra tillgänglighet och bryta segregation
- utifrån ny lag och beslut om kommunala hyresgarantier uppdatera sina villkor för förmedling i syfte att borgen utställd av Stockholms stad kan accepteras som garanti vid nyuthyrning
- stärka arbetet mot olovlig andrahandsuthyrning och felaktig folkbokföring
- samverka med polisen kring insatser för att ta fast personer utan uppehållstillstånd som vistas i allmännyttan
- bevara hyresbestånden och ge de boende inflytande över renoveringarna i syfte att hålla nere hyran
- aktivt arbeta för att vräka personer med koppling till gängkriminalitet samt sätta upp fler trygghetskameror
- ge särskild prioritet åt poliser och vissa kritiska yrkesgrupper inom välfärden
- blanda nyproduktion av hyresrätter i olika storlekar med bostadsrättshus för att undvika segregation och förslumning
- hålla nere hyrorna genom hyresgästanpassad standardhöjning vid renoveringar

En varsamt växande huvudstad

Bolagen ska:

- öka produktionen av förnybar el genom utbyggnad av solceller på fastigheternas tak, i såväl befintligt bestånd som i nyproduktion när det är ekonomiskt lönsamt
- ge hyresgästerna reellt inflytande över grad av standardhöjning utöver lägsta godtagbara standard i samband med upprustning
- genom varsam renovering stärka livscykelperspektivet, värna kulturhistoriska värden och begränsa hyreshöjningar och miljöpåverkan
- stärka arbetet med att utveckla inflytandet för hyresgästerna, till exempel i samband med upprustning av gårdar samt främja social sammanhållning och tillit i bostadsområdena
- utifrån gällande lagstiftning alltid pröva möjligheten att drifta bostadsbolagens tillkommande parkeringar, utifrån affärsmässiga villkor
- kravställa att nya hyresbostäder byggs i klassisk arkitektur
- låta butiks- och verksamhetslokaler prägla bottenvåningarna
- möjliggöra konvertering av bottenplanslokaler till verksamhetslokaler för små- och lättindustri
- säkerställa att p-talen för områden inte försämras efter nybyggnation
- säkerställa att nya bostäder inte byggs på p-platser
- möjliggöra laddstationer vid p-platser i de fall det är efterfrågat
- säkerställa att Stadshagens IP inte bebyggs
- undersöka möjligheten till stadsradhus i form av hyresrätter
- värna kulturhistoriska värden vid upprustningar

En resurseffektiv huvudstad med fokus på kärnverksamheten

Bolagen ska:

- verka för att nyproduktion av bostäder sker med hög kostnadseffektivitet och med hyresnivåer som är rimliga för hushåll med vanliga inkomster
- arbeta för att bygga fler radhus
- pröva och utveckla metoder, samarbeten och tekniska lösningar som bidrar till lägre produktionskostnader och effektivare byggprocesser, under förutsättning att dessa ligger inom ramen för bolagets ekonomiska mål, kvalitetskrav och ekologiska och sociala hållbarhetsprinciper
- tillsammans med Micasa Fastigheter i Stockholm AB pröva att samordna planering av byggprojekt
- arbeta proaktivt och strukturerat för att motverka välfärdsbrottslighet, ekonomisk brottslighet, svartarbete och oegentligheter på byggarbetsplatser
- utarbeta långsiktig planering för förvaltning av bolagens skyddsrum
- kravställa att olönsamma bostadsprojekt inte genomförs
- hålla nere hyrorna genom att minska avkastningskravet
- påbörja en utredning om att slå ihop de tre bostadsbolagen
- utreda att ta över det bostadssociala ansvaret från SHIS
- möjliggöra och uppmana till ombildningar av hyresrätter

- undvika större försäljningar av fastigheter och i stället ta ett långsiktigt ägande och ansvar för fastighetsbeståndet
- minska vinstutdelningen och använda sänkt resultat efter finansnetto till att hålla nere hyrorna
- låta nyproduktionen finansiera sig själv
- inkludera styrelsen och kommunfullmäktige i den årliga hyresförhandlingen
- möjliggöra mindre upphandlingar för ökat deltagande av småföretagare

Kommunfullmäktiges aktiviteter

Aktivitet	**Startdatum**	**Slutdatum**
Socialnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen, stadsdelsnämnderna, AB Familjebostäder, AB Stockholmshem, AB Svenska Bostäder och Micasa Fastigheter i Stockholm AB utreda och ta fram förslag på stadsövergripande rutiner för vräkningsförebyggande arbete, med fokus på tidig uppsökande kontakt med hyresgäster och en gemensam väg in för hyresvärdar när en hyresgäst riskerar uppsägning	2027-01-01	2027-12-31
AB Familjebostäder, AB Stockholmshem och AB Svenska Bostäder ska utreda tekniska, juridiska och ekonomiska förutsättningar för att dela egenproducerad el mellan sina fastigheter	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med exploateringsnämnden, fastighetsnämnden, AB Familjebostäder, AB Stockholmshem, AB Svenska Bostäder och Micasa Fastigheter i Stockholm AB påbörja arbetet med att implementera centralt framtagen vägledning för bonusvitesmodeller för byggprojekt	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med fastighetsnämnden, kulturnämnden: kulturförvaltningen, socialnämnden, utbildningsnämnden, äldrenämnden, stadsdelsnämnderna, Stockholms Stadshus AB, AB Familjebostäder, AB Svenska Bostäder, AB Stockholmshem, Micasa Fastigheter i Stockholm AB, SISAB och S:t Erik Markutveckling AB se över och ta fram förslag på en modell för omställning av stadens fastigheter till nya verksamhetsändamål eller bostäder i samband med demografiska förändringar, på ett sätt som minimerar ledtider och minskar kommunkoncernens långsiktiga kostnader	2027-01-01	2027-12-31
AB Familjebostäder, AB Svenska Bostäder och AB Stockholmshem ska, med bas i Micasa Fastigheter i Stockholm AB:s ramprogram för seniorbostäder, utreda hur och om de kan påbörja produktion av seniorbostäder med fokus på överkomliga hyror	2027-01-01	2027-12-31
AB Svenska Bostäder, AB Familjebostäder och AB Stockholmshem ska i samarbete med Bostadsförmedlingen i Stockholm AB genom sitt konceptfamiljelägenheter säkerställa att fyror och större lägenheter i huvudsak förmedlas till hushåll med hemmaboende barn. Detta både via intern och extern kö och med tonvikt på innerstaden och närförort	2027-01-01	2027-12-31
AB Svenska Bostäder, AB Familjebostäder och AB Stockholmshem ska i samarbete med exploateringsnämnden och stadsbyggnadsnämnden göra en genomgång av allmännyttans projektportfölj med fokus på att öka genomförbarheten av bostadsprojekt i staden	2027-01-01	2027-12-31
Bostadsförmedlingen i Stockholm AB ska i samarbete med AB Svenska Bostäder, AB Stockholmshem och AB Familjebostäder utreda en gemensam äldrelots i syfte att stärka det uppsökande arbetet mot äldre i behov av en bättre anpassad bostad. Utredningen ska också se över möjligheten att införa en hållbar finansieringslösning för detta	2027-01-01	2027-08-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Kommunstyrelsen ska i samarbete med exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden, AB Svenska Bostäder, AB Familjebostäder och AB Stockholmshem samordna arbetet och lämna förslag på prioriterade åtgärder för utveckling av centrum och centrumområden	2027-01-01	2027-12-31
Trafiknämnden ska i samråd med idrottsnämnden, kyrkogårdsnämnden, stadsdelsnämnderna, AB Svenska Bostäder, AB Familjebostäder, AB Stockholmshem, SISAB och Micasa Fastigheter i Stockholm AB genomföra och utvärdera ett pilotprojekt inklusive övning avseende samverkan vid extrema väderhändelser	2027-01-01	2027-12-31
Kulturnämnden: kulturförvaltningen ska i samarbete med kommunstyrelsen, exploateringsnämnden, fastighetsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden, AB Familjebostäder, AB Stockholmshem, AB Svenska Bostäder, Micasa Fastigheter i Stockholm AB och SISAB samt andra berörda nämnder och bolag ta fram en konststrategi	2027-01-01	2027-12-31
Övriga aktiviteter		
Bostadsbolagen ska stärka arbetet mot olovlig andrahandsuthyrning och felaktig folkbokföring	2027-01-01	2027-12-31
Bostadsbolagen ska samverka med polisen kring insatser för att ta fast personer utan uppehållstillstånd som vistas i allmännyttan	2027-01-01	2027-12-31
Bostadsbolagen ska kravställa att nya hyresbostäder byggs i klassisk arkitektur	2027-01-01	2027-12-31
Bostadsbolagen ska kravställa att olönsamma bostadsprojekt inte genomförs	2027-01-01	2027-12-31
Bostadsbolagen ska bevara hyresbestånden och ge de boende inflytande över renoveringarna i syfte att hålla nere hyran	2027-01-01	2027-12-31
Bostadsbolagen ska hålla nere hyrorna genom att minska avkastningskravet	2027-01-01	2027-12-31
Bostadsbolagen ska påbörja en utredning om att slå ihop de tre bostadsbolagen	2027-01-01	2027-12-31
Bostadsbolagen ska utreda att ta över det bostadssociala ansvaret från SHIS	2027-01-01	2027-12-31

AB Svenska Bostäder

Bolaget ska skapa bästa möjliga förhållanden för sina hyresgäster så att goda hyresgästrelationer bevaras samtidigt som boendet ska kunna anpassas efter de behov som uppkommer i livets olika faser. Bolaget ska eftersträva en hög kvalitet i underhåll och service.

Bolagets uppgifter

Bolagets huvudsakliga uppgift är att bygga och förvalta bostäder och därmed bidra till stadens bostadsförsörjning.

Dotterbolaget AB Stadsholmen äger och förvaltar fastigheter av stort kulturhistoriskt värde. Bolaget ska förena värnandet av kulturarvet med en långsiktig affärsmässighet.

Ägardirektiv för 2027-2029

AB Svenska Bostäder	2026	2027	2028	2029

Resultat efter finansnetto, mnkr	**90**	**35**	**56**	**77**
Investeringar, mnkr	**-1 530**	**-1 300**	**-1 300**	**-1 500**

För att kommunfullmäktiges mål ska uppnås ska bolaget, utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser*, *Bolagets uppgifter* samt i stadens styrdokument arbeta enligt kommunfullmäktiges inriktning nedan.

AB Familjebostäder

Bolaget ska skapa bästa möjliga förhållanden för sina hyresgäster så att goda hyresgästrelationer bevaras samtidigt som boendet ska kunna anpassas efter de behov som uppkommer i livets olika faser. Bolaget ska eftersträva en hög kvalitet i underhåll och service.

Bolagets uppgifter

Bolagets huvudsakliga uppgift är att bygga och förvalta bostäder och därmed bidra till stadens bostadsförsörjning.

Ägardirektiv för 2026-2029

AB Familjebostäder	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Resultat efter finansnetto, mnkr	**170**	**57**	**87**	**116**
Investeringar, mnkr	**-1 050**	**-900**	**-900**	**-1 180**

AB Stockholmshem

Bolaget ska skapa bästa möjliga förhållanden för sina hyresgäster så att goda hyresgästrelationer bevaras samtidigt som boendet ska kunna anpassas efter de behov som uppkommer i livets olika faser. Bolaget ska eftersträva en hög kvalitet i underhåll och service.

Bolagets uppgifter

Bolagets huvudsakliga uppgift är att bygga och förvalta bostäder och därmed bidra till stadens bostadsförsörjning.

Ägardirektiv för 2027-2029

AB Stockholmshem	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Resultat efter finansnetto, mnkr	**174**	**31**	**57**	**82**
Investeringar, mnkr	**-1 365**	**-1 375**	**-1 500**	**-1 650**

Micasa Fastigheter i Stockholm AB

Micasa ska verka för att tillskapa flera attraktiva boendeplatser i angränsande kommuner som erbjuds stockholmarna. Vidare ska bolaget verka för att utveckla arbetet med senior- och trygghetsbostäder i attraktiva lägen nationellt.

Kommunala vård- och omsorgsboenden samt seniorbostäder ska finnas i alla stadsdelsnämndsområden. Bolaget ska delta i stadsutvecklingsarbetet med en äldrevänlig stad. Bolaget ska prioritera underhållsåtgärder i fastigheter med stora underhållsbehov.

Bolagets uppgifter

Bolaget äger, anskaffar, bygger och förvaltar vård- och omsorgsboenden, servicehus, seniorbostäder, LSS-boenden, HVB och bostäder för grupper med svag ställning på bostadsmarknaden. Bolaget ska skötas på ett allmännyttigt och affärsmässigt sätt.

Ägardirektiv för 2027-2029

Micasa Fastigheter i Stockholm	2026	2027	2028	2029
Resultat efter finansnetto, mnkr	**-90**	**-56**	**-205**	**-255**
Investeringar, mnkr	**-785**	**-834**	**-1 294**	**-1 596**

För att kommunfullmäktiges mål ska uppnås ska bolaget, utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolag*, *Bolagets uppgifter* samt i stadens styrdokument arbeta enligt kommunfullmäktiges inriktning nedan.

En trygg huvudstad med hög livskvalitet

Bolaget ska:

- tillsammans med berörd stadsdelsnämnd säkerställa gemensamhetsytor, aktivitetscenter med goda möjligheter till rörelse och utrymmen för hemtjänst i tillkommande såväl som befintliga fastigheter
- intensifiera arbetet med att ljudanpassa samtliga fastigheter med bristfälliga hörselmiljöer
- stödja stadsdelsnämnderna i det uppsökande arbetet av personer 65 år eller äldre i syfte att bryta ofrivillig ensamhet och social isolering
- utreda möjligheten till nybyggnation av särskilda boenden, ”livsstilsboenden”, i andra kommuner för stockholmare
- i samråd med Storstockholms brandförsvar göra en översyn av behovsprövade boenden, till exempel vård- och stödboenden, för att säkerställa att de har ett skäligt brandskydd

En varsamt växande huvudstad

Bolaget ska:

- fortsätta arbetet med klimatanpassning av byggnader och utemiljöer samt arbetet med att skapa ett gott och svalt inomhusklimat sommartid med särskilt fokus på värmeböljor samt skapa ett gott och behagligt inomhusklimat även vintertid

- installera solceller i snabbare takt och öka produktionen av energi från solceller där det lämpar sig och är ekonomiskt hållbart
- bidra till att uppfylla stadens mål om att minska energianvändningen med 10 procent genom smart digital styrning, utfasning av direktverkande elsystem och energikrävande belysning samt energieffektiviserande åtgärder vid renovering och ombyggnation
- fortsätta arbetet med att skapa gröna och trevliga utemiljöer med hög biologisk mångfald, i anslutning till bolagets fastigheter i hela staden och att sådana gemensamhetsytor planeras in vid nybyggnation
- Säkerställa att vid nybyggnation projektera utifrån lämpliga miljöcertifieringskrav, vilket även ska prövas vid större ombyggnationsprojekt
- planera nya äldreboenden i klassisk arkitektur
- ta fram riktlinjer för att bevara kulturhistoriska byggnadselement vid upprustning och renovering

En resurseffektiv huvudstad med fokus på kärnverksamheten

Bolaget ska:

- i samarbete med exploateringsnämnden och stadsbyggnadsnämnden säkerställa en hög utbyggnadstakt för att möta stadens behov av vård- och omsorgsboenden
- pröva och utveckla metoder, samarbeten och tekniska lösningar som bidrar till lägre produktionskostnader och effektivare byggprocesser, under förutsättning att dessa ligger inom ramen för bolagets ekonomiska mål, kvalitetskrav och ekologiska och sociala hållbarhetsprinciper
- pröva andra alternativ för fastigheter med underhållsbehov och som inte är långsiktigt strategiskt viktiga för bolaget
- fortsätta arbetet med att utveckla underhållsplaneringen för att integrera denna med stadens äldreboendeplanering
- tillsammans med bostadsbolagen pröva att samordna planering av byggprojekt
- utarbeta långsiktig planering för förvaltning av bolagets skyddsrum

Kommunfullmäktiges aktiviteter

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Socialnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen, stadsdelsnämnderna, AB Familjebostäder, AB Stockholmshem, AB Svenska Bostäder och Micasa Fastigheter i Stockholm AB utreda och ta fram förslag på stadsövergripande rutiner för vräkningsförebyggande arbete, med fokus på tidig uppsökande kontakt med hyresgäster och en gemensam väg in för hyresvärdar när en hyresgäst riskerar uppsägning	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med exploateringsnämnden, fastighetsnämnden, AB Familjebostäder, AB Stockholmshem, AB Svenska Bostäder och Micasa Fastigheter i Stockholm AB påbörja arbetet med att implementera centralt framtagen vägledning för bonusvitesmodeller för byggprojekt	2027-01-01	2027-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Kommunstyrelsen ska i samarbete med fastighetsnämnden, kulturnämnden: kulturförvaltningen, socialnämnden, utbildningsnämnden, äldrenämnden, stadsdelsnämnderna, Stockholms Stadshus AB, AB Familjebostäder, AB Svenska Bostäder, AB Stockholmshem, Micasa Fastigheter i Stockholm AB, SISAB och S:t Erik Markutveckling AB se över och ta fram förslag på en modell för omställning av stadens fastigheter till nya verksamhetsändamål eller bostäder i samband med demografiska förändringar, på ett sätt som minimerar ledtider och minskar kommunkoncernens långsiktiga kostnader	2027-01-01	2027-12-31
Trafiknämnden ska i samråd med idrottsnämnden, kyrkogårdsnämnden, stadsdelsnämnderna, AB Svenska Bostäder, AB Familjebostäder, AB Stockholmshem, SISAB och Micasa Fastigheter i Stockholm AB genomföra och utvärdera ett pilotprojekt inklusive övning avseende samverkan vid extrema väderhändelser	2027-01-01	2027-12-31
Kulturnämnden: kulturförvaltningen ska i samarbete med kommunstyrelsen, exploateringsnämnden, fastighetsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden, AB Familjebostäder, AB Stockholmshem, AB Svenska Bostäder, Micasa Fastigheter i Stockholm AB och SISAB samt andra berörda nämnder och bolag ta fram en konststrategi	2027-01-01	2027-12-31
Övriga aktiviteter		
Micasa Fastigheter i Stockholm AB ska planera nya äldreboenden i klassisk arkitektur	2027-01-01	2027-12-31
Micasa Fastigheter i Stockholm AB ska ta fram riktlinjer för att bevara kulturhistoriska byggnadselement vid upprustning och renovering	2027-01-01	2027-12-31
Micasa Fastigheter i Stockholm AB ska utreda möjligheten till nybyggnation av särskilda boenden, ”livsstilsboenden”, i andra kommuner för stockholmare	2027-01-01	2027-12-31

Bostadsförmedlingen i Stockholm AB

Bostadsförmedlingen i Stockholm AB ska medverka till en effektiv bostadsförmedling och förmedla lägenheter i ett öppet och transparent system efter kötid.

Bostadsförmedlingen i Stockholm AB ska vara öppen för alla fastighetsägare. I de fall det finns intresse från fastighetsägare i kringliggande kommuner ska bostadsförmedlingen därför kunna förmedla bostäder även i Stockholms arbetsmarknadsregion. Bolaget ska med sin verksamhet trygga en väl fungerande regional marknadsplats för hyresrätter. Bolaget ska undersöka möjligheten att ge särskild förtur till polisanställda i Stockholm.

Bolaget ska också medverka i kommunkoncernens arbete för Stockholms utveckling.

Bolagets uppgifter

Bolagets uppgift är att svara för reguljär bostadsförmedling, evakuering och förmedling av förturslägenheter inklusive försöks- och träningslägenheter, förmedling av lägenheter till stadens bostadsbolags internköer, förmedling av kategoribostäder såsom student- och seniorboenden. Bolagets bostadsförmedling ska vara användarvänlig, tillgänglig och effektiv. Bolaget ansvarar även för Stockholmsrummet som en mötesplats för information och dialog om Stockholms stadsutveckling och bostadsbyggande.

Ägardirektiv för 2027-2029

Bostadsförmedlingen i Stockholm AB	2026	2027	2028	2029
Resultat efter finansnetto, mnkr	0	0	0	0
Investeringar, mnkr	0	0	-1	-1

För att kommunfullmäktiges mål ska uppnås ska bolaget, utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolag*, *Bolagets uppgifter* samt i stadens styrdokument arbeta enligt kommunfullmäktiges inriktning nedan.

En trygg huvudstad med hög livskvalitet

Bolaget ska:

- säkerställa att de skyddade boenden som idag har lägenheter i stadens bostadsbolag kan byta dessa mot jämförbara lägenheter när verksamheten av skyddsskäl så kräver
- i samarbete med bostadsbolagen säkerställa tillgången till skyddade boenden för våldsutsatta
- tillhandahålla förmedling av försöks- och träningslägenheter inklusive Bostad Först i den omfattning som efterfrågas av stadens nämnder och bolag
- i samverkan med bostadsbolagen, SHIS Bostäder, stadsdelsnämnderna och socialnämnden, i den mån det behövs, säkerställa att genomgångsbostäder tillhandahålls och kommer barnfamiljer som under lång tid levt i osäkra boendeförhållanden tillgodo

- säkerställa att personer med stora behov av anpassningsåtgärder i hemmet erbjuds förtur till anpassade lägenheter
- utreda förtur för polisanställda till lägenheter i bostadskön

En varsamt växande huvudstad

En resurseffektiv huvudstad med fokus på kärnverksamheten

Bolaget ska:

- fortsätta kontrollen av intyg i syfte att säkerställa rättssäkerheten inom förmedlingsprocessen
- bidra i arbetet med att underlätta för unga att komma in på bostadsmarknaden
- öka antalet inlämnade lägenheter från privata fastighetsägare och förvaltare
- fortsätta att i dialog med fastighetsägarna utveckla digitala lösningar för lägenhetsinformation, visning och dylikt för att förenkla den sökandes bedömning tidigt i processen eller vid utebliven fysisk visning
- verka för att större lägenheter tilldelas barnfamiljer
- i dialog med privata fastighetsägare informera om goda erfarenheter från stadens allmännyttiga bolag och deras sänkta inkomstkrav, i syfte att fler ska göra motsvarande justeringar av sina krav. Bolaget ska därtill aktivt verka för att fler fastighetsägare inför sänkta inkomstkrav
- verka för en successiv ökning av Bostadsförmedlingens andel kategoribostäder och förturer för att öka möjligheten för de som verkligen behöver bostad att kunna få bra och billiga sådana utifrån behov

Kommunfullmäktiges aktiviteter

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Bostadsförmedlingen i Stockholm AB ska i samarbete med AB Svenska Bostäder, AB Stockholmshem och AB Familjebostäder utreda en gemensam äldrelots i syfte att stärka det uppsökande arbetet mot äldre i behov av en bättre anpassad bostad. Utredningen ska också se över möjligheten att införa en hållbar finansieringslösning för detta	2027-01-01	2027-08-31
Övriga aktiviteter		
Bostadsförmedlingen i Stockholm AB ska utreda förtur för polisanställda till lägenheter i bostadskön	2027-01-01	2027-12-31

Skolfastigheter i Stockholm AB (SISAB)

SISAB ska vara en aktiv ägare och förvaltare av stadens förskole- och skolfastigheter. Bolaget ska också tillsammans med stadsdelsnämnderna, förskolenämnden och utbildningsnämnden ha en ledande roll i planeringsarbetet när staden bygger nya skolor och förskolor. Bolaget ska aktivt arbeta utifrån den samordnade skolplaneringen i Stockholm (SAMS) för att säkerställa god samhällsplanering i allmänhet och hållbar skolplanering i synnerhet. SISAB ska också arbeta med aktiv fastighetsutveckling.

Stadens skol- och förskolegårdar behöver bli större. Utemiljön i såväl skola som förskola ska präglas av höga lek- och idrottsvärden. En förutsättning för detta är att Boverkets riktlinjer om 30 kvm utomhus yta per elev uppfylls. För detta måste planeringen av skol- och förskolegårdar vara med tidigt i byggprocessen.

Bolaget förväntas, sett över tid, inte redovisa någon ekonomisk vinst för den löpande verksamheten. Under den senaste tioårsperioden har bolaget redovisat resultatmässiga överskott.

Bolagets uppgifter

Bolaget ska tillhandahålla ändamålsenliga, kvalitativa, trygga, miljö- och klimatmässigt hållbara, flexibla och kostnadseffektiva lokaler och utemiljöer för stadens förskole- och skolverksamhet.

Ägardirektiv för 2027-2029

SISAB	2026	2027	2028	2029
Resultat efter finansnetto, mnkr	**0**	**0**	**0**	**0**
Investeringar, mnkr	**-1 100**	**-1 200**	**-1 300**	**-1 300**

För att kommunfullmäktiges mål ska uppnås ska bolaget, utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolag*, *Bolagets uppgifter* samt i stadens styrdokument arbeta enligt kommunfullmäktiges inriktning nedan.

En trygg huvudstad med hög livskvalitet

Bolaget ska:

- utveckla arbetet mot skadegörelse, klotter och nedskräpning
- utveckla arbetet med att öka tryggheten och förebygga kriminalitet på skolgårdar och ytor i anslutning till bolagets fastigheter, exempelvis genom tillfälliga aktiveringar av skolgårdsytor
- ta fram en handlingsplan för tillräcklig skolgårds- och förskoleyta per elev i enlighet med Boverkets riktlinjer
- vid nybyggnation prioritera småskaliga förskolor med överblickbara miljöer

En varsamt växande huvudstad

Bolaget ska:

- installera solceller, vid nybyggnation såväl som på befintliga fastigheter, där det lämpar sig och är ekonomiskt hållbart eller särskilt kan motiveras av beredskapsskäl
- stärka arbetet med att upprusta skolornas och förskolornas fysiska miljö och utemiljö så att de håller hög kvalitet och uppfyller kraven på yta, pedagogiska kvalitéer och mer grönska samt minska sårbarheten för klimatförändringar
- bevara kulturhistoriska element vid upprustning av fastigheter
- främja byggstilar inom klassisk arkitektur vid nybyggnation

En resurseffektiv huvudstad med fokus på kärnverksamheten

Bolaget ska:

- pröva andra alternativ för fastigheter som inte är långsiktigt strategiskt viktiga för bolaget eller dess huvudsakliga hyresgäster inom stadens skol- och förskoleverksamheter och i första hand pröva om fastigheterna kan användas i stadens övriga verksamheter
- i samverkan med utbildningsnämnden och kommunstyrelsen hitta lösningar för tillfällig användning av fastigheter som på sikt är viktiga i stadens skolplanering men som i dagsläget inte används eller bör användas för förskole- eller skoländamål, för att säkerställa att de bli kvar i stadens ägo, inte står tomma med otrygghet som följd samt att framtida dyra externa hyresbehov undviks
- säkerställa att uthyrningar till fristående förskolor och skolor inte sker till oseriösa aktörer
- stärka samverkan med stadsdelsnämnderna vid ny- eller ombyggnation av förskolor för att säkerställa att verksamhetens behov tas om hand
- utarbeta en långsiktig planering för förvaltning av bolagets skyddsrum
- genomföra en konsultväxling för att i högre utsträckning bli en utförarorganisation inom exempelvis projektering, löpande skötsel samt drift och underhåll i syfte att förbättra servicen till bolagets hyresgäster och motverka välfärdsbrottslighet
- delta i arbetet med samordnad tillsyn under ledning av kommunstyrelsen
- påbörja arbetet med återköp av skolor och förskolor som såldes under perioden 2018–2022
- i samarbete med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna genom myndighetssamverkan arbeta för att motverka välfärdsbrott
- utvärdera kostnaden och nyttan för de klimat- och miljöåtgärder som i dag präglar byggprocessen
- aktivt pröva om andra alternativ på marknaden än SISAB:s egna konceptlösningar, i första hand från SKR:s Adda inköpscentral, är mer kostnadseffektiva och samtidigt verksamhetsmässigt ändamålsenliga

Kommunfullmäktiges aktiviteter

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Kommunstyrelsen ska i samarbete med fastighetsnämnden, kulturnämnden: kulturförvaltningen, socialnämnden, utbildningsnämnden, äldrenämnden, stadsdelsnämnderna, Stockholms Stadshus AB, AB Familjebostäder, AB Svenska Bostäder, AB Stockholmshem, Micasa Fastigheter i Stockholm AB, SISAB och S:t Erik Markutveckling AB se över och ta fram förslag på en modell för omställning av stadens fastigheter till nya verksamhetsändamål eller bostäder i samband med demografiska förändringar, på ett sätt som minimerar ledtider och minskar kommunkoncernens långsiktiga kostnader	2027-01-01	2027-12-31
SISAB ska i samarbete med trafiknämnden, Skärholmens stadsdelsnämnd, AB Stockholmshem och Kulturhuset Stadsteatern AB fortsätta ett arbete för utveckling av Bredholmstorget i Skärholmen	2027-01-01	2027-12-31
Trafiknämnden ska i samråd med idrottsnämnden, kyrkogårdsnämnden, stadsdelsnämnderna, AB Svenska Bostäder, AB Familjebostäder, AB Stockholmshem, SISAB och Micasa Fastigheter i Stockholm AB genomföra och utvärdera ett pilotprojekt inklusive övning avseende samverkan vid extrema väderhändelser	2027-01-01	2027-12-31
Idrottsnämnden ska i samarbete med SISAB identifiera lämpliga platser inom bolagets fastighetsbestånd där tillfälliga idrottsytor skulle kunna uppföras	2027-01-01	2027-12-31
Kulturnämnden: kulturförvaltningen ska i samarbete med kommunstyrelsen, exploateringsnämnden, fastighetsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden, AB Familjebostäder, AB Stockholmshem, AB Svenska Bostäder, Micasa Fastigheter i Stockholm AB och SISAB samt andra berörda nämnder och bolag ta fram en konststrategi	2027-01-01	2027-12-31
Kulturnämnden: kulturförvaltningen ska i samarbete med utbildningsnämnden och SISAB utreda förutsättningarna för en ny form av kulturskoleverksamhet som bedrivs på skolor, fritidsklubbar eller skolnära verksamhet efter ordinarie undervisningstid och som utformas för att nå en bred grupp barn och unga	2027-01-01	2027-06-30
SISAB ska i samarbete med idrottsnämnden, kulturnämnden: kulturförvaltningen och utbildningsnämnden arbeta för att tillgängliggöra och anpassa skollokaler och skolidrottshallar för permanenta och tillfälliga idrotts-, kultur- och föreningsverksamheter samt stadens fritidsverksamheter	2027-01-01	2027-12-31
Övriga aktiviteter		
SISAB ska ta fram en handlingsplan för tillräcklig skolgårds- och förskoleyta per elev i enlighet med Boverkets riktlinjer	2027-01-01	2027-12-31
SISAB ska bevara kulturhistoriska element vid upprustning av fastigheter	2027-01-01	2027-12-31
SISAB ska främja byggstilar inom klassisk arkitektur vid nybyggnation	2027-01-01	2027-12-31
SISAB ska påbörja arbetet med återköp av skolor och förskolor som såldes under perioden 2018–2022	2027-01-01	2027-12-31
Utbildningsnämnden ska i samarbete med SISAB och stadsdelsnämnderna genom myndighetssamverkan arbeta för att motverka välfärdsbrott	2027-01-01	2027-12-31

Stockholm Vatten och Avfall AB

Stockholm Vatten och Avfall AB ska med fortsatt tydlig miljöprofil säkerställa leverans av hälsosamt och gott vatten till hushåll och verksamheter i Stockholm och ombesörja avloppshantering av god kvalitet med så liten miljöpåverkan som möjligt. Bolaget ska arbeta för att kunna öka återvinningen av näringsämnen från avloppshanteringen utan att miljöbelastningen ökar samt säkerställa teknik och metodval för läkemedelsrening av avloppsvatten.

Bolaget ska verka för att förebygga uppkomsten av avfall samt verka för en effektiv och hållbar avfallshantering och återvinning i staden för att uppnå målet om ett resurssmart Stockholm.

Det är av yttersta vikt att bolaget gör noggranna bedömningar av möjliga prioriteringar i tiden av olika projekt i syfte att säkerställa att investeringsbudgeten inte överskrids. Bolaget ska utöka sina riskpåslag för att säkerställa god budgetering i tider av stor ekonomisk osäkerhet.

Bolaget har varit vanskött sedan Miljöpartiet intog ordförandeposten 2014. Misslyckade upphandlingar och rekordfördyringar i kombination med stora investeringsbehov har skapat ett allvarligt ekonomiskt läge. Det krävs en ny ledning och en haverikommission. Därtill bör Stockholm stad avsluta samägandet med övriga kommuner för att undvika att taxekollektiviet bekostar dyra nyanslutningar i bl.a. Huddinge kommun.

Bolagets uppgifter

Bolaget levererar dricksvatten och renar avloppsvatten i Stockholms stad och Huddinge kommun, samt ansvarar för avfallshanteringen i Stockholms stad. Bolagets ansvar omfattar också att äga och sköta ledningsnäten för vatten och avlopp samt pumpstationer och vattenreservoarer i Stockholm och Huddinge. Därutöver säljer bolaget vatten- och avloppstjänster till ett tiotal andra kommuner. Bolaget ska även driva stadens miljöstationer och ansvara för Stockholms återvinningscentraler och återvinningsstationer.

Ägardirektiv 2027-2029

Stockholm Vatten och Avfall AB	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Resultat efter finansnetto, mnkr	**142**	**69**	**315**	**44**
Investeringar, mnkr	**-5 600**	**-5 300**	**- 4 800**	**-4 500**

För att kommunfullmäktiges mål ska uppnås ska bolaget, utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolag, Bolagets uppgifter* samt i stadens styrdokument arbeta enligt kommunfullmäktiges inriktning nedan.

En trygg huvudstad med hög livskvalitet

En varsamt växande huvudstad

Bolaget ska:

- fortsatt arbeta för att öka återvinningen av näringsämnen från avloppshanteringen utan att miljöbelastningen ökar, samt säkerställa teknik och metodval för läkemedelsrening av avloppsvatten
- under mandatperioden slutföra arbetet med att ge samtliga områden med höga naturvärden inom Bornsjöns naturreservat fullgott skydd genom nya föreskrifter i enlighet med överenskommelse med Länsstyrelsen
- ta fram och implementera en plan för hur rekreationsvärdena inom Bornsjönegendomen ska stärkas genom tydligare målpunkter och leder
- fortsätta samarbetet med exploateringsnämnden och andra berörda nämnder för att säkerställa en effektiv och ändamålsenlig planering av VA-infrastruktur, inklusive samordnade lösningar för dagvatten och skyfall som är ekonomiskt försvarbara och anpassade till miljö och geologi
- fortsätta arbetet med att, på affärsmässiga grunder, skapa förutsättningar för ökad energiåtervinning från VA-nätet tillsammans med Stockholm Exergi
- öka arbetet med naturbaserade lösningar inom ramen för arbetet med att hantera dagvatten i staden
- i samarbete med berörda nämnder intensifiera arbetet med att genomföra åtgärder i enlighet med de lokala åtgärdsprogrammen för stadens vattenförekomster för att uppnå miljökvalitetsnormerna för vatten
- i samarbete med kommunstyrelsen verka för förändrad VA-lagstiftning som möjliggör en progressiv VA-taxa
- i samråd med Stockholms Stadshus AB och kommunstyrelsen utreda och återkomma med förslag om lämplig långsiktig ansvarsfördelning gällande utbyggnad av möjligheten att lämna textilier lokalt i hela Stockholm
- bistå exploateringsnämnden med kompetens gällande utformning av skyfallsanläggningar under mark

En resurseffektiv huvudstad med fokus på kärnverksamheten

Bolaget ska:

- fortsätta med styrning, kontroll, uppföljning och prioritering i pågående och kommande investeringsprojekt samt säkerställa en för detta ändamålsenlig egen organisation
- arbeta långsiktigt med att minska behovet av taxehöjning genom samordning med exploateringsnämnden i tidiga skeden, genom att undersöka möjligheten till statliga stöd samt genom stärkt ekonomisk styrning
- genomföra en haveriutredning av ledningens och styrelsens arbete sedan 2014

- påbörja arbetet för att avsluta samägandet av bolaget med Botkyrka och Huddinge kommuner samt, till dess att det är genomfört, pausa alla nyanslutningar
- undersöka möjligheten att erhålla EU-stöd
- arbeta för att motverka behovet av framtida taxeökningar genom höjda anläggningsavgifter vid nyinvesteringar
- delta i stadens digitaliseringsarbete och i samverkansavtalet med KTH samt samverka med andra forskningsinstitutioner

Kommunfullmäktiges aktiviteter

Aktivitet	**Startdatum**	**Slutdatum**
Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska i samråd med kulturnämnden: kulturförvaltningen, trafiknämnden, Stockholm Business Region AB samt Stockholm Vatten och Avfall AB genomföra ett pilotprojekt på stadens mark för att vid minst ett evenemang testa ett system för distribution och insamling av flergångsförpackningar	2027-01-01	2027-12-31
Stockholm Vatten och Avfall AB ska i samråd med exploateringsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, andra berörda nämnder och bolag samt akademin planera för att genomföra ett pilotprojekt för att testa att sanera ytterligare områden och vattendrag från gifter genom naturbaserade lösningar, exempelvis växter och vattenlevande djur som absorberar PFAS, samt aktiva kolbarriärer	2027-01-01	2027-12-31
Trafiknämnden ska i samarbete med Stockholm Vatten och Avfall AB, AB Stokab, Stockholm Exergi Holding AB och andra ledningsägare utreda hur staden kan möjliggöra mer grönska och trädplantering vid grävarbeten	2027-01-01	2027-12-31
Stockholm Vatten och Avfall AB ska inför kommande upphandling av insamling av förpackningsavfall från flerfamiljshus utreda vilken metod som ger bäst klimat- respektive ekonomisk nytta, bland annat genom att undersöka effekter och synergier av en områdesvis insamling	2027-01-01	2027-12-31
Övriga aktiviteter		
Stockholm Vatten och Avfall AB ska genomföra en haveriutredning av ledningens och styrelsens arbete sedan 2014	2027-01-01	2027-12-31
Stockholm Vatten och Avfall AB ska påbörja arbetet för att avsluta samägandet av bolaget med Botkyrka och Huddinge kommuner samt, till dess att det är genomfört, pausa alla nyanslutningar	2027-01-01	2027-12-31
Stockholm Vatten och Avfall AB ska undersöka möjligheten att erhålla EU-stöd	2027-01-01	2027-12-31

Stockholms Hamn AB

Stockholm är en sjöfartsstad och stadens hamnar utgör ett viktigt gods- och logistiknav för Mälarregionen. Stockholms Hamn AB har, som en av världens största passagerarhamnar med 16 miljoner passagerare ett normalår, också en viktig roll i besöksnäringen när det gäller passagerar- och kryssningstrafiken i Östersjön. Verksamheten ska stimulera och vara ett föredöme för ett samhällsekonomiskt miljövänligt transportarbete.

Stockholm ska vara en attraktiv hamnstad med förutsättningar för såväl näringslivets som kollektivtrafikens behov. Tillsammans med Region Stockholm ska det kollektiva resande via vatten utvecklas. Bolaget spelar en avgörande roll i att stärka framkomligheten i staden genom att upplåta och utveckla lämplig infrastruktur.

Bolagets anläggningar utgör porten till Stockholm för besökarna och det är viktigt att dessa är trygga, tillgängliga och välkomnande.

Bolagets uppgifter

Bolaget ska medverka till att säkerställa och utveckla goda förutsättningar för en hållbar sjöfart, besöksnäring och regionens varuförsörjning i syfte att främja regionens utveckling och hållbara tillväxt.

Ägardirektiv 2027-2029

Stockholms Hamn AB	2026	2027	2028	2029
Resultat efter finansnetto, mnkr	-55	-50	-25	0
Investeringar, mnkr	-300	-350	-350	-300

För att kommunfullmäktiges mål ska uppnås ska bolaget, utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolag*, *Bolagets uppgifter* samt i stadens styrdokument arbeta enligt kommunfullmäktiges inriktning nedan.

En trygg huvudstad med hög livskvalitet

- bidra till stadens arbete med tillskapandet av fler bad- och bastuplatser i Stockholm
- verka för att de stockholmare som bor på båt vid stadens kajer ska kunna göra det på ett bra och ordnat sätt

En varsamt växande huvudstad

Bolaget ska:

- verka för att godstrafiken på järnväg till och från Norviks hamn återupptas
- implementera åtgärder som gör Stockholms hamnar till hållbar premiumdestination för internationell kryssning
- verka för en samhällsekonomiskt lönsam elektrifiering
- utreda hur bolaget kan gynna fartyg med mindre klimatpåverkan och bättre energieffektivitet, genom ekonomiska styrmedel och utan försämrad driftsekonomi för bolaget

En resurseffektiv huvudstad med fokus på kärnverksamheten

Bolaget ska:

- i samverkan med exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och trafiknämnden fortsätta planeringen av hamnverksamhet och stadsutveckling i Stadsgården/Masthamnen. Området kring Stadsgårdskajen ska hållas tillgängligt för kultur och nöjesliv
- säkerställa att alla relevanta kajlägen ska ha tillgång till landström utefter faktisk efterfrågan
- successivt elektrifiera den egna fordonsflottan av terminal- och servicefordon samt arbetsmaskiner när det är ekonomiskt lönsamt
- utveckla arbetet med att erbjuda laddinfrastruktur för tunga lastbilar och andra yrkesfordon i terminal- och logistikområden
- fortsätta arbetet i enlighet med intentionsavtalet om Frihamnspiren, med inriktning att marken ska överlåtas till Stockholms Hamn AB, samt fortsatt hantera frågan om Energihamnens framtida huvudmannaskap i enlighet med tidigare inriktning
- undersöka möjligheten att avsluta avtalet om driften av Norvik med det kinesiska bolaget Hutchison Ports
- arbeta för att bevara Masthamnen samt andra kajplatser som används av industribåtar för civil beredskap

Kommunfullmäktiges aktiviteter

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Stockholms Hamn AB ska i samarbete med kommunstyrelsen, trafiknämnden och Stockholms Stadshus AB förbereda genomförandet av en första etapp av överföringen av förvaltningen av innerstadskajerna till trafiknämnden, omfattande Norr Mälarstrand, Söder Mälarstrand och Munkbrohamnen. Inför överföringen ska finansiering och investeringsförutsättningar för trafiknämndens långsiktiga utveckling av kajerna vara klarlagda	2027-01-01	2027-12-31
Stockholms Hamn AB ska i samarbete med trafiknämnden utreda investeringsbehov för Hammarbyslussen	2027-01-01	2027-12-31
Trafiknämnden ska i samarbete med exploateringsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och Stockholms Hamn AB påbörja upprustningen och breddningen av Munkbrohamnens kaj till en blågrön parkmiljö med mer grönska och bättre offentliga miljöer, där lokalt genererade stenmassor i första hand återanvänds	2027-01-01	2027-12-31
Trafiknämnden ska i samarbete med Stockholms Hamn AB och S:t Erik Markutveckling AB aktivera Stadsgårdskajen med serveringar, lek och grönska	2027-01-01	2027-12-31
Övriga aktiviteter		
Undersöka ett avslut i förtid med kinesiska bolaget Hutchison Ports	2027-01-01	2027-12-31

AB Stokab

Stokab ska fortsätta utveckla stamnätsinfrastrukturen, inklusive noder och knutpunkter, för att klara den framtida ökade generella efterfrågan och garantera tillgången på konkurrensneutral svartfiber. Framväxten av en allt mer uppkopplad värld kombinerat med 5G och AI, förväntas också leda till ett behov av en mer utbyggd digital infrastruktur. Bolaget ska ha fortsatt hög egenfinansieringsgrad.

Bolagets uppgifter

Bolagets uppgift är att bygga, hyra ut samt underhålla ett passivt och säkert fibernät i Stockholm i syfte att bidra till goda förutsättningar för it-utvecklingen i regionen.

Ägardirektiv 2027-2029

AB Stokab	2026	2027	2028	2029
Resultat efter finansnetto, mnkr	**220**	**195**	**190**	**180**
Investeringar, mnkr	**-170**	**-170**	**-170**	**-170**

För att kommunfullmäktiges mål ska uppnås ska bolaget, utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolag*, *Bolagets uppgifter* samt i stadens styrdokument arbeta enligt kommunfullmäktiges inriktning nedan.

En trygg huvudstad med hög livskvalitet

En varsamt växande huvudstad

En resurseffektiv huvudstad med fokus på kärnverksamheten

Bolaget ska:

- Bedriva ett aktivt arbete för att säkerställa fortsatt lönsamhet i verksamheten

Kommunfullmäktiges aktiviteter

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Trafiknämnden ska i samarbete med Stockholm Vatten och Avfall AB, AB Stokab, Stockholm Exergi Holding AB och andra ledningsägare utreda hur staden kan möjliggöra mer grönska och trädplantering vid grävarbeten	2027-01-01	2027-12-31
AB Stokab ska i samråd med kommunstyrelsen utreda förutsättningar för en gemensam kameraplattform för stadens verksamheter	2027-01-01	2027-12-31

Stockholms Stads Parkerings AB

Stockholm Parkerings anläggningar ska leda till ökat utbud av parkeringsplatser. Gatuparkeringsplatser som försvinner ska kompenseras i form av parkeringar under mark. Bolaget ska initiera förslag och finansiera nya garage för detta syfte, genom nyproduktion och förvärv. Garagen ska också möta behoven i nya stadsutvecklingsområden. Bolaget ska även utveckla garagelösningar i city, samt utöka antalet pendlarparkeringsplatser. En hög grad av innovation och nytänkande ska prägla bolagets parkeringslösningar.

Bolagets uppgifter

Bolaget bygger och driver parkeringsanläggningar som verkar på den kommersiella marknaden samt anläggningar som avlastar gatunätet.

Ägardirektiv för 2027-2029

Stockholms Stads Parkering AB	2026	2027	2028	2029
Resultat efter finansnetto, mnkr	**80**	**105**	**85**	**85**
Investeringar, mnkr	**-380**	**-450**	**-500**	**-525**

För att kommunfullmäktiges mål ska uppnås ska bolaget, utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolag*, *Bolagets uppgifter* samt i stadens styrdokument arbeta enligt kommunfullmäktiges inriktning nedan.

En trygg huvudstad med hög livskvalitet

Bolaget ska:

- arbeta för att stärka tryggheten, tillgängligheten och säkerheten i bolagets egna och driftade anläggningar

En varsamt växande huvudstad

Bolaget ska:

- säkerställa fortsatt utbyggnad av laddinfrastruktur i driftade anläggningar genom att ingå långsiktiga avtal på affärsmässiga villkor med fastighetsägare
- utifrån gällande lagstiftning alltid pröva möjligheten att drifta bostadsbolagens tillkommande parkeringar, utifrån affärsmässiga villkor
- öka andelen parkeringsplatser reserverade för bilpooler och skapa goda förutsättningar för bilpooler i anläggningarna
- undersöka p-hus i Slussengaraget med boendeparkering för boende i Gamla stan
- initiera projektering av underjordiska parkeringsplatser i innerstaden
- bidra till att kompensera för bortbyggda gatuparkeringsplatser
- utöka antalet pendlarparkeringsplatser
- verka för att p-köp ska kunna tillämpas vid förtätning
- genomföra en översyn av oanvända laddplatser och avveckla vissa till förmån för vanliga p-platser
- utveckla arbetet med snedställda p-platser samt undersöka innovationsupphandlingar för att maximera parkeringshusens kapacitet

En resurseffektiv huvudstad med fokus på kärnverksamheten

Bolaget ska:

- utarbeta långsiktig planering för förvaltning av bolagets skyddsrum
- i samråd med exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och andra intressenter fortsatt verka för att cykelparkeringsgarage anordnas vid eller i närheten av Stockholms Centralstation
- möjliggöra nya innovationer och parkeringslösningar

Kommunfullmäktiges aktiviteter

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Övriga aktiviteter		
Stockholms Stads Parkerings AB ska undersöka p-hus i Slussengaraget med boendeparkering för boende i Gamla stan	2027-01-01	2027-12-31
Stockholms Stads Parkerings AB ska initiera projektering av underjordiska parkeringsplatser i innerstaden	2027-01-01	2027-12-31
Stockholms Stads Parkerings AB ska bidra till att kompensera för bortbyggda gatuparkeringsplatser	2027-01-01	2027-12-31
Stockholms Stads Parkerings AB ska utöka antalet pendlarparkeringsplatser	2027-01-01	2027-12-31
Stockholms Stads Parkerings AB ska möjliggöra nya innovationer och parkeringslösningar	2027-01-01	2027-12-31

Kulturhuset Stadsteatern AB

Bolagets uppgifter

Bolaget ska erbjuda verksamhet i form av teater-, dans- och scenkonst, musik, konst, design, film, litteratur, samtal/debatt, bibliotek och annan kulturell verksamhet samt ansvara för stadens platser inom stadens fristadsprogram.

Ägardirektiv för 2027-2029

Kulturhuset Stadsteatern AB	2026	2027	2028	2029
Resultat efter finansnetto, mnkr	- 418	-430	-437	-447
Investeringar, mnkr	-20	-35	-24	-20

För att kommunfullmäktiges mål ska uppnås ska bolaget, utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolag*, *Bolagets uppgifter* samt i stadens styrdokument arbeta enligt kommunfullmäktiges inriktning nedan.

En trygg huvudstad med hög livskvalitet

Bolaget ska:

- stärka arbetet med att nå barn och unga

En varsamt växande huvudstad

Bolaget ska:

- utveckla Materialmagasinet, lager, dekor och scenografi i nya lokaler i Frihamnen

En resurseffektiv huvudstad med fokus på kärnverksamheten

Bolaget ska:

- fortsätta utveckla Kulturhusets bibliotek, bland annat för att hantera behovet under Stadsbibliotekets renovering
- fortsatt säkerställa och utveckla tillgång till kultur i olika delar av staden i samverkan med det lokala kulturlivet, stadsdelsnämnderna, utbildningsnämnden, trafiknämnden och bostadsbolagen
- utveckla verksamheten i Studion för att möjliggöra för scenkonst och utställningar

Stockholm Globe Arena Fastigheter AB

Målet för verksamheten är att stärka Stockholms internationella konkurrenskraft och aktivt bidra till utvecklingen av Stockholm som en levande, trygg och vacker stad.

Bolagets uppgifter

Bolaget ska tillhandahålla och utveckla ändamålsenliga arenor för evenemangsverksamhet av god kvalitet.

Ägardirektiv för 2027-2029

Stockholm Globe Arena Fastigheter AB	2026	2027	2028	2029
Resultat efter finansnetto, mnkr	**-158**	**-178**	**-177**	**-173**
Investeringar, mnkr	**-20**	**-39**	**-38**	**-100**

För att kommunfullmäktiges mål ska uppnås ska bolaget, utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolag*, *Bolagets uppgifter* samt i stadens styrdokument arbeta enligt kommunfullmäktiges inriktning nedan.

En trygg huvudstad med hög livskvalitet

Bolaget ska:

- arbeta för att arenaområdet och arenorna har en hög tillgänglighet
- bidra till att barn och unga får en bra besöksupplevelse

En varsamt växande huvudstad

Bolaget ska:

- fortsätta arbeta med energieffektivisering och förnybar energi

En resurseffektiv huvudstad med fokus på kärnverksamheten

Bolaget ska:

- arbeta för ökad trygghet och säkerhet i arenaområdet och arenorna
- driva processen med en ny detaljplan för bolagets markinnehav norr om Globen i syfte att utveckla en ny ishockeyarena och övrig relevant stadsutveckling på platsen, i samarbete med kommunstyrelsen, Stockholms Stadshus AB och övriga berörda nämnder och bolag

Stockholm Business Region AB (SBR)

Stockholm roll som Sveriges huvudstad möjliggör för en samling av olika näringar inom industri och service. Stadens viktiga geografiska position som nav för såväl tåg, bil- och flygtrafiken skapar viktiga förutsättningar för att locka och behålla företag. Stockholms mål ska inte begränsas till att vara Sveriges mest attraktiva företagsstöd, utan nordens främsta. För detta måste verksamheten fortsätta stärka och möjliggöra flygtransporterna från Arlanda och Bromma som innovationskluster för elflyget och reservflygplats. För att nya företag ska etableras behöver ändamålsenliga verksamhetslokaler finnas för såväl kontor som små- och lättindustri. Verksamhetsområden måste utgöra det lokala navet för tung industri i syfte att säkerställa korta transporter. I samverkan med Stockholms hamnar ska transport- och logistiknäringen utvecklas efter det lokala näringslivets behov.

En trygg och säker stad med ett attraktivt nöjes- och idrottsliv samt med naturen ständigt tätt inpå knuten ska prägla kommunikationen utåt. Bolaget ska även framhäva Stockholms och Sveriges kulturhistoria för att utmärka staden i den tuffa konkurrensen mot andra nordiska huvudstäder. De särskilda mattraditionerna och de gastronomiska värdena ska särskilt lyftas fram. Bolaget ska se över sitt erbjudande för att minska dubbelarbete med andra myndigheter och organisationer, i syfte att erbjuda smalare men effektivare insatser.

Det regionala samarbetet inom näringslivsfrågor fortsätter inom Stockholm Business Alliance med syfte att attrahera utländska investeringar till regionen. Marknadsföringen ska syfta till att öka förståelsen för möjligheter inom staden. Däremot ska stor varsamhet beaktas vid utländska investeringar i samhällskritiska funktioner och anläggningar.

Det lokala näringslivet egen uppfattning av Stockholms attraktivitet är den enskilt viktigaste och mest inflytelserika marknadsföringsinsatsen. Därför ska SBR medverka till inrättandet av ett företagarråd för att utveckla näringslivsklimatet.

Bolagets uppgifter

Bolaget är stadens näringsliv- och destinationsbolag och har i uppdrag att attrahera besökare, investeringar, etableringar, evenemang och internationella talanger genom att positionera och marknadsföra Stockholm som en av Europas mest öppna, hållbara och kreativa städer. Bolaget ska bidra till att det är attraktivt att starta, driva och utveckla företag i Stockholm, till ett gott företagsklimat samt till en dynamisk och välfungerande arbetsmarknad. Vidare ska bolaget stödja och stärka det operativa lokala näringslivsarbetet, i samverkan med stadens verksamheter och övriga berörda aktörer. Bolaget ska även, i samverkan med offentlig sektor, näringsliv, akademi och civilsamhälle, bidra till utvecklingen av Stockholm för att stärka stadens attraktivitet och innovationskraft.

Bolaget leder och samordnar Stockholm Business Alliance (SBA).

Ägardirektiv för 2027-2029

Stockholm Business Region AB	2026	2027	2028	2029
Resultat efter finansnetto, mnkr	**0**	**0**	**0**	**0**
Investeringar, mnkr	**-1**	**0**	**0**	**0**

För att kommunfullmäktiges mål ska uppnås ska bolaget, utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolag*, *Bolagets uppgifter* samt i stadens styrdokument arbeta enligt kommunfullmäktiges inriktning nedan.

En trygg huvudstad med hög livskvalitet

Bolaget ska:

- bidra till stadens insatser för ungas introduktion till arbetsmarknaden, i det arbetet ingår att fortsätta och utveckla arbetet med SAO-jobb, praktikbank för fler kvalitativa PRAO-platser samt att erbjuda feriejobb i besöksnäringen
- tillsammans med utbildningsnämnden fortsätta utveckla arbetet med SAO-jobb och utöka satsningen till fler skolor
- bidra i utvecklingen av arbetet med Ung företagsamhet i staden
- stärka nya former av företag, exempelvis sociala företag

En varsamt växande huvudstad

Bolaget ska:

- stödja utvecklingen av gröna företag, hållbara innovationer och kompetens som stödjer den gröna omställningen
- stärka arbetet med etableringar av företag som bidrar till hållbar teknik och grön omställning
- stärka Kista som ett ledande innovationsdistrikt med fokus på framtidsbranscher som exempelvis grön teknik samt utveckling av kreativa näringar
- arbeta för att öka den internationella tillgängligheten till Stockholm genom hållbara transportmedel bland annat genom att verka för fler direkttågförbindelser mellan Stockholm och Europa
- verka för att uppmuntra till hållbart fritidsresande till och från Stockholm
- aktivt arbeta för att andelen utrikes resor till och från Stockholm med tåg ska öka

En resurseffektiv huvudstad med fokus på kärnverksamheten

Bolaget ska:

- särskilt beakta Kista och stadens övriga fokusområden i positionerings- och lokalt utvecklingsarbete
- bidra till att utveckla Stockholms ekosystem för start-ups och stärka förutsättningarna för att fler företag ska kunna starta, etablera sig och växa i Stockholm
- fortsätta utveckla det proaktiva arbetet för att attrahera fler etableringar och internationella talanger till Stockholm samt stärka stadens förmåga att välkomna och ta emot dem
- stärka Stockholms förmåga att attrahera internationell spetskompetens

- leda det operativa arbetet med att attrahera och utveckla internationella evenemang i Stockholm samt bidra i arbetet med att tidigt identifiera potentiella evenemang till Stockholm
- stärka bilden av Stockholm som innovationsstad med till exempel Alfred Nobel som attraktionskraft
- utveckla arbetet med synliggöra Stockholms rika kultur- och evenemangsutbud för fler stockholmare och besökare
- stärka arbetet med Stockholms attraktivitet som semesterstad för stockholmare
- samarbeta med lokala och kreativa småföretagare i arbetet med Stockholm som besökdestination
- erbjuda företag en väg in i Stockholms offentliga upphandlingar samt verka gentemot nämnder och bolag i syfte att utveckla nya innovationsupphandlingar
- utveckla innovationsupphandlingar riktade mot start-up-företag för att främja utveckling av miljö- och välfärdsteknik
- medverka i innovativa projekt såsom Hyperloop Stockholm–Helsingfors
- utreda Bromma som innovationskluster för utvecklare av el- och fotogenflygplan samt andra innovationsbolag med angränsande verksamhet
- verka för att främja flygplatserna Arlanda och Bromma samt möjliggöra fler direkta flygförbindelser till internationella storstäder
- stärka de lokala företagarnas representativitet genom ett företagarråd
- omprioritera stödarbetet till handfasta ekonomiska stöd och subventioner i stället för konferenser, workshops och utbildningar
- fokusera på entreprenörer som har potential och genomförandekraft

Kommunfullmäktiges aktiviteter

Aktivitet	**Startdatum**	**Slutdatum**
Arbetsmarknadsnämnden ska i samarbete med Stockholm Business Region AB intensifiera arbetet mot ungdomsarbetslösheten genom ett stärkt samarbete mellan offentlig sektor, näringsliv och civilsamhälle	2027-01-01	2027-12-31
Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska i samråd med kulturnämnden: kulturförvaltningen, trafiknämnden, Stockholm Business Region AB samt Stockholm Vatten och Avfall AB genomföra ett pilotprojekt på stadens mark för att vid minst ett evenemang testa ett system för distribution och insamling av flergångsförpackningar	2027-01-01	2027-12-31
Stockholm Business Region AB ska fortsätta arbetet med att ta fram en modell för att hållbarhetscertifiera evenemang i Stockholm samt pröva modellen	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med med kulturnämnden: kulturförvaltningen, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden, Norra innerstadens stadsdelsnämnd och Stockholm Business Region AB ta fram ytterligare åtgärder för att utveckla City till en attraktiv, grön, trygg och levande stadskärna för stockholmare, besökare, handel, kultur och näringsliv. Åtgärderna ska komplettera arbetet med gatumiljöplanen för City	2027-01-01	2027-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Kommunstyrelsen ska i samarbete med idrottsnämnden, kulturnämnden: kulturförvaltningen och Stockholm Business Region AB kartlägga potentiella större nationella och internationella evenemang, stärka samarbetet med aktörerna inom området, och identifiera möjligheter för Stockholm att attrahera och vinna fler evenemang. Arbetet ska även omfatta att ta fram förslag på hur staden långsiktigt kan stärka sin kapacitet att attrahera strategiska evenemang	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete med miljö- och hälsoskyddsnämnden samt Stockholm Business Region AB utveckla hur stadens engagemang i Stockholm Water Foundation och de internationella vattenpriserna kan användas för att stärka Stockholms position som en ledande, hållbar och innovativ stad. Arbetet ska bidra till ökad nationell och internationell synlighet för Stockholm inom vatten-, miljö- och klimatfrågor och stödja stadens arbete med att attrahera kompetens, investeringar, besökare och internationella samarbeten	2027-01-01	2027-12-31
Kommunstyrelsen ska i samarbete Stockholm Business Region AB och i samråd med kulturnämnden: kulturförvaltningen vidareutveckla Stockholm Music Week som del i positioneringen av Stockholm som en ledande kulturell och kreativ världsstad	2027-01-01	2027-12-31
Stockholm Business Region AB ska i samarbete med Region Stockholm inrätta en regional hubb ”welcome desk” för internationella talanger	2027-01-01	2027-12-31
Stockholm Business Region AB ska i samråd med kommunstyrelsen ta fram en indikator för att kunna mäta och följa tågturismens utveckling till och från Stockholm	2027-01-01	2027-12-31
Stockholm Business Region AB ska i samråd med näringsliv och akademi kartlägga strategiskt viktig internationell kompetens och föreslå åtgärder för att proaktivt attrahera internationella talanger till Stockholm	2027-01-01	2027-12-31
Stockholm Business Region AB ska teckna nytt samarbetsavtal med Ung Företagsamhet	2027-01-01	2027-06-30
Kulturnämnden: kulturförvaltningen ska i samarbete med miljö- och hälsoskyddsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden och Stockholm Business Region AB revidera Stockholms stads strategi för nattklubbar och livescener	2027-01-01	2027-12-31
Övriga aktiviteter		
Stockholm Business Region AB ska erbjuda företag en väg in i Stockholms offentliga upphandlingar samt verka gentemot nämnder och bolag i syfte att utveckla nya innovationsupphandlingar	2027-01-01	2027-12-31
Stockholm Business Region AB ska utveckla innovationsupphandlingar riktade mot start-up-företag för att främja utveckling av miljö- och välfärdsteknik	2027-01-01	2027-12-31
Stockholm Business Region AB ska medverka i innovativa projekt såsom Hyperloop Stockholm–Helsingfors	2027-01-01	2027-12-31
Stockholm Business Region AB ska utreda Bromma som innovationskluster för utvecklare av el- och fotogenflygplan samt andra innovationsbolag med angränsande verksamhet	2027-01-01	2027-12-31
Stockholm Business Region AB ska verka för att främja flygplatserna Arlanda och Bromma samt möjliggöra fler direkta flygförbindelser till internationella storstäder	2027-01-01	2027-12-31
Stockholm Business Region AB ska stärka de lokala företagarnas representativitet genom ett företagarråd	2027-01-01	2027-12-31

S:t Erik Försäkrings AB

S:t Erik Försäkrings AB ska vara det bästa och mest kostnadseffektiva alternativet för stadens nämnder och bolag. Bolaget ska svara för att det finns en effektiv riskfinansiering av anläggningar och verksamheter ägda av staden och närstående bolag.

Bolagets uppgifter

Bolaget ska förmedla försäkringslösningar och minimera kommunkoncernens försäkringskostnader, samt medverka till och teckna sakförsäkringar för stadens nämnder och bolag. Bolaget är även objektägare för stadens skaderapporteringssystem IA och ansvarar för förvaltning och utveckling av systemet.

Ägardirektiv för 2027-2029

S:t Erik Försäkrings AB	2026	2027	2028	2029
Resultat efter finansnetto, mnkr	**1**	**1**	**1**	**1**
Investeringar, mnkr	**0**	**0**	**0**	**0**

För att kommunfullmäktiges mål ska uppnås ska bolaget, utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolag, Bolagets uppgifter* samt i stadens styrdokument arbeta enligt kommunfullmäktiges inriktning nedan.

En trygg huvudstad med hög livskvalitet

En varsamt växande huvudstad

En resurseffektiv huvudstad med fokus på kärnverksamheten

Bolaget ska:

- optimera den försäkringsrisk som bolaget själv tar i förhållande till fastslagen risknivå
- genom premiesättning säkerställa att skademinimerande och riskförebyggande arbete premieras
- stödja det olycks- och skadeförebyggande arbetet i kommunkoncernen
- stärka det förebyggande strategiska arbetet för att minska antalet brand- och vattenskador samt begränsa konsekvenserna av dessa i samverkan med stadens nämnder och bolag och i samråd med Storstockholms brandförsvar

S:t Erik Markutveckling AB

Bolaget ska löpande pröva förslag till förvärv av fastigheter i syfte att främja stadens långsiktiga stadsutveckling.

Bolaget ska öka sin egenfinansieringsgrad.

Bolagets uppgifter

Bolagets uppgift är att äga, förvalta och utveckla fastigheter och aktier i fastighetsbolag i avvaktan på omvandling av fastigheterna till bostäder, arbetsplatser och andra ändamål i enlighet med stadens stadsutveckling.

Ägardirektiv för 2027-2029

S:t Erik Markutveckling AB	2026	2027	2028	2029
Resultat efter finansnetto, mnkr	**-36**	**-52**	**-9**	**-65**
Investeringar, mnkr	**-1 036**	**-674**	**-726**	**-303**

För att kommunfullmäktiges mål ska uppnås ska bolaget, utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolag*, *Bolagets uppgifter* samt i stadens styrdokument arbeta enligt kommunfullmäktiges inriktning nedan.

En trygg huvudstad med hög livskvalitet

En varsamt växande huvudstad

En resurseffektiv huvudstad med fokus på kärnverksamheten

Bolaget ska:

- avyttra fastigheter till lämplig nämnd eller bolag om fastigheten ska nyttjas långsiktigt inom stadens verksamheter
- pröva möjligheten att avyttra fastigheter som inte har en strategisk betydelse för staden under förutsättningen att det är ekonomiskt motiverat
- löpande pröva möjligheterna att förvärva fastigheter inför kommande stadsutveckling samt för stadens framtida behov
- aktivt arbeta i Kista för att förvärva större fastighetsområden med vakanta kontorsbyggnader för att bygga en ny och trivsam stadsdel

Kommunfullmäktiges aktiviteter

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Kommunstyrelsen ska i samarbete med fastighetsnämnden, kulturnämnden: kulturförvaltningen, socialnämnden, utbildningsnämnden, äldrenämnden, stadsdelsnämnderna, Stockholms Stadshus AB, AB Familjebostäder, AB Svenska Bostäder, AB Stockholmshem, Micasa Fastigheter i Stockholm AB, SISAB och S:t Erik Markutveckling AB se över och ta fram förslag på en modell för omställning av stadens fastigheter till nya verksamhetsändamål eller bostäder i samband med demografiska förändringar, på ett sätt som minimerar ledtider och minskar kommunkoncernens långsiktiga kostnader	2027-01-01	2027-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Trafiknämnden ska i samarbete med Stockholms Hamn AB och S:t Erik Markutveckling AB aktivera Stadsgårdskajen med serveringar, lek och grönska	2027-01-01	2027-12-31

Stockholmsmässan AB

Bolagets uppdrag är att marknadsföra Stockholm som en av norra Europas främsta mötesplatser och maximera de ekonomiska bidragen till regionen. Stockholmsmässan ska upplevas som en naturlig mötesplats för näringslivet, stockholmare och besökare.

Verksamheten ska vidare ge förutsättningar att stärka Stockholm som en ledande mötesplats i norra Europa.

Bolagets uppgifter

Bolagets uppgift är att utveckla, arrangera och genomföra mässor, kongresser, konferenser och evenemang för hela regionens bästa. Stockholmsmässan AB är ett genomförandebolag av mässor, kongresser, konferenser och evenemang.

Ägardirektiv för 2027-2029

Stockholmsmässan AB	2026	2027	2028	2029
Resultat efter finansnetto, mnkr	**0**	**-40**	**0**	**0**
Investeringar, mnkr	**0**	**-19**	**-15**	**-14**

För att kommunfullmäktiges mål ska uppnås ska bolaget, utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolag*, *Bolagets uppgifter* samt i stadens styrdokument arbeta enligt kommunfullmäktiges inriktning nedan.

En trygg huvudstad med hög livskvalitet

En varsamt växande huvudstad

En resurseffektiv huvudstad med fokus på kärnverksamheten

Bolaget ska:

- bidra till att utveckla Stockholm som turist- och besöksdestination i samarbete med Stockholm Business Region AB och marknadsföra Stockholm som norra Europas främsta mötesdestination med fokus på hållbara evenemang

Kista Utveckling AB

Kista riskerar att bli Stockholms största slumområde. Bolaget Kista Utveckling ska aktivt arbeta gentemot staten och SVT/SR i syfte att få organisationen att etablera sin huvudsakliga verksamhet i Kista. Bolaget ska även verka för att köpa upp större markområden och outnyttjade fastigheter för en framtida stadsutveckling i Kista, där gammalt rivs och nytt uppförs.

Bolagets uppgifter

Bolagets uppgift är att äga, förvalta och utveckla fastigheter, tomträtter och mark och aktier i fastighetsbolag med motsvarande uppgifter. Bolaget ska verka i Kista.

Ägardirektiv för 2027-2029

Kista Utveckling AB	2026	2027	2028	2029
Resultat efter finansnetto, mnkr	**-10**	**-22**	**-22**	**-22**
Investeringar, mnkr	**0**	**-10**	**-10**	**-10**

För att kommunfullmäktiges mål ska uppnås ska bolaget, utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolag*, *Bolagets uppgifter* samt i stadens styrdokument arbeta enligt kommunfullmäktiges inriktning nedan.

En trygg huvudstad med hög livskvalitet

En varsamt växande huvudstad

En resurseffektiv huvudstad med fokus på kärnverksamheten

Bolaget ska:

- samordna och driva stadens arbete med stadsutveckling, näringslivssamverkan och platsutveckling i Kista i nära samverkan med berörda nämnder och bolag
- pröva möjligheter till större förvärv av vakanta fastigheter och bostadsområden
- stärka Kista som ett ledande innovationsdistrikt med fokus på framtidsbranscher som exempelvis grön teknik samt utveckling av kreativa näringar
- utveckla former för samarbete med fastighetsägarna, Kista Science City och Stockholm Business Region AB kring etableringar och uthyrning
- fortsätta arbetet för att skapa en levande blandstad för alla med liv och rörelse på dagtid, kvällstid och helger samt med ett rikt utbud av bland annat kultur, service och fritidsaktiviteter
- tillsammans med exploateringsnämnden utreda förutsättningarna för att använda marken som en resurs i prioriterade utvecklingsprojekt
- verka gentemot SVT/SR för att föra över deras verksamhet och huvudkontor till Kista

Intressebolag i Stockholms Stadshus AB

Stockholm Exergi Holding AB

Verksamheten i Stockholm Exergi AB ska bedrivas affärsmässigt på ett rationellt och effektivt sätt i enlighet med finansiella och andra mål. Stockholm Exergi har ett stort åtagande i form av mycket riskfyllt CCS-projektet. Det är av största vikt att eventuellt misslyckande på grund av bristande efterfrågan och tekniska risker inte påverkar den kommunala ekonomin. Därför ska bolagets styrelse expanderas så att samtliga politiska partier ges insikt i det omfattande projektet.

Bolagets uppgifter

Bolaget har i uppdrag att bedriva verksamhet inom fjärrvärme och fjärrkyla i Sverige, samt annan därmed förenlig verksamhet. Stockholm Exergi Holding AB som ägs till 50 procent av Stockholms Stadshus AB är holdingbolag till Stockholm Exergi AB. Verksamheten bedrivs i det senare bolaget.

Inriktning för stadens ägande

För att kommunfullmäktiges mål ska uppnås ska bolaget, utöver det som beskrivs i *Direktiv för samtliga nämnder och bolag, Bolagets uppgifter* samt i stadens styrdokument arbeta enligt kommunfullmäktiges inriktning nedan.

Staden ska verka för att styrelsen för Stockholm Exergi utvidgas så att samtliga partier i kommunfullmäktige får politisk representation.

En trygg huvudstad med hög livskvalitet

En varsamt växande huvudstad

Bolaget ska:

- fortsätta att bygga ut och utveckla fjärrvärmenätet i stockholmsområdet
- utreda och verka för en diversifiering av fossilfria och förnybara energikällor
- arbeta för en fortsatt utbyggnad av fjärrkyla
- fortsätta samarbetet mellan staden och övriga aktörer för att hitta lösningar för framtidens eleffektutmaningar
- med stöd i genomförd utredning arbeta vidare med en storskalig samförbränning av slam och biobränsle tillsammans med Stockholm Vatten och Avfall AB
- gå vidare med att på ett affärsmässigt sätt möjliggöra för ökad energiåtervinning från VA-nätet tillsammans med Stockholm Vatten och Avfall AB
- ha som ambition att göra fjärrvärmen fossilfri och ta fram en plan för att fasa ut användningen av fossil olja så att den huvudsakligen drivs på hushålls- och industriavfall och överskottsvärme från industriprocesser

En resurseffektiv huvudstad med fokus på kärnverksamheten

Bolaget ska:

- säkerställa en transparent prissättning och en prisnivå som är konkurrenskraftig i jämförelse med andra produkter på värmemarknaden
- arbeta för att sammanlänka produktions- och distributionskapaciteten tillsammans med andra fjärrvärmeaktörer, i syfte att optimera miljö-, energi- och ekonomisk nytta
- utreda möjligheterna för framtida CCU (Carbon Capture and Utilisation) istället för enbart CCS (Carbon Capture and Storage)
- utreda möjligheterna för kapacitetsutjämning i det integrerade energisystemet
- utveckla flexibilitet och stödtjänster som bidrar till ett stabilt och hållbart elsystem
- genom sin roll som balansansvarig på elmarknaden bidra till en stabil och effektiv elförsörjning
- i samarbete med exploateringsnämnden och miljö- och hälsoskyddsnämnden utreda ett fossilfritt energisystem i Loudden och storskalig energilagring i bergrum samt utreda energilagring genom att nyttja existerande fjärrvärmesystem exempelvis i Ulvsunda
- säkerställa att staden har ett minimalt ekonomiskt åtagande i CCS-projektet
- utvärdera och löpande redovisa de tekniska och ekonomiska riskerna kopplade till CCS för kommunfullmäktige

Stockholms stads organisering i kommunalförbund

Storstockholms brandförsvar (SSBF)

Stockholms stads brand- och räddningsverksamhet är organiserad tillsammans med andra kommuner i kommunalförbundet Storstockholms brandförsvar, SSBF. Kommunalförbundet omfattar idag Danderyd, Lidingö, Nacka, Solna, Stockholm, Sundbyberg, Täby, Vallentuna, Vaxholm, Värmdö och Österåker. Förbundet ska fullgöra medlemskommunernas uppgifter enligt lagen om skydd mot olyckor, lagen om brandfarliga och explosiva varor samt lagen om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor.

Inom ramen för grunduppdraget svarar förbundet för medlemskommunernas gemensamma räddningstjänstverksamhet och ska genomföra räddningstjänstinsatser samt arbeta förebyggande för att minska risken för och konsekvenserna av bränder och andra olyckor, särskilt riktat mot riskgrupper i samhället. I uppdraget ingår även bland annat tillsyn, information, rådgivning och sotningsverksamhet. Samordningen av medlemskommunernas samlade arbete inom området ligger fortsatt kvar hos respektive kommun.

Utöver grunduppdraget kan medlemskommunerna teckna särskilda överenskommelser med SSBF om att förbundet ska bistå inom närliggande områden där förbundet har särskild kompetens. Det kan exempelvis avse frågor om civil beredskap och krishantering, risk- och brandskyddsfrågor i plan- och byggprocesser samt andra uppdrag där förbundets kompetens kan bidra till medlemskommunernas arbete.

Förbundet ska bidra aktivt inom ramen för Stockholms stads arbete med samordnad tillsyn.

Förbundet ska bidra till arbetet för att minska förekomsten och användningen av illegala sprängmedel.

Förbundet verkar även för att, utifrån sitt kompetensområde, minska risker och sårbarheter i samhällsplaneringen inte minst med tanke på klimatförändringarna, med fokus på övergripande riskhantering och möjlighet till räddningsinsatser.

SSBF är en viktig aktör i arbetet med civil beredskap och i planeringen för räddningstjänst under höjd beredskap. Förbundet ska tillsammans med medlemskommunerna bidra till återuppbyggnaden av det civila försvaret och samverka med relevanta aktörer, däribland Samverkan Stockholmsregionen (SSR). SSBF deltar även i arbetet inom stadens sektorsorganisation för civil beredskap.

SSBF:s närmare inriktning, mål och verksamhetsuppdrag för 2027 framgår av förbundets övergripande styrdokument och handlingsprogram samt

verksamhetsplan och budget, som beslutas av förbundsdirektionen och anmäls till Stockholms stad i särskild ordning.

Ekonomi

Medel för avgiften till SSBF finns inom Kommunstyrelsen m.m. anslag för ”Ersättningar till utomstående organisationer och föreningar”.
Medlemsavgiften för år 2027 beräknas till 448,9 mnkr, en ökning med 1,7 mnkr jämfört med 2026. SSBF ska arbeta för god kostnadskontroll, effektivitet och marginaler för att frigöra resurser för prioriterad verksamhet samt hålla nere förbundets medlemsavgift.

Stockholms stads kommunala stiftelser

SHIS Bostäder

SHIS Bostäder är Stockholms stad bostadssociala resurs. Stiftelsens förvaltning regleras i stiftelselagen och verksamheter arbetar utifrån kommunfullmäktiges uppdrag.

Stiftelsen har till ändamål att i samarbete med Stockholms stads nämnder med socialtjänstansvar dels tillhandahålla genomgångsbostäder för personer som av sociala och/eller ekonomiska skäl är i behov av tillfällig bostad dels erbjuda en mer varaktig bostad med visst boendestöd för personer med sociala problem samt bedriva annan därmed sammanhängande och förenlig verksamhet. För fullgörande av detta bostadssociala uppdrag förhyr och äger stiftelsen för verksamheten lämpliga fastigheter. Vid urval av hyresgäster till ungdomsbostäder förutsättes att bostadssökande ungdom under 25 år prioriteras.

SHIS Bostäder har kommunfullmäktiges uppdrag att tillhandahålla bostäder åt personer som av olika skäl inte har tillträde till den ordinarie bostadsmarknaden. Lägenheterna förmedlas som genomgångsbostad med korttidskontrakt, dels via stadens socialtjänst, dels via Bostadsförmedlingen i Stockholm. Samtliga kontrakt hos SHIS Bostäder är utan besittningsskydd. Socialnämnden ansvarar för förvaltning och uppföljning av stadens avtal med SHIS Bostäder och är samordnande part för stadsdelsnämnderna samverkan med SHIS Bostäder avseende målgrupp, behov och arbetssätt.

SHIS Bostäder har stadens uppdrag att tillhandahålla tillfälliga bostäder åt anvisade nyanlända stockholmare. Kontrakten kan maximalt gälla fem år. Boendetiden anpassas efter individens möjlighet att hitta egen bostad, med målet att så snabbt som möjligt gå vidare till ett eget boende.

Staden ska ha ett effektivt och samlat mottagande av nyanlända som möjliggör en snabb etablering på arbetsmarknaden och i samhället. SHIS Bostäder ska samverka med arbetsmarknadsnämnden och stadsdelsnämnderna för att öka andelen nyanlända som har arbete eller studerar efter etableringsuppdraget. SHIS Bostäder har också uppdrag att vara delaktig i att tillhandahålla bostäder till skyddsbehövande flyktingar från Ukraina under den tid EUs massflyktsdirektiv gäller.

SHIS Bostäder ska utveckla arbetssätt som säkerställer att barnfamiljer får tillgång till en långsiktig och trygg boendelösning. SHIS Bostäder ska använda framtaget uppföljningsverktyg för att styra och prognostisera utvecklingen av in- och utflytt, beläggningsgrad, boendetid och tomgångshyror. SHIS Bostäder ska arbeta flexibelt och sammanhållet med genomgångsbostäder för samtliga målgrupper för att motverka tomgångshyror.

Ekonomi

SHIS Bostäder erhåller årligen anslag via socialnämnden för drift och sociala merkostnader kopplade till det bostadssociala uppdraget och verksamhet för nyanlända. Budgettilldelning till SHIS Bostäder samlas från och med 2027 i ett anslag för ökade möjligheter att disponera medlen utifrån verksamhetens behov. Verksamheten för nyanlända och den övriga bostadssociala verksamheten ska följas upp och redovisas separat. SHIS Bostäder hade vid utgången av 2025 ett eget kapital om 54,6 mnkr.

Bilagor

Bilaga 1. Ekonomiska tabeller

Nettokostnader (exkl. kapitalkostnader)

Mnkr	Budget 2026	Budget 2027	Plan 2028	Plan 2029	Förändring 2026/2027
Kommunstyrelsen	-1 531,3	-1 501,2	-1 515,5	-1 510,5	30,1
Revisorskollegiet	-36,0	-36,4	-36,4	-36,4	-0,4
Servicenämnden	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Valnämnden	-80,1	-6,9	-9,7	-88,2	73,2
Stadsdelsnämnderna	-27 525,8	-28 861,8	-29 251,2	-29 216,2	-1 336,0
Arbetsmarknadsnämnden	-1 092,3	-1 135,8	-1 113,3	-1 113,3	-43,5
Exploateringsnämnden	3 345,8	3 159,1	3 345,7	3 504,9	-186,7
Fastighetsnämnden	1 169,8	1 192,2	1 206,3	1 251,9	22,4
Förskolenämnden	-3 005,1	-2 976,0	-2 974,7	-2 963,7	29,1
Idrottsnämnden	-1 199,3	-1 394,0	-1 436,5	-1 417,9	-194,7
Kulturnämnden					
kulturförvaltningen	-1 283,7	-1 026,5	-1 029,0	-1 033,7	257,2
stadsarkivet	-71,1	-74,6	-72,6	-72,6	-3,5
Kyrkogårdsnämnden	-220,6	-231,9	-220,4	-220,4	-11,3
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	-178,8	-162,4	-160,6	-160,6	16,4
Socialnämnden	-1 550,8	-1 647,9	-1 638,1	-1 638,1	-97,1
Stadsbyggnadsnämnden	-215,5	-197,1	-188,7	-188,7	18,4
Trafiknämnden	-383,6	-366,5	-365,8	-368,3	17,1
Utbildningsnämnden	-21 156,7	-21 783,1	-21 783,1	-21 783,1	-626,4
Äldrenämnden	-273,6	-300,4	-297,4	-296,4	-26,8
Överförmyndarnämnden	-92,5	-117,3	-115,3	-115,3	-24,8
SUMMA	**-55 381,2**	**-57 468,5**	**-57 656,3**	**-57 466,6**	**-2 087,3**
Avskrivningar (-)	-3 268,9	-3 310,8	-3 390,6	-3 524,9	-41,9
Central medelsreserv (-)					
Oförutsedda behov	-1 481,6	-1 642,7	-1 642,7	-1 642,7	-161,1
Prestationsreserv	-530,0	-437,7	-2 293,8	-3 794,1	92,3
Ej aktiverbara investeringsutgifter	-843,0	-768,0	-739,0	-739,0	75,0
Pensionsavgifter (-)	-2 168,7	-1 888,5	-2 031,4	-2 237,6	280,2
Disposition/avsättning begravningsfond	37,2	19,7	-3,1	-14,8	-17,5
TOTALT	**-63 636,2**	**-65 496,5**	**-67 756,9**	**-69 419,7**	**-1 860,3**

Bilaga 2. CESAM-bilaga

CESAM-BILAGA

Avvikelser mellan kommunstyrelsens och Sverigedemokraternas förslag till budget 2027

Kommunstyrelsen m.m.

Mnkr	Kostnader	Intäkter
(-) = ökade kostnader/minskade intäkter		
Kommunstyrelsens förslag till budget 2027	**-1 693,8**	**112,6**
Minskade kostnader för:		
Ersättning till organisationer och föreningar	10,0	
Handlingsplan för stärkt rådighet och egen regi	1,0	
Utredning och stöd arbetsrättsliga villkor vid upphandling och inköp- servicenämnden	2,5	
Stockholm Music Week - Stockholm business region	1,5	
Attraktiv evenemangsstad	2,0	
Stärkt samarbete med fackliga partner	1,0	
Förstärkt regionalt samarbete	1,0	
Idrottsgeneral	1,0	
Tidigare generell uppräkning samt effektivisering och åtg fr. 2025	60,0	
Ökade kostnader för:		
Ökade/minskade intäkter för:		
Sverigedemokraternas förslag till budget 2027	**-1 613,8**	**112,6**

Revisorskollegiet

Mnkr	Kostnader	Intäkter
(-) = ökade kostnader/minskade intäkter		
Kommunstyrelsens förslag till budget 2027	**-41,7**	**5,3**
Minskade kostnader för:		
Ökade kostnader för:		
Ökade/minskade intäkter för:		
Sverigedemokraternas förslag till budget 2027	**-41,7**	**5,3**

Bilaga 2:3

Valnämnden

Mnkr	Kostnader	Intäkter
(-) = ökade kostnader/minskade intäkter		
Kommunstyrelsens förslag till budget 2027	**-6,9**	**0,0**
Minskade kostnader för:		
Ökade kostnader för:		
Ökade/minskade intäkter för:		
Sverigedemokraternas förslag till budget 2027	**-6,9**	**0,0**

Stadsdelsnämnderna

Övergripande anslag

Mnkr	Kostnader	Intäkter
(-) = ökade kostnader/minskade intäkter		
Kommunstyrelsens förslag till budget 2027	**-106,4**	**0,0**
Minskade kostnader för:		
Miljö- och klimatsamordning samverkan	11,0	
Samordnare lokalt näringslivsarbete	4,0	
Samordnare stadsmiljö	4,0	
Lokal samordning av Fokus Järva	1,0	
Ökade kostnader för (-):		
Ökade/minskade intäkter för:		
Sverigedemokraternas förslag till budget 2027	**-86,4**	**0,0**

Bilaga 2:5

Förskoleverksamhet

Mnkr	Kostnader	Intäkter
(-) = ökade kostnader/minskade intäkter		
Kommunstyrelsens förslag till budget 2027	**-6 004,5**	**353,5**
Minskade kostnader för:		
Socioekonomiskt anslag (aktivitetskrav)	10,7	
Kartläggning av barnskötares betyg	4,0	
Ökade kostnader för (-):		
Mindre barngrupper	-20,0	
Utökad förskolevistelse med anledning av aktivitetskravet	-10,7	
Ökade/minskade intäkter för:		
Sverigedemokraternas förslag till budget 2027	**-6 020,5**	**353,5**

Barn, kultur och fritid

Mnkr	Kostnader	Intäkter
(-) = ökade kostnader/minskade intäkter		
Kommunstyrelsens förslag till budget 2027	**-600,0**	**0,0**
Minskade kostnader för:		
Kultursekreterare i varje stadsdelsnämnd	7,0	
Förstärkning kultur och fritidsverksamhet i ytterstaden	15,0	
Fritidsgårdar	25,0	
Ökad kvalitet öppen fritidsverksamhet	10,0	
Medel demokratiutveckling. Lokala utvecklingsprogram	40,0	
Stärkt föreningsstöd för implementering av miljö och klimat i ordinarie bidragsgivning	5,5	
Uppräkning	10,0	
Ökade kostnader för (-):		
Stärkt stöd till 4h-gårdar	-3,0	
NPF-satsning	-1,0	
Anpassad kolloverksamhet för barn med funktionsnedsättning	-1,5	
Fritidsgårdsreformen	-10,0	
Ökade/minskade intäkter för:		
Sverigedemokraternas förslag till budget 2027	**-503,0**	**0,0**

Bilaga 2:7

Äldreomsorg

Mnkr	Kostnader	Intäkter
(-) = ökade kostnader/minskade intäkter		
Kommunstyrelsens förslag till budget 2027	**-11 694,2**	**345,5**
Minskade kostnader för:		
Ökade kostnader för (-):		
Lönesatsning	-150,0	
Ökade/minskade intäkter för:		
Sverigedemokraternas förslag till budget 2027	**-11 844,2**	**345,5**

Funktionsnedsättning

Mnkr	Kostnader	Intäkter
(-) = ökade kostnader/minskade intäkter		
Kommunstyrelsens förslag till budget 2027	**-5 793,1**	**26,1**
Minskade kostnader för:		
Ökade kostnader för (-):		
Höjda löner brukarnära personal	-50,0	
Ökade/minskade intäkter för:		
Sverigedemokraternas förslag till budget 2027	**-5 843,1**	**26,1**

Bilaga 2:9

Individ- och familjeomsorg inklusive socialpsykiatri

Mnkr	Kostnader	Intäkter
(-) = ökade kostnader/minskade intäkter		
Kommunstyrelsens förslag till budget 2027	**-3 464,9**	**36,9**
Minskade kostnader för:		
Förebyggande arbete, utan evidens	25,0	
Fältassistenter	30,0	
Ökade kostnader för (-):		
Fler ordningsvakter	-30,0	
	-50,0	
Ökade/minskade intäkter för:		
Sverigedemokraternas förslag till budget 2027	**-3 489,9**	**36,9**

Stadsmiljöverksamhet

Mnkr	Kostnader	Intäkter
(-) = ökade kostnader/minskade intäkter		
Kommunstyrelsens förslag till budget 2027	**-430,4**	**0,0**
Minskade kostnader för:		
Förstärkt arbete med biologisk mångfald med oklar nytta	16,0	
Källsortering i parker och andra populära platser	11,0	
Förstärkt stadsmiljöarbete fr. 2024	25,5	
Minskad sanering pga tiggeriförbud	4,0	
Ökade kostnader för (-):		
Ökade/minskade intäkter för:		
Sverigedemokraternas förslag till budget 2027	**-373,9**	**0,0**

Bilaga 2:11

Ekonomiskt bistånd

Mnkr	Kostnader	Intäkter
(-) = ökade kostnader/minskade intäkter		
Kommunstyrelsens förslag till budget 2027	**-1 384,6**	**40,5**
Minskade kostnader för:		
Nej till obegränsat SL kort för arbetslösa	60,0	
Ökade kostnader för (-):		
Ökade/minskade intäkter för:		
Sverigedemokraternas förslag till budget 2027	**-1 324,6**	**40,5**

Arbetsmarknadsåtgärder

Mnkr	Kostnader	Intäkter
(-) = ökade kostnader/minskade intäkter		
Kommunstyrelsens förslag till budget 2027	**-265,1**	**27,4**
Minskade kostnader för:		
Förstärkning feriejobb	14,0	
Förstärkt stöd till OSA-anställningar	5,0	
Feriearbetssatsningar	30,0	
Arbetsmarknadsinsatser	10,0	
Ökade kostnader för (-):		
Ökade/minskade intäkter för:		
Sverigedemokraternas förslag till budget 2027	**-206,1**	**27,4**

Arbetsmarknadsnämnden

Mnkr	Kostnader	Intäkter
(-) = ökade kostnader/minskade intäkter		
Kommunstyrelsens förslag till budget 2027	**-1 483,6**	**200,0**
Minskade kostnader för:		
Förstärkt vuxenutbildning för att möta kompetensbrist och arbetslöshet, genom höjt fast anslag	7,3	
Entreprenör Stockholm	3,0	
Stärkt stöd till det uppsökande arbetet inom ramen för fler till studier	4,0	
Stärkt stöd till arbetet med KAA - med ungdomar i social utsatthet	3,0	
Utvecklade insatser för unga vuxnas etablering i arbetslivet	4,5	
Utveckling av arbetsmarknadsinsatserna stadsdelsmammor och stadsdelsystrar	6,0	
Reformering av jobbtorg motsvarande lagstiftningens minimumkrav	120,0	
Ökade kostnader för:		
Ökade/minskade intäkter för:		
Sverigedemokraternas förslag till budget 2027	**-1 335,8**	**200,0**

Exploateringsnämnden

Mnkr	Kostnader	Intäkter
(-) = ökade kostnader/minskade intäkter		
Kommunstyrelsens förslag till budget 2027	**-751,8**	**3 880,9**
Minskade kostnader för:		
Generell effektivisering samt återtag av åtgärder fr 2024	30,0	
Ökade kostnader för:		
Ökade/minskade intäkter för:		
Sverigedemokraternas förslag till budget 2027	**-721,8**	**3 880,9**

Bilaga 2:15

Fastighetsnämnden

Mnkr	Kostnader	Intäkter
(-) = ökade kostnader/minskade intäkter		
Kommunstyrelsens förslag till budget 2027	**-834,4**	**2 011,6**
Minskade kostnader för:		
Generell effektivisering samt återtag av åtgärder fr 2024	20,0	
Ökade kostnader för:		
Fler vräkningar av kriminella	-5,0	
Ökade/minskade intäkter för:		
Sverigedemokraternas förslag till budget 2027	**-819,4**	**2 011,6**

Förskolenämnden

Mnkr	Kostnader	Intäkter
(-) = ökade kostnader/minskade intäkter		
Kommunstyrelsens förslag till budget 2027	**-3 335,0**	**392,0**
Minskade kostnader för:		
Socioekonomisk ersättning	116,0	
Modersmålsundervisning	16,0	
Större andel utbildad personal	20,0	
Förstärkt likvärdighet i förskolan	2,5	
Miljö- och klimatsamordnare	0,5	
Socioekonomiskt anslag (aktivitetskrav)	4,3	
Fortsatt arbete kompensatorisk förskola	6,0	
Ökade kostnader för:		
Språksatsning för anställda i förskolan	-30,0	
Stärkt språkutveckling i svenska för alla barn	-100,0	
Kvalitetsstärkning interna personalutbildningar	-5,0	
Förstärkt tillsyn av förskolor	-4,0	
Satsning för fler barnskötare	-50,0	
Implementering av kött, fågel eller fisk varje dag	-5,0	
Utökad förskolevistelse med anledning av aktivitetskravet	-4,3	
Ökade/minskade intäkter för:		
Sverigedemokraternas förslag till budget 2027	**-3 368,0**	**392,0**

Idrottsnämnden

Mnkr	Kostnader	Intäkter
(-) = ökade kostnader/minskade intäkter		
Kommunstyrelsens förslag till budget 2027	**-1 754,1**	**360,7**
Minskade kostnader för:		
Generell uppräkning	11,4	
Ytterstadssatsningar	28,0	
Subventionerad simskola i ytterstaden	2,0	
Ökad simkunnighet bl.a för vuxna	12,0	
Mensskydd och Söderortsligan	2,0	
Ökade kostnader för:		
Höjt idrottsföreningsstöd	-20,0	
Höjt stöd till simföreningar	-20,0	
Specialsökhundar på stadens idrottsanläggningar	-9,0	
Ökad trygghet vid idrottsanläggningar	-1,0	
Utredning om etablering av parasportcenter	-1,0	
Ökade/minskade intäkter för:		
Sänkta båtplatsavgifter	-5,0	
Sverigedemokraternas förslag till budget 2027	**-1 754,7**	**360,7**

Kulturnämnden: kulturförvaltningen

Mnkr	Kostnader	Intäkter
(-) = ökade kostnader/minskade intäkter		
Kommunstyrelsens förslag till budget 2027	**-1 485,9**	**83,6**
Minskade kostnader för:		
Effekivisering återgång 2024	348,5	
Utökat kulturstöd	15,0	
Utökat stöd till folkbildningen	4,0	
Förstärkning museer, konst, Liljevalchs	4,9	
Stöd nationella minoriteter	3,0	
Uppräkning ersättning biblioteksverksamhet och fristadsprogram enligt PKV	1,0	
Förstärkning kulturskola	8,3	
Utökat antal platser, länga kurser, kulturskolan	3,1	
HBTQI-monument	1,0	
Ökade kostnader för:		
Digitalt medborgarinflytande	-2,0	
Evenemangsavdelning	-10,0	
HBTQ-monument i Rinkeby	-1,0	
Ökade/minskade intäkter för:		
Sverigedemokraternas förslag till budget 2027	**-1 110,1**	**83,6**

Bilaga 2:19

Kulturnämnden: stadsarkivet

Mnkr	Kostnader	Intäkter
(-) = ökade kostnader/minskade intäkter		
Kommunstyrelsens förslag till budget 2027	**-116,9**	**42,3**
Minskade kostnader för:		
Ökade kostnader för:		
Ökade/minskade intäkter för:		
Sverigedemokraternas förslag till budget 2027	**-116,9**	**42,3**

Kyrkogårdsnämnden

Mnkr	Kostnader	Intäkter
(-) = ökade kostnader/minskade intäkter		
Kommunstyrelsens förslag till budget 2027	**-271,4**	**39,5**
Minskade kostnader för:		
Ökade kostnader för:		
Ökade/minskade intäkter för:		
Sverigedemokraternas förslag till budget 2027	**-271,4**	**39,5**

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Mnkr	Kostnader	Intäkter
(-) = ökade kostnader/minskade intäkter		
Kommunstyrelsens förslag till budget 2027	**-299,3**	**115,8**
Minskade kostnader för:		
Resursförstärkning Centrum för cirkularitet	2,8	
Pilotprojet om dubbelriktad laddning	0,3	
Generell effektivisering samt återtag av åtgärder fr 2024	25,0	
Ökade kostnader för:		
Hälsoekonomisk utvärdering miljözoner	-1,0	
Pilotprojekt minska partikelutsläpp i kollektivtrafik m. Region Stockholm	-4,0	
Internationella biståndsinsatser genom tjänster energieffektivisering av offentliga byggnader	-2,0	
Ökade/minskade intäkter för:		
Sverigedemokraternas förslag till budget 2027	**-278,2**	**115,8**

Servicenämnden

Mnkr	Kostnader	Intäkter
(-) = ökade kostnader/minskade intäkter		
Kommunstyrelsens förslag till budget 2027	**0,0**	**0,0**
Minskade kostnader för:		
Ökade kostnader för:		
Ökade/minskade intäkter för:		
Sverigedemokraternas förslag till budget 2027	**0,0**	**0,0**

Bilaga 2:23

Socialnämnden

Mnkr	Kostnader	Intäkter
(-) = ökade kostnader/minskade intäkter		
Kommunstyrelsens förslag till budget 2027	**-1 961,8**	**314,9**
Minskade kostnader för:		
Generell effektivisering och återtag ärenden utan evidense fr. 2024	30,0	
Ökade kostnader för:		
Fri ledsagning	-30,0	
Utredning om centralisering av socialnämndens	-1,0	
Ökade/minskade intäkter för:		
Sverigedemokraternas förslag till budget 2027	**-1 962,8**	**314,9**

Stadsbyggnadsnämnden

Mnkr	Kostnader	Intäkter
(-) = ökade kostnader/minskade intäkter		
Kommunstyrelsens förslag till budget 2027	**-474,7**	**254,6**
Minskade kostnader för:		
Generell effektivisering samt återtag åtgärder 2024, 2025	25,0	
Ökade kostnader för:		
Ny detaljplan bevara villaområden	-2,0	
Ökade/minskade intäkter för:		
Sverigedemokraternas förslag till budget 2027	**-451,7**	**254,6**

Trafiknämnden

Mnkr	Kostnader	Intäkter
(-) = ökade kostnader/minskade intäkter		
Kommunstyrelsens förslag till budget 2027	**-2 225,8**	**1 777,3**
Minskade kostnader för:		
Scancars	2,0	
Källsortering vissa torg och platser	5,0	
Offentliga toaletter	24,0	
Stadsmiljözoner	3,0	
Trädvård	3,0	
Ökad drift i Kista	3,0	
Trafiksäkerhet cykel - åtgärder i gata och kommunikationskampanj	2,0	
Stärkt kultur i det offentliga rummet	3,0	
Cykellekplatser	2,0	
Etablering av kommunal trädhubb	1,0	
Egen regi	5,0	
Sommargågator	3,0	
Generell effektivisering samt avslut anslag från 2024 och 2025	60,0	
Ökade kostnader för:		
Utvecklade samhällsekonomiska analyser vid nyinvestering och reno-vering av infrastruktur	-2,0	
Snöröjningsinspektör	-5,0	
Avgiftsfri parkering idrottsplatser	-5,0	
Sänkta P-avgifter	-22,0	
Ökade/minskade intäkter för:		
Sverigedemokraternas förslag till budget 2027	**-2 143,8**	**1 777,3**

Utbildningsnämnden

Mnkr	Kostnader	Intäkter
(-) = ökade kostnader/minskade intäkter		
Kommunstyrelsens förslag till budget 2027	**-22 045,8**	**262,7**
Minskade kostnader för:		
Digitaliserad och reformerad modersmålsundervisning	35,0	
Stärkt pedagogisk resurs mot rasism i skolan	1,7	
Borttagna avgifter för fritidsklubbar	48,0	
Integrationspakten	2,0	
Socioekonomisk ersättning	100,0	
Ökade kostnader för:		
Förbättrade anpassningar för barn med NPF	-50,0	
Stärkt arbete mot antisemitism i skolan	-1,7	
Ökad trygghet i skolan	-25,0	
Lärarsatsning	-50,0	
Generell höjning	-50,0	
Implementering av kött, fågel eller fisk varje dag	-10,0	
Ökade/minskade intäkter för:		
Sverigedemokraternas förslag till budget 2027	**-22 045,8**	**262,7**

Äldrenämnden

Mnkr	Kostnader	Intäkter
(-) = ökade kostnader/minskade intäkter		
Kommunstyrelsens förslag till budget 2027	**-304,7**	**3,3**
Minskade kostnader för:		
Stadsövergripande kompetensanalys	9,0	
Förstärkt föreningsstöd	1,0	
Utredning, ersätta LOV i hemtjänsten	1,0	
Ökade kostnader för:		
Språklyft	-10,0	
Ökade/minskade intäkter för:		
Sverigedemokraternas förslag till budget 2027	**-303,7**	**3,3**

Överförmyndarnämnden

Mnkr	Kostnader	Intäkter
(-) = ökade kostnader/minskade intäkter		
Kommunstyrelsens förslag till budget 2027	**-117,3**	**0,0**
Minskade kostnader för:		
Ökade kostnader för:		
Ökade/minskade intäkter för:		
Sverigedemokraternas förslag till budget 2027	**-117,3**	**0,0**

Bilaga 3. Investeringsplan

Investeringsplan

Investeringsplan för stadens nämnder

Mnkr	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Arbetsmarknadsnämnden						
Inventarier och maskiner	-6,4	-4,0	-4,0	-4,0	-4,0	-4,0
Investeringsplan, netto	**-6,4**	**-4,0**	**-4,0**	**-4,0**	**-4,0**	**-4,0**
Exploateringsnämnden						
Långsiktig investeringsplan, netto	-3 440,0	-3 300,0	-3 300,0	-3 300,0	-3 300,0	-3 300,0
Besparingsbeting genom ökad portföljstyrning och kostnadskontroll för att stärka lönsamheten	50,0	75,0	100,0	100,0	100,0	
Ej aktiverbara utgifter i tidiga skeden, netto		275,0	275,0	275,0	275,0	275,0
Drift enligt regelverk RKR R4		75,0	75,0	75,0	75,0	75,0
Klimatinvesteringsmedel byggmaterial och fordon/arbetsmaskiner	-60,0	0,0				
Investeringsplan totalt, netto	**-3 450,0**	**-2 875,0**	**-2 850,0**	**-2 850,0**	**-2 850,0**	**-2 950,0**
Utgift	-4 610,0	-3 775,0	-3 750,0	-3 750,0	-3 750,0	-3 850,0
Inkomster	1 160,0	900,0	900,0	900,0	900,0	900,0
varav exploateringsinkomster	*160,0*	*200,0*	*200,0*	*200,0*	*200,0*	*200,0*
varav övriga inkomster	*1 000,0*	*700,0*	*700,0*	*700,0*	*700,0*	*700,0*
Fastighetsnämnden						
Långsiktig investeringsplan,netto	-440,0	-445,0	-450,0	-455,0	-455,0	-440,0
varav klimatinvesteringsmedel energieffektivisering i övriga anläggningar		*-5,0*	*-10,0*	*-15,0*	*-15,0*	
Utökad investeringsplan, netto	-460,0	-710,0	-100,0	-100,0		
varav Stadsbiblioteket	*-200,0*	*-90,0*				
varav förvaltningslokaler	*-250,0*	*-350,0*	*-50,0*			
varav övriga		*-260,0*	*-50,0*	*-100,0*		
varav klimatinvesteringsmedel byggmaterial och fordon/arbetsmaskiner	*-10,0*	*-10,0*				
Långsiktig investeringsplan, idrottsinvesteringar (inkl extra anslag 2027 60 mkr)*	-500,0	-565,0	-510,0	-515,0	-515,0	-500,0
*varav basinvesteringar idrottsanläggning**						
energieffektivisering i idrottsanläggningar		*-5,0*	*-10,0*	*-15,0*	*-15,0*	
Utökad investeringsplan, idrottsinvesteringar	-800,0	-800,0	-400,0	-100,0	0,0	0,0
Investeringsplan, netto	**-2 200,0**	**-2 520,0**	**-1 460,0**	**-1 170,0**	**-970,0**	**-940,0**
varav övriga investeringar totalt	*-900,0*	*-1 155,0*	*-550,0*	*-555,0*	*-455,0*	*-440,0*
varav idrottsinvesteringar totalt	*-1 300,0*	*-1 365,0*	*-910,0*	*-615,0*	*-515,0*	*-500,0*
Förskolenämnden						
Inventarier och maskiner	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
Investeringsplan, netto	**-0,1**	**-0,1**	**-0,1**	**-0,1**	**-0,1**	**-0,1**
Idrottsnämnden						
Långsiktig investeringsplan	-25,0	-25,0	-25,0	-25,0	-25,0	-25,0
Inventarier och maskiner	-20,0	-30,0	-30,0	-30,0	-30,0	-30,0
Utökad investeringsplan	-85,0	-106,5	-58,5	-15,0	-15,0	-15,0
varav Ågesta friluftsområde	*-15,0*	*-40,0*	*-30,0*			
varav inventarier och maskiner, nya anläggningar	*-70,0*	*-46,5*	*-8,5*			
*varav uppfräschning av toaletter och belysning intill idrottsanläggningar**		*-20,0*	*-20,0*	*-15,0*	*-15,0*	*-15,0*
Investeringsplan, netto	**-130,0**	**-161,5**	**-113,5**	**-70,0**	**-70,0**	**-70,0**
Kommunstyrelsen m.m.						
Inventarier och maskiner	-3,3	-5,0	-3,3	-3,3	-3,3	-3,3
Investeringsplan, netto	**-3,3**	**-5,0**	**-3,3**	**-3,3**	**-3,3**	**-3,3**

Mnkr	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Kulturnämnden: kulturförvaltningen						
Inventarier och maskiner	-10,0	-10,0	-10,0	-10,0	-10,0	-10,0
Utökad ram inventarier och maskiner	-13,3	-5,0	-5,0			
Renovering av scen i Kungsträdgården		-7,4				
Investeringsplan, netto	**-23,3**	**-22,4**	**-15,0**	**-10,0**	**-10,0**	**-10,0**
Kulturnämnden: stadsarkivet						
Inventarier och maskiner	-1,0	-1,0	-1,0	-1,0	-1,0	0,0
Investeringsplan, netto	**-1,0**	**-1,0**	**-1,0**	**-1,0**	**-1,0**	**0,0**
Kyrkogårdsnämnden						
Långsiktig investeringsplan	-24,0	-30,0	-32,0	-32,0	-32,0	-32,0
Inventarier och maskiner	-8,0	-32,5	-8,0	-8,0	-8,0	-8,0
Klimatinvesteringsmedel- emmissionsfria maskiner och verktyg		*-20,0*				
Utökad investeringsplan	-152,0	-38,0	-8,0			
varav renovering Skogskrematoriet	*-135,0*	*-38,0*				
varav utredningsutgifter	*-4,0*					
varav ny skorsten Nya krematoriet	*-8,0*		*-8,0*			
varav Norra begravn.pl. 200 år	*-5,0*					
Investeringsplan, netto	**-184,0**	**-100,5**	**-48,0**	**-40,0**	**-40,0**	**-40,0**
Miljö- och hälsoskyddsnämnden						
Inventarier och maskiner	-1,3	-2,0	-1,6	-1,3	-1,3	-1,3
Investeringsplan, netto	**-1,3**	**-2,0**	**-1,6**	**-1,3**	**-1,3**	**-1,3**
Servicenämnden						
Inventarier och maskiner	-1,0	-1,0	-1,0	-1,0	-1,0	-1,0
Investeringsplan, netto	**-1,0**	**-1,0**	**-1,0**	**-1,0**	**-1,0**	**-1,0**
Socialnämnden						
Inventarier och maskiner	-2,0	-2,0	-2,0	-2,0	-2,0	-2,0
Investeringsplan, netto	**-2,0**	**-2,0**	**-2,0**	**-2,0**	**-2,0**	**-2,0**
Stadsbyggnadsnämnden						
Inventarier och maskiner	-3,0	-3,0	-3,0	-3,0	-3,0	-3,0
Investeringsplan, netto	**-3,0**	**-3,0**	**-3,0**	**-3,0**	**-3,0**	**-3,0**
Trafiknämnden						
Långsiktig investeringsplan,netto	-1 335,0	-1 250,0	-1 525,0	-1 600,0	-1 675,0	-1 200,0
varav framkomlighet cykel, gång, BIL och kollektivtrafik*	*-535,0*	*-350,0*	*-475,0*	*-550,0*	*-625,0*	
Utökad investeringsplan, netto	-460,0	-305,0	-55,0	-350,0	-625,0	-695,0
varav framkomlighet Slussen	*-85,0*					
varav Norra Danviksbron	*-140,0*	*-95,0*				
varav Västra Liljeholmsbron				*-100,0*	*-295,0*	*-295,0*
varav större infrastrukturprojekt				*-200,0*	*-300,0*	*-400,0*
varav utbytesprogram armaturer	*-70,0*					
*varav potthålssatning för biltrafiken**	*-55,0*	*-35,0*				
varav ökad trädplantering	*-30,0*	*-40,0*	*-20,0*			
varav övertagande av belysning från SDN		*-15,0*	*-25,0*	*-20,0*		
varav investering i grönstruktur	*-70,0*	*-100,0*				
varav klimatanpassning – skyfall	*-10,0*	*-20,0*	*-10,0*			
varav Munkbrohamnen				*-30,0*	*-30,0*	
Investeringsplan totalt, netto	**-1 795,0**	**-1 555,0**	**-1 580,0**	**-1 950,0**	**-2 300,0**	**-1 895,0**
Utgift	-1 910,0	-1 595,0	-1 620,0	-1 990,0	-2 340,0	-1 935,0
Inkomster	115,0	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0
Utbildningsnämnden						
Inventarier och maskiner	-90,0	-90,0	-90,0	-90,0	-90,0	-90,0
Investeringsplan, netto	**-90,0**	**-90,0**	**-90,0**	**-90,0**	**-90,0**	**-90,0**
Äldrenämnden						
Inventarier och maskiner	-3,8	-3,8	-3,8	-3,8	-3,8	-3,8
Investeringsplan, netto	**-3,8**	**-3,8**	**-3,8**	**-3,8**	**-3,8**	**-3,8**
Överförmyndarnämnden						
Inventarier och maskiner	-0,1	-0,2	-0,2	-0,1	-0,1	-0,1
Investeringsplan, netto	**-0,1**	**-0,2**	**-0,2**	**-0,1**	**-0,1**	**-0,1**
Stadsdelsnämnderna						
Inventarier och maskiner	-50,0	-50,0	-50,0	-50,0	-50,0	-50,0
Stadsmiljö, park- och grönområden, tillgänglighet	-225,0	-340,0	-340,0	-340,0	-340,0	-340,0
varav roligare parklekar		*-15,0*	*-15,0*	*-15,0*	*-15,0*	
varav roligare parklekar		*-30,0*	*-30,0*	*-30,0*	*-30,0*	
varav naturreservat och biotopskyddsområden		*-13,0*	*-13,0*	*-13,0*	*-13,0*	
Större investeringar med genomförandebeslut		-8,2	-38,2	-4,3		
Investeringsplan, netto	**-275,0**	**-398,2**	**-428,2**	**-394,3**	**-390,0**	**-390,0**

Mnkr	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Central medelsreserv 4						
Centralt redovisade investeringsmedel	-550,0	-520,0	-450,0	-400,0	-400,0	-300,0
varav roligare parklekar	*-50,0*	*-75,0*	*-100,0*	*-100,0*	*-100,0*	
varav utökade trygghetsmedel för ordningsvakter, trygghetskameror och platssamverkan	*-140,0*	*-40,0*				
varav trygghetsmedel	*-100,0*	*-100,0*	*-100,0*	*-100,0*	*-100,0*	
varav investeringar i trädplantering, biologisk mångfald och gröna samband		*-50,0*				
varav investeringar för övertagande av parkskötsel och lokalvård i egen regi	*-80,0*	*-90,0*				
Investeringsplan, netto	**-550,0**	**-520,0**	**-450,0**	**-400,0**	**-400,0**	**-300,0**

Totalt

Mnkr	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Inventarier och maskiner	**-180,0**	**-306,1**	**-241,5**	**-222,6**	**-222,6**	**-221,6**
Långsiktig investeringsplan,netto	**-6 019,0**	**-5 525,0**	**-5 722,0**	**-5 802,0**	**-5 877,0**	**-5 487,0**
Utökad investeringsplan, netto	**-1 970,3**	**-1 913,6**	**-641,2**	**-569,3**	**-640,0**	**-695,0**
Central medelsreserv 4	**-550,0**	**-520,0**	**-450,0**	**-400,0**	**-400,0**	**-300,0**
Investeringsplan totalt, netto	**-8 719,3**	**-8 264,7**	**-7 054,7**	**-6 993,9**	**-7 139,6**	**-6 703,6**
Utgifter, brutto	**-9 994,3**	**-9 204,7**	**-7 994,7**	**-7 933,9**	**-8 079,6**	**-7 643,6**
Inkomster, brutto	**1 275,0**	**940,0**	**940,0**	**940,0**	**940,0**	**940,0**
Medfinansiering statliga och regionala infrastrukturprojekt						
Plan för utbetalningar	***-1 705,0***	***-1 852,0***	***-1 971,0***	***-1 162,0***	***223,0***	***-141,0***

Specifikation av investeringsplan för stadsdelsnämnder

Mnkr	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Stadsdelsnämnd Järva						
Stadsmiljö, investeringar i park- och grönområden	-23,6	-43,0	-27,2	-27,2	-27,2	-27,2
Inventarier och maskiner	-5,2	-5,2	-5,2	-5,2	-5,2	-5,2
Investeringsplan, netto	**-28,8**	**-48,2**	**-32,4**	**-32,4**	**-32,4**	**-32,4**
Stadsdelsnämnd Hässelby-Vällingby						
Stadsmiljö, investeringar i park- och grönområden	-21,6	-31,2	-26,2	-26,2	-26,2	-26,2
Inventarier och maskiner	-4,7	-4,7	-4,7	-4,7	-4,7	-4,7
Investeringsplan, netto	**-26,3**	**-35,9**	**-30,9**	**-30,9**	**-30,9**	**-30,9**
Stadsdelsnämnd Bromma						
Stadsmiljö, investeringar i park- och grönområden	-21,9	-34,8	-26,4	-26,4	-26,4	-26,4
Inventarier och maskiner	-4,8	-4,8	-4,8	-4,8	-4,8	-4,8
Investeringsplan, netto	**-26,7**	**-39,6**	**-31,2**	**-31,2**	**-31,2**	**-31,2**
Stadsdelsnämnd Kungsholmen						
Stadsmiljö, investeringar i park- och grönområden	-14,5	-27,4	-54,4	-20,5	-16,2	-16,2
Inventarier och maskiner	-3,2	-3,2	-3,2	-3,2	-3,2	-3,2
Investeringsplan, netto	**-17,7**	**-30,6**	**-57,6**	**-23,7**	**-19,4**	**-19,4**
Stadsdelsnämnd Norra Innerstaden						
Stadsmiljö, investeringar i park- och grönområden	-37,9	-49,2	-41,2	-41,2	-41,2	-41,2
Inventarier och maskiner	-8,5	-8,5	-8,5	-8,5	-8,5	-8,5
Investeringsplan, netto	**-46,4**	**-57,7**	**-49,7**	**-49,7**	**-49,7**	**-49,7**
Stadsdelsnämnd Södermalm						
Stadsmiljö, investeringar i park- och grönområden	-22,8	-33,9	-25,9	-25,9	-25,9	-25,9
Inventarier och maskiner	-5,1	-5,1	-5,1	-5,1	-5,1	-5,1
Investeringsplan, netto	**-27,9**	**-39,0**	**-31,0**	**-31,0**	**-31,0**	**-31,0**
Stadsdelsnämnd Enskede-Årsta-Vantör						
Stadsmiljö, investeringar i park- och grönområden	-22,6	-42,6	-28,3	-28,3	-28,3	-28,3
Inventarier och maskiner	-5,3	-5,3	-5,3	-5,3	-5,3	-5,3
Investeringsplan, netto	**-27,9**	**-47,9**	**-33,6**	**-33,6**	**-33,6**	**-33,6**
Stadsdelsnämnd Skarpnäck						
Stadsmiljö, investeringar i park- och grönområden	-9,6	-19,4	-18,4	-18,4	-18,4	-18,4
Inventarier och maskiner	-2,7	-2,7	-2,7	-2,7	-2,7	-2,7
Investeringsplan, netto	**-12,3**	**-22,1**	**-21,1**	**-21,1**	**-21,1**	**-21,1**
Stadsdelsnämnd Farsta						
Stadsmiljö, investeringar i park- och grönområden	-16,5	-17,7	-16,2	-16,2	-16,2	-16,2
Inventarier och maskiner	-3,2	-3,2	-3,2	-3,2	-3,2	-3,2
Investeringsplan, netto	**-19,7**	**-20,9**	**-19,4**	**-19,4**	**-19,4**	**-19,4**
Stadsdelsnämnd Hägersten-Älvsjö						
Stadsmiljö, investeringar i park- och grönområden	-23,4	-34,7	-26,2	-26,2	-26,2	-26,2
Inventarier och maskiner	-5,1	-5,1	-5,1	-5,1	-5,1	-5,1
Investeringsplan, netto	**-28,5**	**-39,8**	**-31,3**	**-31,3**	**-31,3**	**-31,3**
Stadsdelsnämnd Skärholmen						
Stadsmiljö, investeringar i park- och grönområden	-10,6	-14,3	-12,8	-12,8	-12,8	-12,8
Inventarier och maskiner	-2,2	-2,2	-2,2	-2,2	-2,2	-2,2
Investeringsplan, netto	**-12,8**	**-16,5**	**-15,0**	**-15,0**	**-15,0**	**-15,0**
Investeringar i stadsmiljö, ofördelat stadsdelsnämnd	**0,0**	**0,0**	**-75,0**	**-75,0**	**-75,0**	**-75,0**

Investeringsplan för bolag inom Stockholms Stadshus AB

Mnkr	2026	2027	2028	2029	2030	2031
AB Svenska bostäder						
Investeringsplan, netto	**-1 100,0**	**-1 300,0**	**-1 300,0**	**-1 500,0**	**-1 600,0**	**-1 600,0**
AB Familjebostäder						
Investeringsplan, netto	**-1 120,0**	**-900,0**	**-900,0**	**-1 180,0**	**-1 250,0**	**-1 150,0**
AB Stockholmshem						
Investeringsplan, netto	**-1 365,0**	**-1 375,0**	**-1 500,0**	**-1 650,0**	**-1 720,0**	**-1 545,0**
Bostadsförmedlingen Stockholm AB						
Investeringsplan, netto	**0,0**	**0,0**	**1,0**	**1,0**	**0,0**	**0,0**
Micasa Fastigheter i Stockholm AB						
Investeringsplan, bruttoutgifter	**-785,0**	**-834,0**	**-1 294,0**	**-1 596,0**	**-1 554,0**	**-1 097,0**
Skolfastigheter i Stockholm AB						
Investeringsplan, bruttoutgifter	**-1 100,0**	**-1 200,0**	**-1 300,0**	**-1 300,0**	**-1 300,0**	**-1 100,0**
Stockholm Vatten och Avfall AB						
Investeringsplan, bruttoutgifter	**-5 600,0**	**-5 300,0**	**-4 800,0**	**-4 500,0**	**-5 100,0**	**-5 100,0**
Stockholms Hamnar AB						
Investeringsplan, bruttoutgifter	**-300,0**	**-350,0**	**-350,0**	**-300,0**	**-250,0**	**-250,0**
AB Stokab						
Investeringsplan, bruttoutgifter	**-170,0**	**-170,0**	**-170,0**	**-170,0**	**-170,0**	**-170,0**
Stockholms stads Parkering						
Investeringsplan, bruttoutgifter	**-380,0**	**-450,0**	**-500,0**	**-525,0**	**-500,0**	**-380,0**
Kulturhuset Stadsteatern AB						
Investeringsplan, bruttoutgifter	**-20,0**	**-35,0**	**-24,0**	**-20,0**	**-20,0**	**-20,0**
Stockholm Globe Arena Fastigheter AB						
Investeringsplan, bruttoutgifter	**-20,0**	**-39,0**	**-38,0**	**-100,0**	**-182,0**	**-30,0**
Mässfastigheter i Stockholm AB						
Investeringsplan, bruttoutgifter	**0,0**	**-19,0**	**-15,0**	**-14,0**	**-13,0**	**-13,0**
S:t Erik Markutveckling AB						
Investeringsplan, bruttoutgifter	**-1 036,0**	**-674,0**	**-726,0**	**-303,0**	**-117,0**	**-10,0**
Stockholm Business Region AB						
Investeringsplan, bruttoutgifter	**-1,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**
Kista Utveckling AB						
Investeringsplan, bruttoutgifter		**-10,0**	**-10,0**	**-10,0**	**-10,0**	**-10,0**
TOTAL INVESTERINGSPLAN, bruttoutgifter för bolag i koncernen Stockholms Stadshus AB	**-12 997,0**	**-12 656,0**	**-12 926,0**	**-13 167,0**	**-13 786,0**	**-12 475,0**
INVESTERINGSPLAN, bruttoutgifter för stadens nämnder	**-9 994,3**	**-9 204,7**	**-7 994,7**	**-7 933,9**	**-8 079,6**	**-7 643,6**
TOTAL INVESTERINGSPLAN, bruttoutgifter för bolag i koncernen Stockholms Stadshus AB samt stadens	**-22 991,3**	**-21 860,7**	**-20 920,7**	**-21 100,9**	**-21 865,6**	**-20 118,6**

Pågående genomförandeprojekt som kommunfullmäktige beslutat om

Nämnd och projekt	Dnr	Total utgift mnkr	Total inkomst mnkr	Beräknad total-utgift mnkr	Beräknad total-inkomst mnkr
Exploateringsnämnden					
Nordvästra Kungsholmen					
Hornsbergskvarteren, Kristineberg slott 11	KS 2020/421	-1438,4	93,4	-1 301,6	68,7
Stadshagen	KS 2018/489	-692,7	47,8	-1 009,9	134,8
Stadshagen 1:1, 1:5, reviderat genomförandebeslut	KS 2025/1627	-1 163,8	134,8	-1 160,8	155,8
Projekt Enigheten	KS 2026/154	-132,2	39,7	-126,8	37,8
Norra Djurgårdsstaden	KS 2024/782	-1 131,0	0,0	-1 032,5	0,0
Västra samt sopsuganläggning (Hjorthagen Västra+ Hjor	123-1339/2017	-499,0	18,7	-558,5	72,4
Genomförandebeslut 5, bostäder inom Norra 2, Hjorthagen	KS 2025/543)	-1 347,0	73,8	-1 404,4	68,6
Kolkajen-Ropsten, reviderat genomförandebeslut	302-1935/2013	-313,0	0,0	-639,1	49,6
Bobergsgatan, reviderat genomförandebeslut	KS 2020/1761	-505,9	555,0	-440,5	373,6
Gasverket, reviderat genomförandebeslut	302-0284/2014	-300,3	1,4	-254,2	1,4
Ängsbotten, bostäder	KS 2021/767	-1 053,0	0,0	-1 008,4	1,6
Bygglogistikcenter i Hjorthagen, reviderat genomförandebeslut	KS2023/320	-100,0	65,0	-105,8	82,7
Gasklocka 3 och 4	KS2024/933	-125,8	5,4	-118,5	1,1
Gasklocka 2	KS 2025/324	-1 053,0	0,0	-1 045,6	4,2
Terrasskvarteren Vstra	KS2024/933	-125,8	5,4	-109,8	0,5
Terrasskvarteren Östra	KS 2025/324	-90,5	3,5	-68,9	1,4
Stålklockan 1 och 2, Gasverket 3 och 4, reviderat	KS 2022/1082	-312,3	1,4	-24,3	47,8
Konduktören	KS2022/790	-98,1	24,5	-93,6	5,3
Fokus Skärholmen	KS 2019/743	-832,2	44,8	-139,0	11,1
Bergholmsbacken	KS 2018/1656	-126,0	0,0	-139,2	13,0
Konduktören	123-1634/2017	-91,4	0,0	-83,3	8,6
Mälaräng	KS 2020/1556	-518,4	6,9	-122,8	7,5
Mälaräng	KS 2026/307	-146,3	11,1	-145,7	11,1
Vårbergsgropen	KS 2025/342	-927,4	229,3	-798,0	75,8
Vårbergsvägen	KS 2026/564	-123,7	7,0	-123,1	7,2
Skärholmsdalen Stångholmsbacken	KS 2020/1757	-602,5	0,0	-620,2	75,5
Fokus Järva	123-2065/2015	-124,0	0,0	-119,2	4,1
Kista Äng	KS2022/672	-168,4	21,6	-191,4	-34,8
Rinkeby Allé, bostäder Tenstaterassen	KS 2021/1092	-102,1	13,9	-79,7	9,9
Temalekpark inom fastigheten Akalla 4:1	KS 2026/269	-84,7	0,0	0,0	0,0
Pojekt Hekla, del av fastigheterna Hekla 1 och Akalla 4:1, reviderat genomförandebeslut	KS 2026/306	-78,8	72,6		
Fokus Hagsätra-Rågsved					
Bjurbäcken, reviderat genomförandebeslut	KS 2021/1095	-10 435,6	1 023,3	-10 355,0	971,8
Västra hagsätra (FHR 1a)	123-1103/2015	-20 770,0	8 140,0	-20 860,1	8 340,7
Hagastaden, reviderat genomförandebeslut	KS 2018/746	-115,7	64,3	-189,6	126,7
Slussen - reviderat genomförandebeslut	KS 2020/1286	-197,1	11,7	-151,5	14,6
Archimedes	KS 2018/487	-1 054,2	331,6	-1 374,6	587,3
Brandstegen/Bäckvägen, reviderat genomförandebeslut	KS 2023/318	-79,7	75,5	-94,1	91,3
Bromma Blocks, reviderat genomförandebeslut 2	KS 2018/1859	-95,8	0,3	-139,7	8,8
Bromstensstaden etapp 1-2	KS 2022/267	-132,6	28,5	-133,5	25,4
Diabilden	KS 202171093	-161,2	9,0	-190,2	31,6
Farsta 2:1	KS 2025/323	-245,7	10,0	-253,8	15,0
Farsta 2:1 samt Samsö 1, projekt Samsö	KS 2025/1627	-126,7	10,0	-125,9	11,1
Gamla Tyresövägen	KS 2020/400	-186,8	16,2	-99,4	32,3
Gasklangen 1:1	KS 2020/401	-66,8	0,2	-99,4	2,3
Herbariet, reviderat genomförandebeslut	KS 2026/565	-71,1	4,6	-71,1	4,6
Hornsbruksgatan Södermalm 3:1, reviderat genomförandebeslut	KS2021/1257	-184,7		-252,1	59,4
Kabelverket etapp 3 reviderat genomförandebeslut	KS 2021/1094	-121,5		-170,2	
Kylhuset 26 m.fl., Slakthusområdet etapp 2a	KS 2026/685	-391,0	39,5		
Kämpetorpskolan	KS 2018/1850	-61,8		-44,1	3,7
Årsta 1:1 samt övertagande av allmän platsmark och anläggningar inom Marievik	KS 2026/157	-16,1	16,1		
Nordmarksvägen etapp 2	KS 2021/1254	-535,4	54,0	-437,1	46,5
Norrmannen 11, Blackebergs torg	KS 2026/562	-79,0	1,1	-82,2	1,1
Nykroppagatan	123-2113/2016	-800,4	11,1	-771,7	-106,0
Ordenskapitlet	123-2111/2016	-105,3		-141,7	19,9
Packrummet, reviderat genomförandebeslut	123-1633/2017	-531,0	177,9	-547,1	255,1
Persikan	KS 2021/437	-94,4	0,0	-92,3	4,5
Perstorp	KS 2020/1772	-85,6	0,0	-102,7	11,4
Primusparken (Primus 1, bostäder)	KS 2020/1558	-813,3	15,9	-1 020,3	206,9
Sandåkravägen reviderat genomförandebeslut	KS 2024/781	-72,2	72,5	-85,0	85,5
Projekt Smedshagen, Hässelby Villastad	KS 2025/1625	-139,3	129,8	-133,0	125,3
Spångaviadukten	KS 2021/1362	-66,3	21,0	-58,7	20,9
Tegelbruket 4	123-151972015	-1 720,1	127,3	-2 336,4	518,4
Tippen matavfallsanläggning	302-0481/2012	-170,0	0,0	-212,2	17,1
Trafikflyget i Bromma, reviderat genomförandebeslut	KS 2020/693	-307,4	7,6	-314,0	32,2
Årstafältet, etapp 1	KS 2022/979	-1 996,0	377,5	-2 160,9	421,9
Årstastråket, etapp 2, reviderat genomförandebeslut	KS 2020/693				

Årstafältet, etapp 4	Dnr	Total utgift mnkr	Total inkomst mnkr	Beräknad total-utgift mnkr	Beräknad total-inkomst mnkr
Liljevalchs konsthall, reviderat genomförandebeslut	KS 2018/1058	-116,0		-96,8	0,0
Gubbängens sportfält	KS 2022/559		Sekretess		
Stadsbiblioteket, underhåll	KS 2021/1720		Sekretess		
Kristinebergs IP, upprustning	KS 2021/1678		Sekretess		
Brandstation Farsta	KS 2022/756		Sekretess		
Brandstation Kungsholmen	KS 2022/560		Sekretess		
Uppbådet 1 Anpassn adm lokaler Älvsjö SDF	KS 2023/1266		Sekretess		
Västberga 1:1 Ny ishall Mälarhöjdens IP	KS 2024/143		Sekretess		
Älvsjöbadet	KS 2025/484		Sekretess		
Pilträdet 11, Hus 6	KS 2024/713		Sekretess		
Teknisk upprustning Pilträdet 12	KS 2024/696		Sekretess		
Eriksdalsbadet	KS 2024/790		Sekretess		
Bäverdalen idrottshall, del av Älvsjö 1:1	KS 2025/818		Sekretess		
Spelbomskan 16, upprustning och utveckling av Stadsbiblioteket	KS 2025/483		Sekretess		
Vällingby idrottshall, upprustning och ombyggnad	KS 2025/483		Sekretess		
Akalla Idrottshall	KS 2025/485		Sekretess		
Gränsbergets idrottshall i Kärrtorp	KS 2025/948		Sekretess		
Klamparen 11	KS 2025/1351		Sekretess		
Upprustning Brännkyrkahallen, Herbariet 2	KS 2025/985		Sekretess		
Ny idrottsanläggning Enskede IP	KS 2025/948		Sekretess		
Upprustning och anpassning Glasbruket 3	KS 2025/1351		Sekretess		
Gubbängens sportfält konstgräsplan, omklädning m.m.	KS 2025/1640		Sekretess		
Ombyggnad av fastigheten Pelarbacken Större 4 på Södermalm	KS 2026/259		Sekretess		
Nytt förvaltningskontor för Järva stadsdelsförvaltning, på	KS 2026/503		Sekretess		
Temporär hall på Dalhagens bollplan, del av fastigheten	KS 2026/506		Sekretess		
Trafiknämnden					
Cykelbana Ulvsundavägen (Kvarnbacksvägen-Flygplatsinfarten)	KS 2021/1103	-300,0	0,0	-200,3	19,4
Konstruktionsförstärkning av Kungsgatan	KS 2023/765	-128,0	0,0	-103,2	35,5
Västerbron - breddning av gång- och cykelbanor	KS 2023/1105	-65,0	12,0	-46,2	12,9
	KS 2023/1420	-83,0	38,0	-70,1	37,1
Cykel- och gångbanor Drottningsholmsvägen	KS 2023/1038	-115,0	0,0	-124,1	0,0
Mäster Samulesgatan och Jakobsbergsgatan	KS 2024/298	-95,0	6,0	-94,7	2,4
Reinvesteringsprogram gatuytor 2024-2027	KS 2024/251	-140,0	0,0	-117,0	0
Program för energibesparande armaturutbyte 2025	KS 2023/1170	-220,0	0,0	-187,7	1,1
Södra Götgatan upprustning	KS 2023/1421	-425,0	50,0	-419	63,2
Cykel Riddarholmskanalen, reviderat genomförandebeslut	KS 2024/708	-310,0	0,0	-218,3	
Omgestaltning av Tegelbacken	KS 2024/1416	-52,0	0,0	-58,7	0,0
Norra Danviksbron, reviderat genomförandebeslut	KS 2024/1302	-62,0	0,0	-55,8	24,0
Västerbron etapp 1	KS 2024/1415	-60,0	0,0	-45,0	0,0
Johanneshovs trafikplats	KS 2024/1416	-52,0	0	0	-6,7
Kollektivtrafikåtgärder Skrubba Malmväg	KS 2024/1302	-62,0	0	-55,8	24
Sankt Eriksbron - broreparationer och cykelåtgärd	KS 2025/1596	Sekretess			
Liljeholmsbroarna		Sekretess			
Kyrkogårdsnämnden					
Renovering av kapell Skogskyrkogården	KS 2023/884	-298,0		-262,0	
Kungsholmens stadsdelsnämnd					
Projekt utveckling av Karlbergskanalens strandpromenad	KS 2026/272	72,0			

Bilaga 5. Kommunfullmäktiges indikatorer

Kommunfullmäktiges indikatorer budget 2027

KF:s mål för verksamhetsområdet	Indikator	KF:s årsmål 2027	KF:s årsmål 2028	KF:s årsmål 2029
1. En trygg huvudstad med hög livskvalitet				
1.1 I Stockholm talar medborgare svenska, lever efter svenska värderingar och strävar mot självförsörjning	Andel barn som lever i familjer som har ekonomiskt bistånd	2,4 %	2,4 %	2,4 %
	Andel personer som har ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen	1,5 %	1,5 %	1,4 %
	Andel vuxna med långvarigt ekonomiskt bistånd jämfört med samtliga vuxna invånare	1,0 %	1,0 %	1,0 %
	Andel kursdeltagare inom grundläggande och gymnasial vuxenutbildning med godkänt betyg efter fullföljd kurs	82 %	83 %	84 %
	Stockholmarnas uppfattning av gemenskap och samhörighet i staden	Öka	Öka	Öka
Obligatorisk nämndindikator				
	Andel kursdeltagare inom sfi med godkänt betyg efter fullföljd kurs	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd
	Antal tillhandahållna praktikplatser för högskolestuderande samt platser för verksamhetsförlagd utbildning	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd
	Andelen ungdomar som erbjuds jobb, utbildning, praktik eller förberedande insatser inom 90 dagar	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd
	Antal nyanlända som deltar i samhällsorientering	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd
	Antal inskrivna på jobbtorg som känner till vilka utbildningar som leder till bristyrken	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd

KF:s mål för verksamhetsområdet	Indikator	KF:s årsmål 2027	KF:s årsmål 2028	KF:s årsmål 2029
1.2 Stockholm är en trygg, säker och välskött stad	Andel stockholmare som upplever trygghet i den stadsdel där de bor	90 %	91 %	92 %
	Andel stockholmare som upplever trygghet på kvällen i det område där de bor	84 %	85 %	86 %
	Stockholmarnas nöjdhet med renhållning och städning	80 %	81 %	82 %
	Stockholmarnas nöjdhet med skötsel och städning av park- och grönområden	80 %	80 %	80 %
	Antal trygghetskameror	Öka	Öka	Öka
	Antal ordningsvakter och väktare	Öka	Öka	Öka
Obligatorisk nämndindikator				
	Stockholmarnas nöjdhet med snöröjning/sandning	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd
	Stockholmarnas nöjdhet med gatubelysningen	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd
	Uppfyllnadsgrad av 24-timmarsgarantin avseende klotter	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd
	Bostadsbolagens hyresgästers nöjdhet med bostad, allmänna utrymmen och utemiljö	Tas fram av styrelse	Tas fram av styrelse	Tas fram av styrelse
1.3 Stockholm ger människor i behov rätt insatser som präglas av hög evidens, kvalitet och rättssäkerhet	Andel barn och unga som åter blir föremål för anmälan/ansökan efter avslutad utredning	23 %	23 %	23 %
	Andel brukare som är nöjd med sin insats (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	85 %	86 %	87 %
	Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de blir väl bemötta av stadens personal (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	90 %	91 %	92 %

KF:s mål för verksamhetsområdet	Indikator	KF:s årsmål 2027	KF:s årsmål 2028	KF:s årsmål 2029
	Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de kan påverka insatsens utformning (stöd och service till personer med funktions-nedsättning)	83 %	84 %	85 %
	Andel familjehemsplacerade barn som når målen i svenska/svenska som andraspråk, matematik och engelska i grundskolan	77 %	78 %	79 %
	Andel barn och unga som bedömts ha skyddsbehov och som inte fått vänta på placering	100 %	100 %	100 %
	Andel brukare inom socialpsykiatrin som inte upplever diskriminering	Öka	Öka	Öka
Obligatorisk nämndindikator				
	Antal vräkningar som berör barn	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd
	Andel avhysningar som kunnat avvärjas efter inkommet meddelande till förvaltningen från hyresvärden	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd
	Andel institutionsplacerade barn som når målen i svenska/svenska som andraspråk, matematik och engelska i grundskolan	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd
	Brukarens upplevelse av trygghet med personalen - LSS-boende, vuxna och barn (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd
	Andel personer aktualiserade vid Enheten för hemlösa som vid avslutad kontakt har stadigvarande boende	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd

KF:s mål för verksamhetsområdet	Indikator	KF:s årsmål 2027	KF:s årsmål 2028	KF:s årsmål 2029
	Antal barnfamiljer som beviljats tillfälligt boende på hotell/vandrarhem	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd
	Antal beställda bostäder med särskild service (LSS/SoL) i samband med genomförandebeslut	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd
	Antal personer som utsatts för våld i nära relation som är kända av socialtjänsten	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd
	Andel utredningar av barn och unga där barnet varit delaktigt och fått återkoppling	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd
	Andel personer med bostadskontrakt enligt Bostad först som behåller kontraktet efter 12 månader	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd
	Andel personer som själva upplever att de får en förbättrad situation av insatserna de fått från socialtjänsten	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd
	Antal forskningsstudier som utreder insatser och arbetssätt	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd
1.4 I Stockholm når alla barn sin fulla potential genom kompetent personal och attraktiva skolmiljöer	Andel elever som nått kravnivån på det nationella provet i matematik i årskurs 3	95 %	96 %	97 %
	Andel elever som nått kravnivån på det nationella provet i svenska/svenska som andraspråk i årskurs 3	95 %	96 %	97 %
	Andel elever i årskurs 6 med godkänt betyg i alla ämnen	81 %	82 %	83 %
	Andel elever i årskurs 9 med godkänt betyg i alla ämnen	83 %	84 %	85 %
	Andel elever som är behöriga till nationella program, exklusive nyanlända och elever med okänd bakgrund	95 %	96 %	97 %

KF:s mål för verksamhetsområdet	Indikator	KF:s årsmål 2027	KF:s årsmål 2028	KF:s årsmål 2029
	Andel gymnasieelever som slutfört utbildning inom nationella program inom tre år med gymnasieexamen	85 %	86 %	87 %
	Andel legitimerade förskollärare av totalt antal anställda (årsarbetare)	38,0	40,0	41,0
	Antal barn per grupp i förskolan	~~14,8~~Minskning	Minskning~~14,7~~	Minskning~~14,6~~
	Antal barn per anställd i förskolan (årsarbetare)	Minskning~~4,6~~	Minskning~~4,6~~	Minskning~~4,6~~
	Antal barn per legitimerad förskollärare	Minskning	Minskning	Minskning
	Andel barnskötare med barnskötarutbildning av totalt antal anställda (årsarbetare)	Ökning	Ökning	Ökning
	Andel elever som är nöjda med studie- och yrkesvägledningen	Öka	Öka	Öka
	Andel elever med NPF som upplever tillräckliga stödinsatser i skolan	Öka	Öka	Öka
	Skolfrånvaro hos elever med NPF	Minska	Minska	Minska
	Obligatorisk nämndindikator			
	Antal barn per lärare i årskurs F-3	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd
	Inskrivningsgrad i förskolan	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd
1.5 Stockholm ger äldre en god livskvalitet och stort självbestämmande	Andel nöjda omsorgstagare inom hemtjänst och vård- och omsorgsboenden	83 %	84 %	85 %
	Andel nöjda omsorgstagare i dagverksamhet	93 %	94 %	95 %
	Andel omsorgstagare som upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs i hemtjänsten	87 %	88 %	89 %

KF:s mål för verksamhetsområdet	Indikator	KF:s årsmål 2027	KF:s årsmål 2028	KF:s årsmål 2029
	Andel omsorgstagare som upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs på vård- och omsorgsboende	80 %	81 %	82 %
	Andel äldre som vet vart de ska vända sig för att ansöka om hjälpinsatser	67 %	69 %	69 %
	Antal personal en hemtjänsttagare med minst två besök om dagen möter under en 14-dagarsperiod	Max 10 personer	Max 10 personer	Max 10 personer
Obligatorisk nämndindikator				
	Andel sjuksköterskor inom särskilda boenden	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd
	Andel tillgänglighetsmärkta bostäder i kommunalt bostadsbestånd vid förmedling	Tas fram av styrelse	Tas fram av styrelse	Tas fram av styrelse
	Andel äldre som på det hela taget är nöjda med möjligheten att ta del av ledarledd idrott/motion i Stockholm	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd
	Undvikbar slutenvård vid akut- och närakuten	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd
	Antal fallolyckor på akuten	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd
2. En varsamt växande huvudstad				
2.1 Stockholm har Nordens främsta företagsklimat och ett internationellt konkurrenskraftigt näringsliv	Näringslivets nöjdhet vid kontakter med staden som myndighet	75	76	77
	Antal företag i Stockholm	204 000	208 000	208 000
	Arbetskraftsbrist i Stockholm (andel vakanser av antalet anställda)	1,0	1,0	1,0
	Antal innovationsupphandlingar inom välfärdsteknik	5	5	5
	Andel tomställda butikslokaler i centrumområden	Minska	Minska	Minska
Obligatorisk nämndindikator				

KF:s mål för verksamhetsområdet	Indikator	KF:s årsmål 2027	KF:s årsmål 2028	KF:s årsmål 2029
	Antal markanvisade arbetsplatser i ytterstaden	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd
	Nystartade företag i Stockholm	Tas fram av styrelse	Tas fram av styrelse	Tas fram av styrelse
	Näringslivets nöjdhet med framkomligheten	Tas fram av styrelse	Tas fram av styrelse	Tas fram av styrelse
	Näringslivets nöjdhet med tillgången på ändamålsenliga lokaler	Tas fram av styrelse	Tas fram av styrelse	Tas fram av styrelse
	Andel småföretagare som skulle rekommendera Stockholm som stad för nyetablering av företag	Tas fram av styrelse	Tas fram av styrelse	Tas fram av styrelse
2.2 Stockholm byggs varsamt, vackert och grönt med stor hänsyn till närboendes medbestämmande	Antal bostäder i godkända/antagna detaljplaner	4 500	5 000	5 000
	Antal påbörjade bostäder	5 000	5 000	5 000
	Antal bostäder i genomförandebeslut	5 000	5 000	5 000
	Antal markanvisade bostäder	4 000	5 000	5 000
	Antal markanvisade bostäder till stadens allmännyttiga bostadsbolag	750	750	750
	Antal av Bostadsförmedlingen förmedlade Bostad först-, försöks- och träningslägenheter samt genomgångsbostäder för barnfamiljer	600	600	600
	Andel enskilda exploateringsprojekt som planeras under året som tar ekologiska värden och funktioner i anspråk där ekologiska kompensationsåtgärder genomförs	100 %	100 %	100 %
	Antal planterade träd	2 400	5 200	8 500
	Andel årliga markanvisningar på stadens mark där grönytefaktor för kvartersmark är ett krav	100 %	100 %	100 %

KF:s mål för verksamhetsområdet	Indikator	KF:s årsmål 2027	KF:s årsmål 2028	KF:s årsmål 2029
	Antal stadsbyggnadsprojekt med förankring i klassisk arkitektur	Öka	Öka	Öka
Obligatorisk nämndindikator				
	Andel påbörjade bostäder med minst fyra rum och kök	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd
	Antal bostäder i godkända/antagna detaljplaner i enlighet med 2013 års Stockholms-förhandling	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd
	Antal markanvisade bostäder i enlighet med 2013 års Stockholms-förhandling	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd
	Antal markanvisade bostäder i syfte att nå minskade boendekostnader (privat)	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd
	Antal markanvisade bostäder i syfte att nå minskade boendekostnader (allmännytta)	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd
	Antal markanvisade seniorbostäder i hyresrätt	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd
	Antal påbörjade hyresrätter av stadens bostadsbolag	Tas fram av styrelse	Tas fram av styrelse	Tas fram av styrelse
	Medborgarnas självskattning av eget inflytande i stadsbyggnaden	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd
2.3 Stockholm har tillgänglig infrastruktur med god framkomlighet för samtliga transportslag	Andel lediga avgiftsbelagda parkeringsplatser i innerstaden, dagtid	25 %	26 %	27 %
	Genomsnittlig hastighet för stombusstrafiken i ytterstaden	25,0 km/h	25,1 km/h	25,2 km/h
	Restidspålitlighet för buss, innerstad	Fastställs 2027	Fastställs 2027	Fastställs 2027
Obligatorisk nämndindikator				
	Upplevd trafiksäkerhet för gående och cyklister	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd

KF:s mål för verksamhetsområdet	Indikator	KF:s årsmål 2027	KF:s årsmål 2028	KF:s årsmål 2029
	Biltrafikanternas nöjdhet med väginfrastrukturen	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd
2.4 Stockholm är en välbesökt kulturstad där svensk kulturhistoria blandas med samtida internationella evenemang	Andel barn och unga på sommarkollo som är nöjda med sin vistelse	92 %	93 %	94 %
	Andel barn och ungdomar som deltar i kulturaktiviteter på fritiden	47 %	48 %	49 %
	Andel barn och ungdomar som är nöjda med tillgången till fritidsaktiviteter	59 %	60 %	61 %
	Andelen nöjda besökare på stadens fritidsgårdar	90 %	91 %	92 %
	Andel barn och unga 1-15 år som tagit del av Kulansubventionerad kultur	70 %	71 %	72 %
	Andel barn och ungdomar som är nöjda med tillgången till idrottsaktiviteter	86 %	87 %	88 %
	Andel barn och ungdomar som är nöjda med tillgången till kulturaktiviteter på fritiden	72 %	73 %	74 %
	Andel ungdomar som deltar i föreningsliv	63 %	64 %	65 %
	Andel barn och ungdomar som deltar i idrottsaktiviteter på fritiden	86 %	87 %	88 %
Obligatorisk nämndindikator				
	Antal genomförda stora idrotts- och kulturevenemang samt möten	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd
	Antal bokade timmar i skolidrottshallar utanför skoltid	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd
	Antal lån totalt i kommunala bibliotek per invånare	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd
	Stockholmarnas nöjdhet med kommunala kulturinstitutioner	Tas fram av nämnd/styrelse	Tas fram av nämnd/styrelse	Tas fram av nämnd/styrelse

KF:s mål för verksamhetsområdet	Indikator	KF:s årsmål 2027	KF:s årsmål 2028	KF:s årsmål 2029
	Nöjdhet med medborgarinflytandet över den offentliga konsten	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd
	Andel äldre som deltar i föreningsliv	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd
3. En resurseffektiv huvudstad med fokus på kärnverksamheten				
3.1 Stockholm fokuserar på välfärdens kärnverksamhet med en konkurrenskraftig skattenivå	Kommunkoncernens soliditet inkl. pensionsåtaganden på kort sikt	30 %	30 %	30 %
	Kommunkoncernens soliditet inkl. pensionsåtaganden på lång sikt	34 %	34 %	34 %
	Nämndens budgetföljsamhet efter resultatöverföringar	100 %	100 %	100 %
	Nämndens budgetföljsamhet före resultatöverföringar	100 %	100 %	100 %
	Nämndens prognossäkerhet T2	+/- 1 %	+/- 1 %	+/- 1 %
	Stadens ekonomiska resultat (lägst)	0,1 mnkr	0,1 mnkr	0,1 mnkr
	Stadens nettodriftkostnader per skatteintäkter (max)	100 %	100 %	100 %
	Stadens kapitalkostnader per nettodriftskostnader (max)	8 %	8 %	8 %
	Stadens soliditet inkl. pensionsåtaganden på kort sikt	30 %	30 %	30 %
	Stadens soliditet inkl. pensionsåtaganden på lång sikt	34 %	34 %	34 %
	Aktivt Medskapandeindex	83	84	85
	Andel heltidsanställningar av totalt antal tillsvidareanställningar inom äldreomsorgen	90 %	91 %	92 %
	Andel heltidsanställningar av totalt antal tillsvidareanställningar inom omsorg om funktionsnedsatta	90 %	91 %	92 %

KF:s mål för verksamhetsområdet	Indikator	KF:s årsmål 2027	KF:s årsmål 2028	KF:s årsmål 2029
	Andel prioriterade avtal där uppföljning genomförts	96 %	97 %	98 %
	Andel elektroniska inköp	76 %	77 %	78 %
	Andel med förtroende för stadsdels-förvaltningen i det område där man bor	41 %	42 %	43 %
Obligatorisk nämndindikator				
	Andel investeringsprojekt vars genomförande-beslut är i god överensstämmelse med inriktningsbeslut	Tas fram av nämnd/styrelse	Tas fram av nämnd/styrelse	Tas fram av nämnd/styrelse
	Andelen arbetade timmar av timavlönad personal i förhållande till samtliga arbetade timmar inom äldreomsorg	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd
	Andelen arbetade timmar av timavlönad personal i förhållande till samtliga arbetade timmar inom stöd och service till personer med funktionsnedsättning	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd
	Andelen arbetade timmar av timavlönad personal i förhållande till samtliga arbetade timmar inom förskoleverksamhet	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd
	Sjukfrånvaro	Tas fram av nämnd/styrelse	Tas fram av nämnd/styrelse	Tas fram av nämnd/styrelse
	Sjukfrånvaro dag 1-14	Tas fram av nämnd/styrelse	Tas fram av nämnd/styrelse	Tas fram av nämnd/styrelse
	Andel upphandlingar som innehåller krav på arbetsrättsliga villkor	Tas fram av nämnd/styrelse	Tas fram av nämnd/styrelse	Tas fram av nämnd/styrelse
3.2 Stockholm genomför klimat- och miljöåtgärder som är ekonomiskt rationella	Utsläpp per invånare (ton CO2e/invånare)	0,8 ton	0,7 ton	0,7 ton
	Inköpta förbrukningsartiklar i plast i stadens verksamheter	525 ton	500 ton	475 ton
	Antal timmar över miljökvalitetsmålet för timmedelvärdet för kvävedioxid	Max 175 timmar	Max 175 timmar	Max 175 timmar

KF:s mål för verksamhetsområdet	Indikator	KF:s årsmål 2027	KF:s årsmål 2028	KF:s årsmål 2029
	Antal dygn över miljökvalitetsmålet för dygnsmedelvärdet för PM10	Max 35 dygn	Max 35 dygn	Max 35 dygn
	Vattenområden med förbättrad näringssituation	56 %	67 %	68 %
	Andel matavfall till biologisk behandling	80 %	81 %	82 %
	Restavfall per invånare som går till förbränning	148 kg	143 kg	140 kg
	Antal förekomster av utpekade produkter med utfasningsämnen	66	33	13
	Andel upphandlingar med kemikaliekrav	100 %	100 %	100 %
	Andel av stadens yta som omfattas av åtgärdsplaner för skyfall	100 %	100 %	100 %
	Andel inköpta närproducerade livsmedel	60 %	65 %	65 %
	Andel kostnadseffektiva energiinvesteringar	100 %	100 %	100 %
	Andel badvattenprover med godkänd badkvalitet	95 %	95 %	95 %
	Antal nya start-ups inom miljöteknik	Öka	Öka	Öka
Obligatorisk nämndindikator				
	Mängd byggavfall vid nyproduktion	Tas fram av nämnd/styrelse	Tas fram av nämnd/styrelse	Tas fram av nämnd/styrelse
	Andel avslutade bygg- och anläggnings-entreprenader där varor miljöbedömts och loggats i Byggvaru-bedömningen	Tas fram av nämnd/styrelse	Tas fram av nämnd/styrelse	Tas fram av nämnd/styrelse
	Relativ energianvändning	Tas fram av nämnd/styrelse	Tas fram av nämnd/styrelse	Tas fram av nämnd/styrelse
	Klimatpåverkan från nyproduktion av byggnader	Tas fram av nämnd/styrelse	Tas fram av nämnd/styrelse	Tas fram av nämnd/styrelse
	Elektrifiering av godstrafiken	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd

KF:s mål för verksamhetsområdet	Indikator	KF:s årsmål 2027	KF:s årsmål 2028	KF:s årsmål 2029
	Antal funktionsjusterade levnadsår på grund av buller	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd	Tas fram av nämnd

Bilaga 6. Peng, schabloner, ersättningsnivåer samt volymer

Peng, schabloner och ersättningsnivåer samt volymer

Förskoleverksamhet

Tabellen nedan visar en prognos totalt antal barn i förskoleverksamheten, för perioden 2026-2029.

Verksamhet	2026	2027	2028	2029
Förskoleverksamhet 1-5 år	45 560	44 390	44 400	44 370
varav fristående förskoleverksamhet	*17 300*	*16 800*	*16 800*	*16 800*

Grundschablon förskola

Prestation, kr	2026	2027
Grundschablon 1-3 år*	188 812	195 804
Grundschablon 4-5 år*	158 502	164 371
Allmän förskoleschablon	75 332	78 122

* Avdrag för pedagogisk omsorg, 11 000 kr

Stadsdelsnämnderna och förskolenämnden får grundschablon för förskolan utifrån inskrivna barn i förskoleverksamhet den 31 mars 2026. Slutlig justering av budget 2027 görs utifrån månadsvisa prestationsavläsningar och regleras i december. Utifrån grundschablonen ska förskolepengen i egen regi vara minst 80 procent av grundschablonen för barn i förskola och minst 94 procent för barn i pedagogisk omsorg.

Enligt maxtaxeförordningen (2001:160) indexreglerar Skolverket inkomsttaket i maxtaxan årligen på hösten, vilket ligger till grund för nästkommande års budget och avgifter inom förskola och pedagogisk omsorg. Nedan redovisas peng till fristående utförare med hänsyn tagen till genomsnittliga avgifter.

Peng till fristående anordnare av förskoleverksamhet 2027 Hel och deltid 1-3 år

Stadsdelsnämnd	Schablon*	Momskomp. förskola	Momskomp. pedagogisk omsorg	Genom-snittlig avgift	Peng förskola	Peng pedagogisk omsorg
Järva	195 804	11 748	11 088	-9 452	198 100	186 440
Hässelby-Vällingby	195 804	11 748	11 088	-10 591	196 961	185 301
Bromma	195 804	11 748	11 088	-12 376	195 176	183 516
Kungsholmen	195 804	11 748	11 088	-13 269	194 283	182 623
Norra innerstaden	195 804	11 748	11 088	-13 101	194 451	182 791
Södermalm	195 804	11 748	11 088	-12 758	194 794	183 134
Enskede-Årsta-Vantör	195 804	11 748	11 088	-11 815	195 737	184 077
Skarpnäck	195 804	11 748	11 088	-11 932	195 621	183 961
Farsta	195 804	11 748	11 088	-11 542	196 010	184 350
Hägersten-Älvsjö	195 804	11 748	11 088	-12 638	194 915	183 255
Skärholmen	195 804	11 748	11 088	-9 722	197 831	186 171

* Avdrag för pedagogisk omsorg, 11 000 kr

Peng till fristående anordnare av förskoleverksamhet 2027 Hel och deltid 4-5 år

Stadsdelsnämnd	Schablon*	Momskomp. förskola	Momskomp. pedagogisk omsorg	Genom-snittlig avgift	Peng förskola	Peng pedagogisk omsorg
Järva	164 371	9 862	9 202	-9 452	164 781	153 121
Hässelby-Vällingby	164 371	9 862	9 202	-10 591	163 642	151 982
Bromma	164 371	9 862	9 202	-12 376	161 857	150 197
Kungsholmen	164 371	9 862	9 202	-13 269	160 964	149 304
Norra innerstaden	164 371	9 862	9 202	-13 101	161 132	149 472
Södermalm	164 371	9 862	9 202	-12 758	161 475	149 815
Enskede-Årsta-Vantör	164 371	9 862	9 202	-11 815	162 418	150 758
Skarpnäck	164 371	9 862	9 202	-11 932	162 302	150 642
Farsta	164 371	9 862	9 202	-11 542	162 691	151 031
Hägersten-Älvsjö	164 371	9 862	9 202	-12 638	161 596	149 936
Skärholmen	164 371	9 862	9 202	-9 722	164 512	152 852

* Avdrag för pedagogisk omsorg, 11 000 kr

Peng till fristående anordnare av allmän förskola 2027

2027	Schablon	Moms-komp.	Peng
Allmän förskola	78 122	4 687	82 809

Omsorg under tid då förskola och fritidshem inte erbjuds

Ersättning till utförarna av omsorg under tid då förskola och fritidshem inte erbjuds framgår i tabellen nedan. Ersättning till av staden godkända utförare betalas ut mot fakturerad uppgift om antal utförda omsorgstimmar. Timersättningen är 430 kr/timmen. För fristående utförare tillkommer momskompensation om sex procent. I ersättningen ingår en beräknad ersättning för en barnskötares lön, täckning för Ob-tillägg oavsett tidpunkt på dygnet, helg och storhelg samt ersättning för driftkostnader för en barngrupp på 1-5 barn.

Ersättning	2 personal 1-10 barn (kr/timme)	3 personal 11-15 barn (kr/timme)	4 personal 16-20 barn (kr/timme) osv
	860	1 290	1 720

Fritidshem

Tabellen nedan visar prognos för antalet schablongrundande elever i fritidshem utifrån prognos i utbildningsnämndens planeringsunderlag för budget 2027 med inriktning 2028 och 2029.

Verksamhet, antal elever	2026	2027	2028	2029
Fritidshem 6-12 år totalt oavsett regi	37 410	36 881	36 390	35 754
varav fristående fritidshem	7 240	7 166	7 068	6 951

Schablon fritidshem

Prestation, kr	2026	2027
Grundschablon 6-9 år	60 083	62 232

Grundschablon 10-12 år, för elever utan behov av särskilt stöd	20 010	20 024
Grundschablon 10-12 år, för elever i behov av särskilt stöd	51 683	53 832

Utbildningsnämnden tilldelas grundschablon för fritidshem utifrån inskrivning vårterminen 2026. Slutlig justering av budget år 2027 görs utifrån månadsvisa prestationsavläsningar och regleras i december 2027.

Enligt maxtaxeförordningen (2001:160) indexreglerar Skolverket inkomsttaket i maxtaxan årligen på hösten, vilket ligger till grund för nästkommande års budget och avgifter inom fritidshem och pedagogisk omsorg. Nedan redovisas peng som tilldelas fristående utförare. Pengen är framtagen utifrån en schabloniserad genomsnittlig avgift per stadsdelsområde.

Peng till fristående anordnare av fritidshem 6-9 år 2027

Stadsdelsnämnd, kr	**Fritidshem 6-9 år**				**Fritidshem 6-9 år pedagogisk omsorg**	
	Schablon*	**Momsko mp.**	**Genomsnit tlig avgift**	**Peng**	**Momsk omp.**	**Peng**
Järva	62 232	3 734	-6 920	59 046	3 518	55 230
Hässelby-Vällingby	62 232	3 734	-8 171	57 794	3 518	53 978
Bromma	62 232	3 734	-8 783	57 182	3 518	53 366
Kungsholmen	62 232	3 734	-9 080	56 885	3 518	53 069
Norra innerstaden	62 232	3 734	-9 008	56 958	3 518	53 142
Södermalm	62 232	3 734	-9 107	56 859	3 518	53 043
Enskede-Årsta-Vantör	62 232	3 734	-8 247	57 718	3 518	53 902
Skarpnäck	62 232	3 734	-8 522	57 444	3 518	53 628
Farsta	62 232	3 734	-8 325	57 641	3 518	53 825
Hägersten-Älvsjö	62 232	3 734	-8 851	57 114	3 518	53 298
Skärholmen	62 232	3 734	-6 862	59 104	3 518	55 288

* Avdrag med 3 600 kr för barn i pedagogisk omsorg.

Peng till fristående anordnare av fritidshem 10-12 år 2027

Stadsdelsnämnd, kr	**Fritidshem 10-12 år, elever i behov av särskilt stöd**				**Fritidshem 10-12 år, elever utan behov av särskilt stöd**			
	Schablon	**Momsko mp.**	**Genomsnit tlig avgift**	**Peng**	**Schablo n**	**Momsko mp.**	**Genom snittlig avgift**	**Peng**
Järva	53 832	3 230	-6 920	50 142	20 024	1 201	-6 920	14 306
Hässelby-Vällingby	53 832	3 230	-8 171	48 890	20 024	1 201	-8 171	13 054
Bromma	53 832	3 230	-8 783	48 278	20 024	1 201	-8 783	12 442
Kungsholmen	53 832	3 230	-9 080	47 981	20 024	1 201	-9 080	12 145
Norra innerstaden	53 832	3 230	-9 008	48 054	20 024	1 201	-9 008	12 218
Södermalm	53 832	3 230	-9 107	47 955	20 024	1 201	-9 107	12 118
Enskede-Årsta-Vantör	53 832	3 230	-8 247	48 814	20 024	1 201	-8 247	12 978
Skarpnäck	53 832	3 230	-8 522	48 540	20 024	1 201	-8 522	12 704
Farsta	53 832	3 230	-8 325	48 737	20 024	1 201	-8 325	12 901
Hägersten-Älvsjö	53 832	3 230	-8 851	48 210	20 024	1 201	-8 851	12 374
Skärholmen	53 832	3 230	-6 862	50 200	20 024	1 201	-6 862	14 364

Fritidsklubb

Utbildningsnämnden tilldelas schablon för fritidsklubb utifrån inskrivning vårterminen 2026. Slutlig justering av budget år 2027 görs utifrån månadsvisa prestationsavläsningar och regleras i december 2027.
Avgiften för fritidsklubb återinförs. Schablonen och pengen till fristående anordnare av fritidsklubb justeras i motsvarande mån när avgiften har fastställts.

Schablon fritidsklubb

Prestation, kr/år	2026	2027
Schablon	11 129	11 574

Peng till fristående anordnare av fritidsklubb

Prestation, kr/år	**Schablon**	**Moms-komp.**	**Peng**
Fritidsklubb	11 574	694	12 268

Grundskola

Tabellen nedan visar prognos för antalet schablongrundande elever i grundskola utifrån prognos i utbildningsnämndens planeringsunderlag för budget 2026 med inriktning 2027 och 2028.

Verksamhet, antal elever	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Grundskola, totalt oavsett regi	99 010	97 549	96 152	94 405
varav fristående grundskola inkl. resursskolor	22 820	22 544	22 188	21 773

Grundschabloner grundskola

Nedan framgår grundschabloner för respektive årskurs 2026 och 2027. För 2027 har olika schabloner tagits fram för vårterminen och höstterminen. Schablonnivåerna för höstterminen är villkorade utifrån att regleringen av lärares undervisningstid träder i kraft enligt plan. Om regleringen inte blir av, försenad, eller förändrad gäller schablonnivåerna för vårterminen under hela 2027 om inte kommunfullmäktige beslutar om något annat.

Prestation, kr	**2026**	**2027 (VT)**	**2027 (HT)**
Grundschablon skolår 0-3	102 348	105 519	107 165
Grundschablon skolår 4-6	104 622	107 125	108 796
Grundschablon skolår 7-9	121 681	124 591	131 880

Utbildningsnämnden tilldelas grundschabloner för grundskola utifrån inskrivning vårterminen 2026. Slutlig justering av budget år 2027 görs utifrån månadsvisa prestationsavläsningar och regleras i december 2027.

Peng till fristående grundskola och internationella skolor - vårterminen

Prestation, kr	**Schablon**	**Moms komp.**	**Peng**
Peng skolår 0-3	105 519	6 331	111 850
Peng skolår 4-6	107 125	6 428	113 553
Peng skolår 7-9	124 591	7 475	132 066

Peng till fristående grundskola och internationella skolor – höstterminen

Nedan ersättningsnivåer för höstterminen är villkorade utifrån att regleringen av lärares undervisningstid träder i kraft enligt plan. Om regleringen inte blir av, försenad, eller förändrad gäller tabellen för vårterminen under hela 2027 om inte kommunfullmäktige beslutar om något annat.

Prestation, kr	Schablon	Moms komp.	Peng
Peng skolår 0-3	107 165	6 430	113 595
Peng skolår 4-6	108 796	6 528	115 324
Peng skolår 7-9	131 880	7 913	139 793

Anpassad grundskola

Tabellen nedan visar prognos för antalet schablongrundande elever i anpassad grundskola utifrån prognos i utbildningsnämndens planeringsunderlag för budget 2027 med inriktning 2028 och 2029. Av eleverna i anpassad grundskola prognostiseras ungefär 61 procent att gå i fritidshem.

Verksamhet, antal elever	2026	2027	2028	2029
Anpassad grundskola, totalt oavsett regi	1 478	1 526	1 603	1 654
varav fristående anpassad grundskola	263	274	284	291
Fritidshem i anpassad grundskola	900	930	980	1000

Grund- och tilläggsschablon anpassad grundskola

Nedan ersättningsnivåer för höstterminen är villkorade utifrån att regleringen av lärares undervisningstid träder i kraft enligt plan. Om regleringen inte blir av, försenad, eller förändrad gäller tabellen för vårterminen under hela 2027 om inte kommunfullmäktige beslutar om något annat.

Prestation, kr	2026	2027 (VT)	2027 (HT)
Behovsgrupp 1 skolår 0-3	250 417	258 030	259 676
Behovsgrupp 2 skolår 0-3	332 123	342 188	343 834
Behovsgrupp 3 skolår 0-3	472 908	487 197	488 843
Behovsgrupp 4 och 5 skolår 0-3	662 701	682 683	684 329
Behovsgrupp 1 skolår 4-6	252 084	259 011	260 682
Behovsgrupp 2 skolår 4-6	333 789	343 167	344 838
Behovsgrupp 3 skolår 4-6	474 576	488 177	489 848
Behovsgrupp 4 och 5 skolår 4-6	664 368	683 663	685 334
Behovsgrupp 1 skolår 7-9	269 221	276 558	283 846
Behovsgrupp 2 skolår 7-9	350 928	360 716	368 004
Behovsgrupp 3 skolår 7-9	491 712	505 724	513 013
Behovsgrupp 4 och 5 skolår 7-9	681 506	701 212	708 501

Skolskjutsschablon anpassad grundskola

Prestation, kr	2026	2027
Behovsgrupp 1 skolår 0-9	12 520	12 895
Behovsgrupp 2 skolår 0-9	28 233	29 080
Behovsgrupp 3 skolår 0-9	78 057	80 399
Behovsgrupp 4 och 5 skolår 0-9	155 220	159 876

Tilläggsschablon för elever i fritidshem och fritidsklubb

Prestation, kr	2026	2027
Behovsgrupp 1 skolår 0-6	152 417	156 989
Behovsgrupp 2 skolår 0-6	172 256	177 424
Behovsgrupp 3 skolår 0-6	216 076	222 559

Behovsgrupp 4 och 5 skolår 0-6	284 903	293 450

Utöver ovanstående schabloner utgår även grundschablon för fritidshem och fritidsklubb för de elever som går i fritidshem eller fritidsklubb i anpassad grundskola. För elever i behovsgrupp 5 utgår schablon preliminärt enligt samma nivå som behovsgrupp 4. Inför slutlig budgetjustering i december 2027 ska utbildningsnämnden redovisa de faktiska kostnaderna för dessa elever. Efter prövning kompenseras utbildningsnämnden i den mån schablonen inte räckt till.

Utbildningsnämnden tilldelas grund-, tilläggs och skolskjutsschabloner utifrån inskrivning i mars 2026. Slutlig justering av budget år 2027 görs utifrån månadsvisa prestationsavläsningar och regleras i december 2027.

Gymnasieskola

Tabellen nedan visar prognos för antalet schablongrundande elever i gymnasieskola utifrån Swecos prognos hösten 2025 som tagits fram på uppdrag av stadsledningskontoret.

Verksamhet, antal elever	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Gymnasieskola, totalt oavsett regi	31 881	32 204	32 075	31 752
varav fristående gymnasieskola	15 932	16 012	15 834	15 607

Schablon gymnasieskola

Prestation, kr	**2026**	**2027**
Grundschablon	120 519	123 384

Utbildningsnämnden tilldelas grundschablon för gymnasieskola baserat på Swecos elevantalsprognos, hösten 2025. Slutlig justering av budget år 2027 görs utifrån månadsvisa prestationsavläsningar och regleras i december 2027.

Anpassad gymnasieskola

Tabellen nedan visar prognos för antalet schablongrundande elever i anpassad gymnasieskola utifrån prognos i utbildningsnämndens planeringsunderlag för budget 2027 med inriktning 2028 och 2029.

Verksamhet, antal elever	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Anpassad gymnasieskola, totalt oavsett regi	576	583	582	576
varav fristående anpassad gymnasieskola	211	212	209	206

Grund- och tilläggsschablon anpassad gymnasieskola

Prestation, kr	**2026**	**2027**
Behovsgrupp 1	251 847	258 649
Behovsgrupp 2	324 931	333 925
Behovsgrupp 3	449 570	462 300
Behovsgrupp 4 och 5	618 840	636 645

Skolskjutsschablon anpassad gymnasieskola

Prestation, kr	2026	2027
Behovsgrupp 1	12 274	12 642
Behovsgrupp 2	27 679	28 509
Behovsgrupp 3	76 524	78 818
Behovsgrupp 4 och 5	152 171	156 733

För elever i behovsgrupp 5 utgår schablon preliminärt enligt samma nivå som behovsgrupp 4. Inför slutlig budgetjustering i tertialrapport 2 ska utbildningsnämnden redovisa de faktiska kostnaderna för dessa elever. Efter prövning kompenseras utbildningsnämnden i den mån schablonen inte räckt till.

Utbildningsnämnden tilldelas grund-, tilläggs och skolskjutsschabloner utifrån inskrivning i mars 2026. Slutlig justering av budget år 2027 görs utifrån månadsvisa prestationsavläsningar och regleras i december 2027.

Svenska för invandrare (sfi)

Schabloner sfi

Helårsstudent, kr	2026	2027
Reguljär sfi	34 844	27 901
Anpassad sfi	72 332	56 564

Vuxenutbildning

Schabloner vuxenutbildning

Helårsstudent, kr	2026	2027
Grundläggande vuxenutbildning	52 957	41 650
Gymnasial vuxenutbildning	52 697	41 576

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Schabloner

Samtliga ersättningar är uttryckta i kronor per år. Schablonen för barn- och vuxenboende, daglig verksamhet, korttidsboende och korttidstillsyn för skolungdomar över 12 år enligt LSS höjs med 2,7 procent jämfört med 2026.

Eget boende med boendestöd	91 494
Servicebostad:	
Nivå 1 (0-20 poäng)	393 738
Nivå 2 (21-35 poäng)	633 173
Nivå 3 (36-50 poäng)	893 892
Nivå 4 (51-70 poäng)	1 394 045
Nivå 5 (71-110 poäng)	1 915 482
Gruppbostad:	
Nivå 1 (0-20 poäng)	610 580
Nivå 2 (21-35 poäng)	878 377
Nivå 3 (36-50 poäng)	1 124 751
Nivå 4 (51-70 poäng)	1 547 871
Nivå 5 (71-110 poäng)	2 056 687
Nattschabloner - egen regi (per enhet)	578 526

Nattschabloner - köpt plats (per person)	144 561
Barnboende över 12 år	
Grundpeng (0-20 poäng)	408 573
Nivå 1 (21-30 poäng)	707 342
Nivå 2 (31-40 poäng)	935 398
Nivå 3 (41-50 poäng)	1 243 558
Nivå 4 (51-60 poäng)	1 529 992
Nivå 5 (61-70 poäng)	1 737 206
Nivå 6 (71-80 poäng)	1 931 267
Nivå 7 (81-110 poäng)	2 270 168
Nattschabloner - egen regi (per enhet)	578 526
Nattschabloner - köpt plats (per person)	144 561
Familjehem för barn	333 579
Barnboende under 12 år	2 270 168
Daglig verksamhet - heltid:	
Nivå 1 (0-25 poäng)	260 687
Nivå 2 (26-40 poäng)	338 679
Nivå 3 (41-55 poäng)	427 355
Nivå 4 (56-70 poäng)	516 031
Nivå 5 (71-100 poäng)	619 665
Daglig verksamhet – deltid 11-24 timmar:	
Nivå 1 (0-25 poäng)	208 549
Nivå 2 (26-40 poäng)	270 943
Nivå 3 (41-55 poäng)	341 884
Nivå 4 (56-70 poäng)	412 825
Nivå 5 (71-100 poäng)	495 732
Daglig verksamhet – deltid 1-10 timmar:	
Nivå 1 (0-25 poäng)	164 232
Nivå 2 (26-40 poäng)	213 368
Nivå 3 (41-55 poäng)	269 234
Nivå 4 (56-70 poäng)	325 100
Nivå 5 (71-100 poäng)	390 389
Daglig verksamhet, med personlig assistans, heltid:	
Nivå 1 (0-25 poäng)	182 481
Nivå 2 (26-40 poäng)	237 075
Nivå 3 (41-55 poäng)	299 149
Nivå 4 (56-70 poäng)	361 222
Nivå 5 (71-100 poäng)	433 766
Daglig verksamhet, med personlig assistans, deltid 11-24 timmar:	
Nivå 1 (0-25 poäng)	145 984
Nivå 2 (26-40 poäng)	189 660
Nivå 3 (41-55 poäng)	239 319
Nivå 4 (56-70 poäng)	288 978
Nivå 5 (71-100 poäng)	347 012
Daglig verksamhet, med personlig assistans, deltid 1-10 timmar:	
Nivå 1 (0-25 poäng)	114 963
Nivå 2 (26-40 poäng)	149 357
Nivå 3 (41-55 poäng)	188 464
Nivå 4 (56-70 poäng)	227 570
Nivå 5 (71-100 poäng)	273 273

Korttidsvistelse: Helt dygn	
Nivå 1a (0-30 poäng) 1-3 dagar	77 376
Nivå 1b (0-30 poäng) 4-6 dagar	193 286
Nivå 1c (0-30 poäng) 7-9 dagar	300 344
Nivå 1d (0-30 poäng) 10- dagar	425 423
Nivå 2a (31-70 poäng) 1-3 dagar	118 656
Nivå 2b (31-70 poäng) 4-6 dagar	296 565
Nivå 2c (31-70 poäng) 7-9 dagar	474 471
Nivå 2d (31-70 poäng) 10- dagar	652 534
Nivå 3a (71-100 poäng) 1-3 dagar	165 613
Nivå 3b (71-100 poäng) 4-6 dagar	413 957
Nivå 3c (71-100 poäng) 7-9 dagar	662 300
Nivå 3d (71-100 poäng) 10- dagar	910 797
Korttidsvistelse: (dag, 6 timmar eller mer)	
Nivå 1a (0-30 poäng) 1-3 dagar	61 901
Nivå 1b (0-30 poäng) 4-6 dagar	154 629
Nivå 1c (0-30 poäng) 7-9 dagar	247 484
Nivå 1d (0-30 poäng) 10- dagar	340 338
Nivå 2a (31-70 poäng) 1-3 dagar	94 925
Nivå 2b (31-70 poäng) 4-6 dagar	237 252
Nivå 2c (31-70 poäng) 7-9 dagar	379 576
Nivå 2d (31-70 poäng) 10- dagar	522 027
Nivå 3a (71-100 poäng) 1-3 dagar	132 490
Nivå 3b (71-100 poäng) 4-6 dagar	331 166
Nivå 3c (71-100 poäng) 7-9 dagar	529 840
Nivå 3d (71-100 poäng) 10- dagar	728 638
Korttidsvistelse: (dag, mindre än 6 timmar)	
Nivå 1a (0-30 poäng) 1-3 dagar	46 426
Nivå 1b (0-30 poäng) 4-6 dagar	115 972
Nivå 1c (0-30 poäng) 7-9 dagar	185 613
Nivå 1d (0-30 poäng) 10- dagar	255 254
Nivå 2a (31-70 poäng) 1-3 dagar	71 194
Nivå 2b (31-70 poäng) 4-6 dagar	177 939
Nivå 2c (31-70 poäng) 7-9 dagar	284 682
Nivå 2d (31-70 poäng) 10- dagar	391 520
Nivå 3a (71-100 poäng) 1-3 dagar	99 368
Nivå 3b (71-100 poäng) 4-6 dagar	248 374
Nivå 3c (71-100 poäng) 7-9 dagar	397 380
Nivå 3d (71-100 poäng) 10- dagar	546 478
Korttidstillsyn för skolungdom över 12 år:	
Nivå 1	114 288
Nivå 2	182 861
Nivå 3	274 289
Nivå 4	411 437
Särskild redovisning	
Boende med särskild service barn/vuxna (antal timmar/år)	
1 700-7 999	1 400 000
8 000-9 999	1 600 000
10 000-11 999	1 800 000
12 000<	2 000 000
Daglig verksamhet (antal timmar/år)	
1 700-2 299	600 000
2 300-3 599	800 000
3 600<	1 000 000

Peng

Ersättningarna för vuxen- och barnboende, daglig verksamhet samt korttidsvistelse är uttryckta i kr per dygn eller dag, medan korttidstillsyn för skolungdom över 12 år enligt LSS är uttryckt per månad. Pengen för barn- och vuxenboende, daglig verksamhet, korttidsboende och korttidstillsyn för skolungdomar över 12 år enligt LSS höjs med 2,7 procent jämfört med 2026.

I de fall en privat utförare av särskilt boende enligt LSS själv vill utföra det ansvar för hälso- och sjukvårdsinsatser som överfördes från Stockholms läns landsting till länets kommuner den 1 oktober 2015 utgår en ersättning på 54 kronor per dygn. Detta är förutom de ersättningar som framgår nedan. Vad gäller daglig verksamhet enligt LSS är denna ersättning 9 kronor per dag för de utförare som vill utföra detta själva.

Ersättningen till utförare i enskild regi av vuxen- och barnboende, daglig verksamhet samt korttidsvistelse är 5,4 procent högre för att kompensera att kommunala utförare har rätt att lyfta moms på köpta varor och tjänst, vilket inte enskilda utförare har. Ersättningen till utförare i enskild regi av korttidstillsyn för skolungdom över 12 år är 2,2 procent högre för att kompensera att kommunala utförare har rätt att lyfta moms på köpta varor och tjänst, vilket inte enskilda utförare har.

Ersättningen till utförare i privat regi är högre än för utförare i kommunal regi och som drivs på entreprenad inom bostad med särskild service och daglig verksamhet (LSS). Till privata utförare utgår en hyresschablon som ska kompensera delar av skillnaden i kostnader mellan den hyra som utföraren betalar till fastighetsägaren efter avdrag för eventuella hyresintäkter samt eventuell kompensation för omsorgsmoms.

	Egen regi	**Entreprenad**	**Övrig privat regi**
Servicebostad:			
Nivå 1	1 019	1 074	1 123
Nivå 2	1 638	1 727	1 775
Nivå 3	2 313	2 438	2 486
Nivå 4	3 607	3 802	3 850
Nivå 5	4 956	5 224	5 272
Gruppbostad:			
Nivå 1	1 431	1 509	1 666
Nivå 2	2 128	2 243	2 401
Nivå 3	2 770	2 919	3 077
Nivå 4	3 871	4 080	4 238
Nivå 5	5 195	5 476	5 634
Barnboende över 12 år:			
Grundpeng	906	954	1 112
Nivå 1	1 683	1 774	1 932
Nivå 2	2 277	2 400	2 558
Nivå 3	3 079	3 245	3 403
Nivå 4	3 824	4 031	4 189
Nivå 5	4 364	4 599	4 757
Nivå 6	4 869	5 132	5 289
Nivå 7	5 751	6 061	6 219

	Egen regi	Entreprenad	Övrig privat regi
Barnboende under 12 år	5 751	6 061	6 219
Nattschablon (max 4 schabloner per boende)	376	397	397
Korttidsvistelse: Helt dygn			
Nivå 1	2 668	2 812	3 168
Nivå 2	4 270	4 501	4 857
Nivå 3	6 092	6 421	6 777
Korttidsvistelse: (dag, 6 timmar eller mer)			
Nivå 1	2 134	2 250	2 535
Nivå 2	3 416	3 601	3 886
Nivå 3	4 874	5 137	5 422
Korttidsvistelse: (dag, mindre än 6 timmar)			
Nivå 1	1 601	1 687	1 901
Nivå 2	2 562	2 701	2 914
Nivå 3	3 655	3 853	4 066
Daglig verksamhet - heltid:			
Nivå 1	744	784	970
Nivå 2	1 029	1 085	1 271
Nivå 3	1 353	1 426	1 612
Nivå 4	1 677	1 768	1 954
Nivå 5	2 056	2 167	2 353
Daglig verksamhet – deltid 11-24 timmar			
Nivå 1	595	627	776
Nivå 2	823	868	1 017
Nivå 3	1 082	1 141	1 290
Nivå 4	1 342	1 414	1 563
Nivå 5	1 645	1 733	1 882

	Egen regi	Entreprenad	Övrig privat regi
Daglig verksamhet – deltid 1-10 timmar			
Nivå 1	469	494	611
Nivå 2	648	683	801
Nivå 3	852	898	1 016
Nivå 4	1 057	1 114	1 231
Nivå 5	1 295	1 365	1 482
Daglig verksamhet, med personlig assistans, heltid:			
Nivå 1	458	483	669
Nivå 2	658	693	879
Nivå 3	885	932	1 119
Nivå 4	1 111	1 171	1 358
Nivå 5	1 376	1 451	1 637
Daglig verksamhet, med personlig assistans, deltid 11-24 timmar:			
Nivå 1	367	386	535
Nivå 2	526	555	704
Nivå 3	708	746	895
Nivå 4	889	937	1 086
Nivå 5	1 101	1 161	1 310

Daglig verksamhet, med personlig assistans, deltid 1-10 timmar:			
Nivå 1	289	304	422
Nivå 2	414	437	554
Nivå 3	557	587	705
Nivå 4	700	738	855
Nivå 5	867	914	1 031

Korttidstillsyn för skolungdom över 12 år enligt LSS:	**Egen regi**	**Privat regi**
Nivå 1	9 070	9 270
Nivå 2	14 513	14 832
Nivå 3	21 769	22 248
Nivå 4	32 654	33 372

Hyresschablon (insatsform)	**Egen regi/entreprenad, kr/dygn***	**Privat regi, kr/dygn ****
Servicebostad	0	49
Gruppbostad	158	158
Barnboende över 12 år	158	158
Barnboende under 12 år	158	158
Daglig verksamhet heltid	186	186
Daglig verksamhet 11-24 timmar	149	149
Daglig verksamhet 1-10 timmar	117	117
Korttidsvistelse helt dygn	356	356
Korttidsvistelse dag över 6 timmar	285	285
Korttidsvistelse dag under 6 timmar	214	214

*Hyresschablon till utförare i egen regi och på entreprenad ska erläggas endast när beställare och utförare är olika stadsdelsnämnder.
**Hyresschablon till privata utförare ingår i den beslutade pengen för insatsen.

Ersättningsnivåer för avlösning och ledsagning

Ersättningen är uppräknad med 3,3 procent jämfört med 2026. Ersättningen till utförare i enskild regi är 2,5 procent högre för att kompensera att kommunala utförare har rätt att lyfta moms på köpta varor och tjänster, vilket inte utförare i enskild regi har.

Insatstyp, kr/timme	**Ersättningsbelopp egen regi**	**Ersättningsbelopp privat regi**
Insats dagtid (07.00-19.00)	455	466
Insats kväll (19.00–22.00)	484	497
Insats natt (22.00–07.00)	524	537
Insatser fredag 19.00 - måndag 07.00	524	537
Storhelger	596	611

Ersättning för insatsen boendestöd

Ersättningen höjs med 2,7 procent jämfört med 2026.

Antal timmar	**Egen regi kr/timme**	**Privat regi kr/timme**
1-7 timmar	549	560
8-18 timmar	491	502
19 timmar -	461	473

Ersättningen inkluderar kvällar och helger.

Äldreomsorg

Ersättningsnivåer för hemtjänst i ordinärt boende

Ersättningen är uppräknad med 3,7 procent jämfört med 2026. Ersättningen till utförare i enskild regi är 2,5 procent högre för att kompensera att kommunala utförare har rätt att lyfta moms på köpta varor och tjänster, vilket inte utförare i enskild regi har.

Insatstyp, kr/timme	Ersättningsbelopp egen regi	Ersättningsbelopp enskild regi
Insats i ordinärt boende dag, kväll och helg (07.00-22.00)	542	556
Insats i ordinärt boende natt (22.00–07.00)	275	282
Fast månadsersättning per larmkund i ordinärt boende	207	212

Hemtjänst som utförs på servicehus respektive av anhörigvårdare

För hemtjänst som utförs på servicehus gäller 461 kronor för kommunala utförare och 473 kronor för utförare i enskild regi per timme/dygnet runt. Ersättningen utgår för *beställd* tid. För hemtjänstinsatser som utförs av anhörigvårdare gäller 380 kronor per timme.

Ersättningsnivåer för avlösning och ledsagning

Ersättningen är uppräknad med 3,3 procent jämfört med 2026. Ersättningen till utförare i enskild regi är 2,5 procent högre för att kompensera att kommunala utförare har rätt att lyfta moms på köpta varor och tjänster, vilket inte utförare i enskild regi har.

Insatstyp, kr/timme	Ersättningsbelopp egen regi	Ersättningsbelopp enskild regi
Insats dagtid (07.00-19.00)	455	466
Insats kväll (19.00–22.00)	484	497
Insats natt (22.00–07.00)	524	537
Insatser fredag 19.00 - måndag 07.00	524	537
Storhelger	596	611

Ersättningsnivåer för vård- och omsorgsboende

Ersättningsnivåerna för vård- och omsorgsboende räknas upp i enlighet med omsorgsprisindex (OPI) för föregående år. För 2027 innebär detta en uppräkning av ersättningsnivåerna med 2,7 procent. Ersättningen till utförare i enskild regi är 4,2 procent högre för att kompensera att kommunala utförare har rätt att lyfta moms på köpta varor och tjänster, vilket inte utförare i enskild regi har. Lokalschablonen räknas upp med differensen i konsumentprisindex (KPI) mellan juni 2025 och juni 2026. Detta innebär för 2027 att lokalschablonen ökar med 0,7 procent. Kompensation för avsaknaden av rätt att återsöka moms för lokaler kompenseras också genom en högre lokalschablon till privata utförare som har kostnader för lokaler.

Kr/dygn	Egen regi	Enskild regi
Somatisk inriktning	2 497	2 602
Demensinriktning	2 654	2 765
Tom plats dag 1-7	1 724	1 797
Lokalschablon	141	176

Parboende på vård- och omsorgsboende samt hemtjänstinsatser till medboende

Ersättningsnivåerna för parboende räknas upp i enlighet med omsorgsprisindex (OPI) för föregående år. För 2027 innebär detta en uppräkning av ersättningsnivåerna med 2,7 procent. Ersättningen till utförare i enskild regi är 4,2 procent högre för att kompensera att kommunala utförare har rätt att lyfta moms på köpta varor och tjänster, vilket inte utförare i enskild regi har. Ersättningen avser den basservice som den medboende kan ta del av, såsom kost, tillgång till personal dygnet runt, trygghetslarm och gemensamma aktiviteter.

Kr/dygn	Egen regi	Enskild regi
Medboende vid parboende	687	716

Om den medboende beviljats hemtjänst utgår följande timersättning:

Insats, kr/timme	Egen regi	Enskild regi
Beställd hemtjänst till medboende	461	473

Timersättningen utgår från beställd tid och gäller lika oavsett tid på dygnet, vardag och helg.

Ersättningsnivåer för dagverksamhet för äldre

Ersättningen för biståndsbedömd dagverksamhet är uppräknad med 24,6 procent för demensdagvård och med 24,1 procent för social dagvård jämfört med 2026. Ersättningen till utförare i enskild regi är 2,5 procent högre för att kompensera att kommunala utförare har rätt att lyfta moms på köpta varor och tjänst, vilket inte enskilda utförare har. Utöver nedanstående ersättning utgår en schablon till utförare i enskild regi med 120 per närvarodag, för verksamhets- och lokalytor. För egen regi och entreprenader hanteras hyran centralt hos beställaren och ingen lokalpeng utgår till utföraren.

Regiform	Demensdagvård kr/dag	Social dagvård kr/dag
Egen regi	790	722
Enskild regi	810	740

Hemvårdsbidrag

I Stockholms stad finns möjlighet till ekonomisk ersättning, i form av hemvårdsbidrag, till de personer som utför väsentligt merarbete som annars skulle utföras inom ramen för hemtjänst. Merarbetet ska främst bestå av personlig omvårdnad och tillsyn samt vara av sådan art som man normalt inte hjälper varandra med inom familjen. Hemvårdsbidrag beviljas som bistånd enligt 4 kap 2 § socialtjänstlagen och betalas ut till den som är föremål för hjälpinsatserna.

Grupp	1/12 av andel av prisbasbeloppet	Bidrag kr/mån	Insatser
1	0,3	1 490	Hjälp dagligen, 1-2 tillfällen, med omvårdnad och tillsyn
2	0,6	2 980	Hjälp flera gånger om dagen, minst tre tillfällen, med omvårdnad och tillsyn
3	0,9	4 470	Hjälp flera gånger om dagen med omvårdnad och tillsyn, även nattetid
4	1,2	5 960	Hjälp med omvårdnad och tillsyn kontinuerligt alla tider på dygnet

Individ- och familjeomsorg

Peng familjerådgivning

Familjerådgivning vänder sig till par, föräldrar och familjer som behöver hjälp i olika samlevnadsfrågor. Den som vill ha familjerådgivning och bor i Stockholms stad kan välja mellan ett antal godkända utförare, både stadens egen familjerådgivning och enskilda utförare. Familjerådgivning kostar 450 kronor per samtal och samtalstiden är 90 minuter, oavsett regi.

Ersättningen till utförare är uppräknad med 12,5 procent jämfört med 2026.

Insatstyp	Ersättningsbelopp	
	Egen regi kr/samtal	**Enskild regi kr/samtal**
Rådgivningssamtal, enkel bemanning	1 289	1 335
Rådgivningssamtal, dubbelbemanning	2 577	2 670
Rådgivningssamtal med avgiftsbefrielse	1 739	1 785
Samarbetssamtal, enkelbemanning	1 893	-
Samarbetssamtal, dubbelbemanning	3 182	-
Kund med avgiftsbefrielse	-	-
Kund som uteblir eller lämnar sent återbud	450	-

Socialpsykiatri

Ersättningssystemet för insatserna boende med särskild service och stödboende baseras på intervaller. Samtliga ersättningar är uttryckta i kronor per dygn, timme, kväll/natt eller månad. Ersättningen till utförarna är uppräknad med 10 procent för bostad med särskilt stöd och med 14 procent för stödboende jämfört med 2026. För insatserna boendestöd och sysselsättning är ersättningarna 2,7 procent högre i förhållande till 2026.

Ersättningen till privata utförare är högre för att bland annat kompensera för att utförare i egen regi har rätt att lyfta moms på köpta varor och tjänster, vilket inte privata utförare har. Samma ersättning som för privat regi gäller för

verksamhet på entreprenad, förutom för hyresschablonen där verksamhet på entreprenad ersätts på samma sätt som verksamhet i egen regi.

Ersättning till utförare (peng)

	Egen regi	Privat regi
Gruppbostad: kr/dygn		
Nivå 1 (0–14 poäng)	1 272	1 437
Nivå 2 (16–38 poäng)	1 548	1 747
Nivå 3 (40–72 poäng)	1 845	2 080
Servicebostad: kr/dygn		
Nivå 1 (0–14 poäng)	884	906
Nivå 2 (16–38 poäng)	1 250	1 279
Nivå 3 (40–72 poäng)	1 599	1 640
Stödboende: kr/dygn		
Nivå 1 (0–14 poäng)	425	435
Nivå 2 (16–38 poäng)	560	572
Nivå 3 (40–72 poäng)	703	718
Kväll/natt	466	466
Boendestöd: kr/timme		
1–7 timmar	549	560
8–18 timmar	491	502
19-timmar	461	473
Sysselsättning: kr/månad		
Nivå 1 (1–12 timmar/vecka)	4 080	4 174
Nivå 2 (10–24 timmar/vecka)	4 959	5 084
Nivå 3 (22–40 timmar/vecka)	5 837	5 994
Hyresschablon:		
Gruppbostad, kr/dygn, 365 dagar	-	66
Servicebostad, kr/dygn, 365 dagar	-	48
Stödboende, kr/dygn, 365 dagar	-	48
Boendestöd, kr/månad, 260 dagar	153	153
Sysselsättning, kr/månad, 365 dagar *	333	418

*Om insatsen börjar i mitten av månaden eller avslutas innan månaden tagit slut, sker beräkning på antal dagar brukaren deltar i sysselsättning

Lokaler

Bidrag till förskolor med hög hyra *(XXX nedan uppdateras i mitten av november)*

Bidrag utgår med 80 procent av den del av hyreskostnaden som ligger i intervallet *XXX* – 2 500 kr/kvm och år och med 40 procent av hyreskostnaden i intervallet mellan 2 501 – 3 200 kr/kvm och år. För hyresnivåer över 3 200 kr/kvm och år utgår inget bidrag. Bidrag utgår för högst 10 kvm per inskrivet Stockholmsbarn och bidraget gäller både egen regi och fristående förskolor. Medel för ändamålet reserveras i Central medelsreserv 2: *Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda behov*.

Bidrag för utbyggnad av gruppbostäder LSS och SoL

Stimulansbidrag för utbyggnad av omsorgsbostäder för personer med funktionsvariation inom LSS och SoL för hyreskostnader. Bidraget för nybyggda platser fördelas medel enligt målgrupp och kategori för omsorgsbostaden per dygn och plats under högst tre år. Bidraget för hyreskostnader för nya omsorgsbostadsplatser utgår även till enskilt drivna

verksamheter inom LOV med samma belopp. Omsorgsbostäder som erhåller stimuleringsmedel under budgetåret 2026 erhåller inte medel enligt ny modell utan kvarstår enligt tidigare beslutad nivå och omfattning. Medel för ändamålen reserveras i Central medelsreserv: 2. *Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda behov.*

Bidrag för ny-, om- och tillbyggnad av vård- och omsorgsboende för äldre

Stimulansbidraget för ny-, om- och tillbyggnad av vård- och omsorgsboenden för äldre kan sökas av stadsdelsnämnderna. Merkostnader för vård- och omsorgsboenden för äldre finns kvar 2027 och är 200 kronor per dygn och plats under högst tre år. Medel för ändamålen reserveras i Central medelsreserv 2: *Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda behov.* Det går även under vissa förutsättningar att söka medel för tomgång under produktionstid. Medel för ändamålen reserveras i Central medelsreserv 2.

Ersättning för hyresförhandling

Fastighetsnämnden fakturerar berörda nämnder för arbetet med att inom ramen för förhandlingsordning hyresförhandla sådana bostadslägenheter som nämnderna hyr ut i andra hand. Ersättningen beräknas schablonvis till 300 kronor per om- eller nyförhandlad lägenhet.

Ersättning för förvärv av bostadsrätter

För att täcka sina omkostnader fakturerar fastighetsnämnden beställande nämnd
100 000 kronor per förvärvat bostadrättsobjekt.

Bilaga 7. Avgifter m.m.

Avgifter m.m.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Avgifter för förskola, fritidsverksamhet och omsorg under tid då förskola och fritidshem inte erbjuds

Enligt maxtaxeförordningen (2001:160) indexregleras inkomsttaket i maxtaxan årligen. I enlighet med samma förordning ska Skolverket senast den 1 december året före bidragsåret lämna uppgift till varje kommun om högsta avgiftsgrundande inkomst per månad enligt 5 § och det högsta avgiftsbeloppet per månad för det första, andra respektive tredje barnet i förskolan respektive fritidshemmet enligt 3 och 5 §§. Förordning (2015:153). Taxan är indelad i hel- och deltidstaxa.

Heltidstaxa

Heltidstaxa* tillämpas för förskolebarn 1-3 år med en vistelsetid som överstiger 30 timmar per vecka i stadens förskoleverksamhet, fram till och med juli det år barnet fyller tre år.

Heltidstaxa förskola

Barn 1	3 % av hushållets inkomster	dock högst 1 547 kr/mån
Barn 2	2 % av hushållets inkomster	dock högst 1 031 kr/mån
Barn 3	1 % av hushållets inkomster	dock högst 516 kr/mån
Barn 4 och följande	Ingen avgift	

** Enligt 2026 års indexreglering. Kommunfullmäktige beslutar om de nya avgifterna i ett särskilt ärende.*

Deltidstaxa

Deltidstaxa* tillämpas för förskolebarn 1-3 år med deltidsvistelse om högst 30 timmar per vecka och förskolebarn 3-5 år från och med augusti det år barnet fyller tre år med en vistelsetid som överstiger 15 timmar per vecka. Deltidstaxa tillämpas även för skolbarn i stadens fritidshem.

Deltidstaxa förskola

Barn 1	2 % av hushållets inkomster	dock högst 1 031 kr/mån
Barn 2	1 % av hushållets inkomster	dock högst 516 kr/mån
Barn 3	1 % av hushållets inkomster	dock högst 516 kr/mån
Barn 4 och följande	Ingen avgift	

** Enligt 2026 års indexreglering. Kommunfullmäktige beslutar om de nya avgifterna i ett särskilt ärende.*

Den högsta avgiften i den för barnet aktuella avgiftsbelagda verksamhetsformen betalas för det yngsta barnet i hushållet och den närmast lägre avgiften i den för barnet aktuella avgiftsbelagda verksamhetsformen betalas för det närmast äldre barnet. Från och med det fjärde barnet i hushållet betalas ingen avgift.

I den avgiftsgrundande inkomsten ingår lön före skatt, inkomst av näringsverksamhet och skattepliktiga transfereringar. Skattefria transfereringar som bostadsbidrag och barnbidrag ingår däremot inte.

Avgift debiteras 12 månader per år för förskoleverksamhet och 12 månader per år för fritidshem, innevarande månad.

Från och med höstterminen det år barnet fyller tre år får avgiften avse bara den del av verksamheten som överstiger 525 timmar om året.

För barn som erbjudits förskola om de av fysiska, psykiska eller av andra skäl behöver särskilt stöd i sin utveckling i form av förskola, får avgiften avse bara den del av verksamheten som överstiger 15 timmar i veckan.

För barn över 12 år som, efter beslut av stadsdelsnämnden, har korttidstillsyn enligt 9 § 7p LSS, utgår ingen avgift tidigast från och med månadsskiftet efter det att barnet fyllt 12 år.

Öppen fritidsverksamhet (fritidsklubb)

Från och med höstterminen 2025 är verksamheten avgiftsfri.

Avgift för omsorg under tid då förskola och fritidshem inte erbjuds

Avgiften för barn i omsorg under tid då förskola och fritidshem inte erbjuds, oavsett ålder på barnet, utgår från samma avgiftsnivåer som maxtaxa för heltid i förskoleverksamheten. Avgiften för endast ett barn i omsorg under tid då förskola och fritidshem inte erbjuds är alltid högsta avgiften, oavsett hur många timmar barnet går i den verksamheten. Har samma vårdnadshavare fler barn i omsorg under tid då förskola och fritidshem inte erbjuds är avgiften den högsta för ett barn och från andra barnet per barn i enlighet med tabell nedan.

Går ett barn deltid i förskole- eller fritidshems-/fritidsklubbsverksamhet och börjar i omsorg under tid då förskola och fritidshem inte erbjuds höjs avgiften per automatik till högsta nivån.

Skrivs ett barn endast in i verksamhet för omsorg under tid då förskola och fritidshem inte erbjuds jämställs den föräldraavgiften per automatik med heltidsavgift i förskole- eller fritidshems-/fritidsklubbsverksamhet. Finns ett barn redan i verksamheten är utgångspunkten att vårdnadshavaren inte betalar mer än en avgift för barnet. Det vill säga betalar man redan högsta avgiften fortsätter man göra så och inte en högsta avgift till.

Avgift för omsorg under tid då förskola och fritidshem inte erbjuds		
Barn 1	3 % av hushållets inkomster	dock högst 1 547 kr/mån
Barn 2 osv	2 % av hushållets inkomster	dock högst 1 031 kr/mån

** Enligt 2026 års indexreglering. Kommunfullmäktige beslutar om de nya avgifterna i ett särskilt ärende.*

Avgifter för sommarkoloniverksamhet (kollo)

Från och med det fjärde barnet i samma hushåll är kollovistelsen avgiftsfri.

Kollotaxa 2027				
Inkomstnivå	**Hushållens sammanlagda månadsinkomst (innan skatt), kronor**	**Dygnsavgift per barn i kolloverksamhet, kronor**		
		1 barn	2 barn	3 barn

Nivå 1	> 29 999	Avgiftsfritt		
Nivå 2	30 000 – 39 999	50	40	30
Nivå 3	40 000 – 49 999	100	80	60
Nivå 4	50 000 – 59 999	200	160	120
Nivå 5	60 000 – 69 999	250	200	150
Nivå 6	70 000 – 79 999	300	240	180
Nivå 7	80 000 – 89 999	400	320	240
Nivå 8	90 000 <	500	400	300

Avgift för Stockholms stads ateljékö

Stockholms stads ateljékö ger nyutexaminerade bild- och formkonstnärer möjlighet att få en kommunal ateljé i början på sin yrkesbana. Målet är att Stockholm ska vara en stad där konstnärer har goda möjligheter att vara yrkesverksamma.

Avgift ateljékö	**2027**
Årsavgift	200 kr

Kursavgifter för kulturskolans avgiftsbelagda kurser

Kursformat	**Beskrivning**	**Avgift (kr)**
Långa kurser		
Långa kurser	6–16 veckor. Inkluderar online/hybridkurser.	650
Långa kurser - ensemble, orkester & kör	6–16 veckor. Inkluderar online/hybridkurser	500
Långa kurser fördjupning - Kulturskolans avancerade program	10–16 veckor. Inkluderar online/hybridkurser.	2400
Långa kurser - Utomkommunal deltagare i mån av plats	6–16 veckor. Inkluderar online/hybridkurser.	4000
Korta kurser		
Korta kurser	1–5 veckor. Inkluderar online/hybridkurser.	250
Korta kurser – Utomkommunal deltagare i mån av plats	1–5 veckor. Inkluderar online/hybridkurser.	1750
Instrumenthyra		
Instrumenthyra	Instrumenthyra under högst 16 veckor.	250
Avgiftsfritt och syskonrabatt		
Syskonrabatt	Avgiftsfritt från och med tredje barnet i hushållet som deltar i Kulturskolan.	
Avgiftsfritt	Hushåll med en årsinkomst lägre än åtta prisbasbelopp.	

Kursavgifter för avgiftsbelagda kurser och instrumenthyra. Beskrivning av förutsättningar för att beviljas syskonrabatt och avgiftsfritt. Lång kurs inom ensemble, orkester och kör 500 kr. Avgift för instrumentkurs plus orkester eller ensemble 1150 kr.

Avgifter m.m. för insatser enligt SoL och LSS

Enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (19 § LSS) får skäliga avgifter för bostad, fritidsverksamhet och kulturella aktiviteter tas ut av

dem som har hel allmän ålderspension, hel sjukersättning eller hel aktivitetsersättning eller annan inkomst av motsvarande storlek, enligt de grunder som kommunen bestämmer. Avgifterna får inte överstiga kommunens självkostnader och kommunen ska se till att den enskilde får behålla tillräckliga medel för sina personliga behov.

Avgifter för insatser enligt socialtjänstlagen baseras på prisbasbeloppet och maxavgiften beräknas som en tolftedel av 0,5392 gånger prisbasbeloppet (59 600 kronor för år 2027), vilket motsvarar 2 678 kronor.

Förbehållsbelopp avser det belopp den enskilde ska förbehållas innan avgift får tas ut. Förbehållsbeloppet uppgår till summan av den enskildes minimibelopp och dennes boendekostnad och fastställs i enlighet med 32 kap. 7 § socialtjänstlagen.
Avgift för trygghetslarm, hemtjänst, dagverksamhet, korttidsvård och den omsorg som ges i vård- och omsorgsboende är indelad i sju avgiftsgrupper:

Avgiftsgrupp	**Intervaller av olika insatser**	**Maxavgift kr/mån**
1	Enbart trygghetslarm eller grundavgift i servicehus*	178
2	1,0 – 4,5 timmar hemtjänst och/eller avlösning 17,0-20,5 timmar per månad	616
3	5,0–10,5 timmar hemtjänst och/eller avlösning 21,0-26,5 timmar per månad och/eller dagverksamhet 1-2 dagar per vecka	1 122
4	11,0-25,5 hemtjänst och/eller avlösning 27,0-41,5 timmar per månad och/eller dagverksamhet 3-4 dagar per vecka	1 495
5	26,0-40,5 timmar hemtjänst och/eller avlösning 42,0-56,5 timmar per månad och/eller dagverksamhet 5 dagar per vecka	2 066
6	41,0-55,5 timmar hemtjänst och/eller avlösning 57 timmar och uppåt per månad och/eller dagverksamhet 6-7 dagar per vecka	2 344
7	Mer än 56 timmar hemtjänst per månad. Korttidsvård samt vård- och omsorgsboende med heldygnsomsorg	2 678

**Trygghetslarm är avgiftsfritt för personer över 75 år.*

Timavgift uppgår till 274 kronor/timme och debiteras för avgiftsbeslut som omfattar hemtjänstinsatser upp till högst två timmar per månad om det blir förmånligare för den enskilde.

Avgifter för kost:

Insatser enligt SoL	**Maxavgift kr**
Dagverksamhet	66 kronor/dag
Korttidsvistelse barn och unga, heldag	72 kronor/dag
Korttidsvistelse barn och unga, halvdag	36 kronor/dag
Korttidsvistelse/korttidsvård vuxna, HVB, stödboende, skyddat boende, familjehem	120 kronor/dag
Servicehus, VoB, bostad med särskilt stöd, hel nutrition	3 641 kronor/månad
Servicehus, VoB, halv nutrition	910 kronor/månad
Servicehus, VoB, kosttillägg	364 kronor per månad
Bostad med särskild stöd barn och unga	2 384 kronor/ månad

Insatser enligt LSS	**Maxavgift kr**
Daglig verksamhet LSS	36 kronor/dag
Korttidsvistelse barn och vuxna heldag	72 kronor/dag
Korttidsvistelse barn och vuxna halvdag	36 kronor/dag
Bostad med särskild service barn och unga	2 384 kronor/ månad

Övrigt

Högkostnadsskyddet med maxavgift beräknas till 2 384 kronor vilket motsvarar en tolftedel av 48 procent av prisbasbeloppet.

Avgift för boende i bostad med särskild service enligt LSS för barn och ungdomar från 19 år som har aktivitetsersättning beräknas till 2 483 kronor, vilket motsvarar en tolftedel av 50 procent av prisbeloppet.

Egenavgiften för vård och behandling av personer med skadligt bruk och beroende i HVB och familjehem är 80 kronor/dygn av sjukpenningen (3 kap. 15 § AFL). För personer som saknar eller har låg sjukpenning kan avgiften sänkas helt eller delvis. Om personen genom att betala kostnaden blir beroende av försörjningsstöd ska kostnaden efterges.

Egenavgiften för vård och behandling avser endast vuxna personer med skadligt bruk och beroende. Egenavgiften för andra stöd- och hjälpåtgärder (stöd-/omvårdnadsboende) avser samtliga placerade.

Kategori	Vård/boende	Avgift
Behandlingshem, LVM-hem (HVB) och familjehem	Vård och behandling för skadligt bruk och beroende	80 kronor/dag
Stöd-/ omvårdnadsboende, HVB m.fl.	Stödboende/omvårdnad för skadligt bruk och beroende och/eller psykisk problematik, arbetskooperativ, boende med drogtolerans och akutboende dygnet runt, skyddat boende för andra målgrupper än personer utsatta för våld i nära relation	70 kronor/dag plus kostavgift
Stödboende med kontrakt	Boende när enskild ej betalar hyra och mat	70 kronor/dag
Familjehem	Stödboende för skadligt bruk och beroende och/eller psykiska problem	33 kronor/dag plus kostavgift
Nattlogi på akutboende	Boende	50 kr per natt (måltider debiteras inte)

Egenavgift - familjerådgivning

Stockholms stad har kundval för familjerådgivning. Det innebär att den som vill ha familjerådgivning och bor i Stockholm kan välja mellan godkända utförare, både stadens egen familjerådgivning och privata utförare, till samma avgift. Avgiften är 450 kronor/par för 90 minuters samtalstid.

Avgifter för tillstånd och tillsyn enligt alkohollagen

Tillståndsavgifter

Stockholms stad tar ut avgifter för prövning och ändringar av tillstånd för att servera alkoholdrycker. Avgifterna är oförändrade i förhållande till 2026.

Tillståndsavgifter

Typ av tillstånd	Avgift 2026 per ansökan	Avgift 2027 per ansökan
Nyansökan/ägarskifte	12 590 kr	12 590 kr
Ändrade ägarförhållande	7 870 kr	7 870 kr
Ändring av befintliga tillstånd	3 150 kr	3 150 kr
Stadigvarande ändring i tillstånd	3 150 kr	3 150 kr
Tillfällig ändring i tillstånd	630 kr	630 kr

Tillfälligt tillstånd till allmänheten	4 200/5 000 kr	4 200/5 250 kr
Tillfälligt tillstånd slutna sällskap	1 150 kr	1 150 kr
Förändring i styrelse	2 100 kr	2 100 kr
Förändring i styrelse i studentföreningar och/eller anmälan om ändrade förhållanden för kunskaper.	1 050 kr	1 050 kr
Anmälan om ändrat ägarförhållande eller förändring i styrelse för bolag eller koncerner med fler än ett serveringstillstånd, när anmälningarna inkommer vid ett och samma tillfälle. Full avgift tas för första anmälan, därefter denna avgift för resterande serveringstillstånd.	1 050 kr	1 050 kr

Tillsynsavgifter

Stockholms stad tar ut tillsynsavgifter som baseras på tre delar. En fast avgift som samtliga företag betalar, en rörlig del baserad på företagets omsättning föregående år och en del baserad på företagets öppettid (öppettider efter kl. 01.00 eller senare). Rörlig avgift ska omfatta stadigvarande serveringstillstånd för servering till allmänheten, slutet sällskap, catering och vid trafikservering.

Tillsynsavgifter

	Avgift 2026	**Avgift 2027**
Fasta avgifter		
Fast avgift, servering till allmänheten	3 150 kr	3 150 kr
Fast avgift, servering till slutet sällskap	3 150 kr	3 150 kr
Trafikservering	1 050/2 100 kr	1 050/2 100 kr
Påminnelseavgift vid utebliven restaurangrapport, påminnelse 1	520 kr	520 kr
Påminnelseavgift vid utebliven restaurangrapport, påminnelse 2	520 kr	520 kr
Rörlig avgift baserad på årsomsättning (kr)		
1-200 000	1 050 kr	1 050 kr
200 001-500 000	2 100 kr	2 100 kr
501 000-1 000 000	4 880 kr	4 880 kr
1 000 001-2 000 000	7 870 kr	7 870 kr
2 000 001-4 000 000	13 110 kr	13 110 kr
4 000 001-6 000 000	18 360 kr	18 360 kr
6 000 001-8 000 000	23 600 kr	23 600 kr
8 000 001-10 000 000	28 850 kr	28 850 kr
10 000 001-20 000 000	34 090 kr	34 090 kr
20 000 001 och över	39 340 kr	39 340 kr
Avgifter för utökad serveringstid		
Stängning senast 02.00	2 100 kr	2 100 kr
Stängning senast 03.00	4 200 kr	4 200 kr
Stängning senast 04.00	8 390 kr	8 390 kr
Stängning efter 04.00	10 490 kr	10 490 kr

Avgifter för tillstånd och tillsyn vid gårdsförsäljning

I april 2025 beslutade riksdagen om ändring i alkohollagen. Syftet med lagändringen att införa möjlighet att ansökan om gårdsförsäljningstillstånd är att främja lokal besöksnäring i hela landet. Kommunerna får möjlighet att ta ut avgifter för tillståndsprövning och tillsynsarbetet för gårdsförsäljning.

Kategori	**Avgift 2026**	**Avgift 2027**
Ansökan om tillstånd	10 000 kr	10 000 kr
Ansökan om tillstånd för befintlig tillståndshavare	5 000 kr	5 000 kr
Tillsynsavgift	6 000 kr	6 000 kr

Avgifter för tillsyn vid försäljning av folköl, tobak, receptfria läkemedel, e-cigaretter och tobaksfria nikotinprodukter

Staden tar ut avgifter för tillsyn vid försäljning av folköl, tobak, receptfria läkemedel, e-cigaretter och tobaksfria nikotinprodukter.

Avgifter för tillsyn vid försäljning		
Kategori kontrollavgift	**Avgift 2026**	**Avgift 2027**
Försäljning av folköl	3 090 kr	3 090 kr
Försäljning av tobak	6 290 kr	6 290 kr
Försäljning av e-cigaretter	3 090 kr	3 090 kr
Försäljning av receptfria läkemedel	3 710 kr	3 710 kr
Försäljning av tobaksfria nikotinprodukter	3 570 kr	3 570 kr
Typ av tillstånd		
Stadigvarande tillstånd tobak	9 970 kr	9 970 kr
Tillfälligt tillstånd tobak	6 820 kr	6 820 kr
Ändrade ägarförhållande tobak	7 870 kr	7 870 kr
Ändrade styrelseförhållanden tobak	2 100 kr	2 100 kr

Avgifter för ansökan om godkännande som huvudman för fristående förskola eller pedagogisk omsorg, som ny huvudman för befintlig förskola eller förändring i befintlig verksamhet

Avgifter för ansökan om godkännande som huvudman för fristående förskola eller pedagogisk omsorg, som ny huvudman för befintlig förskola eller förändring i befintlig verksamhet fastställdes av kommunfullmäktige 11 mars 2024 (Dnr KS 2024/138).

Avgifter för parkering på gatumark

Avgifter för parkering på gatumark fastställs av kommunfullmäktige. Avgifter för besöksparkering och andra parkeringsavgifter (boendeparkering, nyttoparkerings-tillstånd m.m.) samt taxeområdesindelning fastställdes i juni 2016 (*Plan för gatuparkering*, utl. 2016:112, dnr 171-672/2016). Vissa ändringar har skett därefter. Den 6 maj 2019 beslutades om vissa justeringar (*Ändring av parkeringsavgifter för MC och moped klass 1 samt ändring av reducerad avgift för parkering med tillstånd för rörelsehindrad*, dnr KS 2019/342). Den 20 februari 2023 beslutades om justering av avgifter för besöksparkering (*Höjning av parkeringsavgifter i taxeområde 1, 2 och 3 från och med den 1 april 2023*, dnr KS 2022/1443). Den 11 december 2023 beslutades om justering av avgifter för boendeparkering och nyttoparkering *(Höjd boendeparkeringsavgift i taxeområde 2 och 3 och sänkta avgifter för nyttoparkering*, dnr KS 2023/1166). Den 4 november 2024 beslutades om justering av taxeområden (*Ny utbredning för parkeringstaxeområde 1 och 2*, dnr KS 2024/977). Den 1 september 2025 beslutades om reviderade parkeringstaxeområden och ny boendeparkeringskarta samt införande av parkeringstaxa vid rekreationsområden (*Parkeringsplan – en del av framkomlighetsstrategin och reviderade parkeringstaxeområden, dnr KS 2025/688*).
Parkeringsavgifter sänks enligt Sverigedemokraternas budgetförslag.

Avgifter för felparkering

Avgifter för felparkering fastställdes senast av kommunfullmäktige den 18 mars 2019 (*Ändring av felparkeringsavgifter*, dnr KS 2018/1770).

Avgifter för upplåtelse av offentlig plats exkl. torgplats

Avgifter för upplåtelse av offentlig plats, exklusive torgplats, fastställdes senast av kommunfullmäktige den 12 april 2021. Vissa ändringar har skett därefter. Den 11 december 2023 beslutade kommunfullmäktige om justering av vissa avgifter *(Nya kategorier och avgifter i taxa för upplåtelse av offentlig plats med polistillstånd – reklamobjekt utan koppling till nyttigheter*, dnr KS 2023/1168). Den 24 mars 2025 beslutades att införa en ny kategori för lånecyklar (*Ny taxakategori i taxa för upplåtelse av offentlig plats med polistillstånd - Fast utställningsplats för tillhandahållande av friflytande enpersonsfordon med pedal*, dnr 2025/279). Gällande avgifter framgår av kommunal författningssamling (Kfs 2025:10).

Avgifter för dispenser

Avgifter för dispenser för breda, långa och tunga fordon samt för färd- och parkeringsdispenser får tas ut enligt lag (1978:234) om nämnder för vissa trafikfrågor. Avgifterna får inte vara större än kommunens genomsnittliga kostnader i ärenden av det slag som avgiften gäller. Indexering har genomförts med prognostiserat index för kommunal verksamhet, PKV, för 2026 (SKR december 2025).

Avgifter för dispenser

Typ av dispens	Avgift 2026	Avgift 2027
Tunga fordon	1 740 kr	1 780 kr
Breda fordon, om bredden är högst 4,50 meter	910 kr	930 kr
Breda fordon, om bredden överstiger 4,50 meter	1 740 kr	1 780 kr
Långa fordon, om längden är högst 35 meter	910 kr	930 kr
Långa fordon, om längden överstiger 35 meter	1 740 kr	1 780 kr

Avgifter för upplåtelse av torgplats

Upplåtelse kan ske för fast torghandelsplats på salutorg eller för tillfällig torghandelsplats på platser som beslutas av trafiknämnden. Avgifter för upplåtelse av torgplats fastställs i kommunfullmäktiges budget.

Grunder för avgiftssättning

Avgifterna fast torghandelsplats utgår från en beräkningsmatris som i huvudsak fokuserar på läge och attraktivitet. Matrisen utgörs av tre huvudkriterier: geografisk zonindelning, trafik samt närmiljö.

Zonindelning: Staden är indelad i fyra geografiska zoner baserat på platsens attraktivitet och förutsättningar. Upplåtelser i zon A har högst avgift för att sedan minska i zon B-D.

Trafik: Avgiften är högst om torget är placerat i anslutning till en knutpunkt och blir lägre om vid en bedömning av olika frekvens av gående; hög, normal eller låg.

Närmiljö: Avgiften är högst om torget är placerat i anslutning till ett handelsområde och blir lägre om det ligger i anslutning till ett funktionsblandat område eller ett bostadsområde.

Utifrån bedömningen i matrisen beräknas en avgift per kvadratmeter/år. Årligen görs en översyn av alla salutorg för att säkerställa att avgiften överensstämmer med platsens förutsättningar enligt matrisens kriterier.

Avgifterna för tillfällig torghandelsplats grundar sig på försäljningsplatsens storlek. Avgift tas ut per kvadratmeter och varierar beroende på torgets geografiska plats (zon A-D).

Avgifter i nedanstående tabeller

Avgifterna ska räknas upp vid varje kommande årsskifte med förändringen i konsumentprisindex, KPI, från föregående år. Maj månad används som bas för indexuppräkningen. Avgiften avrundas enligt gängse avrundningsregler till närmast jämna tiotal kronor. Avgiftsändringen sker från och med den 1 januari efter det att index föranlett omräkning.

	Avgift 2026	**Avgift 2027**	
Tillfällig torghandelsplats – av trafiknämnden beslutade platser	Zon A: 26 kr/kvm och dygn Zon B: 20 kr/kvm och dygn Zon C: 14 kr/kvm och dygn Zon D: 13 kr/kvm och dygn	Zon A: 26,20 kr/kvm och dygn Zon B: 20,16 kr/kvm och dygn Zon C: 14,11 kr/kvm och dygn Zon D: 13,10 kr/kvm och dygn	
Fasta platser - Salutorg			
Akalla	2 200 kr/kvm	2 020 kr/kvm	*
Blackeberg	2 400 kr/kvm	2 020 kr/kvm	*
Bredängstorget	2 400 kr/kvm	2 020 kr/kvm	*
Brommaplan	3 000 kr/kvm	3 020 kr/kvm	
Dalens allé	2 400 kr/kvm	Utgår	
David Helldéns torg	2 400 kr/kvm	2 020 kr/kvm	*
Farsta torg	4 800 kr/kvm	4 590 kr/kvm	*
Fridhemsplan	3 400 kr/kvm	Utgår	
Fruängsplan	2 800 kr/kvm	2 800 kr/kvm	
Gullmarsplan	4 000 kr/kvm	3 830 kr/kvm	*

	Avgift 2026	Avgift 2027	
Gösta Bohmans plats	5 400 kr/kvm	4 430 kr/kvm	*
Hornsplan	5 400 kr/kvm	3 430 kr/kvm	*
Husby	2 400 kr/kvm	2 420 kr/kvm	
Hässelby torg	3 000 kr/kvm	3 020 kr/kvm	
Högdalsgången	3 000 kr/kvm	3 020 kr/kvm	
Hötorget	6 000 kr/kvm		
- Ytterplats		6 050 kr/kvm	
- Innerplats		4 840 kr/kvm	*
Jungfrugatan 55	2 800 kr/kvm	Utgår	
Kista torg	2 800 kr/kvm	1 880 kr/kvm	*
Kungsholmstorg	3 400 kr/kvm	3 430 kr/kvm	
Kärrtorpsplan	2 800 kr/kvm	2 020 kr/kvm	*
Lagaplan	2 400 kr/kvm	2 020 kr/kvm	*
Liljeholmstorget	4 800 kr/kvm	4 030 kr/kvm	*
Lumatorget	3 200 kr/kvm	1 610 kr/kvm	*
Maltesholmstorget	2 200 kr/kvm	2 220 kr/kvm	
Mariatorget	4 400 kr/kvm	3 020 kr/kvm	*
Medborgarplatsen	3 600 kr/kvm	3 630 kr/kvm	
Mälartorget	4 800 kr/kvm	4 330 kr/kvm	*
Norrmalmstorg	4 400 kr/kvm	4 430 kr/kvm	
Nytorget	3 200 kr/kvm	Utgår	
Odenplan	5 400 kr/kvm	4 430 kr/kvm	*
Rinkeby torg	2 600 kr/kvm	2 620 kr/kvm	
Ryssgården	4 400 kr/kvm	4 430 kr/kvm	
Rörstrandsgatan	3 200 kr/kvm	3 020 kr/kvm	*
Sankt Eriksplan	4 400 kr/kvm	4 400 kr/kvm	
Sjövikstorget	3 000 kr/kvm	3 020 kr/kvm	
Skarpnäcks allé	2 200 kr/kvm	2 200 kr/kvm	
Skärholmstorget	4 800 kr/kvm	4 590 kr/kvm	*
Spelbomskans torg	3 400 kr/kvm	3 020 kr/kvm	*
Spånga torg	2 600 kr/kvm	2 620 kr/kvm	
Stieg Trenters torg	2 400 kr/kvm	Utgår	
Telefonplan	2 800 kr/kvm	2 120 kr/kvm	*
Tenstagången	2 800 kr/kvm	2 820 kr/kvm	
Tjärhovsplan	3 200 kr/kvm	2 120 kr/kvm	*
Vällingby torg	4 800 kr/kvm	4 590 kr/kvm	*
Västertorps torg	2 400 kr/kvm	Utgår	
Årsta torg	2 200 kr/kvm	1 610 kr/kvm	*
Älvsjö torg	2 800 kr/kvm	1 610 kr/kvm	*
Östermalmstorg	4 400 kr/kvm	4 430 kr/kvm	

** För torg markerade med asterisk har avgiften justerats utifrån bedömt nyttjandevärde och lokala förutsättningar, i syfte att säkerställa en mer ändamålsenlig taxa.*

Avgifter för vigslar

Vigslar förrättas av vigselförrättare som förordas av Länsstyrelsen i Stockholms län efter förslag från Stockholms stad. Stadens vigselförrättare genomför två typer av vigslar: vigslar på plats i Stadshuset vid fasta tider och vigslar på annan plats efter överenskommelse med paren. Stockholms stad tar ut en avgift för bokning av vigslar utförda av stadens vigselförrättare. Vigselavgiften täcker kostnader för e-tjänst, administration och personal.

Vigselavgift	**2026**	**2027**
Avgift/par	1 200 kr	1 200 kr

Avgift för boutredning

Boutredningsenheten hjälper till med dödsboutredningar och tar hand om dödsbon som saknar kända delägare, samt lämnar in dödsboanmälan till Skatteverket. Stockholms stad tar ut en timavgift för handläggning motsvarande 1,5 procent av prisbasbeloppet.

Boutredning	Avgift 2026	Avgift 2027
Timavgift	888 kr/tim	894 kr/tim*

**Avgiften bestäms utifrån prisbasbeloppet som för 2027 uppgår till 59 600 kronor.*

Taxor

Idrottstaxor

Alla taxor anges nedan i kronor om inget annat anges.

Kriterier för subventionerad taxa och nolltaxa

Kriterier för subventionerad taxa

En förening som erhåller subventionerad taxa eller nolltaxa ska vara uppbyggd och fungera enligt demokratiska principer och värderingar. Föreningen ska arbeta efter FN:s barnkonvention som bland annat innebär att barn har rätt till inflytande, inget barn får diskrimineras och att varje barn har rätt till utveckling. Föreningen ska aktivt motverka all form av diskriminering, kränkande behandling och kriminell verksamhet. I stadgarna (godkända och antagna på föreningens årsmöte) ska framgå att alla som instämmer i föreningens målsättningar äger rätt till medlemskap. Det får inte bedrivas verksamhet som främjar våld eller rasism. Inte heller får det stimuleras till bruk av alkohol eller andra droger. Idrottsnämnden ska genom uppföljning och kontroll tillse att stadens stöd till föreningslivet inte missbrukas.

Följande kriterier ska uppfyllas för att erhålla subventionerad taxa:

- Föreningen ska vara en ideell förening.
- Föreningen ska vara uppbyggd och fungera enligt demokratiska principer och värderingar.
- Föreningen ska aktivt motverka all form av diskriminering, kränkande behandling och kriminell verksamhet.
- Föreningen ska ha ett eget plus- eller bankgirokonto.
- Föreningen ska ha ett organisationsnummer i föreningens namn.
- Föreningen ska ha sitt säte i Stockholms stad och minst 50 procent av medlemmarna ska vara folkbokförda i Stockholms stad.
- Medlemsantalet ska uppgå till minst 10 fysiska personer.
- Föreningen ska ha lämnat in gällande stadgar och protokoll från senaste årsmötet samt i förekommande fall konstituerande styrelsemöte (firmatecknare ska framgå med namn och personnummer på protokollet), förteckning med kontaktuppgifter till på årsmötet vald styrelse, verksamhets-/ekonomisk berättelse, revisionsrapport samt medlemsförteckning innehållande personnummer, namn och adress. Undantag från att lämna namn och personnummer gäller för föreningar som bedriver verksamhet för personer med funktionsnedsättning och är medlemmar i funktionsrätt Stockholm, parasportförbundet eller ett specialidrottsförbund och har sitt säte i Stockholm. Undandrag gäller också för Funktionsrättsorganisationer och riksidrottsförbund/specialidrottsförbund som har en Stockholmsförening samt skytteföreningar som har sitt säte i Stockholm. Dessa lämnar endast uppgift om kön, ålder och postort.

Stadgar behöver endast skickas in första gången och vid förändring. Övriga handlingar ska skickas in årligen senast 6 veckor efter årsmötet.
- Föreningen ska tillhöra godkänd riksorganisation eller specialdistriktsförbund om verksamheten avser kampsport-, skytte- eller bassängverksamhet. Intyg på medlemskap ska skickas till idrottsförvaltningen av nya föreningar samt vid begäran.

Subventionerad taxa beviljas inte:
- Ekonomisk eller facklig förening, inte heller sådan föreningsverksamhet som är hänvisad till annan kommunal förvaltning.
- Studiecirklar eller annan verksamhet som anordnas av studieförbund. Studier om trosuppfattning eller politiska ideologier medger inte heller subventionerad taxa.
- Verksamheten med kommersiell karaktär.
- Verksamheter med alkoholförtäring eller vid festverksamhet.
- Barn- och ungdomsverksamhet under skoltid (klockan 8-15 samt verksamhet som anordnas av skolor.

Undantagna:
- Nationella och regionala (Stockholms län) idrottsförbund som bokar säsongstider för reguljär verksamhet kan beviljas motsvarande taxa som en förening eller förbund som uppfyller kraven för subventionerad taxa.
- Nationella och regionala (Stockholms län) idrottsförbund som arrangerar tillfälliga ungdomsevenemang (7-20 år) kan beviljas motsvarande taxa som en förening eller förbund som uppfyller kraven för subventionerad taxa.

Kriterier för nolltaxa

Följande kriterier ska uppfyllas för att erhålla nolltaxa:
- Samtliga kriterier för subventionerad taxa ska vara uppfyllda.
- För ungdomsverksamhet ska föreningen ha minst 20 medlemmar (7-20 år). Minst 50 procent av dessa medlemmar (7-20 år) ska vara folkbokförda i Stockholms stad.
- Medlemsavgift måste tas ut av samtliga aktiva medlemmar och storleken ska framgå av årsmötesprotokollet eller motsvarande enligt stadgar.
- För förening med verksamhet för personer med funktionsnedsättning ska föreningen vara medlem i Funktionsrätt Stockholms stad, specialidrottsförbund eller i ett parasportförbund.
- För verksamhet för personer med funktionsnedsättning gäller att minst 50 procent av medlemmar ska vara folkbokförda i Stockholms stad. I de fall regionala samarbetsavtal finns mellan idrottsnämnden och andra kommuner kan avsteg från detta förekomma.

Undantagna:
- Anonyma missbruksgrupper som använder tolvstegsmetoden kan medges nolltaxa vid bokningar trots att kriterier för subventionerad taxa och nolltaxa inte uppfylls.
- Nationella och regionala (Stockholms län) idrottsförbund som arrangerar tillfälliga ungdomsevenemang (7-20 år) kan beviljas

motsvarande taxa som en förening eller förbund som uppfyller kraven för subventionerad taxa respektive nolltaxa.

Nolltaxa beviljas inte:

- För kursverksamhet eller verksamhet riktad till allmänheten med kommersiell karaktär.
- För verksamhet under schemalagd skoltid (8-15), eller verksamhet i anslutning till skoldagen, som anordnas av eller i samarbete med studieförbund eller skolor.

För seniorlags tävlingsverksamhet oavsett ålder på de som deltar. Vid träning kan en avvägning genomföras mellan nolltaxa och subventionerad taxa under förutsättning att en majoritet av de som deltar i aktiviteten är 7-20 år. Subventionerad taxa erläggs omfattning i relation till andelen vuxna som deltar.

Simhallstaxor

Taxorna avser de simhallar och utomhusbad som idrottsnämnden har driftansvar för. Gäller simhallar och utomhusbad med entréavgift. Priserna på kurser gäller på nya bokningar från och med 1 januari 2027. I de fall reducerat pris anges gäller detta för studerande, pensionärer, arbetslösa och Fysisk aktivitet på recept (FaR).

I de fall barn- och ungdomspriser anges gäller det 4-19 år och i de fall ungdomspriser anges gäller det 11-19 år. Nedanstående taxor gäller inte förvaltningens kostnadsfria prova på-träningspass med varierande aktiviteter, riktat till 11–19-åringar boende i Stockholm. Dessa aktiviteter anordnas i begränsad omfattning i vissa simhallar under skollov.

Kampanjpris gäller för kunder som köper årskort i samband med kampanjer. Förnyelsepriset gäller för kunder som köper nytt kort senast en månad efter att giltighetstiden på föregående kort gått ut.

Badtaxor

Avgifter simhallar och utomhusbad	**2026**	**2027**
Engångsavgifter		
Vuxna, Eriksdalsbadet	105	110
Vuxna, övriga bad (inklusive Eriksdalsbadets utomhusbad)	95	95
Vuxna reducerat pris, Eriksdalsbadet	75	75
Vuxna reducerat pris, övriga simhallar	75	75
Barn och ungdomar Eriksdalsbadet	40	40
Barn och ungdomar övriga simhallar	20	20
Badtillägg vid inomhusbad sommartid, Eriksdalsbadet	30	30
Familj		
2 vuxna + 2 barn, Eriksdalsbadet	250	260
1 vuxen + 2 barn, Eriksdalsbadet	145	150
2 vuxna + 2 barn, övriga simhallar inklusive Eriksdalsbadets utomhusbad	210	210
1 vuxen + 2 barn, övriga simhallar inklusive Eriksdalsbadets utomhusbad	115	115
2 vuxna + 3 barn, Eriksdalsbadet	250	260
2 vuxna + 3 barn, övriga simhallar inklusive Eriksdalsbadets utomhusbad	210	210
Klippkort (entréavgift 10 ggr och 100 ggr) – 2 års giltighetstid från inköpsdagen		
Klippkort 10 ggr		
Vuxna, Eriksdalsbadet	940	965
Vuxna, övriga simhallar	840	860
Vuxna reducerat pris, Eriksdalsbadet	570	585

Avgifter simhallar och utomhusbad	**2026**	**2027**
Vuxna reducerat pris, övriga simhallar (inklusive Eriksdalsbadet utomhusbad)	440	450
Barn och ungdomar, Eriksdalsbadet	320	320
Barn och ungdomar övriga bad (inklusive Eriksdalsbadets utomhusbad)	160	160
Klippkort, företag 100 ggr		
Övriga simhallar	7 660	7 850
Skolans bad, inkl. förskola och fritidshem - barn upp till och med 19 år, 2 års giltighetstid från inköpsdagen		
Klippkort 100 bad, Eriksdalsbadet	3 000	3 000
Klippkort 100 bad, övriga simhallar (inklusive Eriksdalsbadets utomhusbad)	1 500	1 500
Klippkort 10 bad, Eriksdalsbadet	320	320
Klippkort 10 bad, övriga simhallar (inklusive Eriksdalsbadets utomhusbad)	160	160
Pris per barn, Eriksdalsbadet	40	40
Pris per barn, övriga bad (inklusive Eriksdalsbadets utomhusbad)	20	20
Ovanstående priser för förskola gäller även för barn 0-4 år när det kommer barngrupper med ledare. Ledare har fri entré.		
Sommarkort på utomhusbad med entréavgift, samtliga utomhusbad		
Vuxna	900	920
Vuxna reducerat pris	570	585
Barn och ungdomar	160	160
Sommarkort på utomhusbad med entréavgift, Järvabadet och Nälstabadet		
Vuxna	840	860
Vuxna reducerat pris	520	535
Årskort, 1 års giltighetstid från inköpsdagen*		
Vuxna, bad samtliga simhallar och utomhusbad	2 940	3 015
Vuxna, bad samtliga simhallar och utomhusbad, kampanj-/förnyelsepris	2 830	2 900
Vuxna reducerat pris	1 780	1 825
Vuxna reducerat pris, kampanj-/förnyelsepris	1 680	1 720
Barn och ungdomar samtliga simhallar och utomhusbad	900	900

**Reducerat pris gäller även för stadens anställda på dessa årskort.*

Taxor för friskvård/träning

Avgifter friskvård/träning	**2026**	**2027**
Engångsavgifter, gäller även bad vid träningstillfället		
Gym/gruppträning, Eriksdalsbadet,	200	205
Gym/gruppträning, övriga	145	150
Gruppträning, ungdom	90	90
Gym, ungdom	90	90
Gym/gruppträning, Eriksdalsbadet (1 barn + 1 vuxen)	230	235
Gym/gruppträning, exkl. Eriksdalsbadet (1 barn + 1 vuxen)	190	195
Gyminstruktion ungdom, återbetalning vid köp av halv- och helårskort – inom 7 dagar	130	130
Gyminstruktion vuxna, återbetalning vid köp av halv- och helårskort – inom 7 dagar	500	515
En instruktion är inkluderad i priset för halvårs- respektive årskort		
Klippkort 10 ggr, gym- och gruppträning, gäller även bad vid träningstillfället, giltigt 2 år		
Samtliga simhallar, gym och gruppträning	1 260	1 290
Övriga simhallar, exkl. Eriksdalsbadet	1 130	1 160
Reducerat pris vuxna, samtliga simhallar	940	965
Ungdom, gym- och gruppträning, samtliga simhallar	640	655
Ungdom, gym- och gruppträning, samtliga simhallar, Fysisk aktivitet på recept (FaR)	520	520
Beckomberga simhall, gym (för personer med funktionsnedsättning)	525	540
Klippkort 100 ggr, gym- och gruppträning, gäller även bad vid träningstillfället, giltigt 2 år		
Samtliga simhallar	11 970	12 270
Övriga simhallar, exklusive Eriksdalsbadet	10 600	10 865
Skolor och föreningar, ungdom	5 000	5 000
Träningskort - inkl. bad, gym, gruppträning och bassängbad utomhus		
Årskort samtliga simhallar*		

Avgifter friskvård/träning	**2026**	**2027**
Vuxna	5 250	5 380
Vuxna, kampanj-/förnyelsepris	5 040	5 165
Reducerat pris	3 670	3 760
Reducerat pris, kampanj-/förnyelsepris	3 460	3 545
Ungdom	3 000	3 000
Ungdom kampanj-/förnyelsepris	2 900	2 900
Ungdom, Fysisk aktivitet på recept (FaR)	2 600	2 600
Årskort, exkl. Eriksdalsbadet*		
Vuxna	4 620	4 735
Vuxna, kampanj-/förnyelsepris	4 410	4 520
Reducerat pris	3 250	3 330
Reducerat pris, kampanj-/förnyelsepris	3 040	3 115
Ungdom	2 600	2 600
Ungdom kampanj-/förnyelsepris	2 500	2 500
Ungdom Fysisk aktivitet på recept (FaR)	2 400	2 400
Årskort gym- och gruppträning, Beckomberga sim- och idrottshall		
Personer med funktionsnedsättning	2 520	2 585
Halvårskort, samtliga simhallar		
Vuxna	3 670	3 760
Reducerat pris, vuxna	2 730	2 800
Ungdom	1 900	1 900
Ungdom, Fysisk aktivitet på recept (FaR)	1 800	1 800
Halvårskort, exkl. Eriksdalsbadet		
Vuxna	2 940	3 015
Reducerat pris, vuxna	2 100	2 155
Ungdom	1 700	1 700
Ungdom, Fysisk aktivitet på recept (FaR)	1 600	1 600
Halvårskort gym och gruppträning, Beckomberga sim- och idrottshall		
Personer med funktionsnedsättning	1 680	1720
Sommarkort (vecka 21-34), gäller på bassängbad och de simhallar som har sommaröppet		
Vuxna	1 200	1 230
Reducerat pris, vuxna	820	840
Ungdom	660	660
Ungdom, Fysisk aktivitet på recept (FaR)	600	600
Träningskort gym eller träningskort gruppträning - inkl. bad och bassängbad utomhus		
Årskort, samtliga simhallar		
Vuxna	4 720	4 840
Vuxna, kampanj-/förnyelsepris	4 510	4 625
Årskort exkl. Eriksdalsbadet		
Vuxna	3 670	3 760
Vuxna, kampanj-/förnyelsepris	3 460	3 545

**Reducerat pris gäller även för stadens anställda på dessa årskort.*

Taxor för kursverksamhet

Nedanstående barn- och ungdomspriser gäller för personer till och med 19 år.

Avgifter kursverksamhet	**2026**	**2027**
Simundervisning		
Vuxna/40 min lektion	203	210
Barn och ungdomar/40 min lektion (Farsta sim- och idrottshall, Husbybadet, Högdalens sim- och idrottshall, Skärholmens sim- och idrottshall, Tensta sim- och idrottshall, Vällingby sim- och idrottshall)	67	67
Barn och ungdomar/40 min lektion övriga anläggningar	117	117
Barn och ungdomar/30 min lektion (Farsta sim- och idrottshall, Husbybadet, Högdalens sim- och idrottshall, Skärholmens sim- och idrottshall, Tensta sim- och idrottshall, Vällingby sim- och idrottshall)	50	50
Barn och ungdomar/30 min lektion övriga anläggningar	88	88
Pensionärer, arbetslösa, studenter och personer med fysisk aktivitet på recept		

Avgifter kursverksamhet	**2026**	**2027**
(FaR) folkbokförda i Stockholm har rätt till reducerat pris på ovanstående kurser (simundervisning). Personligt intyg krävs. På simundervisning anpassad för personer med funktionsnedsättning gäller reducerat pris för samtliga deltagare folkbokförda i Stockholm. Reducerade priser uppgår till cirka 80 procent av ordinarie pris.		
Tilläggsavgift för barn och ungdom folkbokförda i annan kommun, per kurs (Farsta sim- och idrottshall, Husbybadet, Högdalens sim- och idrottshall, Skärholmens sim- och idrottshall, Tensta sim- och idrottshall, Vällingby sim- och idrottshall)	825	840
Tilläggsavgift för barn och ungdom folkbokförda i annan kommun, per kurs övriga anläggningar	525	540
Privat simundervisning, 45 min per tillfälle, alla simhallar	756	775
Privat simundervisning, 45 min per tillfälle, alla simhallar (barn och ungdomar)	500	500
Simprov cirka 15 minuter, en lärare (exklusive entréavgift)	125	130
Nedsatt avgift för hushåll med en sammanlagd hushållsinkomst som understiger 6 prisbasbelopp*		
Barn och ungdomar/40 min lektion (samtliga anläggningar)	33	33
Barn och ungdomar/30 min lektion (samtliga anläggningar)	25	25
*I den avgiftsgrundande hushållsinkomsten ingår lön före skatt, inkomst av näringsverksamhet och skattepliktiga inkomster enligt inkomstskattelagen (SFS 1999:1229). Skattefria inkomster som bostadsbidrag, barnbidrag och försörjningsstöd ingår däremot inte. Det som ska anges är inkomst enligt senast erhållna slutskattebesked från Skatteverket. Om det finns två vuxna i hushållet ska bådas inkomst inkluderas. Reduktionen ges endast på simskolor för barn och ungdomar 5-14 år, inga ytterligare rabatter ges på det reducerade priset.		
Skolsim		
Skolsim 15 ggr, stadens skolor	9 400	9 400
Skolsim 15 ggr, skolor från andra kommuner	17 300	17 735
Övriga kurser, gäller även bad vid träningstillfället		
Övriga kurser, vuxna, pris per lektion (55 minuter)	126	130
Övriga kurser bassäng, vuxna, pris per lektion (45 minuter)	126	130
Övriga kurser, barn (till och med 12 år), pris per lektion (45 minuter)	58	58
Övriga kurser bassäng, barn och ungdomar, pris per lektion (45 minuter)	58	58
Övriga kurser, ungdomar (12-19 år), pris per lektion (55 minuter)	58	58
Pensionärer, arbetslösa, studenter och personer med fysisk aktivitet på recept (FaR) folkbokförda i Stockholm har rätt till reducerat pris på övriga kurser. Personligt intyg krävs. På kurser för personer med funktionsnedsättning gäller reducerat pris för samtliga deltagare folkbokförda i Stockholm. Reducerade priser uppgår till cirka 80 procent av ordinarie pris.		
Tilläggsavgift för boende i annan kommun per kurs	525	540

Taxor för planhyror

Där inget annat anges avser taxorna kostnad per timme i kronor. Taxorna gäller i de anläggningar där idrottsnämnden ansvarar för driften. Taxorna gäller från och med 1 januari 2027.

För bokningsobjekt där det är möjligt att boka en del av ett bokningsobjekt beräknas taxan procentuellt utifrån taxan för hela bokningsobjektet. Exempelvis 25 procent eller 50 procent för en fjärdedels- respektive halvplan. En 7-spelsplan räknas som en halv 11-spelsplan och en 5-spelsplan som en halv 7-spelsplan.

Taxorna avser hyra av anläggningarna i befintligt skick med ordinarie bemanning. För eventuella tilläggstjänster kommer extra debitering att ske motsvarande förvaltningens självkostnad alternativt marknadspris i de fall tjänsterna säljs på en konkurrensutsatt marknad. Tillägg kan exempelvis

debiteras för extra bemanning, anlitande av hantverkare och extravakter, biljett- och kassakurer, transport av utrustning, plantäckning samt hyra eller inköp av material. Eventuell lagstadgad moms tillkommer.

Eventuell tid för spolning av is, iordningställande/bortplockning av utrustning och material ingår i bokad tid.

Subventionerad taxa och nolltaxa gäller för de föreningar som uppfyller av kommunfullmäktige fastställda kriterier. Subventionerad taxa och nolltaxa tillämpas för föreningarnas ordinarie verksamhet riktad till dess medlemmar och så kallad öppen verksamhet, vilket utgörs av kostnadsfria aktiviteter för alla barn- och ungdomar (7-20 år) boende i Stockholm.

Stadsdelsförvaltningar som bokar anläggningar för kostnadsfria idrotts- och friluftsaktiviteter, så kallad öppen verksamhet, för alla barn och ungdomar (7-20 år)
boende i Stockholm kan beviljas motsvarande taxa som en förening som uppfyller kraven för subventionerad taxa respektive nolltaxa.

När idrotter utövas under en period som inte har säsong gäller samma taxor som ickesäsong för respektive anläggningskategori. Exempelvis när fotboll utövas i idrottshall under säsong för idrottshallar gäller taxorna för inomhusanläggningar under ickesäsong.

När lag/idrottare deltar i tävlingsspel i de två högsta nivåerna i fotboll och ishockey, den högsta nivån i övriga idrotter samt övriga nationella och internationella evenemang på motsvarande nivå gäller fastställda taxor för evenemang istället för nedanstående taxor. I de fallen enbart en riksserie finns, likställs detta inte med spel på högsta nivå utan taxor för planhyror gäller för dessa serier.

När huvudsyftet med inhyrningen är kommersiell, till exempel filminspelningar och liknande, tecknas avtal till självkostnadspris.

Vid bokning av simbassäng till ordinarie taxa och skoltaxa tillkommer entré, om inte bokningen avser evenemang, fotografering eller filminspelning.

Vid bokning av tillträde till gymlokal för bedrivande av kommersiell verksamhet som personlig tränare tillkommer entréavgift för kunden/kunderna om de inte innehar ett träningskort. Ingen entréavgift tillkommer för den personliga tränaren.

Inomhusanläggningar säsong (hela året)

Inomhusanläggningar	2026				2027			
	Ordinarie	Subventionerad taxa (förening)	Nolltaxa 7-20 år	Skolor	Ordinarie	Subventionerad taxa (förening)	Nolltaxa 7-20 år	Skolor
Idrottshall > 700 kvm	893	420	0	1 305	915	431	0	1 338
Idrottshall < 700 kvm	756	326	0	1 147	775	334	0	1 176

Motionsrum gymnastiksal > 150 kvm	441	210	0	804	452	215	0	824
Motionsrum/ gymnastiksal < 150 kvm	221	116	0	356	227	119		365
Skyttehall	609	315	0	896	624	323	0	918
Åkeshovs och Mälarhöjdens gymnastikhall	2 226	1 113	0	3 269	2 282	1 141		3 351
Åkeshovs och Mälarhöjdens gymnastikhall, del av	557	280	0	817	571	287		837
Specialutrustad sal, med cyklar	924	630	600	1 358	947	646	615	1 392
Övriga specialutrustade salar	494	200	0	725	506	205	0	743
Omklädningsrum/ timme	221	116	0	158	227	119		162

Vattensport och gym	**2026**				**2027**			
	Ordinarie	**Subventionerad taxa (förening)**	**Nolltaxa 7-20 år**	**Skolor**	**Ordinarie**	**Subventionerad taxa (förening)**	**Nolltaxa 7-20 år**	**Skolor**
Simhall, 25 meters bana (pris per bana)	672	137		280	689	140		287
Skolbad, 25 meters bana (pris per bana)	389	105		210	399	108		215
Simhall och utebad, 50 meters bana (pris per bana)	893	221		530	915	227		543
Simhall, undervisningsbassäng*	1 554	410		840	1 593	420		861
Eriksdalsbadet, hoppbassäng	2 667	557		1 590	2 734	571		1 630
Eriksdalsbadet, hoppbassäng, natt	6 300	-		-	6 458	-		-
Simhall, stor bassäng	-	-		1 680	-	-		1 722
Bassäng, skolbad*	1 554	410		850	1 593	420		871
Tillträde till gymlokal för bedrivande av kommersiell verksamhet som personlig tränare, 1 timme, samtliga simhallar	252	-			258	-		-
Tillträde till gymlokal för bedrivande av kommersiell verksamhet som personlig tränare, per månad, samtliga simhallar	5 040	-			5 166	-		-
Tillträde till gymlokal för bedrivande av kommersiell verksamhet som personlig tränare, per månad, endast en simhall	3 780	-			3 875	-		-

** Vid bokning för nybörjarsimskola gäller nolltaxa för bokning för åldrar 4-20 år.*

Övrigt

Objekt	2026				2027			
	Ordinarie	Subventionerad taxa (förening)	Nolltaxa 7-20 år	Skolor	Ordinarie	Subventionerad taxa (förening)	Nolltaxa 7-20 år	Skolor
- bordtennis per bord	126	-				-		
- boule	105	74			108	76		
Eriksdalsbadet, stort konferensrum, per timme	1 334	336	300	1 300	1 367	344	308	1 367
Eriksdalsbadet, litet konferensrum, per timme	777	284	250	760	796	291	256	796
Konferensrum Eriksdalshallen	557	284	250	540	571	291	256	571
Konferensrum Stadion	555	280	250	555	569	287	256	569
Konferensrum, övriga anläggningar	221	158		221	227	162		227

Utomhusanläggningar vinteridrotter, säsong (ishallar v. 39-v.13, utomhusbanor v.44-v.9)

Konstfrusna banor	2026				2027			
	Ordinarie	Subventionerad taxa (förening)	Nolltaxa 7-20 år	Skolor	Ordinarie	Subventionerad taxa (förening)	Nolltaxa 7-20 år	Skolor
Isrink	683	368		683	700	377		700
Ishall	1 607	872		1 607	1 647	894		1 647
Bandybana	1 670	872		1 670	1 712	894		1 712
Rundbana	1 670	872		1 670	1 712	894		1 712
Skridsko- och bandyhall, hel plan	3 119	1 670		3 119	3 197	1 712		3 197
Naturisbanor								
Bandybana	**Ej bokningsbar**							

Utomhusanläggningar vinteridrotter, ickesäsong (ishallar v.14-v.38, utomhusbanor v.10-v.43)

Konstfrusna banor	2026				2027			
	Ordinarie	Subventionerad taxa (förening)	Nolltaxa (7-20 år)	Skolor	Ordinarie	Subventionerad taxa (förening)	Nolltaxa (7-20 år)	Skolor
Isrink	683	683		683	700	700		700
Ishall (april, aug, sept)	1 628	1 430		1 628	1 669	1 466		1 669
Ishall (maj, juni, juli)	1 733	1 535		1 733	1 776	1 573		1 776
Ishall, utan is	893	504		893	915	517		915
Bandybana, utan is	1 113	221		1 113	1 141	227		1 141
Skridsko- och bandyhall (april, aug, sept)*	3 339	2 909		3 339	3 422	2 981		3 422
Skridsko- och bandyhall (maj, juni, juli)*	3 539	3 119		3 539	3 627	3 197		3 627
Skridsko- och bandyhall (utan is)*	2 127	1 637		2 127	2 180	1 678		2 180

**Taxan för halv plan för skridsko- och bandyhallen är hälften av helplan.*

Utomhusanläggningar sommaridrotter, säsong (övriga: v.14-v.43*)

Nedanstående taxor gäller inte för Stockholms stadion. Stockholms stadions taxor anges under *Taxor för evenemang*

Utomhusanläggningar	2026				2027			
	Ordinarie	Subventionerad taxa (förening)	Nolltaxa 7-20 år	Skolor	Ordinarie	Subventionerad taxa (förening)	Nolltaxa 7-20 år	Skolor
Gräsplan	945	557	0		969	571		
Konstgräs 11-spel	777	420	0		796	431		
Grusplan 11-spel	389	221	0		399	227		
Friidrott	756	431	0		775	442		
Sportfält, sandlådan för beachvolleyboll och beachfotboll	1 670	1 113	0	1 670	1 712	1 141		1 712
Gärdets sportfält, badområdet (under period när badet är stängt), per dygn	16 695	16 695	-	16 695	17 112	17 112		17 112
Utebadsområdet Gärdets sportfält, längre bokningar, exklusive bassänger, under period när badet är stängt, per dygn	5 565	5 565	-	5 565	5 704	5 704		5 704
Sportfält, cricketplan	221	221	0		227	227		
Sportfält, fotbollsplan	945	557	0		969	571		
Sportfält, tältområde, per dygn	5 565	-			5 704			
Sportfält, övriga ytor	1 113	221	0		1 141	227		

Övrigt

Omklädningsrum/ timme	221	116	0		227	119		
Konferensrum	221	158	0	221	227	162		227

** Friidrott har säsong året runt.*

Utomhusanläggningar sommaridrotter, ickesäsong (v.44-v.13)

Nedanstående taxor gäller inte för Stockholms stadion. Stockholms stadions taxor anges under *Taxor för evenemang*.

Utomhusanläggningar	2026				2027			
	Ordinarie	Subventionerad taxa (förening)	Nolltaxa 7-20 år	Skolor	Ordinarie	Subventionerad taxa (förening)	Nolltaxa 7-20 år	Skolor
Vinterfotbollsplan grus	420	284		420	431	291		431
Konstgräs 11-spel	798	515		798	818	528		818
Konstgräs uppvärmd (nov, dec, mars)	1 628	1 318		1 628	1 669	1 351		1 669
Konstgräs uppvärmd (jan, feb)	1 733	1 423		1 733	1 776	1 459		1 776

Övrigt

Omklädningsrum/ timme	221	116			227	119		
Konferensrum	221	158		221	227	162		227

Fotbollshallen

Fotbollshallen	2026	2027

	Ordinarie	Subventionerad taxa (förening)	Nolltaxa 7-20 år	Skolor	Ordinarie	Subventionerad taxa (förening)	Nolltaxa 7-20 år	Skolor
Ordinarie säsong (v.14-v. 43)	893	210		893	915	215		915
Ej säsong (v.44-v.13)	893	893		893	915	915		915

Regionala anläggningar

Regionala anläggningar	2026				2027			
	Ordinarie	Subventionerad taxa (förening)	Nolltaxa 7-20 år	Skolor	Ordinarie	Subventionerad taxa (förening)	Nolltaxa 7-20 år	Skolor
Sollentuna friidrottshall (träningskort)*								
Kategori 1 (elit), ungdom 16-20 år och vuxna	-	2 226	2 226	-	-	2 282	2 282	-
Kategori 2, ungdom 16-20 år	-	1 670	1 670	-	-	1 712	1 712	-
Kategori 3, ungdom 13-15 år	-	-	893	-	-		915	-
Kategori 4, veteran/motion-är	-	1 670	-	-	-	1 712		-

**Opersonliga träningskort som föreningarna kan köpa för sina aktiva. Korten gäller alla dagar men olika tider.*

Tilläggsavgifter i förvaltningens anläggningar

Tilläggsavgifter i förvaltningens anläggningar	2026	2027
Tillägg för extra personalkostnad per person och timme vid bokning efter stängning eller utanför säsong, samt för extra städning när kunden inte städat efter genomförd aktivitet enligt avtal/bokningsregler	Självkostnad	Självkostnad
Passerkort per styck (inklusive 25 % moms)	105	108
Bandy/innebandysarg, ej borttagen	1 570	1 609
Öppen ytterdörr	525	538
Öppet fönster	500	513
Gymnastikbänk/övrigt material ej återställda, basketkorgar ej upphissade	Självkostnad, minsta avgift 500	Självkostnad, minsta avgift 513
Larmutryckning, skadegörelse, larmad dörr öppnas alt. ytterdörr öppen för länge	Självkostnad	Självkostnad
Ej tillåten skötsel av plan till exempel snöröjning av en konstgräsplan av kund. Vid uppkommen skada tillkommer kostnader för att återställa planen	Självkostnad	Självkostnad
Utryckning av ambulerande tillsyn (gäller ej vid driftstörning)	500	513
Verksamhet på ej bokad tid eller annan verksamhet på bokad tid än det bokningen avser, till exempel vuxenverksamhet på nolltaxetid	Ordinarie taxa	Ordinarie taxa
Bokad tid där avbokning inkommit till förvaltningen för sent enligt förvaltningens bokningsregler	Ordinarie taxa/ subventionerad taxa (förening)	Ordinarie taxa/ subventionerad taxa (förening)
Tillägg ej nyttjad tid eller ej använt kort för inpassering, per timme. Tas ej ut av fullt betalande kunder om återbud meddelats innan tidens början	Ordinarie taxa	Ordinarie taxa

Taxor för evenemang

Där inget annat anges avser taxorna kostnad per timme. Taxorna gäller i de anläggningar idrottsnämnden ansvarar för driften.

Taxorna gäller samtlig verksamhet på Stockholms stadion. Verksamhet på övriga anläggningar bokas till evenemangstaxor när anläggning ska nyttjas för evenemang. Det innefattar när hela anläggningen stängs för övrig verksamhet och den bokade verksamheten som bedrivs på anläggningen har kommersiella inslag.
Det innefattar bland annat när anläggningen på grund av tävlings- och arenaföreskrifter ska vara stängd för övrig verksamhet, har betalande publik och/eller ingår i kommersiellt avtalade TV-sändningar.

Det omfattar bland annat när lag/idrottare deltar i tävlingsspel i fotboll på de tre högsta nivåerna (herrar) och två högsta (damer), två högsta ishockey (herrar), den högsta nivån i övriga idrotter samt övriga nationella och internationella evenemang på motsvarande nivå. I det fall enbart en serie finns eller evenemangets tävlings- och arenaföreskrifter inte kräver stängd anläggning, likställs det inte med spel på högsta nivå utan ordinarie plantaxor kan tillämpas.

Taxa Förening (Stockholm) gäller för idrottsevenemang riktade till föreningens medlemmar och ordinarie verksamhet.

Följande kriterier ska vara uppfyllda för Taxa Förening (Stockholm):

- Föreningen ska vara en ideell förening.
- Föreningen ska vara uppbyggd och fungera enligt demokratiska principer och värderingar.
- Föreningen ska aktivt motverka all form av diskriminering, kränkande behandling och kriminell verksamhet.
- Föreningen ska ha ett eget plus- eller bankgirokonto.
- Föreningen har ett organisationsnummer i föreningens namn.
- Föreningen ska ha sitt säte i Stockholms stad och bedriva sin huvudsakliga verksamhet inom kommunen.
- Föreningen ska ha lämnat in gällande stadgar och protokoll från senaste årsmötet samt i förekommande fall konstituerande styrelsemöte (firmatecknare ska framgå med namn och personnummer på protokollet), förteckning med kontaktuppgifter till på årsmötet vald styrelse, verksamhetsberättelse, balansrapport, revisionsrapport samt medlemsförteckning innehållande personnummer, namn och adress. Stadgar behöver endast skickas in första gången och vid förändring. Övriga handlingar ska skickas in årligen senast 6 veckor efter årsmötet.
- Föreningen ska tillhöra godkänd riksorganisation eller specialdistriktsförbund.

Taxa Förening (Stockholm) gäller inte för evenemang där tillståndspliktig alkoholförsäljning sker till besökare.

Idrottsaktiebolag, som tilldelats rättighet att för en i Stockholms stad lokaliserad ideell förening bedriva dess tävlingsverksamhet utifrån riksidrottsförbundets regler, kan beviljas motsvarande taxa som den rättighetsupplåtande föreningen skulle erhålla vid egen bokning (Taxa Förening (Stockholm).

När hela dagar bokas, debiteras timmar motsvarande anläggningens ordinarie öppettider respektive dag. Taxorna avser hyra av anläggningarna i befintligt skick med ordinarie bemanning. För eventuella tilläggstjänster debiteras extra motsvarande förvaltningens självkostnad alternativt marknadspris i de fall tjänsterna säljs på en konkurrensutsatt marknad.

Vid bokning av uppvärmd konstgräsplan utanför ordinarie säsong och då väderförhållanden inte medger ordinarie drift kommer debitering motsvarande förvaltningens tillkommande uppvärmningskostnader ske.

Tillägg kan exempelvis debiteras för extra bemanning, anlitande av hantverkare och extravakter, biljett- och kassakurer, transport av utrustning, plantäckning samt hyra eller inköp av material. Eventuell lagstadgad moms tillkommer. Vid kvalificeringsspel gäller taxan för den division kvalificeringsspelet gäller. Vid cupmatcher och liknande gäller den nivå som arrangörsklubben tillhör.

Inomhusanläggningar (inklusive bassängbad)

Eriksdalshallen och Ulvsunda evenemangsarena

Objekt	2026		2027	
	Ordinarie taxa	Förening (Stockholm)	Ordinarie taxa	Förening (Stockholm)
Stora hallen, nationella och internationella matcher/evenemang nivå 1	3 145	2 201	3 224	2 256

Bokas ytterligare lokaler i samband med evenemanget, till exempel konferensrum, pressrum med mera, tillkommer ordinarie timtaxa för dessa objekt.

Övriga idrottshallar

Objekt	2026		2027	
	Ordinarie taxa	Förening (Stockholm)	Ordinarie taxa	Förening (Stockholm)
Herrar och damer nivå 1 och internationella matcher	2 515	1 760	2 578	1 804

Bokas ytterligare lokaler i samband med evenemanget, till exempel konferensrum, pressrum med mera, tillkommer ordinarie timtaxa för dessa objekt.

Simhallar och bassängbad

Objekt	2026		2027	
	Ordinarie taxa	Förening (Stockholm)	Ordinarie taxa	Förening (Stockholm)
Eriksdalsbadet, 50 m bassäng, nationell och internationell nivå	5 245	3 671	5 376	3 763
Eriksdalsbadet, 25 m bassäng, nationell och internationell nivå	5 245	3 671	5 376	3 763
Eriksdalsbadet, hoppbassäng nationell och internationell nivå	1 150	805	1 179	825
Eriksdalsbadet, sommarbassäng ute	4 000	2 800	4 100	2 870

Objekt	2026		2027	
	Ordinarie taxa	Förening (Stockholm)	Ordinarie taxa	Förening (Stockholm)
nationell och internationell nivå				
Utebadområdet, längre bokningar, exklusive bassänger, under period när badet är stängt (per dygn)	6 290	6 290	6 447	6 447
Utebadområdet exklusive bassänger, under period när badet är stängt (per dag)	25 176/dag plus 12 kr per betalande åskådare	25 176/dag plus 12 kr per betalande åskådare	25 805/dag plus 12 kr per betalande åskådare	25 805/dag plus 12 kr per betalande åskådare

Bokas ytterligare lokaler i samband med evenemanget, till exempel konferensrum, pressrum med mera, tillkommer ordinarie timtaxa för dessa objekt.

Utomhusanläggningar (inklusive ishallar)

Stockholms stadion

Tid för att iordningställa före evenemanget och återställa efter evenemanget ingår i bokade timmar. Städning, elektriker, vakter, läktare, tält, arenapersonal med mera bokas av idrottförvaltningen till självkostnadspris.

Objekt	2026		2027	
	Ordinarie taxa	Förening (Stockholm)	Ordinarie taxa	Förening (Stockholm)
Fotboll herrar nivå 2, per match**	90 600	63 420	92 865	65 006
Fotboll herrar nivå 3, per match**	20 400	14 280	13 961	9 772
Fotboll, nivå 1 damer, per match**	20 400	14 280	20 910	14 637
Fotboll, nivå 2 damer, per match**	13 620	9 534	13 961	9 772
Landslagsträning fotboll*	6 000		6 150	
Idrott, inklusive gräsplan*	6 300	4 410	6 458	4 520
Idrott, exklusive gräsplan*	6 300	4 410	6 458	4 520
Skolidrott	1 050		1 076	
Övriga bokningar (ej idrott)	10 000		10 250	

**Beroende på för- och efterarbete är timpriset baserat på att anläggningen bokas minst nedanstående antal timmar:*

Landslagsträning fotboll:	5 timmar
Fotboll, övrigt:	6 timmar
Friidrott, internationell och nationell nivå:	14 timmar
Friidrott, övriga arrangemang:	8 timmar
Arrangemang, övriga idrotter:	6 timmar

*** Inkluderar träningsmatch, baserat på arrangörens serietillhörighet.*

Zinkensdamms idrottsplats och Östermalms idrottsplats

Objekt	2026		2027	
	Ordinarie taxa	Förening (Stockholm)	Ordinarie taxa	Förening (Stockholm)
Evenemang, ej idrott (exkl. merkostnader)	8 000		8 200	
Konstgräs 11-spel	3 150	2 205	3 229	2 260
Bandybana, bandy	6 300	4 410	6 458	4 520

Grimsta idrottsplats

Objekt	2026		2027	
	Ordinarie taxa	Förening (Stockholm)	Ordinarie taxa	Förening (Stockholm)
Konstgräs 11-spel, fotboll herrar nivå 1, per match	170 000	119 000	174 250	121 975
Konstgräs 11-spel, fotboll herrar nivå 2, per match	90 600	63 420	92 865	65 006
Konstgräs 11-spel, fotboll träningsmatch med entré herrar nivå 1*	10 900	5 450	11 173	5 586
Konstgräs 11-spel, fotboll träningsmatch med entré herrar nivå 2*	10 370	4 530	10 629	4 643
Konstgräs 11-spel, fotboll herrar nivå 3, per match	20 400	14 280	13 961	9 772
Konstgräs 11-spel, fotboll damer nivå 1, per match	20 400	14 280	20 910	14 637
Konstgräs 11-spel, fotboll damer nivå 2, per match	13 620	9 534	13 961	9 772

Hammarbys idrottsplats (Kanalplan) och Kristinebergs idrottsplats

Objekt	2026		2027	
	Ordinarie taxa	Förening (Stockholm)	Ordinarie taxa	Förening (Stockholm)
Konstgräs 11-spel, Fotboll herrar nivå 3, per match	20 400	14 280	20 910	9 772
Konstgräs 11-spel, fotboll damer nivå 1, per match	20 400	14 280	20 910	14 637
Konstgräs 11-spel, fotboll damer nivå 2, per match	13 620	9 534	13 961	9 772

Gärdets sportfält

Objekt	2026		2027	
	Ordinarie taxa	Förening (Stockholm)	Ordinarie taxa	Förening (Stockholm)
Sportfältet, evenemang	12 kr/ betalande åskådare, minimihyra 25 175 kr/dag	12 kr/ betalande åskådare, minimihyra 25 175 kr/dag	12 kr/ betalande åskådare, minimihyra 25 805 kr/dag	12 kr/betalande åskådare, minimihyra 25 805 kr/dag

Övriga anläggningar

Objekt	2026		2027	
	Ordinarie taxa	Förening (Stockholm)	Ordinarie taxa	Förening (Stockholm)
Ishall, ishockey herrar nivå 2	6 000	4 200	6 150	4 305
Ishall, ishockey damer nivå 1	3 800	2 660	3 895	2 727
Gubbängen skridsko- och bandyhall, nivå 1	6 300	4 410	6 458	4 520
Bandybana, bandy herrar nivå 1	6 300	4 410	6 458	4 520
Amerikansk fotboll herrar nivå 1	3 150	2 205	3 229	2 260

Bokas ytterligare lokaler i samband med evenemanget, till exempel konferensrum, pressrum med mera, tillkommer ordinarie timtaxa för dessa objekt.

Övriga taxor

Taxor för övernattning i stadens skolor

Lagstadgad moms (12 procent) tillkommer på nedanstående taxor, om inte annat anges.

Objekt	2026		2027	
	Bokningsavgift per uthyrnings-tillfälle och skola*	Avgift per dygn	Bokningsavgift per uthyrnings-tillfälle och skola*	Avgift per dygn
1 klassrum	7 360	1 850	7 544	1 896
2 klassrum, samma skola	7 600	1 950	7 790	1 999
3 klassrum, samma skola	7 940	2 050	8 139	2 101
4 klassrum, samma skola	8 170	2 150	8 374	2 204
5 klassrum eller fler, samma skola	8 390	2 250	8 600	2 306
Idrottshall/motionsrum	5 900	2 250	6 048	2 306

**Bokningsavgiften fördelas mellan utbildningsnämnden och idrottsnämnden.*

Ovanstående taxor gäller på bokningar upp till sju nätter. Vid bokningar av fler än sju nätter lämnas en prisoffert.

Taxor för övriga skollokaler

Samma kriterier gäller för subventionerad taxa och nolltaxa som för idrottstaxor ovan. För andra gäller privat taxa. Privat taxa avser övriga ideella föreningar samt under vissa förutsättningar även privatpersoner, andra icke vinstdrivande organisationer samt företag. Skollokalerna upplåts till ändamål

som t.ex. föreningsaktiviteter, studiecirklar, kursverksamhet, informationsmöten, medlemsmöten, styrelsemöten och liknande.

I tillämpliga delar gäller samma villkor och regler som för övriga upplåtelser via Idrottsportalen. I de fall lokalerna hyrs för Kulturskolans verksamhet gäller särskild överenskommen taxa.

Taxor för övriga skollokaler		
Lokaltyp	**Subventionerad taxa, per timme**	**Privat taxa per timme**
Klassrum	108	267
Specialsal*	215	641
Aula/matsal, liten (max 200 personer)	267	805
Aula/matsal, mellan (201-500 personer)	538	1 609
Aula/matsal, stor (fler än 500 personer)	805	2 419

**Med specialsal avses till exempel. musiksal, slöjdsal, bildsal, danssal, hemkunskapssal, bibliotek.*

Övriga avgifter

Ambulerande tillsyn	Ingår i avgiften
Matsal med befintlig utrustning	Ingår inte i hyran, avtalas separat med respektive skola
Skadegörelse	Självkostnad
Städning	Kunden ansvarar för städning av hyrd lokal. I annat fall debiteras kunden pris motsvarande självkostnad
Falsklarm	Minst 6 000 kr eller självkostnad
Depositionsavgift	Tas ut av kund enligt idrottsnämnden utfärdade allmänna villkor

Övrigt

	2026	**2027**
Avgift för allmän båtplats (inkl. 25 % moms)		
Avgift för roddbåtsplats*	3 900	3 900
Båtplats*	6 000	6 000
Bred båtplats*	7 000	7 000
**Avgiften indexjusteras årligen, from 1 januari, med 100 % utifrån KPI80 med oktober 2023 som basmånad. Angivna taxor gäller basmånaden 2023.* **Avgiften för båtavgifter avräknas och sänks mot den föreslagna intäktssänkningen om 5 mkr*		
Köavgift per år för att få allmän båtplats (inkl. 25% moms)		
Köavgift per år för att få allmän båtplats	420	431
Dygnshyra ishallsföreningar (v.13-v.38)		
Dygnshyra under ickesäsong	5 245	5 376
Kortlås (skolors gymnastiksalar)		
Drift och administration per år	8 400	8 610
Ågesta och övriga preparerade konstsnöskidspår, vuxna från och med 20 år		
Säsongskort	840	861
Dagkort	52	53

Skolkostnadsersättning för övriga skollokaler

Idrottsnämnden ersätter utbildningsnämnden med så kallad skolkostnadsersättning per upplåtelsetillfälle för nolltaxeföreningar enligt tabellen nedan. Vid uthyrning av övriga skollokaler till nolltaxeföreningar är skolkostnadsersättningen begränsad till ersättning för max sju salar per uthyrningsdag.

Skolkostnadsersättning för övriga skollokaler		
Lokaltyp	**Skolkostnadsersättning, lokal med kodlås per upplåtelsetillfälle**	**Skolkostnadsersättning, lokal utan kodlås per upplåtelsetillfälle**
Klassrum och specialsal*	103	200
Aula/matsal (oavsett storlek)	200	400
Gymnastiksal (i enlighet med beslut i tertialrapport 2 2017)	133	267

** Med specialsal avses till exempel musiksal, slöjdsal, bildsal, danssal, hemkunskapssal, bibliotek.*

Följande taxor och avgifter beslutas i denna budget

- Avgifter för **upplåtelse av torgplats**
- Avgifter för **dispenser**
- Avgifter m.m. för **äldreomsorg**
- Avgifter m.m. för **stöd o service till personer med funktionsnedsättning**
- Avgifter för **vuxna i hem för vård eller boende (HVB), familjehem** m.m.
- Egenavgift för **familjerådgivning**
- Avgifter för **tillsyn vid försäljning av folköl, tobak och receptfria läkemedel**
- Taxor inom **idrottsnämndens verksamhetsområde**, se bilaga 11 *Ärenden som sambehandlas i samband med kommunfullmäktiges beslut om budget 2027 för Stockholms stad*
- Taxor för **övernattning i stadens skolor**
- Taxor för övriga **skollokaler**
- Övriga avgifter inom **idrottsnämndens verksamhetsområde**
- Skolkostnadsersättning för **övriga skollokaler**

Övriga taxor och avgifter som redovisas i bilaga 7 är med som information och är redan beslutade.

Bilaga 8. Basnyckeltal

Basnyckeltal

Kommunfullmäktige har beslutat om nyckeltal för stadens verksamheter. Dessa förändras inte över tid om inte synnerliga skäl föreligger. Nyckeltalen redovisas löpande och i samband med stadens årsredovisning. Nyckeltal som ska redovisas könsuppdelat är markerat med #

Pedagogisk verksamhet

Fritidshem

Antal inskrivna barn per anställd i fritidshem	5

Grundskola

Andel elever i fristående grundskolor och förskoleklass	6
Antal elever per lärare i årskurs 1-9	7
Andel lärare med lärarlegitimation och behörighet i grundskolan	8
Andelen elever i årskurs 9 som uppnått kravnivån på de nationella proven i matematik #	10a
Andelen elever i årskurs 9 som uppnått kravnivån på de nationella proven i svenska #	10b
Andelen elever i årskurs 9 som uppnått kravnivån på de nationella proven i svenska som andraspråk #	10c
Andelen elever i årskurs 9 som uppnått kravnivån på de nationella proven i engelska #	10d

Gymnasieskola

Andel elever i fristående gymnasieskolor	17
Andel lärare med lärarlegitimation och behörighet i gymnasieskolan	18
Avgångselevers genomsnittliga betygspoäng i gymnasieskolan #	21
Andel elever med grundläggande behörighet till universitet och högskola	22

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Kostnad, kr	
Gruppbostad och barnboende, per dygn	32
Daglig verksamhet, per dag	33
Hälsa och sjukvård, antal brukare	212
Antal färdigställda bostäder med särskild service	233

Äldreomsorg

Andel av befolkningen med insats per månad	37
Genomsnittligt antal hemtjänsttimmar per person och månad	38
Kostnad (netto) per timme för hemtjänst, kr	39
Kostnad per vårddygn samt vårddygn/person i vård- och omsorgsboende	40

Individ- och familjeomsorg

Dygnetruntvård för barn och unga - kostnad per dygn, per barn och per invånare, dygn per barn samt antal barn med insats som	55

andel av befolkning	
Dygnetruntvård för vuxna med missbruk – kostnad per vårdform, dygn, person och invånare samt dygn per person med insats	50
Andel biståndsbedömda insatser med genomförandeplan inom socialpsykiatrin	51
Boende och boendestöd - kostnad per vårddygn person och invånare samt antal personer med insats som andel av befolkningen (vuxna missbruk och socialpsykiatri)	52
Sysselsättning/arbetsträning inom socialpsykiatrin, kostnad per person	53
Antal hemlösa (mätning vartannat år)	54
Antal familjer och antal barn som saknar stadigvarande bostad	201
Andelen försökslägenheter som övergått till eget kontrakt	208
Andel personer som beviljats insatsen Bostad först som bor kvar ett år eller mer	209

Ekonomiskt bistånd och arbetsmarknad

Andel biståndstagare av befolkningen i genomsnitt per månad	56
Andel barn och ungdomar som lever i hushåll som är beroende av ekonomiskt bistånd, respektive ungdomar som är beroende av ekonomiskt bistånd, i befolkningen i genomsnitt per månad	64a/64b
Andel hushåll med ekonomiskt bistånd avslutade till annan försörjning	57
Medelbidrag för ekonomiskt bistånd för vuxen biståndstagare och hushåll per månad	58
Summa ekonomiskt bistånd i relation till befolkningen	59
Vuxna biståndstagare med försörjningshinder arbetslöshet i befolkningen	60
Utrednings- och väntetid vid ansökan om ekonomiskt bistånd	61
Kostnad per utredning om ekonomiskt bistånd	62
Andel aspiranter som är självförsörjande tre månader efter avslut på Jobbtorg Stockholm per månad	66
Andel inledda utredningar om felaktig utbetalning av ekonomiskt bistånd i relation till antal biståndshushåll	67
Andel invånare, 20 år, med fullföljd gymnasial utbildning	19

Stadsmiljö

Kostnad per kvadratmeter, kr	
Intervägghållen yta	68
Barmarksrenhållning för parkmark	69
Parkdrift/Parkunderhåll	70a-b

Kultur och fritid

Bruttokostnad per invånare för kommunala bibliotek	83
Antal elevplatser i Kulturskolans avgiftsbelagda verksamhet för barn och unga (6-22 år) #	86
Antal besökande barn och ungdomar i Kulturhuset Stadsteaterns verksamheter (0-20 år)	87
Drift- och underhållskostnad per kvm	ny

Idrott

Antal barn och unga 7-20 år per anläggning	ny
Drift- och underhållskostnad per kvm	ny

Trafik

Andel rätt parkerade fordon	110
Framkomlighet buss och bil	111-112
Total variation i restid	114

Begravning

Nettokostnad för begravningsverksamhet per invånare	98
Kostnad för skötsel av enskilda gravplatser per gravyta	99

Miljö- och hälsoskydd

Intäktsfinansieringsgrad	101

Planering och bygglov

Omloppstid från ansökan till beslut	102
Bostadsbyggande	103
Kostnadstäckningsgrad per verksamhetsområde	104
Antal bygglov som överklagats och som ändrats av högre instans	106
Genomsnittlig tid för att hantera bygglovsärenden	107
Bostadsbyggande i enlighet med statliga infrastrukturförhandlingar	210

Fastighetsförvaltning

Andel ej uthyrd yta av total yta	ny
Andel reinvesteringar av totala investeringar	ny

Personal

Andel tillsvidareanställda	122
Andel heltidstjänster	123

Bilaga 9. Utnyckling av centrala it-kostnader

Utnyckling av centrala it-kostnader

De centrala it-kostnaderna för gemensamt it-stöd till stadens nämnder och bolag fördelas till nämnderna och bolagen via kommunstyrelsen genom den så kallade ”it-prislistan”. Kostnaderna inom it-prislistan utgörs av kostnader för exempelvis drift, förvaltning, support och löpande underhåll för berörda systemobjekt.

För år 2027 uppgår it-prislistans totala kostnader till 911,8 mnkr.

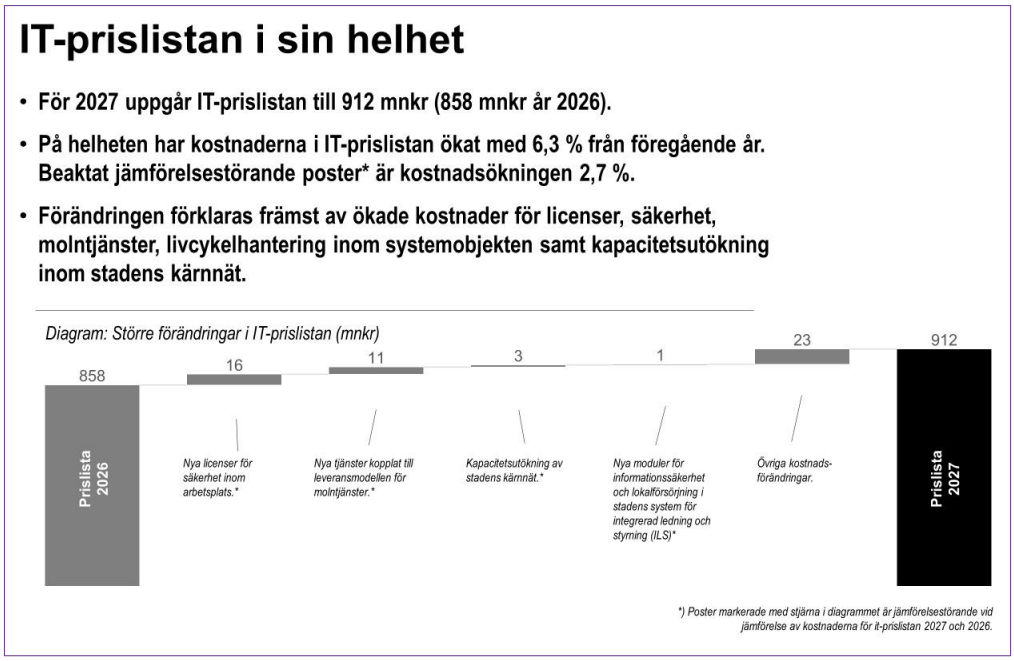

Figur 1 - it-prislistans kostnader i sin helhet

Kostnadernas fördelning per nämnd och bolag samt per systemobjekt framgår vidare av tabellerna på följande sidor:

Nämnd/bolag	År 2027 (kr)
101 – Finansförvaltningen	36 967
108 – Valnämnden	267 873
110 – Kommunstyrelsen	11 922 348
113 – Socialnämnden	23 850 929
115 – Kulturnämnden	17 658 602
116 – Stadsbyggnadsnämnden	8 125 364
117 – Utbildningsnämnden	304 920 852
120 – Stadsarkivet	2 510 087
122 – Äldrenämnden	4 485 710
126 – Överförmyndarnämnden	1 203 860
131 – Revisorskollegiet	628 077
132 – Idrottsnämnden	9 096 302
168 – Kyrkogårdsnämnden	4 368 696
169 – Miljö- och hälsoskyddsnämnden	5 675 491
177 – Fastighetsnämnden	6 794 616
181 – Trafiknämnden	17 492 991
183 – Exploateringsnämnden	10 397 352
190 – Servicenämnden	7 605 897
191 – Arbetsmarknadsnämnden	27 401 975
192 – Förskolenämnden	4 686 973
200 – Stockholms Stadshus AB	371 966
212 – AB Stokab	2 992 533
213 – AB Familjebostäder	7 582 472
216 – AB Stockholmshem	9 776 888
217 – AB Svenska Bostäder	8 925 583
228 – Stockholms Stads Parkerings AB	3 336 585
235 – Skolfastigheter i Stockholm AB, SISAB	6 600 863
249 – Stockholm Globe Arena Fastigheter AB	585 221
251 – Stockholms Stadsteater AB	7 915 317
278 – Stockholms Hamn AB	4 093 023
291 – Bostadsförmedlingen i Stockholm AB	3 885 404
292 – S:t Erik Markutveckling AB	614 329
296 – Stockholm Vatten och Avfall AB	20 877 766
298 – S:t Erik Försäkrings AB	290 143
361 – Stockholm Business Region AB	1 274 831
362 – Micasa Fastigheter i Stockholm AB	3 599 316
701 – Stadsdelsnämnd Järva	43 321 696
704 – Stadsdelsnämnd Hässelby-Vällingby	29 821 331
706 – Stadsdelsnämnd Bromma	30 361 966
708 – Stadsdelsnämnd Kungsholmen	22 269 429
709 – Stadsdelsnämnd Norra Innerstaden	43 343 839
712 – Stadsdelsnämnd Södermalm	39 850 531
714 – Stadsdelsnämnd Enskede-Årsta-Vantör	41 158 318
715 – Stadsdelsnämnd Skarpnäck	16 500 508
718 – Stadsdelsnämnd Farsta	25 848 349
722 – Stadsdelsnämnd Hägersten-Älvsjö	46 296 902
724 – Stadsdelsnämnd Skärholmen	21 208 507
Totalsumma	**911 834 578**

Tabell 1 - kostnad it-prislistan 2027 per nämnd och per bolag

Systemobjekt	År 2027 (kr)
Agresso	37 211 950
Applikationsplattformar	56 950 000
Arbetsplatslicenser	103 236 271
Arbetsplatssystem	81 905 000
Beslutsstöd och statistik	24 180 250
Centrala Leverantörskostnader	55 000 000
Datakommunikation	64 055 000
Digitala stöd för pedagogisk verksamhet	97 373 806
E-arkivet	9 600 000
eDok	16 600 000
E-vald	1 115 000
Hypergene	8 600 000
Identitets- och åtkomsthantering	39 000 000
ILS	7 659 551
Inköp	17 300 000
LOIS	4 703 250
Löne- och PA-system	50 037 850
Nationella e-hälsotjänster	6 000 000
Servicedesk och portal	84 380 000
Sociala system	76 899 400
SSIP (systemstöd för stora investeringar)	300 000
Stadsövergripande informationssäkerhet	14 974 000
Stockholm stads geografiska informationssystem (SGIS)	17 000 000
Stockholm Webb	25 500 000
Utbildningsplattform	6 800 000
Verksamhetsarkitektur och metodstöd	4 603 250
Öppna data	850 000
Totalsumma	**911 834 578**

Tabell 2 - kostnad it-prislistan 2027 per systemobjekt

Bilaga 10. Fördelning kategorikostnader

Fördelning av kostnader för och ersättning till kategoriansvarig nämnd/bolag

Den sammanlagda kostnaden för ersättning till kategoriägare, fördelas enligt tabellen nedan. Fördelning sker utifrån nämnds och bolags inköpsutgifter inom de aktuella kategorierna.

Nämnd och eller bolag som av kommunfullmäktige utses som kategoriägare eller samordnare erhåller under år 2027 ersättning med 0,7 mnkr.

Inköpskategori	Ansvarig nämnd/bolag	Ersättning 2027
Fordon	Miljö- och hälsoskyddsnämnden	700 000 kr
Elkraft	Servicenämnden	700 000 kr
Måltider och livsmedel	Servicenämnden	700 000 kr
Inredning	Servicenämnden	700 000 kr
Förbrukningsmateriel	Servicenämnden***	700 000 kr
Lokalvård	Utbildningsnämnden	700 000 kr
Vitvaror och storköksutrustning	AB Svenska Bostäder	700 000 kr
IT-konsulter	Kommunstyrelsen	700 000 kr
Tekniska konsulter	Trafiknämnden	700 000 kr
Park, Gata och Parkering	Trafiknämnden	700 000 kr
LSS-boenden	Socialnämnden	700 000 kr
Bemanningstjänster	Norra innerstadens stadsdelsnämnd	700 000 kr
Bygg- och anläggningsentreprenader	Exploateringsnämnden*	700 000 kr
Byggnads- och installationsentreprenader	Skolfastigheter i Stockholm AB**	700 000 kr
Nätentreprenader	Stockholm Vatten och Avfall AB**	700 000 kr

* Kategoriägare för kategorifamiljen
**Samordnare för kategoriklassen
*** Ny kategori 2027

Bilaga 10:2

Nämnd/Bolag	Fördelad kostnad för kategoriägarskap 2026	Fördelad kostnad för kategoriägarskap 2027
Kommunstyrelsen	321 355 kr	452 699 kr
Revisorskollegiet	98 kr	140 kr
Valnämnden	79 kr	118 kr
Bromma SDN	115 543 kr	188 548 kr
Enskede-Årsta-Vantör SDN	160 410 kr	264 978 kr
Farsta SDN	96 175 kr	152 195 kr
Hägersten-Älvsjö SDN	210 887 kr	332 817 kr
Hässelby-Vällingby SDN	141 061 kr	218 897 kr
Järva SDN	206 085 kr	320 202 kr
Kungsholmen SDN	79 355 kr	137 716 kr
Norra Innerstaden SDN	194 652 kr	317 513 kr
Skarpnäck SDN	94 412 kr	141 213 kr
Skärholmen SDN	93 137 kr	149 169 kr
Södermalm SDN	180 331 kr	287 312 kr
Arbetsmarknadsnämnden	23 609 kr	37 518 kr
Exploateringsnämnden	563 439 kr	789 361 kr
Fastighetsnämnden	245 605 kr	356 732 kr
Förskolenämnden	1 737 kr	2 538 kr
Idrottsnämnden	72 086 kr	167 403 kr
Kulturnämnden: Kulturförvaltningen	49 943 kr	78 087 kr
Kulturnämnden: Stadsarkivet	9 709 kr	13 838 kr
Kyrkogårdsnämnden	76 865 kr	114 055 kr
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	5 895 kr	8 789 kr
Servicenämnden	8 088 kr	13 363 kr
Socialnämnden	84 260 kr	128 320 kr
Stadsbyggnadsnämnden	10 653 kr	15 175 kr
Trafiknämnden	523 862 kr	738 902 kr
Utbildningsnämnden	812 367 kr	1 322 540 kr
Äldrenämnden	7 474 kr	11 102 kr
Överförmyndarnämnden	741 kr	1 051 kr
Stockholms Stadshus AB	20 321 kr	28 449 kr
AB Svenska Bostäder	314 082 kr	481 630 kr
AB Familjebostäder	373 256 kr	526 463 kr
AB Stockholmshem	439 780 kr	626 315 kr
Micasa Fastigheter i Stockholm AB	118 903 kr	167 698 kr
Bostadsförmedlingen i Stockholm AB	8 558 kr	12 102 kr
Skolfastigheter i Stockholm AB	315 211 kr	441 973 kr
Stockholm Vatten & Avfall AB	737 740 kr	1 049 804 kr
Stockholms Hamn AB	91 429 kr	129 304 kr
S:t Erik Kommunikation AB	6 577 kr	9 251 kr
Stockholms Stads Parkerings AB	77 877 kr	111 209 kr
Kulturhuset Stadsteatern AB	19 402 kr	31 117 kr
Stockholm Globe Arena Fastigheter AB	16 608 kr	23 746 kr
Stockholm Business Region AB	2 274 kr	3 249 kr

Nämnd/Bolag	Fördelad kostnad för kategoriägarskap 2026	Fördelad kostnad för kategoriägarskap 2027
S:t Erik Försäkrings AB	1 468 kr	2 055 kr
S:t Erik Markutveckling AB	66 598 kr	93 342 kr
Totalt	**7 000 000 kr**	**10 500 000 kr**

Bilaga 11. Ärenden som sambehandlas i samband med budgeten

Ärenden som sambehandlas i samband med kommunfullmäktiges beslut om budget 2027 för Stockholms stad

Dnr KS 2026/684

Övergång från samlingskartan till Ledningskollen

Trafiknämnden har hemställt till kommunfullmäktige att besluta att Stockholms stad ska ansluta sig till den nationella tjänsten *Ledningskollen*, avveckla it-systemet *Tryggis* och produkten *Samlingskartan* samt att nämnden ska behålla en samordnande roll för ledningsinformation för berörda nämnder och bolag.

Samlingskartan är en tjänst som Stockholms stad har erbjudit sedan 1970-talet. Den ger en översikt över ledningar och andra underjordiska anordningar i stadens allmänna mark. Informationen baseras på inrapportering från ledningsägare i Stockholm. *Tryggis* är det it-system som nämnden använder för att sammanställa och lagra data. Utifrån denna data produceras de samlingskartor som tjänsten erbjuder. Den nuvarande lösningen uppfyller inte de skärpta kraven enligt cybersäkerhetslagen och innebär betydande säkerhetsrisker.

Ledningskollen är en nationell webbaserad tjänst för samordning och informationsutbyte om ledningsinfrastruktur i Sverige. Tjänsten drivs av Post- och telestyrelsen (PTS) i samverkan med flera infrastrukturägare och branschaktörer. Registrering och hantering av ärenden i Ledningskollen är kostnadsfritt och finansieras med offentliga medel. Tjänsten används i samtliga kommuner förutom Stockholms stad.

Övergången till Ledningskollen medför ingen påverkan på trafiknämndens nettokostnader.

Trafiknämnden föreslås fortsätta samordna berörda nämnder och bolag, så att arbetssätt kan utvecklas och gemensamma frågor hanteras med syftet att säkerställa en välfungerande samverkan och ett fortsatt effektivt arbete.

Övergången innebär att reglementet för trafiknämnden (KFS 2024:19) ska ändras genom att stryka 2 § 12 punkten: "handha samlingskartan".

> Ärendet avslutas med hänvisning till vad som sägs i kommunfullmäktiges budget 2027, avsnittet Trafiknämnden.

Dnr KS 2026/765

Översyn av ersättningsnivån för dagverksamheter inom äldreomsorgen

Utifrån aktivitet i kommunfullmäktiges budget för år 2026 har en översyn genomförts av ersättningsnivån för dagverksamhet. Ersättningsnivån fastställs i kommunfullmäktiges budget årligen.

Äldrenämnden föreslår (dnr ALD 2026/154) att ersättning för dagverksamhet höjs i enlighet med OPI-ökningen. Stadsledningskontoret föreslår att ersättningen för dagverksamhet höjs i enlighet med äldrenämndens förslag och att stadsdelsnämnderna kompenseras för den totala merkostnaden, om 19,5 mnkr, som detta innebär.

Ärendet avslutas med hänvisning till vad som sägs i kommunfullmäktiges budget 2027, bilaga 6.

Dnr KS 2026/1109

Taxor 2027, idrottsnämnden

Idrottsnämnden har till kommunfullmäktige hemställt om revidering av taxor inom sitt verksamhetsområde i enlighet med vad som framgår av ärendet som beslutats på idrottsnämnden (dnr IdF 2026/555) den 20 oktober 2026.

Taxorna föreslås indexuppräknas med cirka 2,5 procent utifrån Prisindex för kommunal verksamhet (PKV). Taxor riktade till barn och ungdomar är undantagna uppräkningen. Vissa justeringar föreslås i kriterierna för subventionerad taxa och nolltaxa, bland annat att vissa föreningar med verksamhet för personer med funktionsnedsättning undantas från kravet att lämna namn och personnummer med hänsyn till GDPR. Evenemangstaxan för nivå 3 herrar i fotboll föreslås sänkas för att bättre motsvara merkostnader och anläggningskrav.

Därutöver föreslås redaktionella justeringar för ökad läsbarhet, bland annat att taxor för bokningsbara delar av objekt inte längre redovisas separat och att inomhusanläggningarnas taxor samlas i en tabell för hela året.

Idrottsnämndens taxor 2027 fastställs i enlighet med bilaga 7 till kommunfullmäktiges budget 2027.

Dnr KS 2026/1041

Förslag på Tegelbacken och Katarinaparken som nya kommuncentrala parker. Svar på uppdrag från kommunfullmäktige

Trafiknämnden har hemställt till kommunfullmäktige att Tegelbacken inklusive Rödbodtorget samt Katarinaparken inklusive Slussens centralt belägna gröna ytor blir kommuncentrala parker och att förvaltningsuppdraget, samt tillhörande driftmedel, tillfaller trafiknämnden. Berörda stadsdelsnämnder (Norra innerstaden och Södermalm) uppges ställa sig positiva till förslaget.

Stadsledningskontoret konstaterar att de tillkommande gröna ytorna inom Tegelbacken, Rödbotorget och nya Slussen är belägna inom detaljplanelagd gatumark och kan därmed inte benämnas kommuncentral park, men utgör gatugröna ytor.

Förvaltningsansvaret för gatugröna ytor i hela staden föreslås från och med den 1 januari 2027 överföras från stadsdelsnämnderna till trafiknämnden. Katarinaparken är planlagd som parkmark och parkmiljön uppfyller samtliga av trafiknämnden föreslagna kriterier för kommuncentrala parker. Parken beräknas bli färdigställd under 2029. Förvaltningsansvaret och driften av Katarinaparken föreslås behandlas i kommunfullmäktiges budget för 2029.

Ärendet avslutas med hänvisning till vad som sägs i kommunfullmäktiges budget 2027, avsnittet Trafiknämnden.